

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

A

MSK/

10:00

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

A.1

MSK/ D/ ST/ D/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

10:00

(सभापतीस्थानी माननीय तालिका सभापती श्री. दीपक साळुंखे)

पृ.शी : राज्यात झालेल्या गारपीट व अवकाळी पावसामुळे शेतकऱ्यांचे
मोठ्या प्रमाणावर झालेले नुकसान

मु.शी : राज्यात झालेल्या गारपीट व अवकाळी पावसामुळे शेतकऱ्यांचे
मोठ्या प्रमाणावर झालेले नुकसान या विषयावर सर्वश्री हेमंत
टकले, माणिकराव ठाकरे, अमरसिंह पंडित, संजय दत्त, संदीप
बाजोरिया, शरद रणपिसे, विक्रम काळे, भाई जगताप, सुभाष
झांबड, हरिसिंग राठोड, डॉ. अपुर्व हिरे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव.

(चर्चा पुढे सुरु)

श्रीमती शोभा फडणवीस (विधानसभेने निवडलेल्या) : सभापती महोदय, गारपिटीच्या
प्रस्तावावर बोलत असताना, आणखी किती काळ आम्हाला या दुःखातून व संकटातून जावे लागेल,
हा प्रश्न नेहमी आमच्या समोर येत असतो. गारपीट, अतिवृष्टी, पर्यावरण प्रदूषण हे ग्लोबल
वॉर्मिंगमध्ये आले आहे. परंतु, त्यावर उपाय करण्यासाठी अद्याप कोणतीही कार्यवाही करण्यात
आलेली नाही. यावर्षी कमी पाऊस पडणार आहे, असे आम्हाला सांगण्यात आले. मागील वर्षी
अतिवृष्टीमुळे नुकसान झाले आणि त्या उलट यावर्षी कमी पाऊस पडणार आहे. याचा अर्थ
शेतकऱ्यांच्या नशिबी आलेले संकट आम्हाला कायमस्वरूपी भोगावे लागणार आहे. शासनाकडून
नेहमी घोषणा केल्या जातात की, अतिवृष्टीसाठी एवढे पेसे दिले, गारपिटीसाठी एवढी मदत केली.
परंतु, प्रत्यक्षात ती मदत झिरपत झिरपत शेतकऱ्यांपर्यंत किती प्रमाणात पोहचते, याचा मात्र कोणीही
विचार करीत नाही. मुळात शेतकरी आजही मागासलेला आहे. ग्रामीण भागातील 70 टक्के वस्ती
शेतकऱ्यांची आहे. राज्याच्या स्थूल उत्पन्नाचा विचार केला जातो. सन 2011-12 मध्ये मायनस 1.3
टक्के कृषीचे उत्पन्न होते. कृषी दर तेवढाच होता. सन 2012-13 मध्ये मायनस 2.5 टक्के कृषीचे
उत्पन्न होते आणि सन 2013-14 मध्ये प्लस 3.1 टक्के कृषीचे उत्पन्न होते. याचा अर्थ

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

A.2

MSK/ D/ ST/ D/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

10:00

श्रीमती शोभा फडणवीस

पाऊस पडल्यास प्लस आणि पाऊस पडला नाही, गारपीट झाली, अतिवृष्टी झाली तर कृषी उत्पन्नाचा दर मायनस होतो. निसर्गाच्या भरवशावर शेतकऱ्यांचे जीवन आहे.

सन 1960 मध्ये महाराष्ट्राला स्वातंत्र्य मिळून देखील राज्यातील शेतकऱ्यांची परिस्थिती सुधारलेली नाही. दोन वर्षे नापिकी होणार, एक वर्ष पीक येणार अशी स्थिती आहे. मागील दोन वर्षांचे कर्ज फेडता फेडता त्या माणसाला थोडे सावरण्याची वेळ आल्यानंतर पुन्हा नापिकी येते, अशी स्थिती आहे. हे दिवस कधी संपणार, याचा खन्या अर्थाने विचार करण्याची आवश्यकता आहे. आपण शेतकऱ्यांना किती मदत केली, हा महत्वाचा मुद्दा नाही. भविष्यात या संकटात पुढे जाण्याची वेळ येऊ नये, हा मूळ प्रश्न आहे. माननीय महसूल राज्यमंत्री श्री.सुरेश धस सदनात उपरिथित आहेत. राष्ट्रीय पीक विमा योजना ही शेतकऱ्यांच्या भल्यासाठी आहे असे सांगितले जाते. मी काल या योजनेसंबंधी सदनात बोलले होते. सदर योजना शेतकऱ्यांच्या फायद्याची कशी आहे, हे आम्हाला कुठेही दिसून आले नाही. यापूर्वी एक उंबरठा उत्पन्न असायचे, त्यात शेतकऱ्यांचे जेवढे नुकसान इ आले असेल, त्यात 10 किंवटल पिकाचे उत्पन्न असताना 5 किंवटल नुकसान झाल्यास 50 टक्के नुकसान, 4 किंवटल नुकसान झाल्यास 50 टक्क्यांपेक्षा कमी नुकसान अशा पद्धतीने पीक विमा योजना मिळत होती. हवामान खात्यावर आधारित पीक विमा योजनेत आम्हाला सवलत मिळू शकेल, असे मागील 5 वर्षांत दिसून आले नाही. हवामान खात्याच्या विम्यासंबंधी आम्ही वारंवार विरोध करून सांगितले आहे की, ही पद्धत बरोबर नाही. परंतु तरी सुधा सरकारच्या माध्यमातून विमा कंपनीच्या माध्यमातून विमा काढला जातो. तो विमा शेतकऱ्यांसाठी अतिशय नुकसानीचा आहे. आमचे असे म्हणणे आहे की, सध्या ज्या पद्धतीने पीक विमा काढला जातो, ती पद्धत थोडी चुकीची आहे. दोन वर्षे नापिकी आणि एक वर्ष शेतकरी पीक घेतो. आपण 10 वर्षांची सरासरी काढता व त्या सरासरी नुसार 3 वर्षे चांगल्या पिकांची आहेत, त्या पिकांच्या सरासरीवरून उंबरठा उत्पन्न ठरविले जाते. आपण शेतकऱ्यांना सांगितले की, नवीन बियाणे वापरावीत, रासायनिक खते वापरावीत, वेगवेगळ्या पद्धतीचे प्रयोग करावेत. हे सर्व केल्यानंतर आमचे उत्पन्न 15 किंवटल व्हावे

अशी सरकारचीच अपेक्षा आहे. प्रत्येक वेळी आमचे आढावा उत्पन्न काढताना 15 किंवटल दाखविले जाते. प्रत्यक्षात ज्या पद्धतीने प्रोफार्मा आहे त्या पद्धतीने उंबरठा उत्पन्न काढले जाते. त्यात कधी 8

.3

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

A.3

MSK/ D/ ST/ D/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

10:00

श्रीमती शोभा फडणवीस

किंवटल, 10 किंवटल आणि कधी 7 किंवटल उत्पन्न येते. याचा अर्थ आम्ही अधांतरीच आहोत. आम्हालाच कळणार नाही की आमचे उंबरठा उत्पन्न किती काढले जाणार आहे ? यामुळे शेतकऱ्यांना कधीही फायदा मिळत नाही.

राज्यात जुलै, ऑगस्ट, सप्टेंबर महिन्यांमध्ये अतिवृष्टी झाली असताना फक्त जुलैच्या अतिवृष्टीवरच नुकसानभरपाई ठरविण्यात आली. नुकसानभरपाई ठरवित असताना ऑगस्ट व सप्टेंबर मधील अतिवृष्टीचा विचार करण्यात आला नाही. कृषी खात्याच्या अधिकाऱ्याला माहीत असले पाहिजे की, जुलै महिन्यात तांदळाची रोवणी केल्यास 100 टक्के पीक येते. पण आम्ही ऑगस्ट किंवा सप्टेंबर महिन्यामध्ये तांदळाची रोवणी केल्यास 50 टक्क्याच्या वर कसे येऊ शकतो ? अशा प्रकारे कृषी अधिकारी आम्हाला बरबाद करण्याचा प्रयत्न करतात. आमचा सर्वे कोण करतो, आम्हाला वाचविण्यासाठी कोणाकडून प्रामाणिकपणे प्रयत्न केला जातो ? जुलै महिन्यात झालेल्या अतिवृष्टीच्या नुकसानीचा आढावा घेत असताना फळांचे नुकसान काढण्यात आले, शेतीचे नुकसान काढण्यात आले नाही. दुसऱ्या वेळी आम्ही पुन्हा रोवणी केली, त्यावेळी आमचे नुकसान झाले. तिसऱ्या वेळी रोवणी केली. जुलै महिन्यामध्ये तांदळाची रोवणी केल्यास 100 टक्के पीक येते हे कृषी अधिकाऱ्याला माहीत असताना, आम्ही सप्टेंबर महिन्यात तांदळाची रोवणी केल्यास 50 टक्क्याच्या वर कसे राहणार, या संबंधी कधीही विचार केला जात नाही. या संदर्भात शेती करणाऱ्याला कोणी विचारात घेत नाही. केंद्र शासनाची टीम आली. त्यांनी सांगितले की, फळांचे नुकसान झाले आहे, यामुळे तेवढीच नुकसानभरपाई द्यावी. मला याबद्दल अतिशय दुःख झाले. शेतकऱ्यांचे सर्वस्व गेले, ते आज कर्जाच्या डोंगरात आहेत. 14 हजार शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केल्या आहेत. शेतकऱ्यांच्या आत्महत्यांमध्ये महाराष्ट्र देशात प्रथम क्रमांकावर आहे आणि तरी देखील केंद्र शासनाच्या भरवशावर शेतकऱ्यांची नुकसान भरपाई काढली जाते. यासंबंधी कोणत्याही शेतकऱ्याला विचारले गेले नाही.

सभापती महोदय, मला एक गोष्ट आठवते. विद्वान कसे असतात या संदर्भात पूर्वीचे लोक आम्हाला गोष्ट सांगायचे. एकदा एका खेड्यातील लग्नाची वरात रेंगी-बंड्यांनी लग्नाला

निघाली. पावसाळ्याचे दिवस असल्यामुळे नदीला पूर आला होता. सर्व धोतरवाल्या गरीब लोकांनी सांगितले की, आता नदीला पूर आला आहे. त्यामुळे आता नदीत गाड्या घालू नका. त्यात

.4

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

A.4

MSK/ D/ ST/ D/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

10:00

श्रीमती शोभा फडणवीस

एक गणिताचा प्राध्यापक होता. सर्व लोक म्हणाले, हा आपल्यापेक्षा विद्वान आहे, गणिताचा प्राध्यापक आहे, आपण याला विचारू की, नदीत वरातीच्या बंड्या टाकायच्या की नाहीत ? लोकांनी त्या प्राध्यापकाला विचारले की, तुम्ही आम्हाला सांगा की, बंड्या नदीत टाकायच्या की नाहीत ? प्राध्यापक पाण्यात उतरला. 4 फुटावर इतके पाणी, 3 फुटावर इतके पाणी, 5 फुटावर इतके पाणी हे पाहिले, त्यानंतर नदीच्या लांबीची सरासरी काढली. सर्व गोष्टी झाल्यानंतर त्याने सांगितले की, आतमध्ये 3 फूट पाणी असल्यामुळे आपल्याला जाता येईल. परंतु, दुर्दैवाने लग्नाची वरात वाहून गेली. अशा पद्धतीने केंद्राच्या कमिटीमुळे सर्व शेतकरी आत्महत्या करण्यासाठी तयार होत आहेत. आपण शेतकऱ्यांकडे विचारणा करावी की, तुमचे किती नुकसान झाले आहे. तसा विचार केल्यास तुम्ही आम्हाला काय देता ?

सावकारी पद्धत बंद झाली. मी सावकारांच्या विरोधातच आहे. परंतु, शेतकऱ्यांना बँकाकडून 6 हजार ते 8 हजार स्पर्यांपर्यंत कर्ज दिले जाते. शेतकऱ्याला एक एकरावर रोवणी करावयाची असल्यास किंवा पूर्ण काम करण्यासाठी साधारणपणे 15 हजार स्पर्यांची आवश्यकता असते. तुम्ही आम्हाला 15 हजार न देता 8 हजार दिले तर आम्ही 7 हजार स्पर्यांसाठी कोणाच्या दरवाजात जायचे ? आमच्या जवळ काही बापजाईंची इस्टेट नाही. आजही आम्ही फाटक्या वस्त्रातीलच आहोत. तुम्ही आम्हाला वेठीस धर्ज अशा प्रकारे आमच्या इज्जतीचा लिलाव करणार असाल तर ते कुठेतरी थांबले पाहिजे. महाराष्ट्र शेतकऱ्यांच्या पाठीशी खंबीरपणे उभा आहे, कारण मी शेतकरी आहे असे आमचे माननीय मंत्री डॉ. पतंगराव कदम नेहमी म्हणतात. मला याबद्दल वाद नाही. माझा शेतकरी किती गरीब आणि यांचा ऊसाचा शेतकरी किती श्रीमंत आहे यातील फरक आम्हाला न्याय मिळू देत नाही. तुम्ही येऊन आमची परिस्थिती पहा. तुम्ही तुमच्या बंगल्यात बसून आमचे दुःख दूर होणार नाही. तुम्हाला ते दुःख पहायचे असेल तर तुम्हाला आमच्या झोपडपट्टीतच यावे लागेल आणि पहावे लागेल की, त्या घरामध्ये धान्य आहे की नाही. आज शेतकरी कसा राहतो, तो किती

गरीब आहे, त्याच्या डोक्यावर कर्जाचा डोंगर किती आहे हे तुम्हाला त्याच्या झोपडपट्टीत जाऊनच पहावे लागेल. तुम्ही गेल्यानंतरच त्याची परिस्थिती तुम्हाला समजेल.

माजी मालगुजारी तलावाच्या दुर्ख्यतीसाठी 50 कोटी रुपये देणार अशी माननीय

.5

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

A.5

MSK/ D/ ST/ D/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

10:00

श्रीमती शोभा फडणवीस

मुख्यमंत्र्यांनी घोषणा केली. आपण चंद्रपूरला आला असताना आम्ही सर्व आमदारांनी आमच्या व्यथा तुमच्यासमोर मांडल्या होत्या. आम्ही त्यावेळी सांगितले होते की, अध्यापेक्षा जास्त तलाव फुटलेले आहेत. त्यामध्ये पाणी राहणार नाही. मालगुजारी तलाव दुर्ख्यतीसाठी 50 कोटी रुपयांची घोषणा केल्यामुळे सर्व प्रस्ताव तयार करू आम्ही जिल्हाधिकाऱ्यांकडे दिले.

(नंतर श्री. रोजेकर

श्रीमती शोभा फडणवीस.....

दुर्दैवाची गोष्टी अशी आहे की, आम्हाला एक पैसाही मिळालेला नाही. असा जर आमच्याकडे पहाण्याचा शासनाचा दृष्टीकोन असेल तर वेगळ्या विदर्भाची मागणी केली तर काय बिघडले ? या शासनाला आमचे दुःख, विदर्भाचे दुःख, मराठवाड्याचे दुःख समजत नाही. केवळ पश्चिम महाराष्ट्राचे दुःख तुमच्या डोळ्यासमोर असते.

सभापती महोदय, घरांचे मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झाले आहे. किती घरे पडली याची आकडेवारी मी नंतर देणार आहे. घराच्या नुकसानीसाठी आर्थिक सहाय्य देण्याचा निर्णय या शासनाने घोषित केला. परंतु, खरी परिस्थिती ही आहे की, शासनाने फक्त 500 स्पर्ये खावटीचे कर्ज दिले. घर बांधण्याकरिता आम्हाला एक पैसाही मिळालेला नाही. आजही ते लोक पडक्या घरांमध्ये रहात आहेत किंवा कोठे तरी शेजाऱ्याच्या गोठ्यामध्ये दिवस काढत आहेत. ग्रामीण भागात कोणाला घरी ठेऊन घ्यायचे असेल तर त्यासाठी जागा नसते. तुही गरीब, मीही गरीब, दोन्ही भिकारी एकत्र आले तर कोण कोणाला मदत करू शकेल ?

सभापती महोदय, अवकाळी पावसाने, गारपिटीने शेतीची संपूर्ण जमीन खरडून गेली आहे. शेतकऱ्यांचे प्रचंड नकसान झाले. आम्ही वारंवार विनंती केली की, ही जमीन चांगली करण्यासाठी शासनाने मदत द्यावी. मंत्री महोदयांनी घोषणा केली की, यासाठी निधी दिला जाईल. परंतु, एक वर्ष झाले तरी त्यासाठी निधी मिळालेला नाही. त्यावेळी शेतकरी ज्या स्थितीत होता, त्याच स्थितीत तो आजही आहे. अतिवृष्टीचे दुःख थोडेही कमी होत नाही म्हणून शेतकऱ्याने स्वतःला सावरण्यासाठी रब्बीच्या पिकाचा प्रयत्न केला. परंतु, अवकाळी पावसाने आणि गारपिटीने त्याचे नुकसान झाले. रब्बीच्या पिकासाठी शासनाने 270 कोटी स्पर्ये देण्याचे मान्य केले. परंतु, हे पैसे कोणाला मिळणार आहेत ? पश्चिम महाराष्ट्रात मोठ्या प्रमाणावर रब्बी पीक घेतले जाते. पश्चिम महाराष्ट्रात बँकांकडून पीक कर्ज घेण्याचे प्रमाण सर्वात जास्त आहे. त्यामुळे हा 270 कोटी स्पर्यांचा निधी पश्चिम महाराष्ट्राला मिळणार आहे. आमच्या भागात रब्बीच्या पिकासाठी कर्ज घेण्याची पध्दत नाही. आमचे असे म्हणणे आहे की, आम्हाला तुम्ही व्याजाच्या दरात सूट देऊ नका. फक्त इ आलेल्या रब्बी पिकाच्या नुकसानीसाठी आर्थिक मदत द्या. आमच्या शेतकऱ्याला तुम्ही

...2....

श्रीमती शोभाताई फडणवीस.....

कर्जाच्या आणि व्याजाच्या फंदात पाडू नका. कारण, आम्हाला कर्ज घेण्याची सवय नाही. मार्गील वेळी तत्कालीन मुख्यमंत्री कै.विलासराव देशमुख, जे आज आपल्यात नाहीत, त्यांनी आमचे दुःख जाणले होते. त्यांनी लाखोली विक्रीवर, पेरणीवर स्थगिती दिली आणि आम्हाला लाखोली पिकविण्यासाठी मदत केली. लाखोली हे आमचे रब्बीचे पीक आहे. धानाबरोबर लाखोली असेल तर डाळीचे भाव चांगले असल्यामुळे शेतकऱ्याला चार पैसे मिळतात. परंतु, ही लाखोलीही गारपिटीमुळे संपूर्णपणे गेली. यासाठी शासन किती नुकसान भरपाई देणार आहे ? हे शासन पश्चिम महाराष्ट्राला रब्बीच्या पिकासाठी 270 कोटी रुपये देणार आहे, त्यामधील 5 पैसे सुधा आमच्या तोंडावर फेकण्याची तुमची दानत नाही.

सभापती महोदय, मी बँकेला फोन केला आणि शासनाने पाठविलेल्या पत्राबाबत माहिती विचारली. त्यांनी सांगितले की, ज्यांनी रब्बीच्या पिकासाठी कर्ज घेतले असेल त्यांचे कर्ज 30 डिसेंबर पर्यंत वसूल करु नये, असे कळविण्यात आले आहे. कर्जाची वसुली हप्त्याने करणार आहात का, व्याजमाफी दिली आहे का, ही रक्कम कशाप्रकारे वसूल करणार आहात, सवलत देणार आहात का, याबद्दल त्या पत्रात काहीही उल्लेख नाही. त्यामुळे व्याजमाफी होणार आहे किंवा नाही, असा प्रश्न शेतकऱ्याच्या मनात आहे. माझे असे म्हणणे आहे की, आम्ही रब्बी पिकाचे कर्ज घेत नाही. रब्बी पिकाचे गारपिटीमुळे जे नुकसान झाले आहे, त्याची नुकसान भरपाई थेट द्यावी.

सभापती महोदय, व्याज दरातील सवलतीबाबत शासनाने घोषणा केली आहे. परंतु, आमचा प्रश्न असा आहे की, आम्हाला अन्य सवलती शासन काय देणार आहे ? आतापर्यंत आम्ही मंत्री महोदयांकडून 100 वेळा असे ऐकले आहे की, फक्त खरिपाचा दुष्काळ जाहीर करता येत नाही. रब्बी आणि खरिपाचा एकत्रित दुष्काळ जाहीर केला जातो. असे असेल तर रब्बीचे नुकसान झाले तेव्हा रब्बीसाठी मदत केली, खरिपाला वेगळी मदत केली, असे का ? केवळ पश्चिम महाराष्ट्राला फायदा करू देण्याकरिता 270 कोटी रुपये जाहीर करण्यात आले. श्रीमंताच्या पोराला वाचविण्यासाठी धावाधाव केली जाते पण गरिबाच्या फाटक्या पोराला जखम

....3.....

श्रीमती शोभातार्झ फडणवीस.....

झाली तर दवाखाने बाहेरून मलम आणण्यासाठी सांगतात. बिनपैशाने गरिबाच्या पोराची मलमपट्टी सुध्दा होत नाही. श्रीमंताला मात्र फुकटात औषधोपचार केला जातो, हे आज महाराष्ट्राचे चित्र आहे. असे जर होणार असेल तर लोकांनी कोणाकडे बघायचे, कोणाकडे आपली व्यथा मांडायची ? त्यामुळे आमचे जे नुकसान झाले आहे, त्यासाठी आम्हाला बँकांच्या वेठीला बांधू नका, आमच्या नुकसानीसाठी मदत करा, पीक विम्याची पद्धत बदलवा. पीक विम्याबाबत चार वेळा असे सांगितले गेले आहे की, आम्ही समिती नियुक्त करतो, आम्ही तुमचे म्हणणे ऐकून घेतो. परंतु, गेल्या तीन वर्षात आमचे म्हणणे कोणीही ऐकून घेतलेले नाही, कोणी आमच्या जखमेवर मलमपट्टी केलेली नाही. उलट आमच्या जखमेवर मीठ चोळण्याचे काम मात्र केलेले आहे. एकदा आम्हाला बोलवा, आमचे म्हणणे ऐकून घ्या, आमची परिस्थिती समजून घ्या. परंतु, तुम्ही जर ऐकले नाही तर आम्हाला जे काही करावयाचे आहे ते आम्ही वेगळ्या पद्धतीने करू, एवढा इशारा देते आणि माझ्या शब्दांना विराम देते.

धन्यवाद.

...4.....

ॲड.जयदेव गायकवाड (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, नियम 260 अन्वये नैसर्गिक आपत्तीच्या संदर्भात उपस्थित करण्यात आलेल्या प्रस्तावावर माझे विचार मांडण्यासाठी मी उभा आहे.

सभापती महोदय, यावेळचा गारपिटीचा तडाखा उभ्या महाराष्ट्राला बसला आहे. जवळ जवळ 50 वर्षांनंतर पहिल्यांदा अशा प्रकारे निसर्गाने अतिशय अक्राळविक्राळ रूप आपल्याला दाखविले आणि महाराष्ट्रातील शेतकऱ्याचे जीवन "दे माय धरणी ठाय", असे करून सोडले आहे. ज्यांनी ही घटना पाहिली, ते असे बोलत होते की, उभ्या आयुष्यात अशा प्रकारची गारपीट आम्ही पाहिलेली नाही. या गारपिटीने राज्याची प्रचंड हानी केली आहे. या गारपिटीच्या तडाख्यामध्ये सुमारे 30 पेक्षाही जास्त लोक मृत्युमुखी पडले आहेत. शेतकऱ्यांच्या पिकाचे अतोनात नुकसान झाले आहे. ज्यांनी मातीत हात खूपसून, प्रचंड कष्ट करून पीक उभे केले, ते शेतकरी स्वज्ञ पहात होते. दरवर्षीच ते असे स्वज्ञ पहात असतात, परंतु, अचानक गारपीट आली आणि शेतकऱ्यांच्या स्वज्ञाचा चक्काचूर झाला. या गारपिटीने पुणे जिल्ह्यालाही सोडले नाही. बारामती, इंदापूर, शिरू अशा भागातील शेतकऱ्यांचेही प्रचंड नुकसान झाले आहे.

सभापती महोदय, या निमित्ताने लोकसत्तामध्ये छापून आलेली श्री.आसाराम लोमटे यांची एक कहाणी मी वाचली. सहावी, सातवीत शिकणारी मुलगी आपल्या वडिलांना म्हणते की, "तुम्ही एवढे दुःखी का दिसता, या वर्षी पीक आले नाही तर आम्ही शाळा सोडून देऊ, गुरे-ढोरे वळू, पण बाबा तुम्ही आपल्या जीवाचे बरेवाईट करु नका." ही बोलकी कहाणी वाचली आणि अक्षरशः डोळ्यात अश्रू उभे राहिले. शेतकऱ्याची मुले पिकाच्या भरवशावर स्वज्ञ पहातात की, आपल्याला शाळेत जाता येईल, मोठे होता येईल.

यानंतर श्री.खंदारे.....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

C-1

NTK/ D/ ST/

श्री.रोद्धेकरनंतर

10:20

ॲड.जयदेव गायकवाड....

परंतु निसर्गाचे तडाखे अलीकडच्या काळामध्ये प्रचंड प्रमाणात बसत आहेत. जालना व उस्मानाबाद जिल्ह्यामध्ये ते सर्वांनी पाहिले आहेत. या गारपिटीबाबत मी सांगेन की, हवामान खात्याने आपल्याला इशारा दिला होता. परंतु अत्यंत निराशेने सांगावेसे वाटते की, या इशार्यानंतर अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करून, सर्वे करून शेतकऱ्यांचे पीक वाचविण्याचा प्रयत्न झाला पाहिजे होता, तसा तो झाला नाही. आपल्याकडे अत्याधुनिक तंत्रज्ञान विकसित झाले आहे किंवा नाही याबदल मला शंका वाटते. एकीकडे राजकारणासाठी आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर केल्याचे आपण पाहत आहोत. परंतु शेतकऱ्यांसाठी जर अशा प्रकारच्या आधुनिक तंत्रज्ञानाचा उपयोग करता आला असता तर निश्चितपणे काही प्रमाणामध्ये ही पिके वाचविता आली असती असे लोकांचे म्हणणे आहे. परदेशामध्ये असे आधुनिक तंत्रज्ञान विकसित केलेले आहे. रडार यंत्रणा, सुपर कॉम्प्युटर, रडारचे जाळे निर्माण केलेले असते. त्यामुळे टी.व्ही.चॅनेल, कम्प्युनिटी रेडिओ, होम रेडिओ, एफएम रेडिओ, व्हॉटस्‌अप्, एसएमएस यांच्या माध्यमातून शेतकऱ्यांना माहिती दिली जाते. खरे तर आपल्या देशापेक्षा परदेशामध्ये सातत्याने हिमवृष्टी होत असते. तरीही त्या ठिकाणी शेतकऱ्यांचे नुकसान होत नाही. एवढेच नव्हे तर तेथील शेतकरी आत्महत्या करीत नाहीत. परंतु आपल्या देशात दे माय धरणी ठाय अशा प्रकारचे अस्मानी संकट आल्यानंतर शेतकरी आत्महत्येचा मार्ग पत्करतात. जवळजवळ 77 शेतकऱ्यांनी गारपीट झाल्यानंतर आत्महत्या केलेल्या आहेत. हे वाचल्यानंतर खरोखर दुःख होते. त्यांना शासनाने दिलासा देण्याची गरज आहे. त्यासाठी शासन नेहमी प्रयत्न करीत असते.

ज्यावेळी नैसर्गिक आपत्ती येते तेव्हा राजाने मारले व पावसाने झोडपले तर कोणाकडे जायचे असे म्हटले जाते. आपल्याकडे राजेशाही नाही, लोकशाही आहे. लोकशाहीमध्ये शासनाकडे शेतकरी आशेने पहात असतो. आपल्या परीने शासन त्यांना मदत करण्याचा प्रयत्न करीत असते. परंतु नैसर्गिक आपत्ती आली की, मदत देण्यासाठी जी प्रक्रिया असते त्यातून प्रश्न निर्माण होतात. अलीकडे असे पाहतो की, गारपीट झाल्यानंतर किंवा खूप पाऊस पडला किंवा इतर नैसर्गिक आपत्ती आली की, ताबडतोबीने सर्वे किंवा नोंदणी करणारी यंत्रणा वरून आदेश येईपर्यंत शांत असते. मंत्री स्तरावरून किंवा शासकीय...

2...

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

C-2

ॲड.जयदेव गायकवाड....

पातळीवरून आदेश आल्यानंतर यंत्रणा कामाला लागते. दरम्यानच्या काळात प्रसार माध्यमे त्याबद्दल प्रचंड वातावरण निर्माण करतात, त्यामधून शेतकऱ्यांना दिलासा देण्याचा किंवा त्यांना उमेद देण्याची परिस्थिती निर्माण केली पाहिजे, त्याएवजी दहशत व भीती निर्माण केली जाते. त्यामुळे शेतकरी अधिक खचत जातो असे चित्र पहावयास मिळते. मंत्री महोदयांनी या संदर्भात कायम स्वरूपी व्यवस्था केली पाहिजे. कारण निसर्ग केव्हा काय करील हे कळत नाही. अशा प्रकारचे निसर्ग चित्र पहावयास मिळते. तेव्हा कोणत्याही स्वस्याची भविष्य काळात येणाऱ्या संकटाची चाहूल मिळताच त्यासंबंधी तत्परतेने कामाला लागले पाहिजे अशा प्रकारचा सेटअप् निर्माण केला पाहिजे अशा प्रकारची मी अपेक्षा व्यक्त करतो. कायम स्वस्यी यंत्रणा निर्माण करून कोणत्याही प्रकारचे नुकसान झाले तर त्यासाठी अजिबात विलंब न लावता ताबडतोब पंचनामे केले जातील अशी सूसज्ज यंत्रणा निर्माण करावी अशी मी मागणी करतो. शासनाने 4500 कोटी रुपयांची मदत जाहीर करून शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याचा प्रयत्न केला आहे. त्याचा पुनर्विचार व्हावा, त्यातून ते शेतकरी सावरले आहेत किंवा नाही याची पाहणी करावी. जे शेतकरी सावरले नसतील त्यासाठी विशेष प्रयत्न करण्याची आवश्यकता आहे, एवढेच सांगतो आणि माझे दोन शब्द संपवितो.

श्री.चंद्रकांत रघुवंशी (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.हेमंत टकले यांनी अतिशय जिल्हाव्याच्या विषयाबाबत नियम 260 अन्वये चर्चा उपस्थित केली आहे. या चर्चेत भाग घेण्यासाठी मी येथे उभा आहे.

सभापती महोदय, सर्व सन्माननीय सदस्यांची मागणी व विचार सारखेच आहेत. मी एक गोष्ट नमूद करू इच्छितो की, नैसर्गिक आपत्ती झाल्यानंतर तातडीने पंचनामे होत नाहीत, शेतकऱ्यांना मदत मिळत नाही, तोपर्यंत नव्याने अवकाळी पाऊस पडतो, गारा पडतात, वादळ येते व त्यामुळे पुन्हा पंचनामे करण्याची वेळ येते. हे अधिवेशन दिनांक 2 जून रोजी सुरु झाले त्यादिवशी नंदुरबार, धुळे व जळगाव जिल्ह्यात वादळ झाले, सतत दोन दिवस पाऊस पडल्यामुळे तेथील केळीच्या बागा, पर्पईच्या बागा उद्धवस्त झाल्या आहेत. हजारो एकराचे फोटो वृत्तपत्रांच्या माध्यमातून राज्यातील सर्व जनतेने पाहिलेले आहेत. ते वादळ मोठे होते, त्यामुळे अतिदुर्गम भागामध्ये सुध्दा गरिबांच्या घरावरील पत्रे उडून गेले आहेत. किमान 500 घरावरील पत्रे उडाले आहेत. त्यामध्ये तिघेजण दगावले आहेत. उडालेला पत्रा अर्ध्या कि.मी.वरील रस्त्याने जाणाऱ्या माणसाच्या डोक्यावर पडल्यामुळे बिचारी माणसे दगावली आहेत. ही वस्तुरिस्थिती आहे. माझी मंत्री महोदयांना एकच विनंती आहे की, शासनाने या संदर्भात एक स्पेसिफिक कार्यक्रम दिला पाहिजे. शासनाच्या आदेशाची वाट न पाहता जिल्हाधिकाऱ्यांनी स्वतःहून 15 दिवसाच्या आत पंचनामे संपविले पाहिजेत. मंत्री महोदय म्हणत असतात की, आम्ही जिल्हाधिकाऱ्यांना अधिकार दिले आहेत, पैसे दिले आहेत. राज्यातील कोणत्याही जिल्ह्यात अशी दुर्दैवी घटना घडल्यास 15 दिवसाच्या आत जिल्हाधिकाऱ्यांनी मदत केली पाहिजे किंवा कृषी विभागाने किंवा महसूल विभागाने शासनाच्या ठरलेल्या निकषांप्रमाणे त्यांना संपूर्ण रक्कम देऊन शासनाला 15 दिवसामध्ये अहवाल सादर केला पाहिजे. अशा प्रकारचा कार्यक्रम बंधनकारक करावा लागेल.

आम्ही अतिदुर्गम भागामध्ये राहतो. नंदुरबार जिल्ह्यातील अक्कलकुवा, अक्राणी या तालुक्यामध्ये काम करावयाचे असेल तर शासनाचा डी.एस.आर.सुध्दा 10 टक्के अधिक दराने असावयास पाहिजे. कारण त्या भागात गरीब आदिवासी लोकांची घरे पडतात. शहरी भागामध्ये जे मूल्यमापन केले जाते त्यानुसार घरांचे अंशतः नुकसान झाले असेल तर 2400 स्पर्ये व जास्त

4...

श्री.चंद्रकांत रघुवंशी....

नुकसान असेल तर 4800 रुपये नुकसान भरपाई दिली जाते. माझी सरकारला विनंती आहे की, आमच्या दुर्गम भागात आजही गाढवांवर सिमेंटच्या पिशव्या घेऊन जावे लागते. लोक डोक्यावरून 10-20 कि.मी.अंतरापर्यंत पत्रे घेऊन जातात. त्यामुळे अतिदुर्गम भागामध्ये मदतीचे निकष बदलावेत अशी आपल्यामार्फत शासनाला विनंती आहे. कारण अतिदुर्गम भागातील, आदिवासी भागातील लोकांना खन्या अर्थाने मदत मिळू शकेल. दरडोई उत्पन्नाच्या बाबतीत नंदुरबार जिल्हा राज्यात सर्वात मागे आहे. त्याची लाज आम्हाला वाटते. त्यामध्ये आमचा दोष नाही. कारण आमच्या जिल्ह्याची भौगोलिक परिस्थिती अशी असल्यामुळे आमचा जिल्हा पाहिजे तेवढी प्रगती करू शकला नाही. अशा वेळी सरकार माऊलीने आमच्याकडे अत्यंत चांगल्या विचाराने बघितले पाहिजे, मदतीचा हात फिरविला पाहिजे. निदान या दुर्दृष्टी घटनांच्या वेळी तरी शासनाने भरीव मदत करावी अशी मी आपल्या माध्यमातून शासनाला विनंती करतो आणि येथेच थांबतो.

डॉ.नीलम गोळे (विधानसभेने निवडलेल्या) : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.हेमंत टकले यांनी नियम 260 अन्वये गारपिटीच्या संदर्भात चर्चा उपरिथित केली आहे. या प्रश्नासंबंधी बोलण्यासाठी मी या ठिकाणी उभी आहे.

खरे तर या प्रश्नावर चर्चा करण्यासाठी खूप उशीर होऊन गेलेला आहे. महाराष्ट्रातील शेतकरी या गारपिटीने हवालदिल झाला आहे आणि लोकांची अशी अपेक्षा होती की, सरकारकडून दिलासा मिळेल.

यानंतर श्री.शिगम....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

D-1

MSS/ ST/ D/

पूर्वी श्री. खंदारे

10:30

डॉ. नीलम गो-हे...

(सभापतीस्थानी तालिका सभापती श्री. शरद रणपिसे)

फेब्रुवारी महिन्यामधील अधिवेशनाच्या शेवटच्या दिवशी महाराष्ट्राच्या विविध भागातून गारपिटीला सुख्यात झाल्याचे निरोप येत होते. या सभागृहामध्ये आम्ही शेवटच्या दिवशी या गारपीटग्रस्त शेतकऱ्यांना तातडीने मदत करण्यासंबंधीचा आग्रह धरला होता. त्यावेळी माननीय मुख्यमंत्री सातत्याने सांगत होते की, मदत करण्याच्या बाबतीत आचार सहितेचा अडसर आहे का ते पाहतो. निवडणुकीच्या संदर्भात निवडणूक आयोगाने अनेक वेळा सांगितलेले आहे की, आकस्मिक आपत्तीच्या वेळी मदत करण्याच्या कामाच्या बाबतीत, विकास कामाच्या बाबतीत आचारसंहितेचा अडसर येत नाही. राज्य निवडणूक आयोगाच्या अध्यक्षा श्रीमती नीला सत्यनारायण यांनी देखील सांगितले की, अशा आपत्तीच्या परिस्थितीमध्ये सरकार कोणतीही मदत करू शकते. तसेच आमदार देखील वैयक्तिकरित्या कुणालाही मदत करू शकतात. परंतु या मदतीचे प्रचाराच्या माध्यमातून श्रेय घेता कामा नये. अशा परिस्थितीमध्ये माननीय मुख्यमंत्री सातत्याने असे सांगत होते की, मदत करण्याच्या बाबतीत आचारसंहितेची अडचण आहे काय ते आम्ही बघतो. राज्याच्या नेतृत्वाकडून स्पष्टपणे आदेश मिळत नव्हते. त्यामुळे गारपीटग्रस्त शेतकऱ्यांचे पंचनामे कधी होणार, त्यांना मदत कधी मिळणार, शासन कोणती पावले उलणार यासंबंधी संदिग्धता आणि खेदजनक अशी परिस्थिती निर्माण झालेली होती. नुकसान भरपाई मिळण्याबाबत सांगोल्यातील शेतकरी उच्च न्यायालयामध्ये गेले. उच्च न्यायालयाने 15 एप्रिलच्या आत मदत दिली गेली पाहिजे असे राज्य शासनाला आदेश दिले. त्या आदेशाचे पुढे काय झाले हे माहीत नाही. आदेश दिल्यानंतर मे महिना संपला, आता जून महिन्याची 10 तारीख उजाडलेली आहे. उच्च न्यायालयाने आदेश देऊन देखील अद्यापर्यंत शेतकऱ्यांना मदत मिळालेली नाही. यावरून हे शासन किती संथ गतीने काम करीत आहे याचे हे एक उदाहरण आहे. राज्यात झालेल्या गारपिटीची पाहणी करण्यासाठी केंद्राचे पाहणी पथक राज्यात आले होते. या पथकाने पाच-पाच मिनिटामध्ये सोलापूर, बुलढाणा जिल्ह्यामध्ये जाऊन पाहणी केली आणि दोन महिन्यामध्ये मदत मिळेल असे सांगितले. आता केन्द्र सरकार बदलले आहे. या केंद्रीय पाहणी पथकाने जी काही गारपीटग्रस्त भागाची पाहणी केली त्या पाहणीचे काय

..2..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

D-2

डॉ. नीलम गो-हे...

निष्कर्ष काढलेले आहेत आणि केन्द्र सरकारला कोणत्या शिफारशी केलेल्या आहेत याचा खुलासा मंत्री महोदयांनी आपल्या उत्तराच्या भाषणातून करणे आवश्यक आहे. तत्कालीन केंद्रीय मंत्री श्री. सुशिलकुमार शिंदे यांनी जाहीर केले होते की, केंद्रातील मंत्र्यांचा एक उपगट तयार करण्यात आलेला असून हा उपगट गारपिटीच्या बाबतीत शासनाला शिफारस करणार आहे. तेह्या हा उपगट आणि केन्द्राचे पाहणी पथक यांच्यामध्ये काय समन्वय झाला हे देखील समजणे आवश्यक आहे.

गारपीटग्रस्त भागाला अनेक जणांनी भेटी दिल्या. माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी गारपीट झालेल्या अनेक भागाला भेटी दिल्या. सरकारच्या प्रतिनिधींनी देखील गारपीटग्रस्त भागाला भेटी दिल्या. माननीय मंत्री महोदय या सभागृहामध्ये उपस्थित आहेत. आता गारपिटीच्या बाबतीत सूचना करून फारसा उपयोग होणार नाही. मला हे सांगावयाचे आहे की, जेव्हा अशा प्रकारची आकस्मिक आपत्ती येते त्यावेळी जे जे लोक, पुढारी अशा आपत्तीग्रस्त भागाला भेटी देऊ इच्छितात त्यांचा कुरुते तरी समन्वय झाला पाहिजे. मी या संदर्भात माननीय मंत्री महोदय डॉ. पतंगराव कदम यांच्याशी बोलले होते. जेव्हा मराठवाड्यामध्ये दुष्काळी परिस्थिती निर्माण झाली होती त्यावेळी शिवसेनेच्या आमदारांनी अनेक जिल्ह्यांना भेटी दिल्या होत्या. आम्ही बीड जिल्हयाची पाहणी करण्यासाठी जात असून तेथील निरीक्षण आम्ही तुम्हाला कळवू असे मी मंत्री महोदयांना सांगितले होते. आपत्तीग्रस्त भागाला जे जे कोणी भेटी देण्यास जातात त्यासंबंधी कोअॉर्डिनेशन झाले पाहिजे. अनेक वेळा असे होते की, काही जिल्ह्यामध्ये कोणी भेट देण्यासाठी गेलेलेच नसते. ते जिल्हे दुर्लक्षित राहातात. असे होता कामा नये. भेटीच्या बाबतीत कोअॉर्डिनेशन झाले तर आपत्तीग्रस्त भागातील लोकांच्या समस्या, त्यांचा आवाज शासनापर्यंत पोहोचण्यास मदत होईल. अनेक वेळा असेही होते की, ज्या भागामध्ये मोठमोठे पुढारी भेटी देण्यासाठी जातात त्या भागामध्ये त्यांच्या मागोमाग सर्व प्रशासकीय यंत्रणा धाऊन जाते. उदा. बीड जिल्हयाला कोणी पुढा-याने भेट दिली तर औरंगाबाद येथील सर्व प्रशासकीय यंत्रणा बीड जिल्ह्यामध्येच जाते. त्यामुळे जालना, परभणी असे जिल्हे प्रशासकीय यंत्रणेकडून दुर्लक्षित राहातात आणि ही वस्तुस्थिती आहे. म्हणून आपत्तीच्या प्रसंगी पाहणीच्या संदर्भात आपण पूर्व आराखडा तयार करून त्याचा रिपोर्ट 24 तासाच्या आत मिळाला तर आपत्तीग्रस्तांना तातडीने मदत करता येईल.

..3..

डॉ. नीलम गो-हे...

सभापती महोदय, स्वर्गीय गोपीनाथ मुंडे यांनी अशी मागणी केली होती की, गारपीट ही राष्ट्रीय आपत्ती म्हणून जाहीर करावी. त्यावेळी तत्कालीन केंद्रीय कृषी मंत्री श्री. शरद पवार साहेब असे म्हणाले होते की, गारपीट ही राष्ट्रीय आपत्ती जाहीर करून काय होणार ? गारपीट ही केवळ एकाच राज्यात झाली म्हणून ती राष्ट्रीय आपत्ती होत नसते अशातला भाग नाही. राज्यामध्ये झालेल्या गारपिटीमध्ये वित्तहानी झाली, जीवित हानी झाली, पशुहानी झाली, शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केल्या. अशा परिस्थितीमध्ये ही राष्ट्रीय आपत्ती जाहीर झाली असती तर शेतकऱ्यांना मदत करण्याच्या बाबतीत निवडणुकीची आचार संहिता आडवी आली नसती. म्हणून स्व. गोपीनाथ मुंडे साहेबांनी ही मागणी केली होती. शेतकऱ्यांना करावयाची मदत हा निवडणुकीचा अजेंडा होईल यादृष्टीने केंद्र आणि राज्य सरकारने याकडे दुर्लक्ष केले.

सभापती महोदय, पश्चिम महाराष्ट्र, उत्तर महाराष्ट्र, विदर्भ, मराठवाडा या भागातील 28 जिल्ह्यामध्ये झालेल्या गारपिटीमुळे प्रचंड प्रमाणावर जीवित आणि वित्त हानी झाली. शिस्त भागातील शेतकऱ्याने सांगितले की, शेतातील पिकलेली केळी काढण्यासाठी मजूर बोलावले आणि गारपीट झाली. केळीचे प्रचंड नुकसान झाले. बीड, सोलापूर, पुणे, नगर या भागामध्ये गारपीट होऊन शेतकऱ्यांचे फार मोठया प्रमाणावर नुकसान झाले. शेतकऱ्यांचे म्हणणे असे आहे की, गारपिटीची पूर्व कल्पना मिळाली असती तर शेतामध्ये काढून ठेवलेली फलपिके चांगल्या पद्धतीने झाकून ठेवता आली असती आणि माल वाचविता आला असता. या सभागृहामध्ये माननीय मंत्री महोदयांनी सांगितले की, आम्ही हजारो शेतकऱ्यांना एसएमएस केले होते. पूर्वी दवंडीची पद्धत होती ती सरकारने बंद केलेली आहे काय ? सरकारला जर गारपीट होणार असल्याचा इशारा मिळाला होता, तर तो इशारा शेतकऱ्यांपर्यंत पोहोचविण्यामध्ये सरकार का कमी पडले. कोणत्या जिल्ह्यामध्ये गारपीट होणार हे जर लोकांना समजले तर लोक सावध होऊन कोणतेही नुकसान होणार नाही याची दक्षता घेतील. आता राज्याच्या कानाकोपन्यामध्ये दूरचित्रवाहिन्या पोहोचलेल्या आहेत. या दूरचित्रवाहिन्यांवरून लोकांना संदेश देता आला असता. दुसरी गोष्ट अशी आहे की, आपल्या राज्यामध्ये भारनियमन असल्यामुळे टी.व्ही. असून देखील त्याचा फारसा उपयोग होत

..4..

डॉ. नीलम गो-हे...

नाही. माझे म्हणणे असे आहे की, लोकांना गारपिटीची पूर्व कल्पना दिली गेली असती तर झालेले नुकसान टाळता आले असते. या गारपिटीमध्ये गोठ्यात बांधलेली जनावरे देखील दगावली. घरावरचे पत्रे उडाले, लोकांच्या मालमत्तेचे प्रचंड नुकसान झाले.

सभापती महोदय, आंबा पिकाचे फार मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झाले. या आंब्यामध्ये वेगळ्या प्रकारची कीड असून ती आजार पसरवू शकते म्हणून युरोपने आंब्याच्या आयातीवर बंदी घातली. त्यामुळे आंबा बागायतदारांचे मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झाले. एफडीने सांगितले की, कॅल्खियमय कार्बाईडच्या सहाय्याने पिकविलेला आंबा विकू देणार नाही. आंबा पिकविताना जी काळजी घेणे आवश्यक होते ती घेतली गेली नाही. मी या निमित्ताने सांगू इच्छिते की, त्या त्या भागातील परिस्थिती नुसार शासनाने लक्ष दिले पाहिजे. पश्चिम महाराष्ट्रातील काही भाग विकसित आहेत हे मला मान्य आहे. परंतु सांगली, वेल्हे, कवठेमहांकाळ असे महाराष्ट्रातील अनेक तालुके आजही पिण्याच्या पाण्यापासून वंचित राहिलेले आहेत. तेथील जनता तसेच गारपीटग्रस्त शेतकरी हे महाराष्ट्राचे शत्रू आहेत काय अशा प्रकारचा सूर त्यांना मदत न मिळाल्यामुळे निघत आहेत. महाराष्ट्राच्या ज्या ज्या भागातील शेतकऱ्यांचे नुकसान झालेले आहे त्या प्रत्येक शेतकऱ्याला मदत मिळणे गरजेचे आहे.

...नंतर श्री. भोगले...

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

E.1

SGB/ D/ ST/

10:40

डॉ.नीलम गोळे.....

म्हणून मला सांगावेसे वाटते की, ज्या ज्या भागात गारपीट झाली त्यापैकी किती गावातील लोकांना मदत मिळाली? माझ्या मते 50 टक्के लोकांपर्यंत सुध्दा मदत पोहोचली असे म्हणता येणार नाही. गारपीट झाल्यानंतर लोकांनी गंमत म्हणून म्हटले की, महाराष्ट्राचे स्वितझर्लंड करावयाचे होते, पण ते अशा पध्दतीने झाले की, आता गारपीट झालेल्या ठिकाणी स्मशानभूमी तयार झाल्यासारखे नुकसान झाल्याचे दिसून येते. गारपीट होणे हे हवामानातील बदलाचा परिणाम म्हणून येणारे संकट असू शकते. परंतु तंत्रज्ञान व शास्त्र यांचा काय उपयोग करता येईल हे देखील पाहिले पाहिजे.

सभापती महोदय, महाराष्ट्राला केंद्र सरकारकडून पूर्वीच्या घोषणांप्रमाणे जे काही सहकार्य लागेल त्या संदर्भात आम्ही आज विरोधी बाकावर असलो तरी आमच्याकडून देखील सहकार्य लाभेल आणि सगळ्या महाराष्ट्राने एकत्रितपणे या संकटाचा मुकाबला केला पाहिजे अशी अपेक्षा व्यक्त करून माझे भाषण संपविते. धन्यवाद.

.2..

श्री.कपिल पाटील (मुंबई विभाग शिक्षक) : सभापती महोदय, वेळेचे बंधन असल्यामुळे मुद्यांची पुनरावृत्ती न करता माझे विचार मांडण्याचा मी प्रयत्न करणार आहे.

सभापती महोदय, गारपिटीमुळे झालेले नुकसान आणि शेतकऱ्यांची वेदना अपरिमित आहे. त्याचे शब्दात वर्णन करणे शक्य नाही. गारपीट हे अचानक आलेले संकट आहे. अवकाळी पाऊस येणे हे नैसर्गिक संकट आहे. आपण 19 व्या शतकात आहोत आणि राजा हरिशंद्राचा अवतार घेऊन आम्ही कोठारे खुली केली आणि शेतकऱ्यांपर्यंत मदत पोहोचविली असे उत्तर देणार असाल तर तुम्हाला राज्यकर्ते म्हणवून घेण्याचा अधिकार राहणार नाही. 21 व्या शतकात नव्या तंत्रज्ञानाचा उपयोग किती केला याचे उत्तर मंत्री महोदय देतील अशी अपेक्षा व्यक्त करतो.

सभापती महोदय, गारपीट हे संकट अचानक आलेले नाही. ग्लोबल वॉर्मिंग आणि क्लायमेट चेंज याबद्दल अनेकांनी आपली मते मांडली आहेत. जगभरातील सगळ्या हवामान शास्त्रांगांनी वारंवार इशारा दिला होता. येणारे संकट कसे रोखायचे याबद्दल सांगितले होते. महाराष्ट्र सरकारला माझे काही महत्वाचे प्रश्न आहेत. गारपिटीचे संकट सांगून आले असताना तुम्हाला ते कळले नाही की तुम्ही त्याकडे दुर्लक्ष केले? ज्या दिवशी तुम्हाला सांगण्यात आले त्यानंतर तुम्ही काही हालचाल केली का? येणाऱ्या संकटाचा सामना कसा करायचा याबद्दल आपत्ती व्यवस्थापन विभागाने काय केले?

सभापती महोदय, गेली दोन वर्ष महाराष्ट्र निसर्गाचा हा तांडव झेलतो आहे. याबद्दल हवामान शास्त्रज्ञांशी चर्चा करण्याची आवश्यकता होती. आपण किती लोकांशी चर्चा केली? डॉ.वसंत गोवारीकर वयोवृद्ध झाले आहेत. त्यांनी पर्जन्यमानाबद्दल सांगितलेले आहे. अनेक शास्त्रज्ञ दिल्ली येथे उपलब्ध होते. हैद्राबाद येथे हवामान शास्त्राबद्दलचे केंद्र आहे. आपण तेथे कधी भेट दिली का? संकटाचा सामना कसा करायचा, शेतकऱ्यांना कसे वाचवायचे याबद्दल त्यांच्याशी चर्चा केली का? या तंत्रज्ञानाचा प्रतिबंधात्मक वापर करण्यासाठी अन्य राज्यांनी अवलंब केला. महाराष्ट्र राज्याने अवलंब का केला नाही? केरळ, ओरिसा आणि आंध्रप्रदेश राज्यांनी या संदर्भात पावले उचलली. महाराष्ट्र राज्याने कोणती पावले उचलली हे जरूर सांगावे. एकही पाऊल उचललेले नाही अशी माझी माहिती आहे.

...3..

श्री.कपिल पाटील.....

सभापती महोदय, या संकटाच्या संदर्भातील चाहूल लागल्यानंतर महाराष्ट्र राज्याने विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्रातील अवर्षणग्रस्त भागातील शेतकऱ्यांना गारपिटीचा तडाखा बसला त्या शेतकऱ्यांना पूर्वसूचना दिली होती का? किमान शेतकऱ्यांना सूचना दिली असती तरी त्याने स्वतःला वाचविण्याचा प्रयत्न केला असता. गारपिटीमुळे राज्यात 21 मृत्यू झाले आणि गारपिटीनंतर 57 शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या झाल्या आहेत. राज्य सरकारकडून सूचना न दिल्यामुळे गारपिटीचे संकट अधिक गहिरे झाले. त्याला राज्य सरकार जबाबदार आहे. क्लायमेट चेंजबद्दल अनेकदा सभागृहात चर्चा झाली. मी स्वतः मागणी केली होती की, या संदर्भात वेगळे खाते असले पाहिजे. आपल्या मंत्रिमंडळात हवामान खात्याचा विषय कोणाकडे आहे, तो विभाग काय करतो, गारपिटीच्या निमित्ताने नेमकी काय व्यवस्था केली? या प्रश्नांची उत्तरे मंत्री महोदयांनी द्यावीत.

सभापती महोदय, चीन या देशाने 55 हजार हवामान शास्त्रज्ञ आणि कर्मचारी नेमले आहेत. भारताची लोकसंख्या विचारात घेता महाराष्ट्रापुरते बोलायचे झाले तर किमान 3 ते 5 हजार हवामान संशोधकांची गरज आहे. आपण विभागामध्ये किती हवामान संशोधक नेमले किंवा संबंधित विद्यापीठामध्ये संशोधकांची भरती केली आणि त्यांच्याबरोबर समन्वय साधला? या विषयाच्या अनुबंगाने बजेटमध्ये किती तरतूद केली? गारपीट झाल्यानंतर संबंधितांना नुकसानभरपाई देण्याच्या संदर्भात शासनाने आर्थिक तरतूद केली त्याबद्दल कोणाचा नकार नाही. परंतु हे संकट येऊच नये किंवा संकट अगोदर कळावे याबद्दल हवामान खात्याकडून सूचना मिळण्याची गरज आहे, त्यासाठी बजेटमध्ये काय तरतूद केली आहे? बजेटमध्ये काहीही तरतूद केलेली नाही हे मी विनम्रपणे लक्षात आणून देऊन खंत व्यक्त करू इच्छितो.

सभापती महोदय, गेल्या दोन वर्षात जागतिक पातळीवर चर्चा सुरु झाल्यानंतर 2008 मध्ये भारत सरकारच्या वतीने तत्कालीन पंतप्रधान डॉ.मनमोहन सिंग यांच्यामार्फत अँक्शन प्लॅन दिला गेला. विविध राज्यांना सूचना दिल्या गेल्या की, स्टेट अँक्शन प्लॅन करण्यात यावा. आंध्रप्रदेश, ओरिसा आणि केरळ राज्यांनी अँक्शन प्लॅन तयार केला. परंतु महाराष्ट्र राज्याने असा अँक्शन प्लॅन का केला नाही, महाराष्ट्र राज्याने या संदर्भात कोणती पावले उचलली आणि यापुढे काय करण्यात येणार आहे? या प्रश्नांची उत्तरे मंत्री महोदयांनी दिली पाहिजेत.

....4....

श्री.कपिल पाटील.....

सभापती महोदय, क्लायमेंट चेंज होते त्या दृष्टीने अनुस्य क्रॉप्स विकसित करावे लागणार आहेत. शेतकऱ्यांना नव्याने सूचना घाव्या लागणार आहेत. त्या अनुषंगाने राज्य सरकार काय करणार आहे? केलेल्या चुकांबद्दलचे प्रायश्चित कसे करणार आहात? एक प्रायश्चित जनतेने दिले आहे. यापासून धडा घेतला तर सुधारणांना वाव राहील. 2008 मध्ये नॅशनल ॲक्शन प्लॅन जाहीर केला गेला. त्यानंतर ऑगस्ट, 2008 मध्ये आपल्या महाराष्ट्राची बैठक झाली. तत्कालीन मुख्यमंत्री विलासराव देशमुख यांनी सांगितले होते की, ॲक्शन प्लॅन तयार करावा. केंद्र सरकारप्रमाणे राज्य सरकारचा ॲक्शन प्लॅन तयार करायचा असे ठरविले. त्यानंतर टेरी या संस्थेला काम दिले गेले. टेरी संस्थेबरोबर तुमची एकही बैठक झालेली नाही. टेरीकडून चार वर्षांपर्यंत सरकारला अहवाल दिला गेला नाही. दोन दिवसापूर्वी अहवाल आला आहे असे कळले.

सभापती महोदय, महाराष्ट्रापेक्षा जास्त संकट ओरिसा, आंध्रप्रदेश राज्याला सोसावे लागले. मागील वेळेस 10 हजार माणसे मृत झाली होती. यावर्षी मोठे वादळ येऊनही एकही माणूस दगावला नाही. ओरिसा राज्याचे मुख्यमंत्री नवीन पटनायक स्वतः रस्त्यावर उतरले. 15 लाख लोकांना रातोरात स्थलांतरित करण्यात आले. त्यांची पर्यायी व्यवस्था करण्यात आली. त्यामुळे नुकसान कमीत कमी झाले. आपल्या राज्यापेक्षा जास्त मोठे संकट होते, जास्त मोठे वादळ आले होते, परंतु तेथील मुख्यमंत्र्यांनी गेली दोन वर्षे हवामानाच्या संदर्भात, नैसर्गिक संकटाच्या संदर्भात अनेकविध उपाययोजना केल्या, आवश्यक बदल घडविले, फौजा उभ्या केल्या, हवामान शास्त्रज्ञ आणि कर्मचारी नेमले. त्यामुळे ते संकटाचा सामना करू शकले. महाराष्ट्र राज्याने गारपिटीच्या संदर्भात काय केले? दिल्लीला किती वेळा गेलात? संकटाच्या संदर्भात ओरिसा राज्याचे मुख्यमंत्री दिल्लीला जाऊन बसले आणि केंद्र सरकारकडून मदत मिळविली आणि दोन दिवसात लाखो लोकांचे जीव वाचविले. तेथील संकटात एकही माणूस दगावला नाही. महाराष्ट्र राज्यात गारपिटीमुळे 21 माणसे दगावली आणि नंतर गारपिटीच्या तडाख्यामुळे 57 शेतकऱ्यांना आत्महत्या कराव्या लागल्या. या आत्महत्यांना राज्य सरकार जबाबदार आहे. याचे प्रायश्चित कोण घेणार? एका राज्याचा मुख्यमंत्री एकाचाही जीव जाणार नाही यासाठी प्रयत्न करतो आणि महाराष्ट्रामध्ये 57 शेतकरी आत्महत्या करतात. ओरिसा राज्य महाराष्ट्राच्या तुलनेत अत्यंत मागासलेले, आर्थिकदृष्ट्या कमकुवत असून शेतीचे उत्पादन आपल्यापेक्षा कमी आहे.

...5...

श्री.कपिल पाटील.....

सभापती महोदय, क्लायमेट चेंजमुळे 2030 पर्यंत महाराष्ट्राचे तापमान 5 ते 18 टक्क्यापर्यंत वाढणार असल्यामुळे शेती उत्पादनामध्ये घट होणार आहे. या संकटाचा सामना कसा करणार आहात? याबद्दल काय तयारी केली आहे किंवा अभ्यास केला आहे का? या संदर्भात राज्य सरकारने काढीचाही विचार केलेला नाही.

...नंतर भारवि...

श्री.कपिल पाटील...

मधाशी सन्माननीय सदस्य श्री.चंद्रकांत रघुवंशी हे पंचनाम्यासंबंधी बोलले. दुसरे संकट येई पर्यंत आपले पंचनामे होत नाहीत. आज तंत्रज्ञान पुढे गेलेले आहे. आमच्या राज्यात शाळा कुठे द्यायची याचा सर्व्हे सॅटेलाईटवर्ज होतो. त्यानंतर मग शाळा देण्यात येते. आपण पंचनामे करताना जो सत्ताधारी पक्षाचा आहे, त्याची जमीन असो किंवा नसो त्याला दसपट नुकसान भरपाई देता. कालच या संबंधातील बातमी टीव्ही वर दाखविण्यात येत होती. आम्ही आमचे बघू, शेतकरी मेले काय असे बोलून बेदरकारपणा करणार असाल तो ते शासन आणि हे वैभव आपणाला लखलाभ होवो. आपण किती बागा उद्धवस्त झाल्या आहेत याचा तात्काळ सर्व्हे करायला पाहिजे होता. माणूस कुठे उभा आहे हे देखील उपग्रहामार्फत कळते. आज 21 लाख हेक्टरचे नुकसान झालेले आहे. त्यामुळे कोणत्या शेतकऱ्याचे किती नुकसान झाले आहे ते तातडीने सॅटेलाईटवर्ज कळते. अशा शेतकऱ्यांना तातडीने मदत देखील पोहचवता येऊ शकते. त्यांच्यासाठी आपण काय केले आहे? मदत पोहोचविण्यामध्ये आपण कमी पडत नाहीत हे मला माहीत आहे. आपले असे धोरण आहे की, शेवटी शेवटी म्हणजे निवडणूक आली की शेतकऱ्यांना नुकसानीचे पैसे द्यायचे. ताजा रिझल्ट मिळावा म्हणून आपण हे करता. तो पर्यंत एवढा उशीर झालेला असतो की, लोक म्हणतात की, निवडणूक जवळ आली म्हणून आम्हाला पैसे देत आहात. संकटाच्या वेळी काही मदत केली नाही. हे पैसे कफन म्हणून देत आहात. माणूस मेल्यानंतर आपण पैसे देणार असाल तर त्याला काय अर्थ आहे ? किती नुकसान झाले आहे याचा किमान अंदाज येऊ शकतो. संकटाचा अंदाज येऊ शकतो. तेहा सॅटेलाईट यंत्रणेचा वापर ताबडतोबीने केला पाहिजे.

माझी दुसरी मागणी अशी आहे की, हवामान खाते ताबडतोबीने सुरु करावे. त्यासाठी स्वतंत्र आर्थिक तरतूद करण्यात यावी. यासाठी स्वतंत्र कर्मचारी नेमावेत. किमान पाच हजार कर्मचारी व हवामान शास्त्रज्ञांची गरज आहे. आपल्याकडे तथाकथित हवामान शास्त्रज्ञ आहेत. त्यांना प्रशिक्षणच देण्यात आलेले नाही. आता हवामान अंदाज हवामाना सारखे राहिलेले नाही. आपल्याकडे ढगांचे

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

F 2

BGO/ D/ ST/ ST/

भोगले..

10:50

श्री.कपित पाटील...

फिजिक्स जाणणारा शास्त्रज्ञ आवश्यक आहे. यासंबंधात अमेरिका, चायना या देशांनी खूप तंत्रज्ञान विकसित केले आहे. आपल्याकडे ढगांचे फिजिक्स असते हे देखील माहीत नाही. त्यामुळे ढग कधी येणार, मुसळधार पाऊस पडणार की गारा पडणार हे सर्व आधी सांगता येते. वीज पडणार की नाही हे देखील काही तास आधी सांगता येते. गेल्या दोन वर्षात पाच हजार माणसे अंगावर वीज पडून मेली आहेत.

श्री.दिवाकर रावते : सभापती महोदय, माननीय सदस्य हे शिक्षक मतदार संघातील आमदार आहेत. एखादा ढगांचे ज्ञान असणारा शास्त्रज्ञ तयार झाला आणि त्याला शासनाने योग्य तो मान दिला नाही म्हणून तो परदेशात गेला तर तो शासनाचा नालायकपणा ठरेल असे काही आहे काय ? तरी पण अशा प्रकारचे विद्यार्थी तयार का होत नाही हा चिंतेचा विषय आहे.

श्री.कपिल पाटील : सभापती महोदय, असे आहे की, सरकारची इच्छा असेल तर सर्व काही करता येते. ओरिसा आणि केरळ सारखी मागासलेली राज्ये हे करु शकतात तर आपल्या सारखे प्रगतिशील, तथाकथित बुद्धिवान म्हणविणारे आपण सारेजण हे का करु शकत नाही? आपल्याला हे सहज शक्य आहे. फक्त राजकीय इच्छाशक्तीची आवश्यकता आहे. ती नसल्यामुळे काहीच होत नाही. केवळ हवामान खाते निर्माण करू काही चालणार नाही तर भूजल व्यवस्थापन प्राधिकरण तयार करण्यासाठी देखील काही तरी करावे लागेल. पाण्याच्या संरक्षणासाठी स्वतंत्र कायदा करावा लागेल. तसेच कृषी हवामानानुसार राज्याचे विभाग पाडून स्वतंत्र कृती कार्यक्रम करण्याची आवश्यकता आहे. क्रॉप पॅटर्न कसा बदलायचा, पाण्याचे नियोजन कसे करायचे यासाठी शेतकऱ्यांना नव्हे तर शासनाला प्रशिक्षण घेण्याची आवश्यकता आहे. तसे आपण केले तर फार मोठा फरक पडू शकेल. या पुढच्या काळात तरी संकटांचा सामना करण्यासाठी महाराष्ट्र जनतेशी आपली बांधिलकी असेल तर त्यासाठी प्रयत्न करणे आवश्यक आहे. इच्छा असेल तर सर्व काही होते. दोन दिवसामध्ये ओरिसाचा मुख्यमंत्री 15 लाख लोकांचे जीव वाचवत असेल तर महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांचे नुकसान थांबविण्यासाठी आपण कोणते बदल करणार आहात ? आपण

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

F 3

BGO/ D/ ST/ ST/

भोगले..

10:50

श्री.कपिल पाटील....

नेहमी जोरात सांगता की, आम्ही शेतकऱ्यांच्या पाठीशी उभे आहोत. आपण त्यांच्या पाठीत खंजीर खुपसण्यासाठी उभे आहात काय ? तसे असेल तर स्पष्ट सांगावे. माझ्या मतानुसार आपण तसेच उभे आहात. हे वारंवार बोलून सुद्धा काडीचा फरक पडलेला नाही. गारांसंबंधीचा इशारा देखील आपल्याला मिळाला होता. ओरिसाला इशारा मिळतो तर मग आपणाला का मिळत नाही ? इशारा मिळून देखील आपण कारवाई करीत नाही. कॅल्शियम फ्लोराईडची फवारणी केली तर गारासुद्धा वितळवता येतात आणि त्याचे संकट कमी करता येते. हे सर्व करण्यासाठी यांची विमाने कधी उडतील हे सांगता येत नाही. यांचे एक विमान बारामतीवर्ल उडाल्यानंतर ढगात पोहोचलेच नाही. यांची विमाने बघितल्यावर ढगच पळून जातात. आज आपल्याकडे ढग ओळखण्याची यंत्रणाच नाही. हे मी गंमतीने म्हणत नाही. सदर यंत्रणा नसल्यामुळे सर्व गडबड होते. ते टेंडर काढून विमाने आणतात. विमान आणून रसायनाने ढग फोडून चालत नाही तर कोणता ढग आहे हे ओळखून रसायनाने फवारणी करणे आवश्यक असते. आपल्या येथे डीटीटी फवारणी करतात त्याप्रमाणे ढगांवर रसायन फवारले जाते. ढगांची माहिती असणारा तज्ज्ञ पाहिजे. हवामान बदलासंबंधात विदर्भ आणि मराठवाडा हे दोन विभाग अत्यंत असुरक्षित आहेत. या संबंधातील सर्व अहवाल माझ्याकडे असून ते मी माननीय मंत्री महोदयांना देखील देण्यास तयार आहे. किमान त्याची तरी दखल आपण घेतली पाहिजे. आता हे संकट पश्चिम महाराष्ट्रात नगर पासून सोलापूर पर्यंत येत आहे. अशा प्रकारची संकटे आली की सरकार आनंदात असते. कारण संकटग्रस्तांना जी मदत पोहोचवायची असते ती पोहोचवता पोहोचवता खाता येते. आपल्याकडे दुष्काळ पडल्यानंतर स्कॉर्पिओ गाड्या वाढल्या. सत्ताधारी पक्ष हा संकटाची वाटच बघत असतो. त्यांना संकट रोखण्यामध्ये रस नसतो. संकट निवारण्यासाठी जी व्यवस्था करणे आवश्यक आहे ती शासन करीत नाही एवढे बोलून मी येथेच थांबतो. धन्यवाद.

.....

तालिका सभापती (श्री.शरद रणपिसे) : मी सभागृहाला सांगू इच्छितो की, या प्रस्तावावर अजून सन्माननीय सदस्य ॲड.आशिष शेलार, सन्माननीय सदस्य श्री.दिवाकर रावते आणि सन्माननीय सदस्य श्री.दीपकराव साळुंखे यांना बोलावयाचे आहे. त्यामुळे सभागृहाच्या अनुमतीने मी सभागृहाची वेळ 15 मिनिटांकरिता वाढवत आहे. वेळेचे भान ठेवून माननीय सदस्यांनी भाषणे करावीत अशी माझी विनंती आहे.

..2

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

F 4

ॲड.आशिष शेलार (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, नियम 260 अन्वये जो प्रस्ताव मांडण्यात आला आहे त्यावर बोलण्यासाठी मी उभा आहे. माझे नाव या आधीच पुकारण्यात आले होते. परंतु, मी माननीय सदस्य डॉ.नीलम गोळे यांना आधी बोलण्यास देण्याची आपल्याला विनंती केली. त्यानंतर सन्माननीय सदस्य श्री.कपिल पाटील बोलले व आता आपण मला बोलण्यास संधी दिलेली आहे. मी माझे थोडक्यात विचार मांडणार आहे.

सभापती महोदय, गारपिटी व अवकाळी पावसामुळे 29 जिल्ह्यातील पिकांचे नुकसान झालेले आहे. त्यामुळे सत्ताधारी पक्षातील लोक रडत आहेत की, शेतकऱ्यांचे काय झाले असेल. आज राज्यातील शेतकरी ईश्वराच्या भरवशावर आहेत. विशेष अनुदानामध्ये वाढ करण्यात यावी अशा प्रकारची मागणी प्रस्तावामध्ये करण्यात आली आहे. त्याचे मी समर्थन करतो. माझी मंत्री महोदयांना विनंती आहे की, यासंबंधी त्यांनी सदनामध्ये घोषणा करावी. या संकटामुळे फळबागा, नगदी पिकांचे नुकसान झाले. शेतकऱ्यांचे नुकसान झाल्यामुळे सरकारने शेतकऱ्यांचे सहा महिन्यांचे वीज बिल माफ केले. जिरायती पिकांसाठी हेक्टरी 10 हजार रुपये, बागायती पिकांसाठी हेक्टरी 15 हजार रुपये, फळबागांसाठी हेक्टरी 25 हजार रुपये अशा प्रकारची मदत जाहीर केली. ही सर्व मदत दोन हेक्टर पर्यंत देण्यात येईल असे शासनाने सांगितले. बहुवार्षिक फळपिकांचे नुकसान 50 टक्क्यांपेक्षा जास्त असतील ते मदतीसाठी अनुज्ञेय असतील असे शासनाचे म्हणणे आहे. येथेच गडबड आहे. त्यामुळे मी आरटीआय अंतर्गत माहिती घेतली की, 50 टक्क्यांपेक्षा कमी नुकसान झालेले पीक क्षेत्र किती आहे ? त्यासंबंधातील माहिती सभागृहाने गांभीर्याने घेतली पाहिजे. 50 टक्क्यांपेक्षा कमी नुकसान झालेले क्षेत्र 555814 हेक्टर एवढे आहे. ज्याला आपले सर्वस्व गमवावे लागले त्याला सरकारकडून काही मिळणार नाही. त्याबद्दल सरकार काय करणार आहे हा माझा पहिला प्रश्न आहे. रुपये 278608.00 अपेक्षित अनुदान होते. त्यापैकी 2,60,000.00 एवढेच अनुदान प्राप्त झाले. ही सर्व आरटीआयमध्ये माहिती मिळाली आहे.

यानंतर श्री.जुन्नरे...

अंड.आशिष शेलार

अनुदान किती प्राप्त होणार आहे याची माहिती महाराष्ट्रातील शेतकरी जाणून घेण्यास इच्छूक आहे. एकंदर किती शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केलेली आहे त्याची माहिती मी आरटीआय अंतर्गत कडून मागवलेली आहे. आरटीआय अंतर्गत कडून आलेली माहिती खोटी असेल तर मला आनंद होईल परंतु ही माहिती खरी असेल तर या सदनात त्यासंदर्भात निषेधाचा ठरावा करावा लागेल. गारपीट व अवकाळी पावसामुळे जानेवारी महिन्यापर्यंत 562 शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केलेल्या आहेत. 562 आत्महत्या केलेल्या शेतकऱ्यांपैकी केवळ 187 शेतकरी मदतीस पात्र झालेले आहेत. जवळपास 33 टक्के शेतकरी मदतीस पात्र झाले असून 66.72 टक्के शेतकरी मदतीस पात्र ठरु शकले नाहीत. त्यामुळे या विषयाच्या संदर्भातील श्वेतपत्रिका शासनाने जाहीर करावी अशी मी या निमित्ताने मागणी करतो.

सभापती महोदय, गारपिटीमुळे पशु-पक्षांची जीवित हानी झाली. माझ्याकडे असलेल्या माहितीनुसार गारपिटीमुळे जवळ जवळ 27 हजार जनावरे दगावली, 7559 कोंबडया मृत्युमुखी पडल्या. अन्य वेगवेगळ्या पशुपक्षांची किती हानी झाली त्याची माहिती नाही. त्यामुळे गारपिटीमुळे एकंदर पशुपक्षांचे व पशुधनाचे किती नुकसान झाले व प्रत्यक्षात किती मदत केली याची माहिती माननीय मंत्री महोदयांनी सदनात देण्याची आवश्यकता आहे.

सभापती महोदय, शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केल्याची जिल्हावार माहिती मी घेतलेली आहे. जळगाव जिल्ह्यात 53 शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या झाल्या असून 21 प्रकरणांची चौकशी प्रलंबित आहे. आपण या ठिकाणी न्यायाच्या आणि करोडो स्पष्ट देण्याच्या गोष्टी करतो परंतु प्रत्यक्षात शेतकऱ्यांना मात्र काहीच दिले जात नाही. शेतकऱ्यांना 4 हजार करोड स्पष्टांचे पैकेज दिले अशा घोषणा केल्या जातात. परंतु जळगावच्या उरलेल्या त्या 28 शेतकऱ्यांनी कोणते पाप केले होते ? हे शेतकरी गारपिटीने मृत्यु पावले नाही तर कशाने मृत्यु पावले होते ? याचे कारण स्पष्ट होण्याची आवश्यकता आहे. अमरावती जिल्ह्यात एकंदर 56 शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केल्या परंतु त्यातील 39 शेतकऱ्यांची चौकशी प्रलंबित आहे. बुलढाणा येथील 40 शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केल्या परंतु या ठिकाणच्या 40 च्या 40 शेतकऱ्यांच्या चौकशा प्रलंबित आहेत. यवतमाळ येथील 65 च्या 65 आत्महत्या केलेल्या शेतकऱ्याच्या चौकशा प्रलंबित आहेत. ..2...

अंड.आशिष शेलार

सभापती महोदय, आम्ही हजारो कोटी स्पर्यांचे पैकेज दिले आहे अशा थापा हे शासन वारंवार मारते परंतु प्रत्यक्षात लाभार्थ्यांना किती फायदा झाला आहे याची माहिती या ठिकाणी देण्याची आवश्यकता आहे. धुळे जिल्हयात 97 टक्के निधी वितरित झाला परंतु प्रत्यक्षात 37 टक्के निधी लाभार्थ्यांच्या खात्यावर आला. नंदूरबार जिल्हयामध्ये 100 टक्के निधी वितरित झाला परंतु लाभार्थ्यांच्या खात्यावर केवळ 32 टक्के निधी मिळाला. अमरावतीमध्ये 99 टक्के निधी वितरित करण्यात आला होता परंतु लाभार्थ्यांच्या खात्यावर केवळ 46 टक्के निधी वितरित झालेला आहे. अकोला येथे 100 टक्के निधी वितरित झाला असून लाभार्थ्यांच्या खात्यावर 47 टक्के निधी वितरित झाला आहे. त्यामुळे यासंदर्भात सरकार श्वेतपत्रिका काढणार आहे की, नाही याची माहिती सदनाला देण्याची आवश्यकता आहे.

सभापती महोदय, 50 टक्क्याचा नियम हा अन्यायकारक आहेच. या ठिकाणी मी केवळ 4 जिल्हयांची आकडेवारी देणार आहे. या चार जिल्हयात 50 टक्क्यापेक्षा कमी नुकसान झालेले क्षेत्र हे 50 टक्क्यापेक्षा जास्त नुकसान झालेल्या क्षेत्रापेक्षा जास्त होते. सांगली जिल्हयात कमी नुकसान झालेले क्षेत्र 21,179 हेक्टा होते व त्याच्या बदल्यात नुकसान जास्त झालेले क्षेत्र खूप कमी आहे. याचा अर्थ 50 टक्क्यापेक्षा जास्त नुकसान झालेले क्षेत्र सातारा, सांगली, गोंदिया व चंद्रपूर या ठिकाणी आहे. त्यामुळे या चार जिल्हयांचा विचार करणे आवश्यक आहे. या चार जिल्हयात 50 टक्क्यापेक्षा कमी नुकसानीचे क्षेत्र जास्त प्रमाणात आहे. त्यामुळे या जिल्हयांना सरकार मदत देणार आहे काय हा माझा प्रश्न आहे.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री. कपिल पाटील यांनी टेरी या संस्थेचा उल्लेख या ठिकाणी केलेला आहे. यासंदर्भात अरविंद मित्रोची समिती सन 2010 मध्ये स्थापन झाली. ही समिती सन 2010 पासून राज्यात सर्वत्र फिरली असून या समितीचा काल-परवा रिपोर्ट आलेला आहे. या समितीला रिपोर्ट तयार करण्यासाठी 3 वर्षे लागली आहेत. या तीन वर्षात त्यांनी प्रायमरी फाईर्डिंग अशा दिल्या होत्या की, सन 2005 ते 2050 पर्यंत मलेरिया, लेप्टोस्पायरोसिसचे आजार वाढतील, ऊसाचे उत्पादन 30 टक्क्याने कमी होईल, समुद्राची पातळी वाढल्याने मुंबईचे 2,28,700 कोटी स्पर्यांचे नुकसान होईल, बुलढाणा, नगर, जळगाव, धुळे या जिल्हयांमध्ये प्रचंड दुष्काळ पडेल असे टेरी संस्थेचे प्रायमरी फाईर्डिंग होते.

..3..

ॲड.आशिष शेलार

सभापती महोदय, या अहवालावरील कृती कार्यक्रम सहा महिन्यात पूर्ण केला जाईल अशी माहिती माननीय मंत्री महोदय या ठिकाणी देणार आहे काय ? वीज बिलाबद्वलची परिस्थिती सुध्दा तीच आहे. मे महिन्यापर्यंत वीज बील कनेक्शन तोडली जाणार नाहीत असे आदेश होते परंतु मे महिन्यात आदेश आला की, शेतकऱ्यांची वीज कनेक्शन्स तोडण्यात येतील. त्यामुळे शेतकऱ्याचे वीज कनेक्शन तोडण्याचे आदेश का दिले याची माहिती माननीय डॉ. पंतगराव कदम साहेबांनी देण्याची आवश्यकता आहे. हे आदेश शेतकऱ्यांच्या मदतीसाठी आहेत की, शेतकऱ्यांचा कणा तोडण्यासाठीचे आहेत. वीज बील व शेतकऱ्यांच्या आत्महत्येच्या संदर्भातील निवेदन शासनाने स्पष्टपणे करावे अशी माझी विनंती आहे.धन्यवाद.

..4..

श्री. दिवाकर रावते (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, महाराष्ट्रात गारपीट झाल्यानंतर हा विषय मांडण्यासाठी शासनाकडे वेळच नव्हता. असे असताना चार दिवसाचे घाईचे एक अधिवेशन पार पडले. ज्यावेळेस माननीय सभापती महोदयांच्या निवडीच्या संदर्भात एक दिवसाचे अधिवेशन भरवण्याचा निर्णय घेण्यात आला होता त्या अधिवेशनाच्या कामकाज सल्लागार समितीमध्ये गारपिटीच्या संदर्भात आम्हाला दोन तीन तास चर्चा करण्याची संधी दिली जावी अशी आम्ही मागणी केली होती. परंतु गारपिटीच्या संदर्भात चर्चा करण्याची तयारी या सरकारने दाखवली नाही. खरे म्हणजे शेतकऱ्यांच्या बाबतीत या सरकारच्या जाणिवा मेलेल्या आहेत. खरे म्हणजे त्यावेळेस लोकसभेच्या निवडणुका होऊन गेल्या होत्या, फक्त निकाल लागायचे बाकी होते. त्यामुळे 8 मे, 2014 च्या अधिवेशनात चर्चा केली काय किंवा नाही केली काय याबाबतीत अडचण नव्हती. गारपिटीच्या संदर्भात त्यावेळी गंभीर असा प्रश्न महाराष्ट्रात निर्माण झाला होता. खरे म्हणजे 50 वर्षांनंतर पहिल्यांदा एवढी भयानक गारपीट महाराष्ट्राने अनुभवली. सदनाच्या माध्यमातून विरोधी पक्षाच्या बाजूने गारपिटीचा आग्रह आम्ही धरला होता व त्यासंदर्भात आम्हाला काही भूमिका मांडावयाची असेल व त्यावर सरकारचे उत्तर घ्यावयाचे असेल तर त्यासाठी चर्चेची मागणी केली होती. त्यावेळी सरकारने केवळ माननीय सभापती महोदयांची निवडणूक असल्याचे कारण देऊन आमची मागणी नाकारली. माननीय सभापती महोदयांची निवडणूक या अधिवेशनाच्या पहिल्या दिवशी सुध्दा होऊ शकली असती. या अधिवेशनात पहिल्याच आठवड्यात सत्ताधारी पक्षाकडून गारपिटीचा प्रस्ताव आलेला आहे. सरकारच्या नाकर्तेपणाची भूमिका खरे म्हणजे सत्ताधारी पक्षाकडून या सभागृहात मांडली जात आहे. आता सरकार स्वतःच्याच हाताने स्वतःचे कपडे फाडून घेण्याचे काम करीत आहे. या विषयाच्या संदर्भात मी परवा जो प्रश्न उपस्थित केला होता तोच प्रश्न आज सन्माननीय सदस्य ॲड.आशिष शेलार यांनी उपस्थित केला असून यासंदर्भात सरकारचे काय उत्तर येणार आहे ते सुध्दा त्यांनी सांगितले आहे. 4/5 महिन्यात 500 च्या वर शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केल्या असून केवळ 183 शेतकऱ्यांना शासनाने मदत केलेली आहे. मेलेल्या माणसाची किंमत करण्याची तुमच्यामध्ये दानत नसेल तर त्याला काय अर्थ ? गारपिटीचे राजकारण करण्यात आले याचे मला अत्यंत वाईट वाटते. माझ्याकडे जी माहिती आहे ती माझी नसून सकाळ वृत्त समूहाने प्रसिद्ध केलेली तसेच ॲन लाईन रिपोर्टच्या

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

G-5

SGJ/ ST/ D/ ST/

प्रथम श्री.भारवि.....

11:00

श्री. दिवाकर रावते....

माहितीच्या आधारे मी मांडणार आहे. त्यामुळे तुम्ही कशा प्रकारे राजकारण करता याची माहिती सभागृहासमोर आली पाहिजे. गारपीटग्रस्त शेतकऱ्यांना दिलासा देण्यासाठी सर्व मंत्र्यांनी संपूर्ण महाराष्ट्र पिंजून काढला असता तर चांगले झाले असते. त्यावेळेस आदरणीय मुख्यमंत्र्यांनी प्रत्येक जिल्ह्याला एका एका मंत्र्यांनी आपले काम सोडून भेट घावी असे सांगितले असते तर तुम्हाला लोकसभेच्या निवडणुकीत कपाळावर हात मारण्याची पाळी सुध्दा आली नसती. परंतु काम करण्याची तुमच्यात दानतच नाही.

यानंतर श्री. अंजित....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री.दिवाकर रावते...

सभापती महोदय, आम्ही देखील गारपीटग्रस्त भागाचा दौरा केला होता. माननीय विरोधी पक्षांनी देखील दौरा केला होता. आपले कार्यकर्ते देखील तेथे जात होते. परंतु सरकारचे अस्तित्व कुठे दिसले नाही.

सभापती महोदय, दैनिक सकाळ मध्ये आलेली बातमी मी वाचून दाखवितो. "गारपीटग्रस्त भागाची श्री.शरद पवारांनी पाहणी केली. परंतु वैजनाथ तालुक्यात गारपीट आणि अवकाळी पावसामुळे झालेल्या नुकसानीची सोमवारी म्हणजे दिनांक 10 रोजी केंद्रीय कृषीमंत्री श्री.शरद पवार यांनी पाहणी केली. वाडी, वस्ती, शेताच्या बांधावर जाऊन श्री.पवार यांनी यावेळी गारपीटग्रस्तांशी थेट संवाद साधून त्यांच्या व्यथा जाणून घेतल्या. भाजपचे ज्येष्ठ नेते खासदार श्री.गोपीनाथ मुंडे यांचे जन्मगाव असलेल्या नाश्तापाटी येथे नाश्तातील शेतकऱ्यांची त्यांनी आरथेने विचारपूस केली. परंतु आजही तेथील शेतकऱ्यांना मदत पोहोचलेली नाही. तालुक्यात गारपीटग्रस्त भागाची पाहणी करण्यासाठी श्री.पवार यांनी पाच तास वेळ दिला. मोटारकारमधून गावागावातून फिरले. गाव वाढ्या वस्तीवर जाऊन ऐशी किलोमीटरचा प्रवास त्यांनी केला. या दौच्यात श्री. पवार यांनी मलकापूर, मरळवाडी, मांडवा, सारळगाव, मिरवट, नंदनज, कासारवाडी, धारावती तांडा, टोकवाडी, तळेगाव, नाथरा, नाथराफाटा, सबदराबाद पाटी, पांगरी कॅम्प, पांगरी, लिंबुटा, कौडगाव साबळा, कौडगाव घोडा, आचार्य टाकळी, सिरसाळा, तपोवन येथे नुकसानाची पाहणी केली." कारण श्री.मुंडे यांच्या गावात निवडणुकीची तयारी करण्यासाठी त्यांनी गारपीटची मदत घेतली. त्याचा पुढचा भाग खूप वाईट आहे." या प्रवासात आमदार श्री.धनंजय मुंडे कार चालवीत होते. तालुक्यातील कौडगाव साबळा येथे द्राक्ष उत्पादक शेतकरी श्री.व्यंकटराव कराड यांच्या व इतर शेतक-यांच्या गारपिटीने नुकसान झालेल्या द्राक्षबागेची दीड-दोन किलोमीटर चिखल तुडवीत जाऊन श्री.पवार यांनी पाहणी केली." त्यास किती प्रसिद्धी ? त्यांनी हे केले ते मान्य करतो. परंतु मी या ठिकाणी जी गावांची नावे वाचली त्या गावांना आजही मदत मिळालेली नाही. श्री.व्यंकटराव कराड यांच्या द्राक्षबागेची पाहणी केली त्यास देखील मदत मिळालेली नाही. याचे उत्तर माननीय मंत्री महोदयांनी आपल्या भाषणात द्यावे.

श्री.दिवाकर रावते....

सभापती महोदय, मी काल आपणास म्हणालो की, राष्ट्रवादीच्या मतदारसंघात राष्ट्रवादीचे नेते फिरले. मुख्यमंत्री आणि इतर हे काँग्रेसच्या मतदारसंघात फिरले. हे सर्व टी.व्ही.वर दाखविले आहे. डॉ.पंतगराव कदम आपणही त्यामध्ये होता.

सभापती महोदय, माननीय मुख्यमंत्र्यांनी दौरा केला होता त्याची बातमी वाचून दाखवितो. "होटगी येथे द्राक्ष बागेपर्यंत जाण्यासाठी बैलगाडी आणि ट्रॉलीची व्यवस्था केली होती. मुख्यमंत्री येणार म्हटल्यावर जिल्हाधिकारी व तहसीलदार त्यांची व्यवस्था करणारच. वाट खडतर व चिखलमय होती. तरीसुध्दा श्री.चव्हाण यांच्यासह श्री.ठाकरे, श्री.कदम, आमदार श्री.दिलीप माने, श्री.आनंदराव देवकाते व श्री.राजशेखर शिवदारे हे सहाजण बैलगाडीत बसले. अपेक्षेपेक्षा ओझे जास्त झाल्याने गाडीवाला खाली उतरून बैलांना ओढत होता. त्यामुळे बैलगाडीतील प्रवास अर्धवट थांबवियाची पाळी या सर्वावर आली." त्यांना नाटकसुध्दा नीट करता येत नाही. ही दैनिक सकाळ वर्तमानपत्रातील बातमी आहे. माझ्या मनाचे मी सांगत नाही.

सभापती महोदय, संभाजीनगर येथे काँग्रेस पक्षाचे उपाध्यक्ष श्री.राहुल गांधी आले होते. त्यांची जाहीर सभा होती. त्यावेळी आम्ही देखील तेथे दौच्यावर होतो. त्या ठिकाणी मोठ्या प्रमाणावर गारपीट झाली होती. श्री.राहुल गांधी यांनी त्यांची सभा रद्द करून ते गावात फिरले असते तर एक चांगला संदेश गेला असता. परंतु त्यांनी सभा घेतली आणि तेथून निघून गेले. त्यांनी गारपीटग्रस्तांची चिंता देखील वाहिली नाही. एकीकडे जिल्ह्यात गारपिटीने शेतकरी उद्धवस्त होत असताना त्याच वेळी काँग्रेसचे उपाध्यक्ष तथा खासदार श्री.राहुल गांधी यांचा जिल्ह्यात रोड शो झाला. शहरातील चाळीसगाव क्रॉसिंगपासून ते शिरपूरपर्यंत गांधी यांच्यासोबत राज्याचे मुख्यमंत्रीही होते. गारपीटग्रस्त त्यांच्या व्यथा मांडत होते. तेथे आपले युवराज आल्यानंतर त्यांना आपले निवेदन देण्याचे भान देखील राहिले नाही.

सभापती महोदय, माननीय श्री.शरद पवार साहेब असे म्हणाले की, राज्यात अवकाळी पाऊस आणि गारपिटीमुळे झालेल्या नुकसानीत शेतकऱ्याला मदत देण्यासाठी निवडणूक आयोगाची

श्री.दिवाकर रावते....

पूर्व परवानगी घेण्यात येईल. निवडणूक आयोगही आपत्तीचे स्वरूप बघून परवानगी देईल. या ठिकाणी निवडणूक आयोगाचा प्रश्न नाही. दिनांक 5 रोजी आचारसंहिता जाहीर झाली. त्याच्या अगोदर गारपीट झाली होती. हा प्रश्न चार दिवसांच्या अधिवेशनामध्ये मांडला होता. माननीय मुख्यमंत्र्यांनी सांगितले की, आम्ही छिडीओ कॉन्फरसींग केलेले आहे. त्या संदर्भात योग्य ती पावले उचलण्यात येतील. परंतु बाजूच्या मध्य प्रदेशामध्ये आचारसंहितेच्या अगोदर शेतकऱ्यांचे वीज देयक माफ केले. त्यांच्या कर्जाची वसुली थांबविली. शेतकऱ्यांना तातडीने पाच-दहा हजार रुपयांची मदत दिली. त्यांना आचारसंहितेच्या अगोदर जे जमले ते आपल्याला का जमले नाही याचे उत्तर माननीय मंत्री महोदयांनी द्यावे.

सभापती महोदय, या ठिकाणी कृषी मंत्री श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील साहेब उपस्थित आहेत. "मी मराठी" या चॅनेलवर त्यांनी दिलेला बाईट आम्ही ऐकला होता. माननीय मंत्री महोदयांनी सांगितले की, आठ दिवसात मदत देण्यात येईल.

सभापती महोदय, या ठिकाणी सन्माननीय सदस्य अँड.आशिष शेलार यांनी आकडेवारी वाचून दाखविली. त्याचा उल्लेख मी पुन्हा करीत नाही. आत्महत्याग्रस्त कुटुंबाच्या संदर्भात पंचनामे वेळेवर करून त्यांना तातडीने मदत का पोहोचविली नाही ? मदत न पोहोचविणाऱ्या व्यक्तींविरुद्ध कारवाई करण्यात असे माननीय मंत्री महोदयांनी सांगितले होते. जिल्हाधिकाऱ्यांवर देखील कारवाई करण्यात येईल असे देखील त्यांनी सांगितले होते. गारपीटग्रस्त शेतकऱ्यांच्या व्याजाची नाही तर त्यांच्या कर्जमाफीची आम्हाला अपेक्षा आहे. आपण व्याज माफी केली आणि डिसेंबर महिन्यापर्यंत कर्ज वसुली करू नका असे सांगितले आहे.

सभापती महोदय, गारपीटीमुळे खरीब हंगामाच्या शेतकऱ्यांचे कंबरडे मोडलेले आहे. या शेतकऱ्यांना आपण बी-बियाणे आणि खतांचा पुरवठा केला तर त्यांना काही प्रमाणात उभारी मिळू शकेल. जुन्या कर्जाचा विचार न करता शेतकऱ्यांना खरीप पिकासाठी तातडीने कर्ज देण्याचे आदेश देणार आहात काय आणि त्यासाठी तातडीने यंत्रणा राबविणार आहात काय ? ज्यांची जनावरे मेली

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

H-4

AJIT/ ST/

पूर्वी श्री.जुन्नरे...

11:10

श्री.दिवाकर रावते....

त्यांना जनावरे देणार काय ? आपण विदर्भ पैकेजमध्ये शेतकऱ्यांना गायी दिल्या होत्या. त्याप्रमाणे या शेतकऱ्यांना जनावरे देऊन त्यांना उभारी देणार आहात काय आणि शेतकऱ्यांचे वीज देयक माफ करणार काय ? माननीय मंत्री महोदयांकडून शेतकऱ्यांना दिलासा मिळेल अशी अपेक्षा व्यक्त करून माझे दोन शब्द पूर्ण करतो.

..5..

श्री.दीपकराव साळुंखे (सोलापूर स्थानिक प्राधिकारी संस्था) : सभापती महोदय, राज्यात अवकाळी पाऊस आणि गारपीट झाल्यामुळे शेतकऱ्यांचे मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झाले. त्या संदर्भातील नियम 260 अन्वये मांडण्यात आलेल्या प्रस्तावावर माझे विचार मांडण्यासाठी मी उभा आहे.

सभापती महोदय, गारपिटीमुळे सोलापूर जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांचे फार मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झालेले आहे. गारपीटग्रस्त शेतकऱ्यांना तातडीने मदत देण्याचा शासनाने प्रयत्न केला.

सभापती महोदय, आपल्या देशात उन्हाळा, हिवाळा आणि पावसाळा असे तीन ऋतू आहेत. परंतु मागील दोन वर्षात दर महिन्याला कुठेना कुठे पाऊस पडत आहे त्यामुळे शेती पिकाचे नुकसान होत आहे. आता कुठे ना कुठे पाऊस पडत असल्यामुळे नेमका कोणता ऋतू सुरु आहे हे समजत नाही.

सभापती महोदय, मी अगोदर सांगितल्याप्रमाणे आमच्या सोलापूर जिल्ह्यात मोठ्या प्रमाणावर गारपीट झाली. आम्ही यापूर्वी कधीही अशाप्रकारची गारपीट पाहिली नाही. या गारपिटीमुळे इतक्या मोठ्या प्रमाणावर उद्धवस्त झालेले पीक देखील पहिल्यांदा पाहिले आहे. इतकी ही भयानक गारपीट होती.

सभापती महोदय, माझी सरकारला विनंती आहे की, अशाप्रकारच्या नैसर्गिक आपत्तीमध्ये दुसऱ्या दिवशी शेतकऱ्यांच्या घरी चूल पेटेल अशा प्रकारची मदत त्यांना केली पाहिजे. शेत पिकाचे झालेल्या नुकसानीचे पंचनामे करण्यास चार-पाच दिवस गेले. मोठ्या प्रमाणात झालेल्या गारपिटी व वादळामुळे विद्युत खांब कोलमडून पडले त्यामुळे अनेक ठिकाणी वीज पुरवठा खंडीत झालेला आहे. काही ठिकाणी विद्युत पुरवठा अजूनही पूर्ववत झालेला नाही. वीज पुरवठा बंद असल्यामुळे अनेक पिण्याच्या पाण्याच्या योजना बंद आहेत. तेव्हा या बाबींकडे शासनाने तातडीने लक्ष देण्याची गरज आहे.

सभापती महोदय, या गारपिटीमुळे शेतकऱ्यांचे अतोनात नुकसान झालेले आहे. शेतकरी पूर्णतः उद्धवस्त झालेला आहे. या उद्धवस्त झालेल्या शेतकऱ्यांचे कर्ज वा व्याज माफ करण्याबाबत शासनाने लक्ष घालावे अशी विनंती आहे.

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

H-6

AJIT/ ST/

पूर्वी श्री.जुन्नरे...

11:10

श्री.दीपकराव साळुंखे...

सभापती महोदय, गारपिटीमुळे शेतकऱ्यांचे नुकसान झाले त्यांना तातडीने मदत करण्यासाठी त्यांच्या शेतीचे पंचनामे लवकर होणे आवश्यक आहे. परंतु काही ठिकाणी पंचनामे करण्यास उशीर झालेला आहे. तर काही ठिकाणी सरकारी यंत्रणा नसल्यामुळे किंवा अन्य कारणांमुळे शेतीचे पंचनामे झालेले नाहीत.

सभापती महोदय, नैसर्गिक आपत्तीमध्ये शासकीय यंत्रणा सुसज्ज असावी अशी सूचना करून माझे दोन शब्द पूर्ण करतो.

यानंतर श्री.बोर्ड....

डॉ.पतंगराव कदम (मदत व पुनर्वसन मंत्री) : सभापती महोदय, सत्ताधारी बाजूच्या वतीने सन्माननीय सदस्य सर्वश्री हेमंत टकले, अमरसिंह पंडित व इतर सन्माननीय सदस्यांनी गारपीट व अवेळी पावसामुळे शेतकऱ्यांचे झालेले नुकसान या अत्यंत महत्त्वाच्या विषयावर नियम 260 अन्वये प्रस्ताव मांडून चर्चा उपरिथित केली होती. या महत्त्वाच्या विषयावर दोन्ही बाजूंच्या सन्माननीय सदस्यांनी पोटतिडकीने आपले विचार मांडले.

महोदय, माननीय विरोधी पक्ष नेते श्री.विनोद तावडे यांनी अतिशय महत्त्वाचा प्रश्न निर्माण केला की, हवामान खात्याकडून जी माहिती येते त्या माहितीचे पुढे काय होते ? मी त्यांना सांगू इच्छितो की, या संदर्भात माझ्याकडे असलेले सर्व पुरावे व कागदपत्रे मी घेऊन आलेलो आहे. मी सांगू इच्छितो की, हवामान खात्याकडून माहिती मिळाल्यानंतर ती सर्व माहिती जिल्हाधिकारी, कृषी आयुक्त व कृषी विद्यापीठांना कळविण्यात येते. डीझास्टर मॅनेजमेंटकडून ज्या सूचना येतात त्या सुध्दा कळविण्यात येतात. शिवाय रेडीओ व टी.ब्ही.चॅनेल्सच्या माध्यमातून सुध्दा या संदर्भातील माहिती दिली जाते.

महोदय, सन्माननीय सदस्या **डॉ.नीलम गोळे** यांनी सूचना केली की, हवामान खात्याकडून आलेल्या माहितीच्या संदर्भात गावामध्ये दवंडी दिली पाहिजे. जेणेकरून लोकांना हवामानाच्या अंदाजाबाबत माहिती मिळू शकेल. मला सुध्दा हे पटते. सन्माननीय सदस्य श्री.दिवाकर रावते यांनी सांगितले की, ज्या भागात नुकसान झाले त्या भागातील काँग्रेसच्या मतदारसंघात काँग्रेस पक्षाचे मंत्री आणि राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाच्या मतदारसंघात राष्ट्रवादी काँग्रेसचे मंत्री दौरे करीत होते. मी त्यांना सांगू इच्छितो की, त्यांनी ज्या गावांमध्ये मदत मिळाली नाही असे सांगितले आहे त्याची चौकशी आठ दिवसांच्या आत करण्यात येईल. तशा प्रकारचे आदेश मी 7 तारखेलाच निर्गमित केले आहेत. ज्यांना नुकसानीचे पैसे देण्याचे राहिले आहेत त्यांना 15 दिवसांच्या आत मदत मिळाली पाहिजे अशा सूचना अगोदरच दिलेल्या आहेत.

महोदय, राज्य सरकारने सन 2011 मध्ये 957 कोटी स्पर्ये, 2012 मध्ये 346 कोटी स्पर्ये, 2013 मध्ये 2853 कोटी स्पर्ये, 2014 मध्ये 6980 कोटी स्पर्ये आणि या वर्षी जानेवारी ते एप्रिल अखेरपर्यंत 2399 कोटी स्पर्यांची मदत केली आहे. राज्यात या वर्षी जानेवारी ते एप्रिल या

..2..

डॉ.पतंगराव कदम....

कालावधीत गारफीट व अवेळी पावसामुळे पिकांचे मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झाले. मदत करण्यासंदर्भात धोरणात्मक निर्णय घेऊन तो बदलायचा काय, हे आपल्याला ठरवावे लागेल. शेती पिकाचे 50 टक्के पेक्षा जास्त नुकसान झालेले क्षेत्र 7 लाख 40 हजार हेक्टर आहे. या भागातील नुकसानीबाबत 7 कोटी 40 लाख स्पर्यांची मागणी आली होती. बागायती पिकांचे नुकसान झालेले क्षेत्र 11 लाख 47 हजार हेक्टर होते. या क्षेत्रात नुकसान भरपाई देण्यासाठी 17 कोटी 21 लाख स्पर्यांची मागणी आली होती. फळबागांचे नुकसान झालेले क्षेत्र 1 लाख 69 हजार हेक्टर होते. या क्षेत्राच्या नुकसानीपोटी 423 कोटी स्पर्यांची मागणी आली होती. राज्यातील नुकसानीखालील पीक क्षेत्र 20 लाख 57 हजार हेक्टर होते आणि एकूण मागणी 2880 कोटी स्पर्ये होती. नुकसानीच्या बाबतीत मदत करण्यासाठी राज्याचे स्टॅण्डर्ड रेटस् आहेत. जिराईत पिकांसाठी 4500 स्पर्यांच्या अगेन्स्ट विशेष बाब म्हणून 10 हजार स्पर्ये दिले. बागायती पिकांसाठी 9 हजार स्पर्यांच्या तुलनेत विशेष बाब म्हणून 15 हजार स्पर्ये मदत केली. फळबाग पिकांसाठी 12 हजार स्पर्यांच्या तुलनेत 25 हजार स्पर्ये मदत केली. शासनाने जानेवारी ते जून महिन्याअखेरची सर्व नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांची वीज बिले भरलेली आहेत. मी रविवारी दोन जिल्ह्यांचा दौरा करून आलो. त्या जिल्ह्यातील वीज विभागाच्या अधिकाऱ्यांनी शेतकऱ्यांना 'शून्य' रकमेचे देयक आल्याचे मला दाखविले.

महोदय, सहकार विभागाने नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांच्या कर्जाच्या रकमेला वसुली दिली असून, त्या संदर्भातील शासन निर्णय निर्गमित केला आहे. शिवाय या वर्षीचे व्याज देखील भरले आहे. तसेच चालू वर्षाच्या कर्जाच्या रकमेची तीन वर्षांसाठी पुनर्बाधणी केली आहे. सन्माननीय सदस्या श्रीमती शोभाताई फडणवीस यांनी केंद्रीय पथकाबाबत म्हणणे मांडले. मला वाटते ते सर्व गौडबंगाल आहे. ते पथक येते आणि जाते. सुदैवाने देशाचे तत्कालीन केंद्रीय कृषी मंत्री माननीय श्री.शरद पवार साहेबांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती होती. आपल्या राज्याचे असलेले तत्कालीन केंद्रीय गृह मंत्री माननीय श्री.सुशीलकुमार शिंदे यांच्या अध्यक्षतेखाली सुध्दा वित्तीय समिती होती. या निमित्ताने मी सांगतो की, केंद्राकडे राज्यातून मदतीसाठी मोठ्या रकमेचा आकडा गेला.

.3..

डॉ.पतंगराव कदम....

साधारणपणे 6225 कोटी स्पयांची मागणी केंद्र सरकारकडे करण्यात आली. परंतु केंद्र सरकारकडून केवळ 856 कोटी स्पये मिळाले. आतापर्यंत शासनाने जिल्हाधिकाऱ्यांनी केलेल्या 2810 कोटी स्पयांच्या मागणीपैकी 2244 कोटी स्पये वितरित केले आहेत. उर्वरित रक्कम वितरित का केली नाही अशी मी जिल्हाधिकाऱ्यांकडे विचारणा केली. त्यांनी मला सांगितले की, शेतकऱ्यांकडून आवश्यक ते दाखले मिळत नाहीत. महोदय, जो पैसा राज्य सरकारने वितरित केला आहे तो शेतकऱ्यांच्या थेट बँक खात्यावर जमा झाला आहे.

महोदय, या नैसर्गिक आपत्तीमध्ये 44,481 घरांचे नुकसान झाले असून, नुकसानग्रस्त लोकांना 4 कोटी 22 लाख स्पयांची मदत वाटप करण्यात आली. सन्माननीय सदस्य अॅड.आशिष शेलार यांनी नैसर्गिक आपत्तीमध्ये मृत्युमुखी पडलेल्या लोकांच्या बाबतीत मुद्दा मांडला. वास्तविक पाहता यामध्ये दोन प्रकार आहेत. यातील एक प्रकार म्हणजे गारपिटीमुळे किती माणसे मृत्युमुखी पडली आणि दुसरा प्रकार म्हणजे गारपिटीच्या नुकसानीच्या धक्क्यामुळे किती लोकांनी आत्महत्या केली हा आहे. गारपिटीमुळे 85 लोक मृत्युमुखी पडले असून त्यातील 75 मृत व्यक्तीच्या कुटुंबीयांना 1 कोटी 10 लाख स्पये मदत दिली आहे. उर्वरित 10 मृत व्यक्तीच्या कुटुंबीयांना मदत करण्याचे आदेश दिले आहेत. यामध्ये कोणताही तांत्रिक मुद्दा न काढता त्या कुटुंबीयांना मदत दिली पाहिजे अशा सूचना दिल्या आहे.

महोदय, नैसर्गिक आपत्तीमध्ये 3433 जनावरे मृत्युमुखी पडली. त्या जनावरांच्या मालकांना 1 कोटी 57 लाख स्पये मदत देण्यात आली आहे. मदत वितरित केल्यानंतर उरलेले पैसे जिल्हाधिकाऱ्यांनी शासनाकडे परत केले आहेत. महोदय, राज्यात किती शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केल्या असा मुद्दा या ठिकाणी विचारण्यात आला होता या निमित्ताने मी सांगतो की, राज्यात 559 आत्महत्या झाल्या आहेत. त्यापैकी 232 आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्यांच्या कुटुंबीयांना मदत दिली आहे. काल उशिरा बसून उर्वरित 180 अपात्र कुटुंबीयांना मदत का करण्यात आली नाही या बाबत मी संबंधितांकडे विचारणा केली. मला असे सांगण्यात आले की, 180 शेतकऱ्यांच्या नावे अजिबात कर्ज नव्हते. मी अधिकाऱ्यांना सूचना दिल्या की, मृत व्यक्तीने कर्ज घेतले नसले तरी त्यांच्या शेतीचे गारपिटीमुळे नुकसान झालेले असल्यामुळे या बाबीचा विचार करून त्यांच्या

.4..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

I-4

SJB/ ST/

पूर्वी श्री.अजित....

11:20

डॉ.पतंगराव कदम....

कुटुंबीयांना शासनाची मदत मिळण्यासाठी रिकन्सीडर केले पाहिजे. महोदय, उर्वरित 148 प्रकरणी मदत करणे प्रलंबित असून ही प्रकरणे रिव्हाईज करण्याच्या सूचना मी दिलेल्या आहेत.

महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.दिवाकर रावते यांनी कॉंग्रेस आणि राष्ट्रवादी कॉंग्रेस पक्षाच्या मंत्र्यांनी आपापल्या पक्षाच्या मतदारसंघात दौरे केल्याचे सांगितले. या निमित्ताने मी सांगू इच्छितो की, माननीय केंद्रीय कृषी मंत्री आणि माननीय मुख्यमंत्र्यांनी एका ठिकाणी जाणे योग्य नव्हते. विदर्भात जास्त नुकसान झाले होते म्हणून माननीय मुख्यमंत्री, माननीय उप मुख्यमंत्री आणि मी त्या भागाचा दौरा केला. माननीय मुख्यमंत्र्यांनी नागपूरला सर्व जिल्हाधिकाऱ्यांची बैठक घेतली होती. मी सुध्दा दोन बैठका घेतल्या. त्या वेळी विदर्भातील प्रत्येक जिल्ह्यात सातत्याने पाऊस पडत होता. जिल्हाधिकारी सांगत होते की, पंचनामे करण्यासाठी 8 दिवसांची मुदत देऊ नका. कारण सातत्याने पाऊस पडत असल्यामुळे सर्वे करता येत नाही. माननीय मुख्यमंत्र्यांनी सर्व पालकमंत्र्यांना निदेश दिले होते की, त्यांनी आपापल्या जिल्ह्यात जाऊन नुकसानीचा आढावा घ्यावा. त्यावेळी अधिकारी विनंती करीत होते की, नेत्यांनी नुकसानग्रस्त भागातील दौरे करणे बंद करावे. कारण त्यामुळे आम्हाला काम करण्यास वेळ मिळत नाही.

नंतर श्री.कांबळे...

तालिका सभापती : माननीय मंत्र्यांचे उत्तर, राईट ऑफ रिप्लाय व त्यानंतर काही मोजकी प्रश्नोत्तरे एवढे कामकाज संपेपर्यंत सभागृहाची वेळ वाढविण्यात येत आहे.

डॉ. पतंगराव कदम : सभापती महोदय, सर्व सूचना दिल्या आहेत आणि त्यांचे अहवाल आले आहेत. सन्माननीय सदस्य श्री. विनोद तावडे किंवा कोणी दुसऱ्या सन्माननीय सदस्यांनी एक मुद्दा उपरिथित केला होता. मी त्या संदर्भात सांगू इच्छितो की, 18 तारखेला मंत्रिमंडळाने निर्णय घेतला होता आणि लगेच 19 तारखेला निवडणूक आयोगाने परवानगी दिली. माझ्या खात्यातील अधिकाच्यांना धन्यवाद दिले पाहिजेत. कारण रात्री दोन वाजेपर्यंत ते सर्वजण काम करीत होते. लगेच 20 तारखेला आदेश निघाला होता आणि त्यानुसार पैसे दिले होते. मंत्रिमंडळ आचारसंहितेमुळे थांबले नव्हते. मंत्रिमंडळाने निर्णय घेतला आणि निवडणूक आयोगाने देखील आम्हाला लगेच परवानगी दिली. माझ्या विभागाने ते पैसे ताबडतोब पोहचविण्याचे काम केले आहे.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्या श्रीमती शोभा फडणवीस यांनी चंद्रपूर येथील अतिवृष्टीने झालेल्या नुकसानीच्या संदर्भात प्रश्न मांडला. मी सांगू इच्छितो की, सन्माननीय सदस्यांच्या जिल्ह्यात एकंदर 2 लाख 26 हजार शेतकऱ्यांना 102 लाख रुपयांची मदत दिली आहे. मी त्यांच्या जिल्ह्यात दोन वेळा गेलो होतो. मी त्यांना शोधत होतो. परंतु, त्या सापडल्या नाहीत. माझे सर्व पक्षांत वैयक्तिक संबंध आहेत. त्यामुळे मी त्यांना बोलणार होतो की, मी एवढे पैसे दिले आहेत, तुम्हाला आणखी काय पाहिजे ते सांगा. मी विधायक कामातून राजकारणात आले आहे. त्यामुळे तेथील प्रश्न योग्य आहेत हेच मी म्हणालो. कोण कोणत्या पक्षाचा आहे किंवा जातीचा आहे याचा मी कधीही विचार केला नाही. माझ्याकडे हे चालत नाही. घराच्या नुकसानीच्या संदर्भात दिनांक 30 जानेवारी, 2014 चा शासन निर्णय असून त्यामध्ये स्पष्ट उल्लेख आहे. झोपडीकरिता 25 हजार तर पडक्या घराकरिता 70 हजार रुपयांची मदत केली जाते. आम्ही त्याप्रमाणे मदत केली आहे.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य ॲड. जयदेव गायकवाड यांचा नैसर्गिक आपत्तीच्या संदर्भात प्रश्न होता. मी सांगू इच्छितो की, कोणत्याही नैसर्गिक आपत्तीत तत्काळ पंचनामे करण्याचे आदेश देण्यात येतात. त्यासाठी दिनांक 30 जानेवारी, 2014 च्या वेगळ्या आदेशाची गरज नसते.

डॉ. पतंगराव कदम

सन्माननीय सदस्या डॉ. नीलम गोळे यांना सांगू इच्छितो की, प्रचलित दरानुसार मदत घ्यायची असेल तर आचारसंहितेची गरज नसते. मी अगोदरही मदत व पुनर्वसन मंत्री होतो. त्यावेळी असे झाले नाही पण यावेळी निवडणूक आयोगाने सांगितले की, मंत्र्यांनी बैठक घ्यायची नाही, काहीही जाहीर करायचे नाही. आम्ही मुख्य सचिव व जिल्हाधिकारी यांना सांगितले की, आम्ही या संदर्भात बैठक घेण्याची गरज नाही. तुम्ही बैठक घ्या आणि त्या संदर्भातील आदेश निर्गमित करा. आम्ही त्याप्रमाणे सर्व गोष्टी केल्या आहेत. सन्माननीय सदस्य श्री. कपिल पाटील हे शिक्षकांचे प्रतिनिधी असल्यामुळे त्यांनी काही तांत्रिक गोष्टी मांडल्या आणि त्या मांडण्यास सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते यांनी मदत केली.

सभापती महोदय, आज मला माजी मुख्यमंत्री श्री. विलासराव देशमुख यांची आठवण येते. महाबळेश्वरला ढगाची पाहणी करण्याच्या संदर्भात मोठे केंद्र आहे. माजी मुख्यमंत्री श्री. विलासराव देशमुख आणि मी स्वतः तेथे गेलो होतो. आम्ही त्या संदर्भातील केंद्र केले आहे.

सभापती महोदय, भूकंप का होतात याची तपासणी करण्यासाठी 350 कोटी रुपये दिले. तुम्ही त्याचा फॉलोअप करा. भूकंप का होतात या संदर्भात 350 कोटी रुपयांचे ओगलेवाडीजवळ करेलगडच्या पलीकडे केंद्र करीत आहोत. गायी ओरडायला लागल्या की भूकंप येणार आहे असे आपण समजतो. कोयना धरणाच्या आसपास सातत्याने लोक भूकंप येईल म्हणून घावरतात म्हणून ते केंद्र तेथे आणले आहे. विलासरावांकडे सायन्स टेक्नोलॉजीचे खाते असल्यामुळे त्यांनी यासाठी 350 कोटी रुपये मंजूर केले. आम्ही त्या केंद्राचे भूमिपूजन केले. आता काम सुरु झाले आहे. गायी हंबरायला लागल्या, कावळे ओरडायला लागले की भूकंप येतो असे आपण समजतो. पण याला काही अर्थ नाही. सरकारने पहिल्यांदा येथे केंद्र सुरु केले आहे. ते केंद्र पूर्ण झाल्यानंतर आपल्याला खात्रीची तांत्रिक माहिती मिळेल. ते लवकर होण्याच्या दृष्टीने आपण फॉलोअप करावा.

सभापती महोदय, ढगाच्या संदर्भात चिकित्सा करण्यासाठी महाबळेश्वर येथे केंद्र तयार करून पूर्वीपेक्षाही आधुनिक मणिनरी तेथे बसविली आहे.

डॉ. पतंगराव कदम

(अऱ्डथळा) सभापती महोदय, अध्यक्षांनी काढून टाकले आहे. पण श्री. गुलाबराव देवकर आणि श्री. विजयकुमार गावित या 2 मंत्र्यांनाच फक्त परवानगी दिली आहे. परंतु, हे दोन्ही मंत्रिमंडळात नाहीत. श्री. विजयकुमार गावित यांच्याकडे माहिती असेल तर सन्माननीय विरोधी पक्षनेते श्री. विनोद तावडे त्यांच्याकडून घेतील. 2 मंत्र्यांना सोडून बाकीच्या कोणत्याही मंत्र्यांकडे ऑर्थेटिक (अऱ्डथळा) 16 मंत्र्यांच्या बाबत कोटीने आदेश दिले वगैरे ही माहिती बिलकूल खरी नाही. 2 मंत्र्यांची माहिती होती. मी काल फोन करून सन्माननीय विरोधी पक्षनेते श्री. विनोद तावडे साहेबांना सांगितले की, तुमच्याकडे असेल तर मला द्या.

श्री. विनोद तावडे : सभापती महोदय, कोणत्या केसमध्ये काय आहे या संदर्भातील कोर्टाच्या ऑर्डर्स आहेत. तुम्ही नेते आहात.

डॉ. पतंगराव कदम : सभापती महोदय, मी तुम्हाला काल सांगितले की, हा विषय विधी विभागाचा आहे, आमचा विषय नाही. मी या संदर्भात विधी विभागाच्या सचिवांकडून लेखी ऑर्थेटिक उत्तर घेतले आहे. मी त्यांना फोन केला. आमच्या विधी विभागाने 2 मंत्र्यांची माहिती घेतली आहे. तुमच्याकडे अधिक असेल तर मला द्या. त्यांनी मला माहिती दिली आहे. आजच्या आज माहिती घेतली जाईल आणि त्यावर कारवाई केली जाईल. नैसर्गिक आपत्तीच्या संदर्भात राज्याचे हे दुर्दैवी वर्ष होते. पहिल्यांदा जिल्ह्यामध्ये दुष्काळ पडला. त्यानंतर अतिवृष्टी झाली. त्यासाठी सरकारने ठोस मदत केली. त्यानंतर उत्तराखण्डमध्ये महाप्रलय झाला. आपल्या राज्यातील 3 हजार लोक त्यामध्ये अडकले. त्यांना तेथून आणून देहरादूनला, दिल्लीला आणि आपआपल्या गावी पाठविले गेले. दुर्दैवाने 152 लोक मिळाले नाहीत. प्रत्येक नैसर्गिक आपत्तीमध्ये मेहेरबानी म्हणून नव्हे तर कर्तव्य म्हणून काम केले आहे. माझ्या अध्यक्षतेखाली 9 मंत्र्यांची 9 सचिवांची एक कॅबिनेट सब कमिटी होती. त्या कमिटीची दर मंगळवारी 3 वाजता बैठका घेत होतो. बुधवारी मंत्रिमंडळाला प्रस्ताव देत होतो. मला माननीय मुख्यमंत्री, माननीय उप मुख्यमंत्री यांना धन्यवाद दिले पाहिजे. कारण त्यांनी माझ्या विभागाची आपत्ती निवारणाच्या कामासंबंधीची फाईल कधीच

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

J.4

MSK/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

11:30

डॉ. पतंगराव कदम

अडवली नाही. आपत्तीच्या कामात ताबडतोब पैसे मिळाले. तातडीने पैसे लोकांपर्यंत पोहचविण्याचे काम माझ्या विभागाचे सचिव, अधिकारी यांनी उत्तमप्रकारे केले. जिल्हाधिकारी, आयुक्त यांच्याकडे सुध्दा सातत्याने फॉलोअप ठेवत होतो की, लोकांपर्यंत पैसे पोहचले की नाहीत ? आपत्तीमध्ये आलेल्या लोकांच्या संदर्भात आम्ही ठोस उपाय केले आहेत. लोकांच्या अडचणीत सरकार धाऊन गेले आहे, ठोस निर्णय घेतले आहेत. शासनाने सर्व आपत्तींमध्ये ते निर्णय कर्तव्यबुद्धीने घेतले आहेत. कोकणाला आंबा नुकसानाच्या संदर्भात 1 कोटी रुपये दिले आहेत. कोकणातील बाकीच्या विषयांच्या बाबतीतील नुकसानीचे रिपोर्ट आलेले नाहीत. धन्यवाद !

..5

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

J.5

MSK/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

11:30

श्री. राधाकृष्ण विखे-पाटील (कृषी मंत्री) : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य सर्वश्री. अमरसिंह पंडित, हेमंत टकले, सन्माननीय विरोधी पक्षनेते श्री. विनोद तावडे, सन्माननीय सदस्य श्री. रामदास कदम, सन्माननीय सदस्या श्रीमती शोभा फडणवीस, सन्माननीय सदस्य अँड. जयदेव गायकवाड, श्री. चंद्रकांत रघुवंशी, सन्माननीय सदस्या डॉ. नीलम गोळे, सन्माननीय सदस्य सर्वश्री. कपिल पाटील, दिवाकर रावते यांनी गारपिटीच्या चर्चमध्ये भाग घेऊन काही मुद्दे उपस्थित केले. बहुतांश मुद्द्यांची माहिती माननीय मंत्री डॉ. पतंगराव कदम यांनी दिली आहे. आता फक्त 2-3 विषय बाकी आहेत. शेतकऱ्यांना माहिती देण्याच्या संबंधी शासनाने केलेली कार्यवाही याबद्दल सन्माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी माहिती विचारली होती.

(नंतर श्री. रोजेकर

श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील.....

हवामान खात्याकडून येणाऱ्या ॲडव्हायझरी कृषी विद्यापीठांच्या माध्यमातून एसएमएसव्हारे सर्व शेतकऱ्यांना पाठविण्याची व्यवस्था आपण करीत असतो. गेल्या दोन-तीन वर्षात कलोजर युजर ग्रुप मध्ये 15 लाख शेतकरी सभासद झाले आहेत. या वर्षी असा प्रयत्न आहे की, राज्यातील ज्या ज्या भागात बीएसएनएलचे नेटवर्क चांगले आहे, तेथील सर्व शेतकऱ्यांचा समावेश यामध्ये करून एसएमएसव्हारे त्यांना सर्व माहिती तातडीने उपलब्ध करून देण्यासंबंधीची कार्यवाही आपण सुरु केली आहे. वर्षभरामध्ये राज्यातील सर्व शेतकऱ्यांकडे अशा प्रकारची माहिती उपलब्ध करून देण्याची कार्यवाही राज्य सरकार करीत आहे.

सभापती महोदय, क्लायमेट चैंज, ग्लोबल वार्मिंग या संदर्भात डॉ.पचोरी यांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती गठीत करण्यात आली होती व त्या समितीचा अहवालही प्राप्त झाला आहे. आमच्या विभागाने यापूर्वी राज्यातील जे कृषी आधारित 9 हवामान प्रदेश आहेत, त्याबाबतीत चारही विद्यापीठांच्या कुलगुरुंच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती गठीत केली असून त्यामध्ये त्या त्या भागातील प्रगतिशील शेतकऱ्यांचाही समावेश केला आहे. पूर्वी गडचिरोली पासून सिंधुदुर्ग पर्यंत एकच कृषी धोरण असायचे. आता 9 हवामान प्रदेशावर आधारित कृषी धोरणामध्ये बदल करण्याची शिफारस कुलगुरुंच्या समितीने केली आहे व त्यासंबंधी अहवाल प्राप्त झाला आहे. त्याबाबतीत एकदा निर्णय झाला की, त्या त्या भागातील शेतकऱ्यांना हवामानाधारित कोणत्या योजना दिल्या पाहिजेत, त्यात कोणकोणते बदल केले पाहिजेत, यासंबंधीची कार्यवाही आपल्याला करता येईल. ही एक फार मोठी उपलब्धता आहे. हवामानाधारित बदल योजनांमध्ये केलेला आहे.

सभापती महोदय, राज्यात एकूण 2100 महसुली सर्कल्स आहेत. त्या ठिकाणी स्वयंचलित हवामान केंद्रे बसविली तर बहुतांश शेतकऱ्यांना याबाबतची आगाऊ माहिती मिळत राहील. यासंबंधीचे टेंडर काढण्यात आले होते. त्यामध्ये काही अडचणी आल्या. त्यामुळे दुसऱ्यांदा, तिसऱ्यांदा टेंडर काढण्यात आले. राष्ट्रीय कृषी विकास योजनेमधून निधी देण्याची तरतूद आपण केली होती. आता पुन्हा नवीन टेंडर काढण्यासंबंधी मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखालील समितीने निर्णय घेतला आहे. त्यांनी पूर्वीचे टेंडर रद्द केले आहे. जास्त किंमत कोट केली असे वाटल्याने

....2....

श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील.....

त्या समितीने हा निर्णय घेतला आहे. या योजनेत पूर्ण पारदर्शकता असावी, यासाठी तो प्रयत्न होता. पुन्हा एकदा टेंडर काढून 3 महिन्यात सर्व महसुली सर्कलमध्ये स्वयंचलित हवामान केंद्रे बसविण्यात येतील आणि त्यामधून सर्व प्रकारची माहिती शेतकऱ्यांना अंटोमेंटिकली मोबाईलच्या माध्यमातून मिळत राहील. आता शेतकऱ्यांना विद्यापीठाच्या शास्त्रज्ञांवर अवलंबून राहण्याची आवश्यकता राहणार नाही किंवा त्यासाठी कोणत्याही माणसाची गरज लागणार नाही. हवामान केंद्र ते शेतकरी, अशी डायरेक्ट कनेक्टिव्हिटी राहणार आहे. त्यामुळे त्याची चांगली मदत शेतकऱ्यांना होणार आहे.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्या श्रीमती शोभातार्इ फडणवीस यांनी पीक विम्याच्या संदर्भातील मुद्दा उपस्थित केला आहे. पीक विम्याच्या बाबतीत काही त्रुटी राहिल्या होत्या. विमा कंपन्यांना फायदा व्हावा, अशा प्रकारचा प्रयत्न त्यामधून होत होता. मागील दोन वर्षांची आकडेवारी पाहिली तर काही भागात निश्चितपणे त्याचा उपयोग झाला आहे. दोन वर्षांपासून फळबागांना प्रायोगिक तत्त्वावरील हवामानाधारित विमा योजना आणली आहे. त्याचा मोठा फायदा संत्रा, केळी उत्पादक शेतकऱ्यांना मिळाला आहे. आता या वर्षांपासून आपण अंबा पिकाचाही समावेश त्यामध्ये केलेला आहे. ही योजना गेल्या वर्षांपासून प्रायोगिक तत्त्वावर रब्बी हंगामामध्ये सुरु केली होती. त्याची आकडेवारी ऑक्टोबर, नोव्हेंबरमध्ये अंतिम होईल. या वर्षाच्या खरीप हंगामापासून राज्यातील 12 जिल्ह्यांमध्ये प्रायोगिक तत्त्वावर ही योजना आपण सुरु केली आहे. देशातील ही पहिली योजना राहणार आहे. जळगाव, ठाणे, रायगड, अहमदनगर, सातारा, सांगली, लातूर, नांदेड, अमरावती, यवतमाळ, नागपूर आणि वर्धा अशा 12 जिल्ह्यात प्रायोगिक तत्त्वावर ही योजना घेतलेली आहे.

सभापती महोदय, खरीप हंगामात अनेकवेळा आपत्ती येते. आपण शेतकऱ्यांना मदत करण्याचा प्रयत्न करतो. ही मदत 4 हजार स्पर्ये द्यावी की, 12 हजार स्पर्ये द्यावी, याबाबतीत चर्चा होते. शेतकऱ्यांना शासकीय मदतीवर अवलंबून रहावे लागते. त्यामुळे हवामानाधारित विमा योजना आणली तर त्याचा कळ्हर चांगला मिळेल, उत्पादनाशी संबंध राहील आणि शेतकऱ्यांना

...3....

श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील.....

चांगले पैसे मिळतील. यासाठी थोडा प्रिमियम जास्त आकारला जाईल. तथापि, मुख्यमंत्री महोदयांनी पुढाकार घेऊन हवामानाधारित पीक विमा योजना राबविताना जास्त प्रिमियम लागला तर केंद्र सरकार, राज्य सरकार आणि शेतकऱ्याचा हिस्सा घेऊन या योजनेची व्याप्ती वाढविण्याचा निर्णय घेतला आहे.

सभापती महोदय, आता पावसाचे प्रमाण आपण पाहिले तर त्यात सातत्य नाही. कालही हवामान खात्याच्या अधिकाऱ्यांनी टी.व्ही.वर मुलाखत देताना पावसाची टक्केवारी कमी होईल, अशा प्रकारचा अंदाज व्यक्त केला आहे. या सर्व विषयाबाबत जे जे संशोधन झाले आहे, त्याचा अंतर्भाव कुलगुरु समितीमध्ये करण्यात आला आहे. हवामानाधारित पीक विमा योजना तयार करीत असताना आम्ही बच्याच खाजगी कंपन्यांना सहभागी करून घेण्याचा प्रयत्न केला. परंतु, दुर्दैवाने अँग्रिकल्वरल इन्शुरन्स कॉर्पोरेशन ही भारत सरकारची कंपनी सोडली तर अन्य कोणतीही खाजगी कंपनी पुढे येण्यास तयार नाही. आपण एफडीआयला परवानगी दिली आहे. त्यामुळे कृषी क्षेत्रातील विमा कंपन्यांनी कॉर्पोरेट सोशल रिस्पॉन्सिबिलिटी म्हणून या क्षेत्रात सहभागी व्हावे, यासाठी केंद्र सरकारलाही पत्रे पाठविली आहेत. पण त्यामध्ये फारसे यश मिळाले नाही. पुन्हा एकदा तो प्रयत्न आपण करीत आहोत. कारण विम्याची व्याप्ती वाढविल्याशिवाय या आपत्तीला किंवा निसर्गाच्या बदलत्या परिणामाला आपल्याला सामोरे जाता येणार नाही.

सभापती महोदय, नाशिक जिल्ह्यापुरती द्राक्षासाठी आपण विमा योजना राबविली होती. पूर्वीच्या पीक विमा योजनेमध्ये गारपिटीचा समावेश नव्हता. आता तोही केला असून या वर्षी अन्य जिल्ह्यामध्ये सुध्दा या योजनेची व्याप्ती वाढविण्यासंबंधी आपण कार्यवाही करीत आहोत.

सभापती महोदय, काजू-आंबा बोर्डसाठी काही तरतूद सरकारने केली पाहिजे, असा मुद्दा सन्माननीय सदस्य श्री.रामदास कदम यांनी मांडला आहे. मुख्यमंत्री महोदयांनी या बोर्डाची घोषणा केली आहे. राष्ट्रीय कृषी विकास योजनेतून आपण त्यासाठी निधी देत आहोत.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.रामदास कदम यांनी आंब्याचे भाव पडल्याबाबतचा मुद्दा उपस्थित केला होता. यासाठी कोण कारणीभूत आहे, याबाबतची सर्व चौकशी करण्यात आली. श्री.दीपक टावरे या माजी पणन संचालकांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती आपण नेमली होती.

...4....

06-10-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

K-4

SRR/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

11:40

श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील.....

मतदानाच्या दरम्यान मुंबईच्या बाजारात आंब्याची आवक वाढली. त्यातच दोन दिवस मार्केट बंद राहिले. आवक वाढली, भाव कमी झाले. पण दुसरा मुद्दा असा आहे की, युरोपमध्ये आपल्या आंब्याच्या एक्सपोर्टवर बंदी घालण्यात आली, याची मोठ्या प्रमाणावर प्रसिध्दी झाली. त्याचाही नकळत परिणाम झाला. यासाठी रत्नागिरीला किंवा मुंबईच्या वाशी येथे ग्रेडेशनची ट्रिटमेंट देण्याकरिता उपाययोजना करीत आहोत. त्यामधून या वर्षापासून शेतकऱ्याला मदत करता येईल. पण हे मान्य केले पाहिजे की, निर्यातीसंबंधी शेतकऱ्याची झालेली अडचण व्यापाच्यांमध्ये असलेली घबराट आणि युरोपियन युनियनने घातलेली बंदी, याचा हा एकत्रित परिणाम आहे. सुरुवातीला असे वाटत होते की, सिंडीकेट झाले की काय, रँकेट झाले की काय, कुणी जाणीवपूर्वक हा प्रयत्न केला आहे का ? पण मी प्रामाणिकपणे सांगतो की, वेळोवेळी शेतकऱ्यांमध्ये जागृती करणे, त्या बाबतीतील उपाययोजना करणे, ही कार्यवाही सुरु आहे. त्याबाबतीतील भरपाईबाबत आता आपण काही करु शकणार नाही. भविष्यात वाशी येथे व्यवस्थापन सुरु करीत आहोत किंवा जिल्हा पातळीवर ज्या आवश्यक उपाययोजना करायच्या आहेत, त्या आपण करीत आहोत. विशेषत: आंबा उत्पादक जिल्ह्यामध्ये यावर्षी आपण या उपाययोजना करीत आहोत. त्यामुळे असे प्रसंग शेतकऱ्यावर येणार नाहीत.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.कपिल पाटील यांनी काही मुद्दे उपस्थित केले आहेत. हवामानाधारित उपाययोजना आपण केलेल्या आहेत. या चर्चेच्या निमित्ताने सन्माननीय सदस्यांनी जे मुद्दे उपस्थित केले होते, त्याबाबत शासन करीत असलेल्या उपाययोजनांची माहिती सभागृहाला देऊन मी माझे दोन शब्द पूर्ण करतो.

...5....

06-10-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

K-5

SRR/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

11:40

श्री.अमरसिंह पंडित (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, राईट ऑफ रिप्लायसाठी आपण मला संधी दिली, त्याबद्दल मी आपला आभारी आहे. अतिशय महत्त्वाच्या दोन-तीन विषयांचा उल्लेख मंत्री महोदयांच्या उत्तरामध्ये येणे अभिप्रेत होते. त्याची पुन्हा एकदा आठवण मी मंत्री महोदयांना करू देऊ इच्छितो.

सभापती महोदय, मंत्री महोदयांनी सांगितल्याप्रमाणे कर्जाच्या व्याजाचे पुनर्गठण करण्यासंबंधी त्यांनी सूचना दिलेल्या आहेत. त्या सूचनांचे पालनही झाल्याची त्यांची माहिती आहे.

यानंतर श्री.खंदारे.....

श्री.अमरसिंह पंडित....

सभापती महोदय, मला सांगितले पाहिजे की, शासनाने कर्जाच्या व्याजाचे पुनर्गठन केले, पण मूळ कर्जाच्या हप्त्याचे पुनर्गठन केल्याशिवाय त्याला पूर्व हंगामी कर्ज मिळणे अशक्य कोटीतील गोष्ट आहे. म्हणून कर्जाच्या व्याजासहित हप्त्याचे पुनर्गठन केले पाहिजे. हे केवळ सहकारी बँकांनाच नाही तर प्रत्येक जिल्ह्यातील लिड ऑफिसरला त्यासंबंधीचे आदेश निर्गमित करून जिल्हाधिकाऱ्यांनी याबाबत समन्वय ठेवणे आवश्यक आहे. शासनाने व्याजाच्या हप्त्याचे पुनर्गठन केले तरी त्याला कर्ज मिळणार नाही. कारण त्याच्या खात्यावर थकबाबी दिसणार आहे. म्हणून मंत्री महोदयांना विनंती करतो की, त्याबाबत जिल्हाधिकाऱ्यांना सूचना देऊन लिड बँकांनी त्यासंबंधीची माहिती घेण्याची आवश्यकता आहे.

एक महत्वाचा विषय असा आहे की, 50 टक्क्यांपेक्षा कमी नुकसान झाल्याचा विषय समोर आलेला आहे. मी मंत्री महोदयांचे उत्तर ऐकत होतो. आज सकाळपासून ज्या सन्माननीय सदस्यांनी सूचना केल्या आहेत केवळ तेवढ्याच मुद्यांबाबत मंत्री महोदयांनी उत्तर दिलेले आहे. मी पहिल्या दिवशी ज्या ज्या सन्माननीय सदस्यांनी गारपिटीसंबंधी मुद्दे उपस्थित केले होते त्यापैकी कोणत्याही मुद्यांना मंत्री महोदयांनी उत्तर दिलेले नाही. गारपिटीमध्ये ज्या शेतकऱ्यांचे 50 टक्क्यांपेक्षा कमी नुकसान झालेल्याचा मी उल्लेख केला होता. गारपिटीमध्ये 50 टक्क्यांपेक्षा कमी नुकसान असे कधीच झालेले नाही. मी स्वतः त्याचा अनुभव घेतलेला आहे. गेवराई तालुक्यात सर्व 129 महसुली मंडळामध्ये गारपीट झालेली आहे. पण असे कोठेच झालेले नाही की, 50 टक्क्यांपेक्षा कमी नुकसान झालेले आहे, थोडासा गहू, ज्वारी त्याच्या पदरात पडली आहे, मोसंबी, डाळिंबाचे पीक त्याच्या पदरात पडले आहे असे कधीच झालेले नाही. मी अतिशय जबाबदारीने सांगत आहे.

शासनाचे 1 फेब्रुवारी रोजी आदेश निर्गमित झाले आहेत. मी नाशिक जिल्ह्यातील गारपिटीच्या बातम्या वर्तमानपत्रातून वाचल्या आहेत. मी सन्माननीय सदस्य श्री.जयवंतराव जाधव यांच्याकडून माहिती घेतली आहे. त्यांनी मला सांगितले की, जानेवारी महिन्यातही परिणामकारक गारपीट झालेली आहे. त्या भागातील शेतकऱ्यांचे जीवनमान व शेती उद्धवस्त झालेली आहे. दिनांक 1 फेब्रुवारी रोजी जी.आर.निघाला आहे. त्यानुसार पंचनामे केले जात असतील, पण

2...

श्री.अमरसिंह पंडित....

जानेवारी महिन्यात झालेल्या गारपिटीबाबतही मंत्री महोदयांनी उल्लेख करणे जस्तीचे आहे. बेपर्वाईने वागणाऱ्या कर्मचाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत संबंधित जिल्हाधिकाऱ्यांना सूचित करून 15 दिवसात त्याबाबत कारवाई करण्याच्या सूचना मंत्री महोदयांना घाव्यात अशी मी आपल्याला विनंती करतो.

माननीय कृषी मंत्र्यांनी पीक विम्याबाबत उल्लेख केला आहे. या पीक विमा योजनेत आमूलाग्र बदल घडवून आणणे गरजेचे आहे. तशा सूचना राज्य शासनाने केंद्र शासनाला कळविणे आवश्यक आहे. यासाठी तीन वर्षांचे उंबरठा उत्पन्न विचारात घेतले जाते. पीक विमा योजनेत गारपिटीचा समावेश केला जाणार असेल, पुन्हा उंबरठा उत्पन्नाची अट घातली जाणार असेल तर ते शेतकऱ्यांच्या दृष्टीने चुकीचे होणार आहे. या पीक विमा योजनेची पुनर्रचना करून केंद्र सरकारला कळविणे आवश्यक आहे. केवळ गारपिटीचा समावेश करून चालणार नाही. यासंबंधी असलेले निकष बदलले पाहिजेत. त्यासाठी विम्याचा हप्ता दुप्पट झाला तरी चालेल. पण या पीक विमा योजनेची पुनर्रचना व्हावी अशी माननीय कृषी मंत्र्यांना विनंती करतो. या मुद्यांचा उल्लेख त्यांनी उत्तरातून करावा अशी विनंती करतो आणि थांबतो.

डॉ.पतंगराव कदम : सन्माननीय सदस्य श्री.अमरसिंह पंडित यांनी महत्वाच्या सूचना केल्या आहेत. सहकार खात्याने केवळ व्याज नाही तर मूळ कर्जाचे पुनर्गठन करण्याचे आदेश दिलेले आहेत. त्यानुसार मूळ कर्जाचेही पुनर्गठन होईल. ज्या राष्ट्रीयकृत बँका आहेत त्यांच्या संदर्भात लीड बँकांना व जिल्हाधिकाऱ्यांना सांगून त्यांच्या कर्जाचेही पुनर्गठन केले जाईल. तसेच श्री.एस.डी.सुलाखे यांची चौकशी करून त्यांना निलंबित करण्यात आलेले आहे. सन्माननीय सदस्यांनी दोन गावांचा उल्लेख केला आहे त्याबाबत जिल्हाधिकाऱ्यांना सूचना दिल्या जातील. तसेच अनेक सन्माननीय सदस्यांनी पंचनामे बरोबर झालेले नाहीत असे सांगितले आहे. त्याबाबतही शासनाने आदेश काढलेला आहे. पंचनामा बरोबर झाला नाही असे कोणाला वाटत असेल तर त्यांनी तहसीलदारांकडे तक्रार करावी व त्यानुसार फेरपंचनामा करण्याची व्यवस्था केला जाईल. जानेवारी महिन्यामध्ये ज्या शेतकऱ्यांचे नुकसान झाले असेल त्यांचेही पंचनामे करण्याचे आदेश दिले जातील.

3...

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

L-3

NTK/ ST/

श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.अमरसिंह पंडित यांनी सांगितल्या प्रमाणे या वर्षापासून व्यक्तिगत पंचनामे करण्याच्या सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. राष्ट्रीयकृत बँकेच्या नजिकच्या शाखेकडून त्याची कार्यवाही होईल. एक नवीन अंमलबजावणी सुरु झालेली आहे. त्यामध्ये उंबरठा उत्पन्नाची अट नाही. या वर्षी हा प्रयोग पहिल्यांदाच राबविण्यात आला आहे. 2243 शेतकऱ्यांना 176 लाख रुपयांची विम्याची भरपाई मंजूर करण्यात आली आहे. राज्याच्या नवीन विमा धोरणासंबंधी सर्व पक्षीय आमदारांची समिती गठित केली होती. त्या समितीचा अहवाल तयार झालेला आहे. त्या समितीमध्ये प्रगतीशील शेतकऱ्यांचाही समावेश केला होता. त्या समितीचा अहवाल माननीय मुख्यमंत्र्यांना आठ दिवसात सादर केला जाईल. आज सन्माननीय सदस्यांनी ज्या भावना व्यक्त केल्या आहेत त्याचा त्यात अंतर्भाव करण्यात आलेला आहे.

श्री.विनोद तावडे : सभापती महोदय, केंद्रीय हवामान खात्याने बुलेटिन दिले होते. पण शासनाने असे म्हटले आहे की, आम्ही एसएमएस केले, एफएमवरून सूचना दिल्या. पण शासनाचे एसएमएस किंवा एफएम कोणी पहात नाही किंवा ऐकत नाही असा त्याचा अर्थ होतो. अशा प्रकारे कळविल्यानंतरही मोठे नुकसान झाले असल्यामुळे ही माध्यमे परिणामकारक आहेत की नाही याची चौकशी केली पाहिजे. याशिवाय परिणामकारक माध्यमे शासन शोधणार आहे काय ? सन्माननीय मंत्री डॉ.पतंगराव कदम यांनी सांगितले की, माझ्या खात्याला धन्यवाद द्या. कशासाठी ? दिनांक 22 फेब्रुवारीला गारपीट झाली, त्यानंतर दिनांक 16 मार्च रोजी कॅबिनेटने निर्णय घेतला आहे. याबदल शासनाला धन्यवाद द्यावयाचे का ? 22 फेब्रुवारी ते 16 मार्चपर्यंत मंत्री महोदय काय करीत होते ? मधल्या काळात सरकारला निर्णय घेण्यास बंदी होती का ? या काळात 34 शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या झाल्या आहेत. ही मदत अगोदर दिली असती तर 34 शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या वाचविता आल्या असत्या. या कालावधीत शासनाने काहीच केले नाही, यालाच गतिमान आघाडी शासन म्हणावयाचे काय ? जानेवारी महिन्यात गारपीट झाली असे सन्माननीय सदस्य श्री.अमरसिंह पंडित यांनी सांगितले आहे. त्याप्रमाणे एप्रिल व मे महिन्यातही गारपीट झाली आहे. त्या कालावधीतील नुकसान भरपाई यामध्ये समाविष्ट असणार आहे काय, त्यासाठी वेगळी मागणी

4...

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

L-4

NTK/ ST/

श्री.विनोद तावडे....

करावी लागेल का, या गारपिटीमुळे किती शेतकरी बाधित झाले आहेत, त्यापैकी किती शेतकऱ्यांचे व्याज माफ केले आहे, किती जणांच्या पीक कर्जाचे पुनर्गठन केले व किती जणांना मदत मिळाली आहे याची आकडेवारी शासनाने दिली पाहिजे. शासनाने मार्च महिनाअखेर झालेल्या आत्महत्यांची आकडेवारी दिली आहे. पण मे व जून या महिन्यात झालेल्या आत्महत्यांची संख्या वाढली आहे ती संख्या शासनाने लपविण्याचा प्रयत्न केला आहे. जूनमध्ये अधिवेशन सुरु आहे. त्या महिन्यांची आकडेवारी शासनाने घेतली नाही. म्हणून एप्रिल व मे महिन्यांतील आत्महत्यांची आकडेवारी दिली पाहिजे. मी आपल्याकडे यादी दिली आहे त्यानुसार शासनाने कारवाई केली पाहिजे. कदाचित पुढील चार महिन्यानंतर आपल्याला आमच्या जागी बसण्याची वेळ येण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे शासन त्वरित कार्यवाही करणार काय ?

यानंतर श्री.शिगम....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

M-1

MSS/ ST/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

12:00

डॉ. पतंगराव कदम : सन्माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी विचारले की, तुम्ही मे आणि जून महिन्यापर्यंत काय करीत होता ? गारपीट झाल्याबरोबर बैठका झाल्या. त्यानंतर आपल्या स्टॅडिंग ऑडर्सचे काम चालू झाले. स्पेशल केसचे नंतर निर्णय झाले. मृत व्यक्तींच्या बाबतीत झिरो बजेटमध्ये सर्व जिल्हाधिकाऱ्यांना मदत देण्यासंबंधी सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. त्याबाबतीत मंत्रालयस्तरावरून पैशाची मागणी करावी लागत नाही. जिल्हाधिकाऱ्यांनी तपासणी करून नियमामध्ये जे बसले त्यांना मदत देण्यात आली. जे नियमात बसले नाहीत ते का बसले नाहीत म्हणून त्याही बाबतीत फेर तपासणी करून निर्णय घ्यावा असे आदेश दिलेले आहेत. सन्माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी ज्या यादीचा उल्लेख या ठिकाणी केला ती तपासून घेण्यात येईल. सातत्याने नुकसान होत आहे, गारपीट होत आहे, त्याबाबतीत देखील पंचनामे करून शासनाकडे अहवाल पाठवावेत असे सांगितलेले आहे.

श्रीमती विद्या चव्हाण : रत्नागिरी आणि सिंधुदुर्ग या दोन जिल्ह्यामध्ये आंबा फार मोठ्या प्रमाणावर पिकतो. माननीय मंत्री महोदयांनी एका गोष्टीचा पुस्टसा उल्लेख केला. वाशी मार्केटमध्ये मोठ्या प्रमाणावर आंबा येतो. त्याठिकाणी आंब्याचे भाव जाणूनबुजून पाडले जातात. असे होऊ नये म्हणून सिंधुदुर्ग किंवा रत्नागिरी या ठिकाणी आंब्यासाठी टर्मिनल मार्केटची व्यवस्था केली पाहिजे किंवा तालुक्याच्या ठिकाणी कोल्ड स्टोरेजची व्यवस्था केली पाहिजे. सिंधुदुर्ग आणि रत्नागिरी या दोन ठिकाणी कोकणातील सर्व आंबा एकत्रित करून त्याच्या विक्रीच्या दृष्टीने नीट व्यवस्थापन केले तर वाशी मार्केटमध्ये आंब्याचे भाव पडणार नाहीत. केवळ आंबाच नव्हे तर विविध फळे आणि भाज्यांसाठी कोल्ड स्टोरेजची व्यवस्था करण्यात आली तर भाव पाडण्याचे प्रकार होणार नाहीत. वाशी मार्केटमध्ये जवळ जवळ 40 टक्के माल सडवला जातो. शेतकऱ्याने अतिशय परिश्रमपूर्वक तयार केलेला माल वाशी मार्केटमध्ये अतिशय निष्काळजीपणे हाताळला जातो. त्याठिकाणी सकाळी आलेला माल कोणत्याही परिस्थितीमध्ये दुपारपर्यंत संपवायचाच असा प्रकार होत असतो. तेथे आलेल्या मालाचे 40 टक्क्यापेक्षा जास्त प्रमाणावर नुकसान होते. याबाबतीत आणि कोकणात पडणाऱ्या पावसाचे पाणी अडविण्यासाठी शासन ठोस अशी उपाययोजना करणार आहे काय ? शेतकऱ्यांचा माल साठविण्यासाठी कोल्डस्टोरेजची व्यवस्था करण्यात येणार आहे काय ?

...2..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

M-2

MSS/ ST/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

12:00

श्री. भाई गिरकर : कोकणातील आंबा पिकाचे मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झालेले असून त्याबाबतीत नुकसान भरपाई मिळावी यासाठी आंबा बागायतदार उपोषणाला बसलेले आहेत, तेव्हा आंबा पिकाचे जे नुकसान झालेले आहे त्याबाबत शासन नुकसान भरपाई घोषित करणार आहे काय ?

श्री. रामदास कदम : माननीय मुख्यमंत्र्यांनी कोकणामध्ये येऊन आंबा-काजू बोर्डसाठी 100 कोटी रुपये देण्याची घोषणा केलेली आहे. ही घोषणा करून बराच कालावधी लोटला तरी हे पैसे दिले गेले नाहीत. शासनाला हे पैसे द्यायचे नसतील तर मग घोषणा का केली ? घोषणा केल्यानंतर पैसे न देणे हे योग्य नाही. तेव्हा माननीय मुख्यमंत्र्यांनी कोकणातील आंबा-काजू बोर्डसाठी घोषित केलेले 100 कोटी रुपये हे अधिवेशन संपण्यापूर्वी देण्यात येणार आहेत काय ? तसेच 3 वर्षापूर्वी आंबा नुकसानीपोटी 18 कोटी रुपये शासनाने दिले होते. त्यापैकी किती शेतकऱ्यांना मदत देण्यात आली, 18 कोटी रुपयांचे वाटप शेतकऱ्यांना अद्याप का करण्यात आले नाही ? वर्षातून एकदा पिकणाऱ्या आंबा पिकावर कोकणातील शेतकरी आपली वर्षभराची उपजीविका करीत असतो. आंबा पिकाच्या नुकसानीपोटी शासनाने केवळ 1 कोटी रुपये दिलेले आहेत. या 1 कोटी रुपयाच्या तरतुदीमध्ये आंब्याच्या एका झाडाला 1 रुपया देखील मदत मिळू शकणार नाही. आंबा पिकविणाऱ्या बागायतदाराला दिलासा मिळेल अशी ठोस मदत शासन देणार आहे काय ?

श्रीमती शोभा फडणवीस : चंद्रपूर जिल्ह्याला किती मदत दिली हे माननीय मंत्री महोदयांनी सांगितले. माझा प्रश्न असा होता की, 1 एकरच्या नुकसानीसाठी केवळ 10 टक्केच मदत करण्यात आली आणि ती देखील रोपाच्या नुकसानीपोटी करण्यात आली. 1 एकर शेतीचे जे नुकसान झालेले आहे त्याबाबतीत शासन मदत करणार आहे काय ? विमा योजना करीत असताना उंबरठा उत्पन्नाच्या बाबतीत शासन फेरविचार करणार आहे काय ? हा फेरविचार करावा अशी सदनाची मागणी आहे. गारपिटीमध्ये नुकसान झालेल्या रब्बी पिकाच्या बाबतीत नुकसान भरपाई देण्यात येणार आहे काय ?

...3..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

M-3

MSS/ ST/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

12:00

श्री. कपिल पाटील : मी 10 प्रश्न विचारले होते. त्यापैकी 2 प्रश्नांची समाधानकारक उत्तरे माननीय मंत्री महोदयांनी दिलेली आहेत. 2008मध्ये नॅशनल ॲक्शन प्लॅन तयार झाल्यानंतर त्याबाबतीतील सूचनाचे पालन काही अंशी कृषी खात्याने केलेले आहे. स्टेट ॲक्शन प्लॅन तयार होण्याच्या संदर्भात 20 ऑगस्ट 2009मध्ये पहिली बैठक झाली. त्यानंतर त्याबाबतीत आतापर्यंत काय झाले ? माननीय श्री. विलासराव देशमुख हे मुख्यमंत्री असताना ही बैठक झाली होती. त्यानंतर ते केंद्रामध्ये मंत्री झाल्यानंतर 350 कोटी रुपये मंजूर केले. त्याचे पुढे काय झाले ? स्टेट ॲक्शन प्लॅन आजपर्यंत का तयार करण्यात आला नाही ? ओरिसाचे मुख्यमंत्री जे करु शकतात ते राज्य शासन का करु शकले नाही ? मोदी लाट ओरीसामध्ये घुसली नाही ती आपल्या राज्यात का घुसली ?

श्री. भाई जगताप : राज्याच्या इतर भागातील पिकाचा या ठिकाणी उहापोह होतो. परंतु कोकणातील आंबा-काजू किंवा तत्सम भाजीपाला याबाबतीत या ठिकाणी उहापोह होत नाही. श्रीमती विद्याताई चव्हाण यांनी सांगितले की यावेळी आंब्याचे 40 टक्के पीक आले असून सुध्दा बाजारामध्ये भाव पाडले जातात. बाजारात हजार रुपये डझन आंबा असेल तर आंबा बागायतदाराला 4 किंवा 5 डझन आंब्याची पेटी 200 किंवा 400 रुपयाला पडते. या आंबा पिकाच्या बाबतीत बागायदाराला योग्य भाव मिळेल यादृष्टीने शासन ठोस अशी उपाययोजना करणार आहे काय ?

श्री. राधाकृष्ण विखे-पाटील : आंबा-काजू बोर्डसाठी राष्ट्रीय कृषी विकास योजनेमधून रक्कम उपलब्ध करून देण्याचा प्रस्ताव सादर केलेला आहे. ही रक्कम माननीय मुख्यमंत्र्यांनी जाहीर केलेली असून ती देण्याच्या बाबतीत शासन कटिबद्ध आहे. सन्माननीय सदस्यांनी कोल्ड स्टोरेजसंबंधी प्रश्न विचारला. वाशी येथील कृषी उत्पन्न बाजार समितीमध्ये आवश्यक त्या सुविधा उपलब्ध करून देण्याच्या बाबतीत सूचना दिलेल्या आहेत. त्या ठिकाणी कोल्ड स्टोरेजची क्षमता कमी आहे हे मी मान्य करतो. वाशी येथे अनेक खाजगी कोल्ड स्टोरेज आहेत ते भाड्याने घेण्यासंधीच्या सूचना एपीएमसीला दिलेल्या आहेत जेणेकरून शेतक-यांचे नुकसान टाळता येईल.

...यानंतर श्री. भोगले...

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

N.1

SGB/ ST/

12:10

श्री.राधाकृष्ण विखे पाटील....

बहुतांश व्यवहार व्यापारी ते शेतकरी होतात. परस्पर व्यवहार चालतात त्या अनुषंगाने सुविधा उपलब्ध करून देण्याची कार्यवाही करण्याबद्दल एपीएमसीला सूचना दिलेल्या आहेत.

सभापती महोदय, सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये जामसंडे येथे निर्यात सुविधा केंद्र कार्यान्वित केले आहे. ज्या ज्या ठिकाणी आवश्यक आहे त्या ठिकाणी कोल्ड स्टोरेज उभे केले पाहिजे या संदर्भात राज्य सरकारने धोरण स्वीकारले आहे. त्यासाठी राष्ट्रीय कृषी विकास योजनेतून निधी उपलब्ध झाला तर ज्या ज्या ठिकाणी मागणी आहे त्या ठिकाणी कोल्ड स्टोरेज उभे करण्यासाठी पीपीपी अंतर्गत कार्यवाही करण्याच्या दृष्टीने सरकार निश्चितपणे पाऊल उचलेल. नव्याने कल्याण येथे टर्मिनल मार्केट उभे करण्याच्या संदर्भात सामंजस्य करार केला आहे. खाजगी तत्वावर मार्केट उभे करण्याच्या बाबतीत पाऊल उचलले असून वर्षभरात शेतकऱ्यांच्या दृष्टीने मार्केट उभे राहील. त्यामध्ये अडचण येणार नाही.

सभापती महोदय, 78 कोटी स्थांपैकी 48 कोटी स्थांचे वाटप झाले असून 7/12 उताऱ्यावर अनेकांची नावे असल्यामुळे अडचण निर्माण झाली आहे. त्यामुळे उर्वरित रक्कम शिल्लक राहिली आहे. त्रुटी दूर करण्याबाबत जिल्हाधिकाऱ्यांना आवश्यक त्या सूचना देऊन ती रक्कम कशी वाटप होईल या संदर्भात कार्यवाही करण्यात येईल.

तालिका सभापती (श्री.शरद रणपिसे) : सभागृहाने या प्रस्तावावर विचार केला आहे. सभागृहाची विशेष बैठक आता स्थगित होत आहे. सभागृहाची नियमित बैठक दुपारी 12.25 वाजता सुरु होईल.

(सभागृहाची बैठक दुपारी 12.12 ते 12.25 वाजेपर्यंत स्थगित झाली.)

असुधारित

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

O 1

BGO/ ST/

भोगले..

12:25

(स्थगितीनंतर)

(समापतीस्थानी माननीय सभापती)

राज्यातील पोलिसांच्या वायरलेस विभागातील रिक्त पदे भरण्याबाबत

(१) * ४९९२९ श्री.विजय गिरकर, ॲड.आशिष शेलार : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पोलिसांच्या कमतरता भरून काढण्यासाठी राज्याच्या विविध विभागात दरवर्षी भरती होत असताना पोलिसांचा वायरलेस विभाग उपेक्षित राहिल्याचे दिनांक ५ मार्च, २०१४ रोजी व त्यासुमारास निर्दर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गेल्या दहा वर्षापासून या विभागातील एकही पद भरले गेले नसून भरतीची फाईल गृहखात्याकडे प्रलंबित असल्याचे निर्दर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कामाच्या तणावामुळे ७८ कर्मचा-यांनी राजीनाम्यासाठी अर्ज केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही व उपाययोजना केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सतेज ऊर्फ बंटी डी.पाटील, श्री. आर.आर.पाटील यांच्याकरिता : (१) हे खरे नाही. शासनाने दिनांक ०५.१०.२०१२ च्या अ.शा. पत्रान्वये, शासन निर्णय दिनांक ३०.०७.२०११ मधील नमूद आदेशांनुसार गट-क व गट-ड च्या ५ संवर्गामधील किमान ५०% पदे आढावा घेवून तातडीने भरण्याची कार्यवाही करण्याचे संबंधितांना कळविण्यात आले आहे.

(२) हे खरे नाही. सन २००५ मध्ये पोलीस बिनतारी संदेश विभागमध्ये सहायक पोलीस निरीक्षक (रेडिओ यांत्रिकी) -११०, सहायक पोलीस उप निरीक्षक (भांडारपाल) -०४, पोलीस हवालदार (बिनतारी यंत्रचालक) -२७९ पोलीस हवालदार (सहायक भांडारपाल) -०५, पोलीस हवालदार (विजतंत्री) - २९, पोलीस हवालदार (स्तंभ कारागीर) -०५ याप्रमाणे ६ संवर्गातील एकूण ४३२ पदे आणि सन २००८ मध्ये पोलीस शिपाई (कर्मशाळा मदतनीस) यांची २४ पदे भरण्यात आलेली आहेत.

तसेच, सहायक पोलीस उप निरीक्षक (रेडिओ यांत्रिकी), सहायक पोलीस उप निरीक्षक (भांडारपाल), पोलीस हवालदार (बिनतारी यंत्रचालक), पोलीस हवालदार (विजतंत्री), पोलीस शिपाई (कर्मशाळा मदतनीस) या ५ संवर्गाच्या सेवाप्रवेश नियमात दि. २७.०४.२०१४ च्या अधिसूचनेन्वये सुधारणा करण्यात आली असून त्यानुसार पद भरतीच्या अनुषंगाने पुढील आवश्यक ती कार्यवाही सत्वर करण्याचे पोलीस महासंचालक कार्यालयास तसेच बिनतारी संदेश विभागास कळविण्यात आले असून त्यानुसार पुढील कार्यवाही चालू आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्घवत नाही.

श्री.भाई गिरकर : सभापती महोदय, माझ्या लेखी प्रश्नाला शासनाने हे खरे नाही अशा प्रकारचे उत्तर दिलेले आहे. गेल्या दहा वर्षात ३८६१ पदांपैकी १५०० पदे रिक्त आहेत हे खरे आहे काय ? कामाचा प्रचंड ताण सहन न झाल्यामुळे, मानसिक त्रासामुळे ५८ कर्मचाऱ्यांनी सन २०१३ मध्ये सेवानिवृत्तीचे अर्ज सादर केले होते. त्याबाबतची फाईल आपल्याकडे प्रलंबित आहे हे खरे आहे काय ?

श्री.आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, एक गोष्ट खरी आहे की, आज १३९६ पदे रिक्त आहेत. ही मोठी पदे आहेत. पूर्वी त्यांचे क्वालिफिकेशन दहावी होते. आता अत्याधुनिक उपकरणे आलेली आहेत. त्यांना हाताळणे बन्याच वेळा शक्य होत नाही. डिप्लोमा झालेले वेल-क्वालिफाईड उमेदवार आता उपलब्ध आहेत. पूर्वी आपल्याला असे उमेदवार उपलब्ध होत नव्हते म्हणून कमी शिकलेल्या उमेदवारांना ऑपरेटर या पदावर घेत होतो. आता चांगले शिकलेले उमेदवार उपलब्ध होत आहेत. विभागामध्ये येत असलेली अत्याधुनिक साधनसामुगी लक्षात घेऊन तांत्रिक ज्ञान असलेले मनुष्यबळ असावे असा प्रस्ताव देखील पाठविण्यात आला आहे. मी एक गोष्ट प्रांजळपणाने कबूल करतो की, शैक्षणिक अर्हता ठरविण्यासाठी आर.आर.मध्ये बदल करण्यासाठी खूप विलंब लागेल. मी आजच सूचना दिल्या आहेत की, कालबद्ध कार्यक्रम आखून ही पदे भरली पाहिजेत. ही पदे मंजूर असून ती लवकरात लवकर भरण्याची कार्यवाही आम्ही करत आहोत. ५८ कर्मचाऱ्यांनी कामाच्या ताणामुळे राजीनामे दिले आहेत यात काही तथ्य नाही. तांत्रिक पदावर जे कार्यरत आहेत त्यांना पगार कमी आहे. खाजगी नोकच्यांमध्ये चांगल्या सुविधा व पगार मिळत आहेत. त्यामुळे

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

O 3

BGO/ ST/

भोगले..

12:25

ता.प्र.क्र.49929..

श्री.आर.आर.पाटील....

अनेक कर्मचारी/अधिकारी मल्टीनॅशनल,खाजगी कंपन्यांमध्ये नोकच्या उपलब्ध होतात म्हणून तेथे जात आहेत. आज तेथे चांगली संधी मिळत असल्यामुळे आपल्या येथील टेक्निकल विंगमधील चांगला कर्मचारीवर्ग जात आहे. बाहेर जसे चांगले पगार आहेत तसाच पगार आपल्या येथे देखील असला पाहिजे याचाही विचार आम्ही करू. चांगल्या सुविधाही देण्यात येतील. शेवटी प्रशासन चांगले चालवायचे असेल तर चांगले मनुष्यबळ सोडणे राज्याच्या नुकसानीचे आहे. हे मनुष्यबळ आपल्या येथेच टिकण्यासाठी त्यांना बाहेर कोणत्या सुविधा मिळत आहेत, पगार मिळतो आहे त्यादृष्टीने विचार करणार आहोत. जी तांत्रिक पदे आहेत, फॉरेन्सिक लॅंब आहे त्यासाठी कोणत्या अधिकच्या सुविधा देता येतील याचा माझ्या स्तरावर विचार करू वित्त विभागाला लवकरच अहवाल सादर करण्यात येईल. सदर रिक्त पदे भरण्याच्या सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.

यानंतर श्री.जुन्नरे.....

ता.प्र.क्र. :49929....

श्री. भाई जगताप : सभापती महोदय, माननीय मंत्री महोदयांनी या ठिकाणी काही गोष्टी प्रांजळपणे कबूल करून त्यामध्ये काही सुधारणा केल्या पाहिजेत अशा प्रकारचे वक्तव्य केले आहे. आपल्याकडे पदे मंजूर आहेत, निधी सुध्दा आहे. परंतु ही पदे दोन महिन्यात किंवा तीन महिन्यात भरली जातील अशी माहिती देणे या ठिकाणी आवश्यक आहे. या ठिकाणच्या ज्या टेक्निकल पोस्ट आहेत त्या आपल्या चौकटीमध्ये येणार नाहीत. या टेक्निकल पोस्टना मार्केट प्रमाणे पैसे देण्याचा निर्णय झाला असेल तर कालबद्द पद्धतीने, दोन तीन महिन्यात ही पदे भरली जातील काय ?

श्री. आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, सदरहू नोकर भरती दोन महिन्याच्या आत सुरु केली जाईल. भरती प्रक्रियेच्या संदर्भात अर्ज मागवणे, लेखी परीक्षा घेणे, इंटरव्ह्यू घेणे हा जो कालावधी आहे तो नियमाप्रमाणे लागत असतो व तो कालावधी त्यांना दिला जाईल. परंतु दोन महिन्याच्या आत भरती प्रक्रिया सुरु केली जाईल तसेच यासंदर्भातील जाहिरात सुध्दा दिली जाईल एवढे मी या निमित्ताने सांगू इच्छितो.

डॉ. दीपक सावंत : सभापती महोदय, आपल्याकडे आता टेक्निकल बळ उपलब्ध असून ही पदे लवकरच भरली जातील अशी माहिती माननीय मंत्री महोदयांनी दिलेली आहे. गुन्हेगारांना शोधण्यासाठी अनेक नवीन नवीन इकिवपमेंट मार्केटमध्ये येत आहेत. परंतु आपल्याकडे विशेषत: सायबरसेलच्या संदर्भात कोर्सेस सुरु नाहीत. त्यामुळे सायबरसेलच्या संदर्भात कोर्सेस सुरु करून आपला जो स्टाफ आहे तो अपग्रेड केला जाणार आहे काय ? सायबरसेलमध्ये बरीच पदे रिक्त आहेत. त्यामुळे सायबर सेलची पदे भरून सायबरसेल अपडेट केला जाईल काय ?

श्री. आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, आज आम्ही खाजगी नावाजलेल्या कंपन्यातील तज्ज्ञाकडून आपल्या स्टाफला प्रशिक्षित करीत असतो. आज आवश्यक इतका स्टाफ आपण ट्रेन्ड केलेला आहे. ही टेक्नॉलॉजी रोज बदलत आहे. अधिक टेक्निकल ज्ञान असलेले मनुष्यबळ आपल्याला आवश्यक आहे. त्यामुळे यासंदर्भात आपण जी सूचना केली आहे त्यानुसार मुंबई विद्यापीठाच्या कुलगुरुंबोर माझी चर्चाही झालेली आहे. केवळ सायबरसेलमध्येच नव्हेतर एकंदर गुन्ह्यात, कायद्यात होणारे बदल लक्षात घेऊन पोलीस दलात टेक्निकल मनुष्यबळ यावे यासाठी विद्यापीठ स्तरावर अभ्यासक्रम सुरु करण्याचा विचार शासन करीत आहे. उच्च व तंत्रशिक्षण

ता.प्र.क्र. :49929....

श्री. आर.आर.पाटील....

मंत्र्यांबरोबर यासंदर्भात चर्चा झालेली आहे. लवकरच विद्यापीठस्तरावर तशा प्रकारचा अभ्यासक्रम सुरु करता येईल काय याबाबतीत आम्ही निश्चितपणे विचार करू फक्त अडचण इतकीच आहे की, जर उद्या यातील काही मुलांना पदवी, पदविका मिळाली आणि पोलीस भरतीमध्ये ते येऊ शकले नाहीत, किंवा आपले सर्व निकष ते पूर्ण करू शकले नाहीत तर त्यांच्या भवितव्याचा प्रश्न निर्माण होईल. त्यामुळे सारासार विचार करू भरती प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर जी मुले सिलेक्ट होतात त्यातील सिलेक्ट विद्यार्थ्यांना विद्यापीठ स्तरावर एक्सपर्टकडून प्रशिक्षण दिले जाईल. आता आपण जे प्रशिक्षण देत आहोत त्यापेक्षा वेगळे ट्रेनिंग त्यांना तेथून घावे की, आपल्या ट्रेनिंग इन्स्टीटयूटमधून तशा प्रकारची सुविधा उपलब्ध करू घावी अशा सर्व बाबी शासनाच्या विचाराधीन असून त्या अंतिम टप्प्यावर आहेत.

श्री. हेमंत टकले : सभापती महोदय, पोलीस खात्याचा जो तांत्रिक विभाग आहे त्यामधील कॉलिफिकेशन्स, भरती व पोलीस भरतीचे निकष अशा तीन वेगवेगळ्या डायमेन्शनने आपण ही पदे भरत असतो. आपल्या ज्या ट्रेनिंग इन्स्टीटयूट आहेत मग ती नाशिकची पोलीस ट्रेनिंग अकॅडमी असेल. ठरावीक रस्ताफ शिक्षित होऊन किंवा या तंत्राशी जुळवून न घेता तेथे येणाऱ्या प्रत्येक प्रशिक्षणार्थीला टेक्निकल इनपूटमध्ये व आपल्या कोर्ससमध्ये मॉडीफिकेशन्स करणे गरजेचे असते. आपल्या प्रशिक्षणार्थींना प्रशिक्षण देण्यासाठी आपण बाहेरून कायद्याचे किंवा इतर विषयाचे ज्ञान असलेले प्राध्यापक बोलवित असतो. ही टेक्नॉलॉजी आपल्याकडे ज्या पद्धतीने येत आहे त्या प्रमाणे त्याचा आपल्या अभ्यासक्रमामध्ये आवश्यक भाग म्हणून समाविष्ट करता येईल काय याबाबत आपण विचार करू शकाल काय ?

श्री. आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, यासंदर्भात सातत्याने विचार करू आपण आपला अभ्यासक्रम सातत्याने अपडेट करीत असतो, आधुनिक बनवत असतो. जुन्या काळात लाठ्या काठ्याचे ट्रेनिंग दिले जात होते तेवढेच न देता गुन्हयांचे स्वरूप व आलेली टेक्नॉलॉजी याचा विचार करू आपल्या ट्रेनिंग सेंटरमध्ये आपण खूप चांगले बदल केले आहेत.

ता.प्र.क्र. :49929....

श्री. आर.आर.पाटील....

ज्या गतीने टेक्नॉलॉजी बदलत आहे त्या गतीने आमच्या ट्रेनिंगमध्ये बदल होत आहे असे मला म्हणता येणार नाही. आम्हाला अनेक बदल करावे लागणार असून ते बदल करण्याची प्रक्रिया सुरु आहे. जे बदल आवश्यक आहेत असे बदल केले जातील एवढे मी या निमित्ताने सांगू इच्छितो.

श्री. जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, आधुनिक वायरलेस सेट शासनाने खरेदी केलेले आहेत अशी माहिती आताच माननीय मंत्री महोदयांनी सभागृहाला दिलेली आहे. वायरलेस सेटचा दर्जा हा लष्कराच्या वायरलेसच्या तोडीचा आहे काय ? आपल्याकडे सध्या जो कर्मचारी आहे त्या कर्मचाऱ्यांना ट्रेनिंग देणार आहात. या कर्मचाऱ्यांनी ट्रेनिंग लवकर आत्मसात करावे यासाठी त्यांना वेगळा स्केल दिला जाणार आहे काय ? परिपूर्ण ट्रेनिंग घेतलेल्या कर्मचाऱ्यांना शासन इन्स्टेंटीव्ह रक्कम देण्याच्या संदर्भात शासन काही धोरणातम्क निर्णय घेणार आहे काय ?

श्री. आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, टेक्नीकल कोर्ससच्या संदर्भात ज्यांच्याकडे पदवी, पदविका आहे अशा लोकांची भरती होणे आवश्यक आहे. आता आपले मिनिमम क्वालीफिकेशन फक्त दहावी आहे. अशा परिस्थितीतून त्याला क्वालिफिकेशन द्यावयाचे झाले तर त्यामध्ये निम्मा वेळ जाईल. त्यामुळे भरती करतांना टेक्निकल नॉलेज असलेले लोक घेणे, आपली उपकरणे आणि आपले काम लक्षात घेऊन त्यांना आणखी ट्रेन्ड करणे या गोष्टी प्रशासनाने हातामध्ये घेतल्या आहेत.

अॅड.आशिष शेलार : सभापती महोदय, सन्माननीय मंत्री महोदयांनी अतिशय प्रामाणिकपणे सर्व विषयांचे उत्तर देऊन सकारात्मक भूमिका घेतल्याबद्दल मी त्यांचे अभिनंदन करतो. सायबर क्राईम दिवसोंदिवस वाढत असून ते आपण मान्य केलेले आहे. जगामध्ये सायबर क्राईमच्या संदर्भात अभ्यास सुरु आहे. If the society has to be good then the investigators and the prosecutors need to be good. जर समाज चांगला ठेवायचा असेल तर समाजाच्या वतीने इन्हेस्टीगेशन करणारे पोलीस आणि त्यांची बाजू मांडणारे प्रॉसिक्युटर यांचे काम फार महत्वाचे असते. आता वायरलेस पोलीस कम्युनिकेशनचा प्रश्न आहे. आपण सायबरसेलवर चर्चा केली आहे. अजून वेगवेगळे फॉरेन्सीक विषय समोर येत आहेत. महिलांवरील बलात्काराच्या विषयामध्ये काही

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

P-4

SGJ/ ST/

प्रथम श्री.भारवि.....

12:30

ता.प्र.क्र. :49929....

अॅड. आशिष शेलार....

फॉरेन पार्टीकल बॉडीमध्ये वापरण्याचे प्रकार काही ठिकाणी आढळले आहेत. त्यामुळे या विषयाच्या संदर्भात अद्यावत पोलीस आणि प्रॉसिक्युटर इन्स्टीटयूट समाजाला न्याय देण्यासाठी नव्याने किंवा आताच्या अँकॅडमिक सेंटरमध्ये आवश्यक आहे किंवा नाही व त्याचा सर्वकष अभ्यासक्रम काय असेल हे ठरविण्यासाठी एक उच्चस्तरीय समिती स्थापन केली जाणार आहे काय ?

श्री. आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य अॅड. आशिष शेलार यांनी चांगली सूचना केली आहे. बाहेर जे बदल होत आहेत त्या प्रमाणे आपल्या पोलीस दलाच्या कामात सुध्दा बदल होणे आवश्यक आहे. त्यामुळे या सगळ्यांचा आढावा घेऊन आपल्या अभ्यासक्रमामध्ये, ट्रेनिंगमध्ये आणि पोलिसांच्या कामकाजामध्ये आणखी काय बदल केले पाहिजेत, इनसर्व्हेस कोणते ट्रेनिंग दिले पाहिजे, पोलीस अँकशन घेत असतांना पोलिसांना अधिकार कमी पडत असतील तर त्या अनुबंधिक कायद्यामध्येही बदल करण्याच्या दृष्टीने पोलीस दलातील वरिष्ठ अधिकाऱ्यांची खाजगी एकसपर्टसना घेऊन अशी अभ्यास समिती दोन महिन्याच्या आत नियुक्त केली जाईल.

श्री. प्रवीण पोटे-पाटील : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य अॅड.आशिष शेलार यांनी फार चांगला प्रश्न विचारला असून त्या प्रश्नाला माननीय गृह मंत्र्यांनी सुध्दा फार चांगल्या प्रकारचे उत्तर दिलेले आहे. अमरावती विभागामध्ये पोलिसांच्या जागा मोठया प्रमाणात रिक्त आहेत त्यामुळे त्या ठिकाणची पदे भरण्यासाठी कोणती पावले उचली जाणार आहेत ? या विषयाच्या संदर्भात जर आपण इलेक्ट्रॉनिक्स विषयातील विद्यार्थी घेतले तर सुरक्षेच्या तसेच सायबरसेलच्या दृष्टीने हे विद्यार्थी आपल्या कामात पडू शकतात त्यामुळे इलेक्ट्रॉनिक्स विषयातील विद्यार्थ्यांची निवड केली जाणार आहे काय ?

यानंतर श्री. अजित....

ता.प्र.क्र.49929...

श्री.आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, आम्ही आता फक्त दहावी झालेल्या उमेदवारांना न घेता, पदवीधर, डिप्लोमाधारक, आयटीआय अशी अर्हता धारण करणाऱ्या उमेदवारांना घेत आहोत. त्या काळामध्ये दहावी ही अर्हता होती. परंतु आज चांगली अर्हता प्राप्त असलेले उमेदवार उपलब्ध होत आहेत. एका बाजूला टेक्निकल उमेदवारांना नोक-या मिळत नाहीत आणि आपण मात्र नॅन टेक्निकल उमेदवारांची भरती करतो. आपल्याला त्या नियमामध्ये बदल करावयाचा होता म्हणून या जागा रिक्त होत्या. या ठिकाणी प्रश्न विचारण्यात आला की, अशा टेक्निकल उमेदवारांना संधी मिळेल काय ? या प्रश्नाचे उत्तर त्यांना संधी मिळणार आहे असे आहे. अमरावती विभागाचा मी स्पेशल रिह्यू घेईल. त्या ठिकाणी अशा काही जागा रिक्त असतील तर त्याचा आढावा घेण्यात येईल. सर्व रिजनमध्ये सारख्या प्रमाणात जागा रिक्त असाव्यात असे शासनाचे धोरण आहे. मग त्यामध्ये पी.आय., पी.एस.आय. डी.वाय.एस.पी असतील, सर्व विभागातील व्हेकेन्सी सारख्या स्वरूपाची आहे. या विभागाच्या बाबतीत फार मोठा अनुशेष आहे असेही काही नाही. या ठिकाणी जो प्रश्न विचारलेला आहे त्या संदर्भात काही अनुशेष आहे का, जागा रिक्त आहेत का याची मी स्वतः तपासणी करू त्या विभागातील पदे भरण्याचा प्रयत्न करण्यात येईल. या ठिकाणी मी चांगले उत्तर दिल्याबद्दल धन्यवाद देण्यात आले. खरेच समोरच्या बाजूकडून चांगले प्रश्न विचारण्यात आले. उत्तर देण्याच्या बाजूला आम्ही योग्य आहोत आणि प्रश्न विचारण्याच्या बाजूला तुम्ही सुद्धा योग्य आहात.

श्री.मुझफकर हुसेन : सभापती महोदय, आपला पोलीस विभाग अत्यंत चांगले काम करीत आहे याबद्दल दुमत नाही. पोलीस विभागाकडे असलेला कर्मचारीवर्ग आणि इन्फ्रास्ट्रक्चर पाहता पोलीस विभाग अत्यंत चांगले काम करीत आहे. माननीय मंत्री महोदयांनी सांगितले की, इन्फेशन आणि टेक्नॉलॉजीच्या माध्यमातून, मग सॉफ्टवेअर इंजिनिअर असेल किंवा अन्य इंजिनिअर्स असतील अशा उमेदवारांची नियुक्ती करणार आहोत. परंतु यामध्ये खूप गती आणण्याची गरज आहे असे मला वाटते. आपण आऊटसोर्स करू अधिकारी आणि कर्मचाऱ्यांना त्या प्रकारचे ट्रेनिंग देण्याचा प्रयत्न करतो. जवळपास 4500 अधिकारी / कर्मचाऱ्यांना आय.टी.चे प्रशिक्षण देत आहोत.

ता.प्र.क्र.49929...

श्री.आर.आर.पाटील...

पण हे संख्याबळ वाढविण्याची आवश्यकता आहे. शासनाने आऊटसोर्स ट्रेनिंग देण्यापेक्षा गोपनीयता राखण्यासाठी इन-हाऊस सेटअप करण्याची गरज आहे. माझा प्रश्न आहे की, हे इन-हाऊस करण्याच्या दृष्टीने सॉफ्टवेअर्स इंजिनिअर्स, इलेक्ट्रॉनिक्स इंजिनिअर्सची टीम तयार करण्यासाठी वेगळे धोरण आखण्यात येईल काय ?

श्री.आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी विचारलेल्या प्रश्नाचे उत्तर होय असे आहे. मी या संदर्भातील वस्तुस्थिती सभागृहासमोर आणु इच्छितो की, राज्यात फक्त शिक्षण घेतलेल्या उमेदवाराच्या बाबतीत आणि इंजिनिअर्सच्या बाबतीत थोडी वेगळी परिस्थिती निर्माण झालेली आहे. आम्ही सायबर सेल करतो त्यामध्ये कॉन्स्टेबलमधूनच बी.ई, डिप्लोमा इलेल्या उमेदवारांना घेत आहोत. इंजिनिअर्स झालेले विद्यार्थी कॉन्स्टेबल पदासाठी अर्ज करीत आहेत ही परिस्थिती आहे. पोलीस विभागात असे विद्यार्थी आहेत त्यांना अशा विंगकडे घेण्यास प्राधान्य देत आहोत. इतके चांगले शिक्षण घेतलेल्या उमेदवाराला पोलीस विभागात कॉन्स्टेबल म्हणून काम करावे लागते हे मला देखील योग्य वाटत नाही. या टेक्निकल जागा भरण्यात येतीलच, परंतु या पुढील काळात पोलीस भरती करताना आधुनिक तंत्रज्ञानाचा पोलीस विभागाकडून चांगल्या पद्धतीने वापर केला जाईल. मग त्यामध्ये सायबर क्राईम विंग असेल, इकॉनॉमिकल ऑफेन्स विंग असेल यासाठी पोलीस दलात उच्च शिक्षित उमेदवारांसाठी काही जागा निर्माण केल्या जातील.

गेवराई (जि.बीड) शहरातून जाणा-या राष्ट्रीय महामार्गावर गतिरोधक बसविणेबाबत

(२) * ४९४३० श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी : तारांकित प्रश्न क्रमांक २३८४१ ला दिनांक २२ डिसेंबर, २०११ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भातः सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) गेवराई (जि.बीड) शहरातून जाणा-या राष्ट्रीय महामार्ग क्र.२११ व तालुक्यातून जाणा-या राष्ट्रीय महामार्ग क्र.२२२ वर रहदारी वाढल्यामुळे अपघतांचे प्रमाण वाढला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अनेक सामाजिक संघटना व पदाधिका-यांनी गेवराई शहराबराबरच परिसरातील महाविद्यालय आणि मोक्याच्या रहदारीच्या ठिकाणी गतिरोधक बसविण्याची मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त राष्ट्रीय महामार्गावर गतिरोधक बसविणेसंदर्भात कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे कोणती आहेत?

श्री. छगन भुजबळ :

- (१) अंशतः खरे आहे.
- (२) होय, खरे आहे.
- (३) आवश्यक त्या ठिकाणी सूचना / धोक्याचे फलक बसविण्यात आले आहेत. सुरक्षितेबाबतच्या उपाययोजनेच्या कामाला मंजुरी मिळण्यासाठी व निधी उपलब्ध होण्यासाठी भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरणास अंदाजपत्रक सादर करण्यात आले आहे.
- (४) प्रश्न उद्घावत नाही.

श्री.अमरसिंह पंडित : सभापती महोदय, बीड जिल्ह्यातील गेवराई शहरातून जाणाऱ्या राष्ट्रीय महामार्गावर गतिरोधक बसविण्याबाबत मी प्रश्न विचारलेला आहे. स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या नेत्यांनी व सामाजिक क्षेत्रात काम करणाऱ्या काही लोकांनी अनेक शिष्टमंडळांद्वारे संबंधित विभागाला त्या शहरात होणाऱ्या अपघाताचे प्रमाण लक्षात घेता गतिरोधक बसविण्याबाबत विनंती केली होती. 211 क्रमांकाच्या राष्ट्रीय महामार्गास दोन कि.मी.च्या अंतरावर 222 क्रमांकाचा महामार्ग क्रॉस करीत जातो. त्यामुळे या राष्ट्रीय महामार्गावर वाहनांची मोठी गर्दी झालेली आहे. 10 कि.मी.च्या परिसरात चार साखर कारखाने आहेत. त्यामुळे गाड्यांची वर्दळ मोठ्या प्रमाणावर

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Q-4

AJIT/ ST/

पूर्वी श्री.जुन्नरे..

12:40

ता.प्र.क्र. 49430....

श्री.अमरसिंह पंडित.....

होऊन तेथे अपघाताचे प्रमाण वाढले आहे. लेखी उत्तरात नमूद केले आहे की, "आवश्यक त्या ठिकाणी सूचना / धोक्याचे फलक बसविण्यात आले आहेत. सुरक्षिततेबाबतच्या उपाययोजनेच्या कामाला मंजुरी मिळण्यासाठी व निधी उपलब्ध होण्यासाठी भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरणास अंदाजपत्रक सादर करण्यात आले आहे." हा राष्ट्रीय महामार्ग बीडवर्ण पुढे जातो. तेथील लोकांनी मागणी केल्यानंतर त्या ठिकाणी गतिरोधक बसविण्यात आले आहेत. माझा प्रश्न आहे की, गेवराई शहरात गतिरोधक तातडीने बसविण्याबाबत मंत्री महोदय विभागाला आदेश देतील काय ? त्या ठिकाणी बायपासचे काम लवकर सुरु होणार अशी बातमी होती. माझा प्रश्न आहे की, हे बायपासचे काम लवकर सुरु करण्याच्या दृष्टीने मंत्री महोदय निर्णय घेतील काय ?

श्री.छगन भुजबळ : सभापती महोदय, बीड शहरातून जाणारा राष्ट्रीय महामार्ग हा भारत सरकारच्या अखत्यारीत आहे. शहरातून जाणारा 14 कि.मी.चा रस्ता चौपदरी आहे. तो राज्य शासनाने केलेला आहे. तरी सुध्दा रस्ता चौपदरी करीत असताना मध्ये डिव्हाईडर करायचे आहेत त्यासाठी तो अपुरा आहे हे खरे आहे. सन्माननीय सदस्यांनी सांगितल्याप्रमाणे त्या ठिकाणी गतिरोधक लावण्यासंबंधातील निवदने प्राप्त झाली आहेत. आपल्या विभागामार्फत जेवढे करणे आवश्यक होते तेवढे विभागाने केलेले आहे म्हणजे सूचना फलक लावणे, झोब्रा क्रॉसिंग वगैरे बाबी केलेल्या आहेत. भारत सरकारकडून एक पत्र आलेले आहे. ते मी वाचून दाखवितो. "It has been noted that such rumble strips are being provided indiscriminately. It has, therefore, been decided that the location of such rumble strips shall be approved by the Chief Engineer, National Highway, who will satisfy himself of the requirements." म्हणजे त्या ठिकाणी गतिरोधक किंवा रम्बल्स बसवावयाचे असतील तर भारत सरकारच्या नॅशनल हायवेच्या चीफ इंजिनिअर्सची परवानगी घ्यावी लागते आणि ते त्यांच्या खर्चाने बसवावे लागतील. तसे नसते तर आम्ही ते कधीच बसविले असते. त्या संदर्भात

.5..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Q-5

AJIT/ ST/

पूर्वी श्री.जुन्नरे..

12:40

ता.प्र.क्र. 49430.....

श्री.छगन भुजबळ....

विभागाकडून जास्तीत जास्त पाठपुरावा करण्यात येऊन हे काम लवकरात लवकर करण्याचा प्रयत्न करण्यात येईल. महामार्गावर गतिरोधक असावेत, नसावेत या संदर्भात न्यायालयाचे देखील काही निर्णय आहेत. त्यासाठी थोडे थांबावे लागले आहे. तरी सुध्दा सन्माननीय सदस्यांनी जी परिस्थिती सांगितली ती मला मान्य आहे. त्या बाबतीत लवकर निर्णय घ्यावा लागेल. मी स्वतः त्या बाबतीत लक्ष घालतो.

सन्माननीय सदस्यांनी येथे बायपासचा उल्लेख केला. भारत सरकारच्या वतीने बायपासचे काम सुरु आहे. त्या संदर्भात जमीन भूसंपादनाची कार्यवाही ॲवॉर्ड स्टेजला आहे. हे काम लवकर पूर्ण करण्याबाबत नेशनल हायवे ॲथॉरिटीला सांगण्यात येईल. हे काम सुध्दा मार्गी लागेल. त्याबाबतीत मी स्वतः लक्ष घालतो एवढे मी नमूद करतो.

..6..

अकोला शहरातील अकोट रोड वरील पुलाच्या नुतनीकरणाबाबत करावयाची कार्यवाही

(३) * ४८९३८ श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला शहरातील अकोट रोड वरील अकोट आणि बैतूल मार्ग जाणा-या पुलाच्या मध्यभागी मोठ्या भेगा पडून पुल अत्यंत जीर्ण अवस्थेत आहे, हा खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त पूल कोसळल्यास मोठ्या प्रमाणात जिवीत व वित्त हानी होण्याची शक्यता आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर पुलाचे नुतनीकरण जलदगतीने व्हावे यासाठी शासन स्तरावरून कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. छगन भुजबळ : (१) हे खरे नाही,

सदर रस्त्यावरील मुख्य पुल रेल्वे विभागाच्या अखत्यारित असून, सदर पुलाचा भाग हा वाहतु कीस सक्षम व मजबूत असल्याबाबत मध्यरेल्वे यांनी प्रमाणीत केले आहे.

पुलाचे पोचमार्गाचे डांबरीकरणाचे काम सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत करण्यात आले असून सुस्थितीत आहे.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

डॉ.रणजित पाटील : सभापती महोदय, महाराष्ट्र आणि मध्य प्रदेश या राज्यांना जोडणारा आणि अकोला शहरातून जाणाऱ्या या रस्त्यावर हा पूल आहे. या पुलावर वाहनांची मोठी वर्दळ असते. हा पूल 60 वर्ष जुना असून पुलाचे बांधकाम दगडाचे आहे. या पुलावरून पायी चालत असताना बाजूने ट्रक गेल्यास व्हायब्रेशन होते. लेखी उत्तरामध्ये नमूद केलेले आहे की, रेल्वेच्या सक्षम अधिकाऱ्याकडून प्रमाणपत्र घेतलेले आहे. ते प्रमाणपत्र माझ्याकडे देखील आहे. मागील अधिवेशनात याच विषयावर लक्षवेधी सूचना दिली होती त्यावेळी तेथील डेप्युटी इंजिनिअरने हे प्रमाणपत्र दिलेले आहे. त्यांनी एकदम क्लीनचीट दिलेली नाही. मी आपणास पत्रातील मजकूर वाचून दाखवितो. "Repairs of parapet will be required on the locations, which is not safe for passing road traffic."

यानंतर श्री.बोर्ड..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

R-1

SJB/ ST/ ST/

पूर्वी श्री.अजित....

12:50

ता.प्र.क्र.48938....

म्हणजे प्रमाणपत्र मिळाले या नावाखाली तो सुरक्षित आहे असे म्हणता येणार नाही. या निमित्ताने मी स्पेसिफिक विचारतो की, या पुलाची डचुरॅबिलिटी, स्टेबलिटी, 60 वर्षे जुना, दगडाच्या जुळ्यातून बांधलेला या गोष्टी लक्षात घेऊन राज्य सरकार त्याबाबतची पूर्ण जबाबदारी रेल्वे विभागावर टाकणार असेल तर भविष्यात त्या ठिकाणी जीवित वा वित्त हानी झाली तर राज्य सरकार त्याची पूर्ण जबाबदारी घेणार काय ?

श्री.छगन भुजबळ : महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी सांगितल्यानुसार सदरहू पूल हा रेल्वे विभागाच्या ताब्यात आहे. परंतु त्या पुलाचे पोच मार्ग राज्य सरकारकडे आहेत. पोच मार्गासह आणि पुलावर पूर्णपणे रिन्यूअल करण्याचे काम केले आहे. रेल्वेचा पूल धोकादायक आहे की नाही या संदर्भातील पत्र सन्माननीय सदस्यांनी वाचले आहे. आपण वाचलेले पत्र कोणते आहे मला माहीत नाही. माझ्याकडे सुध्दा असिस्टंट डिव्हीजनल इंजिनियर यांचे पत्र आहे. त्यात त्यांनी नमूद केले आहे की, "The railway's part of the bridge consisting of spans which forms in the railway's premises has been last inspected on 31st January 2013. The above railway's part of the bridge is found to be sound for passing road traffic. Only repairs of parapet wall are required at few isolated locations which is not unsafe for passing road traffic." या पत्रामध्ये स्पष्टपणे नमूद केले आहे की, त्या पुलाला धोका नाही. पुलाची जी पॅरापिट वॉल आहे त्याची काही ठिकाणी दुरुस्ती करणे आवश्यक आहे, असे सांगण्यात आलेले आहे. मी सांगू इच्छितो की, ती दुरुस्ती ताबडतोब करून घेण्यात येईल.

..2..

रायगड जिल्ह्यातील बीचवर गेल्या १० वर्षात १७५ व्यक्तींचा बुडून झालेला मृत्यू

(४) * ४९३७५ श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.जयवंतराव जाधव : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) रायगड जिल्ह्यातील अलिबाग, नागांव, बोर्ली, काशिद, मुरुड जंजिरा, दिवे आगर आणि हरिहरेश्वर या बीचवर गेल्या १० वर्षात १७५ व्यक्तींचा बुडून मृत्यू झाला हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या सर्व प्रसिद्ध ठिकाणी पर्यटकांचा ओघ वाढत असल्याने असे मृत्यू टाळण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) अद्याप कोणतीच उपाययोजना केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. आर.आर.पाटील : (१) रायगड जिल्ह्यातील अलिबाग, नागांव, बोर्ली, काशिद, मुरुड जंजिरा, दिवे आगर आणि हरिहरेश्वर या बीचवर सन २००४ ते सन २०१३ अखेरपर्यंत १२२ व्यक्तींचा बुडून मृत्यू झाला आहे.

(२) रायगड जिल्ह्यातील बीचवरील बुडून होणारे मृत्यू टाळण्यासाठी खालीलप्रमाणे उपाययोजना करण्यात आल्या आहेत:-

१. दर शनिवारी व रविवारी अलिबाग समुद्र किनारी जास्त पर्यटक येत असल्यामुळे, अलिबाग नगरपरिषदेकडून बीचवर ५ जीवन रक्षकांची लाईफ गार्ड जॅकेटसह नेमणूक करण्यात आली आहे. तसेच लाईट व स्पीड बोटची व्यवस्था करण्यात आली आहे.

२. भरती व ओहटीच्या वेळी धोक्याची सूचना देण्याकरिता सायरनची व्यवस्था केली आहे. पर्यटकांना खोल पाण्यात पोहण्यास न जाण्याच्या सूचना पोलिसांकडून देण्यात येतात. धोक्याची सूचना देणारे फलक लावले आहेत.

३. अलिबाग पोलीस ठाण्याकडून अलिबाग व नागाव बीचवर दर शनिवारी व रविवारी पोलीस बंदोबस्त नेमण्यात येतो. तसेच बोर्ली येथे रेवदंडा पोलीस ठाण्यामार्फत पेट्रोलिंग करण्यात येते.

४. काशिद व मुरुड जंजिरा बीच धोकादायक असल्याबाबतचा बोर्ड लावण्यात आला आहे. काशिद बीच येथे जीवरक्षक नेमले आहेत. बंदोबस्तासाठी पोलीस नेमण्यात येतात.

५. दिवेआगर समुद्रकिनारी पोलीस बंदोबस्त नेमण्यात येतो. धोक्याची सूचना देणारे सूचना फलक लावले आहेत. तसेच बीचवर जीवरक्षक नेमले आहेत.

६. हरिहरेश्वर समुद्रकिनारी धोक्याची सूचना देणारे फलक लावले आहेत. जीवरक्षक नेमले आहेत. पोलीस कर्मचारी नेमण्यात आलेला आहे. दर शनिवारी व रविवारी पोलीस बंदोबस्त पुरविण्यात येतो.

(३) प्रश्न उद्घवत नाही.

श्री.प्रकाश बिनसाळे : महोदय, या प्रश्नाच्या लेखी उत्तरामध्ये माननीय गृह मंत्रांनी अनेक गोष्टींचा उल्लेख केला आहे. लेखी उत्तरात नमूद केले आहे की, बीचवर पोलीस असतात, बीच सेफ्टी किंवा रेस्क्यू करण्यासाठी बीचवर एक्स्पर्ट ह्युमन असतात. महोदय, एखादी व्यक्ती समुद्राच्या आत गेल्यानंतर त्या व्यक्तीची पाण्यातून बाहेर येण्याची शक्यता नसेल तर त्या व्यक्तीला कसे शोधून काढायचे ? वास्तविक पाहता अन्य देशांत वेगवेगळ्या अंतरावर लांबीनुसार वॉच टॉवर्स असतात. त्या ठिकाणी असलेल्या व्यक्तीकडे दुर्बीन, जेट-स्की दिली जाते. अशा प्रकारे बीच सेफ्टीच्या बाबतीत जागतिक पातळीवर नॉर्म्स ठरलेले आहेत. या निमित्ताने मी विचारु इच्छितो की, जगात ठरलेल्या नॉर्म्सची अंमलबजावणी आपण राज्यातील चौपाट्यांवर करणार काय ? तसेच एम.टी.डी.सी. ने बीच सेफ्टीच्या बाबतीत पावले उचलली आहेत. परंतु जेट-स्कीची किंमत 7-8 लाख स्पर्यांपर्यंत असल्यामुळे ती खर्चिक आहे. त्यामुळे जेट-स्की घेण्यासाठी या अर्थसंकल्पात विशेष निधी उपलब्ध करून देणार काय ?

श्री.आर.आर.पाटील : महोदय, मी सन्माननीय सदस्यांना सांगू इच्छितो की, बीचवरील सुरक्षेच्या दृष्टीने जगात कोणत्या प्रकारची काळजी घेतली जाते याची माहिती घेण्यात येईल. पर्यटन विभागाने या संदर्भात काय धोरण आखले आहे त्याची माहिती मी घेतली. निधी अभावी त्याची प्रतिपूर्ती होत नाही ही वस्तुस्थिती आहे. पर्यटक पर्यटनाला जात असताना त्यांची सुरक्षितता सुध्दा अधिक महत्वाची आहे. वास्तविक पाहता हा प्रश्न गृह विभागाशी संबंधित नाही. परंतु बीच वरील पर्यटकांचे अपघात, मृत्यू या बाबींचा उल्लेख प्रश्नामध्ये झाल्यामुळे हा प्रश्न तांत्रिकदृष्ट्या गृह विभागाकडे आलेला आहे.

महोदय, पर्यटन विभागाला मिळणारा निधी नवीन कामावर खर्च करीत असतानाच सुरक्षिततेच्या बाबींवर जास्त खर्च करावा अशा प्रकारची विनंती गृह विभागाकडून पर्यटन विभागाला करण्यात येईल. या बरोबरच बीच वरील सुरक्षिततेसाठी अधिक निधी मिळावा अशी सुध्दा मागणी करण्यात येईल. पर्यटन विभागाने जे परिपत्रक काढले आहे त्याची निधी अभावी अंमलबजावणी होत नाही ही वस्तुस्थिती आहे. आपण काही जबाबदाच्या नगरपालिका आणि ग्रामपंचायतींवर सुध्दा टाकलेल्या आहेत. वास्तविक पाहता या स्थानिक स्वराज्य संस्थांची एवढा मोठा खर्च

..4..

ता.प्र.क्र.49355....

श्री.आर.आर.पाटील.....

करण्याची ऐपत नाही. तसेच बीचवर पर्यटकांची संख्या दिवसेंदिवस वाढत आहे. बीचवरील सुरक्षेची व्यवस्था अपुरी असल्यामुळे त्यामध्ये वाढ करण्याचा निश्चितपणे प्रयत्न केला जाईल. जागतिक स्तरावरील निकषाप्रमाणे बीचवर सुरक्षिततेच्या दृष्टीने कोणकोणत्या उपकरणांचा वापर केला जातो, कशा प्रकारचे मनुष्यबळ ठेवले जाते या बाबींचा अभ्यास पर्यटन विभागाला करण्यास सांगितले जाईल. गरज पडली तर आपण भेटी दिलेल्या बीचेसची नावे दिली तर तेथील माहिती घेण्यासाठी माननीय पर्यटन मंत्र्यांना तेथे नक्की पाठविण्यात येईल.

डॉ.नीलम गोळे : महोदय, या प्रश्नाला उत्तर देताना माननीय गृह मंत्र्यांनी निधीचा उल्लेख केला. प्रत्येक गोष्टीचा प्रचार आणि प्रसार करण्यासाठी निधीची आवश्यकता असते हे खरे आहे. परंतु प्रत्येक पर्यटक माहिती वाचून त्यानुसार अंमलबजावणी करील अशातला भाग नाही. बहुतेक पर्यटक वेबसाईट बघून कोणत्या ना कोणत्या पर्यटन स्थळावर जातात. रायगड जिल्ह्यातील नागोठणे, पेण, मुंबई-गोवा महामागावर अनेक हॉटेल्स आहेत. पर्यटक अलिबाग आणि इतर समुद्रावर जात असतात. 'Yatra.com, Expedia, Trip Advisor' अशा वेबसाईट पाहून अनेक पर्यटक समुद्र किनाऱ्यावर जातात. पर्यटनाच्या स्थळी ॲलर्टचा बोर्ड लावण्याएवजी या वेबसाईटवर गृह विभागाने ॲलर्ट टाकला तर पर्यटकांना त्या पर्यटन स्थळाची माहिती होईल. त्यांना धोक्याची सूचना मिळेल. किंबहुना अशा प्रकारचा ॲलर्ट टाकला तर बरेच पर्यटक त्याचा सन्मान करतील. केंद्र सरकारची प्रत्येक जिल्ह्याची वेबसाईट आहे. त्या वेबसाईटवर पर्यटन स्थळाच्या धोक्यासंदर्भातील सूचना टाकली तर पर्यटक निदान काही प्रमाणात तरी ॲलर्ट होतील. तसे पाऊल पर्यटन आणि गृह विभाग मिळून उचलेल काय ?

श्री.छगन भुजबळ : महोदय, बीचेसचा अभ्यास करून तेथील सुरक्षिततेसाठी काही लोक वा एजन्सी पुढे आल्या आहेत. परंतु आर्थिकदृष्ट्या ते परवडणारे नाही म्हणून ते काम तसेच राहिले. पर्यटन स्थळी टॉवर उमे करणे, ॲम्ब्युलन्स ठेवणे, अडचणीत सापडलेल्या पर्यटकांना सहकार्य करणारे लोक कायमस्वरूपी बीचवर ठेवणे आणि लाऊड स्पीकरच्या माध्यमातून लोकांना सूचना देणे अशा अनेक गोष्टी करता येतात. या बाबतीत गोव्याला एक एजन्सी काम करीत आहे. त्या

..5..

ता.प्र.क्र.49355....

श्री.छगन भुजबळ....

ठिकाणचा अभ्यास करण्यासाठी पर्यटन विभागातील काही अधिकाऱ्यांना त्या ठिकाणी पाठविले होते. त्या माध्यमातून आपल्या राज्यातील जे महत्वाचे बीचेस आहेत त्या ठिकाणी हे करता येईल काय या दृष्टीने पावले उचललेली आहेत. सन्माननीय सदस्यांनी केलेल्या सूचनेचा जरूर विचार करण्यात येईल

श्री.भाई जगताप : महोदय, हा प्रश्न तीन विभागांशी निगडित आहे. कारण स्थानिक स्वराज्य संस्था सुध्दा या कामी मदत करीत नाहीत ही वस्तुस्थिती आहे. या प्रश्नाच्या लेखी उत्तरात नमूद केले आहे की, अलिबाग समुद्र किनाऱ्यावर जीवन रक्षकांची लाईफ गार्ड जॅकेट्सह नेमणूक करण्यात आली आहे. तसेच लाईट व स्पीड बोटची व्यवस्था करण्यात आल्याचेही नमूद केले आहे. महोदय, रायगड जिल्ह्यातील बीचवर सन 2004 ते 2013 या कालावधीत 122 व्यक्तींचा बुडून मृत्यू झाल्याचे लेखी उत्तरात नमूद आहे. महोदय, वॉच टॉवर ही सोफीस्टीकेटेड व्यवस्था नव्हे. ही अत्यावश्यक असलेली व्यवस्था आहे. वास्तविक पाहता आपण पर्यटकांना सुरक्षिततेच्या बाबतीत जागरूक करावयास पाहिजे. पर्यटक अतिउत्साहाने समुद्रात खोलवर जातात ही वस्तुस्थिती आहे. अलिबाग येथे माझे घर आहे. पण अलिबाग येथील समुद्र किनाऱ्यावर स्पीड बोट असल्याचे, लाईफ जॅकेट असलेले रक्षक मला पहावयास मिळाले नाहीत. त्या ठिकाणी या सर्व सुविधा असतील असे गृहीत धरले तरी ते कोठे आहेत हे त्या पर्यटकांना माहीत असले पाहिजे. अपघात झाल्यानंतर संबंधितांना वाचविण्यासाठी नेमके कोणाकडे जावे हे समजू शकेल. कोकणात 720 कि.मी. लांबीचा समुद्र किनारा आहे. त्या ठिकाणी अनेक पर्यटन स्थळे आहेत. या प्रश्नामध्ये उल्लेख केलेल्या समुद्र किनाऱ्यावर दिवसेंदिवस पर्यटकांची संख्या वाढत आहे. हा प्रश्न सुरक्षिततेसंदर्भातील असल्यामुळे यात गृह विभागाचा संबंध येतो. या निमित्ताने मी विचारू इच्छितो की, तिन्ही विभागांनी समन्वय साधून बीचवर संकटात सापडलेल्या लोकांचे जीव वाचविण्यासाठी प्रयत्न करण्यात येतील काय ?

नंतर श्री.कांबळे....

ता.प्र.क्र.49355....

श्री. आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, सन 2003 पासून आजपर्यंत झालेले मृत्यू 122 आहेत. राज्यातील पर्यटन, समुद्रकिनारा अधिक सुरक्षित राहण्यासाठी आमच्या तिन्ही विभागांत समन्वय साधून सुरक्षिततेच्या बाबतीतील एक धोरण निश्चित करणे गरजेचे आहे. ग्रामविकास विभागाच्या ग्रामपंचायती असतील, नगरविकास विभागाच्या नगरपालिका असतील यांना त्यांचे बीच सुरक्षित ठेवण्याच्या दृष्टीने आर्थिक मदत करणे तसेच पर्यटनामुळे त्यांचे उत्पन्न वाढत असेल तर त्याचा शेअर निश्चित करणे या सर्व उपाययोजना करणे या गोष्टीना आम्ही प्राधान्य देऊ. सन्माननीय सदस्य श्री. जयंत प्र. पाटील साहेबांना अलिबागला काही ठिकाणी बोटी असूनही दिसत नाहीत. काहींना दिसत आहेत तर काहींना दिसत नाहीत. काहींना जे दिसत आहे, ते काहींना का दिसत नाही याची उच्चस्तरीय चौकशी करण्यात येईल.

श्री. जयंत प्र. पाटील : सभापती महोदय, अलिबाग व मुरुड येथे 11 बीचेस आहेत. त्यातील 4 बीचेसवर पर्यटक जास्त येतात. नागाव, अलिबाग व काशीद येथे जास्त पर्यटक येतात. घडलेल्या घटनांमध्ये पर्यटकांचाही दोष आहे. आपण पोलीस ठराविक परिसरात ठेवू शकतो. माझ्या कल्पनेमुळे अलिबाग शहरात आम्ही जीवनरक्षक ठेवले आहेत. शासनाने नगरपालिकेला अजूपर्यंत त्याची परवानगी दिलेली नाही. माननीय मंत्री कोचची परवानगी देण्याची व्यवस्था करतील का ? स्थानिक स्वराज संस्था म्हणून येथील ग्रामपंचायती कोच ठेवण्यास तयार आहेत. चारही ग्रामपंचायती माझ्याच पक्षाच्या आहेत. नागाव ग्रामपंचायत पर्यटक टॅक्स गोळा करते. राज्य पातळीवर त्याला पारदर्शी स्वरूप येण्याच्या दृष्टीने आणि कोच सँक्षण देण्याच्या दृष्टीने शासन निर्णय घेईल का ? 4 बीचेसवर कायमस्वरूपी पोलीस चौकी असली पाहिजे. माझा बोटीचा व्यवसाय आहे. मी स्वतः प्रवासी वाहतूक करतो. सुरुच्यातीला 400 पर्यटक येत होते. आज माझ्या बोटीत 4 ऑपरेटर असून दिवसाला 2 हजार पर्यटक येत आहेत. एवढी तफावत झाली आहे. माझी माननीय मंत्र्यांना विनंती आहे. आम्ही कोकणातील आमदार आहोत. सन्माननीय सदस्य सर्वश्री. भाई जगताप, प्रकाश बिनसाळे आमच्या 4-5 लोकांची बैठक बोलविली तर त्यास कायम स्वरूप देऊ. पर्यटन खाते देणार नाही. आमच्या स्थानिक स्वराज्य संस्था निधी उपलब्ध करू देईल. शासन फक्त पोलीस चौक्या देण्याचा निर्णय घेईल का ? ..2

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

S.2

MSK/ ST/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

13:00

ता.प्र.क्र.49355....

श्री. आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, महाराष्ट्रातील पर्यटन वाढण्याच्या दृष्टीने आणि पर्यटकांना सुरक्षा देण्याच्या दृष्टीने कोकणच्या 720 कि.मी. समुद्रकिनारा परिसरात जेथे जास्त मोळ्या प्रमाणात पर्यटन होत आहे, तेथे टप्प्याटप्प्याने पोलीस चौक्या दिल्या जातील.

..3

**यवतमाळ येथील सुमारे ४०० अदिवासी मुर्लींवर परराज्यातील
ठेकेदार व व्यापा-यांनी केलेला अत्याचार**

(५) * ४९८५६ अँड.आशिष शेलार, श्री.विजय गिरकर, श्री.विनायकराव मेटे, डॉ.नीलम गोन्हे : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतमाळ येथील सुमारे ४०० आदिवासी मुर्लींवर परराज्यातील ठेकेदार व व्यापा-यांनी अत्याचार केल्याचे माहे मार्च, २०१४ च्या पहिल्या आठवड्यात निर्दर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार संबंधित दोषींवर कारवाई करणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) अट्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. आर.आर.पाटील : (१) मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय उच्चाधिकार दक्षता व नियंत्रण समितीच्या दिनांक १४/०२/२०१४ रोजीच्या बैठकीमध्ये चर्चेदरम्यान यवतमाळ जिल्ह्यातील आदिवासी मुर्ली कुमारीमाता झाल्याबाबतची बाब निर्दर्शनास आली आहे.

(२) व (३) होय, सदर प्रकरणाच्या चौकशीमध्ये यवतमाळ जिल्ह्यामध्ये एकूण ९५ कुमारी माता असल्याचे चौकशीत निष्पन्न झाले आहे. त्यापैकी पिंडीत कुमारी मातांनी दिलेल्या फिर्यादीवरून,

१) पोलीस ठाणे, पाटण, जि.यवतमाळ येथे दिनांक २२/११/२००२ रोजी गुन्हा रजिस्टर क्रमांक १९/२००२, भाद्रंवि. कलम ३७६, ४१७, ५०६ अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला असून, सदर गुन्ह्यात आरोपीस त्याच दिवशी अटक करण्यात आली आहे. सदर गुन्ह्याचा तपास पूर्ण करण्यात आला असून, गुन्ह्यात पुरावा उपलब्ध झाल्याने, आरोपीविरुद्ध दिनांक ०७/०३/२००३ रोजी मा.न्यायालयात दोषारोपपत्र पाठविण्यात आले असून, सदरचा खटला सद्या न्यायप्रविष्ठ आहे.

२) पोलीस ठाणे, मुकूटबन, जि.यवतमाळ येथे दिनांक २०/०७/२०१२ रोजी गुन्हा रजिस्टर क्रमांक २२/२०१२, भाद्रंवि. कलम ३७६, ५०६ अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला असून, सदर गुन्ह्यात आरोपीस दिनांक १३/०८/२०१२ रोजी अटक करण्यात आली आहे. सदर गुन्ह्याचा तपास पूर्ण करण्यात आला असून, गुन्ह्यात पुरावा उपलब्ध झाल्याने, आरोपीविरुद्ध दिनांक २९/०९/२०१२ रोजी मा.न्यायालयात दोषारोपपत्र पाठविण्यात आले असून, सदरचा खटला सद्या न्यायप्रविष्ठ आहे.

३) पोलीस ठाणे, पांढरकवडा, जि.यवतमाळ येथे दिनांक ०६/०३/२०१४ रोजी गुन्हा रजिस्टर क्रमांक ११४/२०१४, भादंवि. कलम ३७६,५०६ सह अनुसूचित जाती/जमाती (अत्याचार प्रतिबंधक) अधिनियम, १९८९ चे कलम ३(१)(११)(१२) अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला असून, सदर गुन्ह्यात आरोपीस त्याच दिवशी अटक करण्यात आली आहे. सदर गुन्ह्याचा अधिक तपास सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्घवत नाही.

सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने उत्तरात थोडी सुधारणा करू इच्छितो. उत्तरातील क्रमांक १ मध्ये, "माननीय मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय उच्चाधिकार दक्षता व नियंत्रण समितीच्या दिनांक 14.02.2014 रोजीच्या बैठकीमध्ये चर्चेदरम्यान यवतमाळ जिल्ह्यातील आदिवासी मुली कुमारीमाता असल्याबाबतचा मुद्दा उपस्थित झाला होता. तथापि, त्यामध्ये 400 मुली कुमारीमाता असल्याबाबत आढळून आले नाही. महिला व बालकल्याण विभागाच्या रेकॉर्डप्रमाणे व सर्वेक्षणाप्रमाणे सन 1992 पासून आतापर्यंत 117 कुमारीमाता आढळून आलेल्या आहेत. सदर प्रकरणी चौकशीमध्ये बहुतांश कुमारीमाता यांनी तक्रार देण्यास नकार दिला आहे. तथापि, पीडित कुमारीमाता यांनी दिलेल्या तक्रारीनुसार केवळ ३ गुन्हे दाखल झालेले आहेत. सदर गुन्ह्यांच्या तपासामध्ये जिल्ह्यातील व जिल्ह्याबाहेरील किंवा राज्यातील कोणत्याही ठेकेदाराचा यामध्ये सहभाग असल्याचे आढळून आले नाही.", असे वाचावे.

अॅड. आशिष शेलार : सभापती महोदय, हा अतिशय गंभीर आणि महत्त्वाचा विषय आहे. मला वाटलेच होते की, माननीय मंत्री उत्तरात सुधारणा करतील. माननीय गृहमंत्र्यांनी सुधारणा करून अजून येणारे उप प्रश्न वेळीच थांबविण्याचा प्रयत्न केला आहे. 400 नाहीत हे ठासून सांगितले आहे. सन 1992 पासून आतापर्यंत 117 कुमारीमाता आहेत असे सांगण्याचा प्रयत्न केला आहे. पुढे त्यांनी असे सांगितले आहे की, ३ तक्रारी दिल्या आहेत आणि यामध्ये ठेकेदार नाहीत.

महोदय, प्रगत राज्यात 117 कुमारीमाता आहेत. सन 1992 चा उल्लेख का केला ? मी राजकारणाबद्दल बोलू इच्छित नाही. आपण सर्वच जण सदनात राजकारण सोडून या विषयावर चर्चा करू या. आदिवासी परिसरातील 117 मुली कुमारीमाता झाल्या. मला राजकारण करायचे नाही. मी फक्त 117 कुमारीमातांबद्दल बोलतो. ३ मुलींनी तक्रारी दिल्या. ३ केसेस समोर आल्या

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

S.5

MSK/ ST/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

13:00

ॲड. आशिष शेलार

ता.प्र.क्र.49856....

आहेत आणि त्याचा उल्लेख उत्तरात केला आहे. माननीय गृहमंत्री फक्त 117 प्रकरणे झाल्याचे सांगत आहेत. सन 2002 मध्ये 376 चा गुन्हा रजिस्टर झाला. सन 2003 मध्ये चार्जशीट दाखल इ आली. सदरचा खटला अजूनही न्यायप्रविष्ट आहे. चार्जशीट फाईल कर्ज 10 वर्षे झाली आहेत. अजूनही आरोपीला कन्हिकशन किंवा जज्जमेंट पर्यंत नेलेले नाही. फक्त 3 आदिवासी मुलींनी तक्रार केली आहे असे ते सांगत आहेत. तुमची ज्युडिशियल कन्हिकशन सिस्टम अशी आहे. सरकार 10-12 वर्षे कुमारीमातांच्या विषयी असे वागत असेल तर त्या तिघींना ॲवॉर्ड दिले पाहिजेत अशी स्थिती आहे. 2 वर्षांची दिरंगाई आहे. दोन्ही प्रकरणात आरोपीला गुन्हेगार साबीत होण्यासाठी 12 वर्षे व 3 वर्षे लागली आहेत. त्यामुळे आपण त्यांच्या पुनर्वसनासाठी स्पिडी ट्रायल करणार का, 117 कुमारीमाता असो किंवा कोणत्याही काळातील कुमारीमाता असो त्यांच्या पुनर्वसनासाठी आपण सरकार म्हणून काही विचार करणार का? कारण मेडिको, लिगल यामध्ये सर्व प्रश्न आहेत. आपण दिनांक 14.02.2014 ला बैठक झाली असे म्हटले आहे. पहिला गुन्हा सन 1992 चा म्हणत आहात. मग उच्चाधिकार दक्षता समितीने किती वेळा बैठक घेतली याची माहिती देणार का?

श्री. आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, आपण या प्रश्नाकडे संवेदनेने बघू या. एखाद्या जिल्ह्यातील काही तालुक्यांचा उल्लेख कर्ज 400 कुमारीमाता आहेत असे वृत्त येते, त्याची जाहीरपणे वाच्यता करणे यामुळे त्यातील अनेक मुलींची बदनामी सुध्दा अप्रत्यक्षपणे होत असते. 95 मुलीपर्यंत पोलीस अधिकारी स्वतः जाऊन आले आहेत. त्याचे रेकॉर्ड माझ्याकडे आहे. त्यांनी कोणतीही तक्रार नाही असे लिहून दिले आहे. काही परंपरा सुध्दा लक्षात घेण्याची गरज आहे. आपल्या राज्यात काही समाजघटक असे आहेत की, ज्यांच्यामध्ये लग्नापूर्वी एकत्र राहण्याच्या पध्दती आहेत. मुले होतात त्यानंतर लग्न केले जाते. लग्न होईपर्यंत कुमारी असा उल्लेख राहतो. अनेक मुलींच्या बाबतीत कोणतीही तक्रार नाही, ते एकत्र राहत आहेत. 400 मुली कुमारीमाता आहेत असे म्हणून त्या जिल्ह्यातील सर्व मुलीकडे लोकांनी संशयाने पाहू नये अशी माझी सूचना आहे.

सभापती महोदय, 1992 साली जी कुमारीमाता असेल ती आता वयस्कर स्त्री असणार. तीची आज कोणती तक्रार नसेल तर यात काय कारवाई करायची हाही महत्त्वाचा प्रश्न आहे.

(नंतर श्री. रोझेकर

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

T-1

SRR/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

13:10

ता.प्र.क्र.49856.....

श्री.आर.आर.पाटील.....

त्यांची मुळे आता लग्नाची झाली आहेत. आता त्या स्त्रियांना तक्रारीविषयी विचारणा केली तर त्या तक्रार करण्यासाठी पुढे येतील का, हा प्रश्न आहे. त्यामुळे मी एवढेच सांगेन की, ठेकेदार किंवा कंत्राटदार त्या भागात जाऊन पैशाच्या जोरावर गरिबांचे शोषण करीत असतील तर तसा गैरफायदा घेतला जाऊ नये, यासाठी पोलिसांनी दक्ष रहावे, अशा सूचना त्यांना दिलेल्या आहेत.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी तीन न्यायालयीन प्रकरणांचा उल्लेख केला आहे. या तिन्ही प्रकरणातील मुळे हे स्थानिक आहेत. त्यामध्ये ठेकेदार वैरोंगी कोणी नाही. दोन प्रकरणातील मुळे हे त्याच समाजातील आहेत. तिसऱ्या प्रकरणातील मुलगा हा स्थानिक आहे. त्यामुळे बाहेरून जाऊन असा प्रकार कुणी केल्याचे तपासात आढळून आलेले नाही. तसे आढळून आले तर जेवढी म्हणून कठोर कारवाई करणे आवश्यक आहे, तेवढी केली जाईल. पैशाच्या जोरावर अशा प्रकारे गैरफायदा कोणाला घेऊ दिला जाणार नाही.

सभापती महोदय, न्यायालयीन प्रकरणातील एक प्रकरण बच्याच काळापासून प्रलंबित आहे. या केसेसमध्ये लवकरात लवकर द्रायल होण्याच्या दृष्टीने शासनामार्फत वकिलांच्या माध्यमातून न्यायालयाला विनंती केली जाईल. ही प्रकरणे फारस्ट ट्रॅक कोर्टपुढे घेऊन निकाली काढण्याचा प्रयत्न केला जाईल.

सभापती महोदय, पीडितांना मदत करण्याबाबतचा प्रश्न सन्माननीय सदस्यांनी उपस्थित केला आहे. शासनाच्या विविध योजना आहेत. यामधील कोणाला मदतीची आवश्यकता असेल आणि संबंधितांनी अर्ज केला तर त्यांना प्राधान्य देऊन 117 महिलांना मदत करण्याची भूमिका निश्चितपणे घेतली जाईल.

श्रीमती विद्या चव्हाण : सभापती महोदय, मला येथे खेदाने सांगावेसे वाटते की, आता जो प्रश्न सन्माननीय सदस्य ॲड.आशिष शेलार यांनी उपस्थित केला आहे, त्याच विषयासंबंधी एका वर्तमानपत्रात फ्रंट पेजवर एक बातमी प्रसिद्ध झाली होती. परंतु, ती बातमी फेक होती, त्यामध्ये काहीही अर्थ नव्हता. ती बातमी वाचल्यानंतर मी व्यथित झाले.

सभापती : सन्माननीय सदस्यांनी प्रश्न विचारावा.

...2....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

T-2

ता.प्र.क्र.49856.....

श्रीमती विद्या चव्हाण : सभापती महोदय, मला जरा माहिती सांगू घावी.

सभापती : प्रश्नोत्तराच्या तासाला आपण अशी माहिती सांगत बसलो तर तासाभरात दोन प्रश्नही होणार नाहीत.

श्रीमती विद्या चव्हाण : सभापती महोदय, मी त्या ठिकाणी जाऊन आले आहे.

श्री.भाई गिरकर : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी या ठिकाणी वस्तुस्थिती कथन केली आहे आणि आणि मंत्री महोदयांनी ती मान्यही केली आहे. त्यामुळे सन्माननीय सदस्य श्रीमती विद्याताई चव्हाण ही माहिती फेक आहे, असे कसे म्हणू शकतात ?

सभापती : तारांकित प्रश्न उपस्थित झाल्यानंतर सन्माननीय सदस्य त्यावर उपप्रश्न विचारु शकतात. तशा प्रकारचा अधिकार त्यांना आहे.

श्रीमती विद्या चव्हाण : सभापती महोदय, वर्तमानपत्रातील बातमी वाचल्यानंतर मी आणि महिला आयोगाच्या सदस्या डॉ.आशा मिरगे आम्ही त्या ठिकाणी भेट दिली. आनंदवनच्या बाजूला गोंड आणि कोलाम समाजाच्या महिला आहेत. वर्तमानपत्रात बातमी प्रसिध्द झाल्यामुळे त्या ठिकाणी अनेक चॅनलवाले आणि महिला संघटनांचे प्रतिनिधी गेले आणि त्यामुळे महिला रडावयास लागल्या. आम्ही ज्यावेळी भेट दिली त्यावेळी त्या जिल्ह्याच्या महिला व बाल विकास अधिकारी श्रीमती अर्चना हिंगोले याही आमच्याबरोबर होत्या. आम्ही तेथील पोलीस अधीक्षकांचीही भेट घेतली. वर्तमानपत्रात अशी बातमी दिली होती की, आंग्रे प्रदेश, छत्तीसगढ या ठिकाणाहून तेंदू पत्ताचे व्यापारी तेथे येतात. मला असा प्रश्न विचारावयाचा आहे की, खोटी बातमी देणाऱ्या वर्तमानपत्रावर शासन कोणती कारवाई करणार आहे आणि त्या आदिवासी महिलांची बदनामी केल्याबद्दल त्यांना नुकसान भरपाई देणार का ?

श्री.आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, नेमकी बातमी काय होती, बदनामी कशी झाली, हे सर्व तपासून घेऊ.

श्रीमती शोभा फडणवीस : सभापती महोदय, ही घटना वस्तुस्थितीवर आधारित आहे. तीन वर्षापूर्वी मी तेथे भेट दिली होती. प्रत्येक महिलेला आम्ही विनंती केली की, तुम्ही संबंधितांची नावे आम्हाला सांगावीत. त्या महिला झोपड्यांमध्ये राहतात. तीन वर्षापूर्वी त्यांना 7 वर्ष, 5 वर्ष वयाची

...3....

ता.प्र.क्र.49856.....

श्रीमती शोभा फडणवीस.....

मुले होती. त्या ठिकाणी आम्ही सर्व महिलाच गेलो होतो. त्या महिलांनी असे उत्तर दिले की, आम्ही जर नाव सांगितले तर आमच्या जीवाला धोका आहे, त्यामुळे आम्ही नाव सांगू शकणार नाही. माझे असे म्हणणे आहे की, त्या मुलींचे आयुष्य आता बरबाद झालेच आहे. त्यांची मुले प्राथमिक, माध्यमिक शाळेत शिकत आहेत. वस्तुस्थिती ही आहे की, व्यापारी, ठेकेदार यांच्याकडून त्यांच्या गरिबीचा फायदा घेतला जातो. त्या ठिकाणी बाबा आमटे यांनी एक प्रकल्प सुरु केला आहे. त्या महिलांचे पुनर्वसन करून त्यांच्या मुलांच्या शिक्षणाचा आर्थिक भार शासन उचलणार का ?

श्री.आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, ज्यावेळी मला ही बातमी कळली त्यावेळी अतिशय संवेदनशीलपणे मी एका महिला अधिकाऱ्यांना प्रत्येक कुटुंबाची भेट घेण्यासाठी पाठविले होते. मी स्वतः फोन करून याचा आढावा घेतला होता. शेवटी कायदा व सुव्यवस्था आणि पोलीस खात्याची इतर कामे सुरुच असतात. पण पैशाच्या जोरावर गरिबीचा असा गैरफायदा कोणी घेत असेल तर ती गोष्ट मलाही मान्य नाही. त्यामुळे फार बारकाईने या केसमध्ये आम्ही गेलो आहोत. महिला अधिकारी नेमून प्रत्येक महिलेला भेटावयास मी पाठविले होते. परंतु, कोणाचीही तक्रार नाही, ही वस्तुस्थिती आहे. महिला अधिकाऱ्यांसमोर त्यांनी हे सांगितले आहे. तथापि, त्या महिला सांगण्यास तयार नसतील आणि आपण सांगितले तर विशेष लक्ष ठेऊन अशा प्रकारे कोणी ठेकेदार, व्यापारी पैशाचा जोरावर महिलांचा गैरफायदा घेत असतील तर त्यांच्याविस्तृद कठोर कारवाई निश्चितपणे केली जाईल.

सभापती महोदय, अनाथ मुलांसाठी, गरीब मुलांसाठी शासनाच्या अनेक योजना आहेत. शासनाकडून स्कॉलरशिप दिली जाते, शासकीय आश्रमशाळाही आहेत. प्रत्येक मुलाची सोय करण्याच्या बाबतीत मी स्वतः पोलीस अधीक्षकांना सांगेन. सामाजिक न्याय विभाग आणि आदिवासी विकास विभागामार्फत ज्या योजना राबविल्या जातात, त्यांचा लाभ ज्यांना अपेक्षित असेल त्या सर्वांना दिला जाईल.

कृष्णापूर (ता.समुद्रपूर, जि.वर्धा) येथील एका युवतीवर झालेला बलात्कार

(६) * ५००८२ श्रीमती शोभा फडणवीस : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कृष्णापूर (ता.समुद्रपूर, जि.वर्धा) येथील २० वर्षीय युवतीवर बलात्कार करून तिची हत्या केल्याची घटना दिनांक २१ मार्च, २०१४ रोजी वा त्यासुमारास निर्दर्शनास आली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणाची चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार दोषीवर काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे कोणती आहेत ?

श्री. आर.आर.पाटील : (१) होय, हे खरे आहे.

तथापि, सदरची घटना दिनांक १९ मार्च, २०१४ रोजी घडली आहे.

(२) व (३) होय, सदर प्रकरणी फिर्यादीवरून पोलीस ठाणे, सिंदी रेल्वे, जि. वर्धा येथे दिनांक २०/०३/२०१४ रोजी गुन्हा रजिस्टर क्रमांक २०/२०१४, भा.दं.वि कलम ३६४, ३७६, ३०२ अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. सदर गुन्हयातील आरोपीस त्याच दिवशी अटक करण्यात आली असून गुन्हयाचा अधिक तपास सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्घवत नाही.

श्रीमती शोभा फडणवीस : सभापती महोदय, गुन्हेगारांना पकडण्यात आले आहे, ही गोष्ट खरी आहे का, ही प्रकरणे कोर्टापुढे गेली आहेत का, गुन्हेगारांना अटक करण्यात आली आहे का आणि चौकशी किती मुदतीत पूर्ण करणार आहात ?

श्री.आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, वेळेमध्ये न्यायालयात चार्जशिट दाखल होणार आहे. गुन्हेगार आता जेलमध्ये आहेत.

06-10-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

T-5

SRR/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

13:10

परभणी शहराबाहेरील वळण रस्त्याबाबत

(७) * ४९३८१ श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.विक्रम काळे, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.सतिश चव्हाण: सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) परभणी शहरातील वाढती वाहतूक व होणारे अपघात लक्षात घेता परभणी शहराबाहेरून वळण रस्ता (बायपास) काढण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या वळण रस्त्यासाठी भूसंपादन प्रक्रिया पूर्ण करण्यात आली आहे काय, तसेच त्यासाठी पुरेसा निधी उपलब्ध करून देण्यात आला आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरील वळण रस्ता किती मुदतीत पुर्ण होणे अपेक्षित असून त्यासाठी शासन स्तरावरून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. छगन भुजबळ :

- (१) हे खरे आहे.
- (२) नाही.
- (३) परभणी शहराबाहेरील वळण रस्ता NHDP-IV मध्ये प्रस्तावित असून केंद्र शासनाच्या मंजूरी व निधी उपलब्धतेनुसार काम हाती घेण्याचे नियोजन राहील.

श्री.अमरसिंह पंडित : सभापती महोदय, सदर कामाच्या संदर्भात भूसंपादनाची कार्यवाही नवीन भूसंपादन कायद्यान्वये पूर्ण करणार का आणि प्रत्यक्ष कामाला कधी सुरुवात होणार आहे ?

यानंतर श्री.खंदारे.....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

U-1

NTK/ ST/

श्री.रोझेकरनंतर

13:20

ता.प्र.क्र.49381....

श्री.छगन भुजबळ : सभापती महोदय, हा राष्ट्रीय महामार्ग आहे. या बाबतीमध्ये शहराच्या बाहेरून वळण रस्ता करावा यासाठी व्हायन सोल्यूशन सल्लागारांना नेमले होते. त्यांनी सर्व कर्ज रस्ता निश्चित केलेला आहे. 1,475 कि.मी.लांबीचा हा वळण रस्ता आहे. त्यामध्ये व्हेर्इकल अंडर पासेसचा प्रस्ताव आहे, पेडेस्ट्रियल पासेसचा प्रस्ताव आहे, या संदर्भातील हा संपूर्ण प्रस्ताव या क्षणी केंद्रीय भूपृष्ठ वाहतूक मंत्रालयामध्ये आहे. त्यांची मान्यता मिळाल्यानंतर पुढील काम सुरु होईल. ज्यावेळी भूसंपादन सुरु होईल त्यावेळी नवीन कायद्यानुसार लोकांना मोबदला घावा लागेल.

2....

NTK/ ST/

जसलोक रुग्णालय (मुंबई) येथील महिला डॉक्टरने केलेली आत्महत्या

(८) * ४९७९९ श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जसलोक रुग्णालय (मुंबई) येथे अनेस्थेशियाचे अतिसेवन करून २६ वर्षांच्या महिला डॉक्टरने (डॉ.दिव्या मक्कीराजू) रुग्णालयात आत्महत्या केल्याची घटना दिनांक ३ जानेवारी, २०१३ रोजी वा त्यासुमारास निर्दर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशींती महिला डॉक्टरने आत्महत्या करण्याची नेमकी कारणे काय आहेत,

(४) उक्त प्रकरणात महिलेस आत्महत्या करण्यास कारणीभूत असलेल्या संबंधितावर शासनाने कोणती कारवाई केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(५) अद्याप कोणतीच कारवाई करण्यात आली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. आर.आर.पाटील : (१), (२), (३) व (४) जसलोक रुग्णालय (मुंबई) येथे दिनांक ०३.०१.२०१४ रोजी डॉ.दिव्या माचीराजू हिने आत्महत्या केलेबाबत निष्कर्ष अद्याप निघालेला नाही. याबाबत मृत्यूचे निश्चित कारण समजणेकरिता मृतदेहाचे शवविच्छेनानंतर शरीरातील विविध नमुने तसेच तिचे वापरातील लॅपटॉप व मोबाईलमधील तपशीलाबाबत मा.संचालक, न्याय वैद्यक प्रयोगशाळा, मुंबई येथे परीक्षण होणेकरिता पाठविण्यात आलेले असून अद्याप त्याबाबतचा अहवाल प्राप्त झालेला नाही. सदर प्रकरणी गावंदेवी पोलीस ठाणे येथे अपमृत्यू प्रकरण कलम १७४ सी.आर.पी.सी. प्रमाणे ०१/१४ नुसार नोंद करून डॉ.दिव्या माचीराजू हिचे मृत्यूबाबत चौकशी चालू आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री.भाई जगताप : सभापती महोदय, जसलोक या खाजगी हॉस्पिटलमध्ये शस्त्रक्रिया करण्यापूर्वी अनेस्थेशिया देण्यासारखे महत्वाचे काम डॉ.दिव्या माचीराजू करीत होत्या. दिनांक ३ जानेवारी, 2013 रोजी या डॉक्टरने अनेस्थेशियाचे अतिसेवन करून आत्महत्या करण्याचा प्रयत्न केला आहे. लेखी उत्तरामध्ये असे नमूद केले आहे की, "शवविच्छेदनामध्ये त्याची स्पष्टता आली नाही." माझा साधा प्रश्न आहे. दिनांक 3.1.2013 रोजी ही घटना घडली आहे. या घटनेला पाच महिने झालेले आहेत. अद्याप व्हिसेच्याचे विश्लेषण का झाले नाही ? अशा मोठ्या हॉस्पिटलमध्ये वैद्यकीय शिक्षण घेण्यासाठी डॉक्टर्स येतात किंवा अशा प्रकारच्या सेवा देणारे डॉक्टर्स असतात त्यांचे शोषण होते. हे मी धाडसाने बोलत आहे. पण ही वस्तुस्थिती आहे. ही वस्तुस्थिती दडपून टाकण्याचा प्रयत्न होत आहे. पाच महिन्यापूर्वी घडलेल्या घटनेतील त्या व्हिसेच्याचे निष्कर्ष काय आहेत ?

3...

ता.प्र.क्र.49799....

श्री.भाई जगताप....

अशा प्रकारच्या घटनांमध्ये फार मोठे षडयंत्र असते. त्या व्हिसेच्यात काय आढळले आहे, काही आढळले नसेल तर त्या डॉक्टरच्या मृत्यूचे गूढ उकलण्यासाठी सरकार काय करणार आहे ?

श्री.आर.आर.पाटील : प्रथम दर्शनी ही आत्महत्या असल्याची तक्रार पोलिसांकडे आली होती. या केसमधील न्यायवैद्यक प्रयोगशाळेचे रिपोर्टस् निष्कर्षप्रत येण्यासाठी आवश्यक आहेत. त्या डॉक्टरने आत्महत्या केली की, ओळ्हर डोस घेतला आहे त्याचाही उलगडा होणे आवश्यक आहे. सन्माननीय सदस्यांनी सांगितल्या प्रमाणे या प्रकरणाच्या तपासात बराच कालावधी गेला आहे. आतापर्यंत निष्कर्षप्रत येणे आवश्यक होते. त्यामुळे ही केस मुंबई क्राईम ब्रॅंचकडे वर्ग केली जाईल आणि लवकरात लवकर अहवाल घेऊन हा तपास पूर्ण केला जाईल. या महिलेचे शोषण झाले आहे काय, पी.एम.रिपोर्टनुसार तिच्या शरीरावर कोणत्याही जखमा किंवा तिच्यावर अत्याचार झाल्याचे आढळेले नाही, ही रेपची केस नाही. त्या डॉक्टरने ओळ्हर डोस घेतला की दिला गेला हा तपास बाकी आहे. म्हणून मुंबई क्राईम ब्रॅंचच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्यांकडून या केसचा तपास केला जाईल.

डॉ.रणजित पाटील : या डॉक्टर महिलेचा आकर्मात मृत्यू झालेला आहे. तिने डोस घेतला की दिला गेला होता यासाठीच तर शवविच्छेदन केले होते. पी.एम.केल्यानंतर सेव्ह केलेला व्हिसेरा केमिकल अंनेलिसेससाठी गेल्यानंतर चार्जशीट ठेवण्यासाठी ठराविक कालावधीत रिपोर्ट येणे अपेक्षित असते. न्यायाला विलंब म्हणजे न्याय नाकारण्यासारखे असते. या घटनेला सहा महिने झालेले असतानाही व्हिसेच्याचा रिपोर्ट मिळत नाही. मी दाव्याने सांगतो की, हा व्हिसेरा डिकम्पोज झाला असेल. डिकम्पोज झालेल्या व्हिसेच्यातून पोलीस काय मिळविणार आहेत ? आम्ही हे काम केलेले आहे. सिल केलेला व्हिसेरा जर 6-6 महिने एका जागेवर पडून असेल तर त्याचे केमिकल अंनेलिसेस होत नाही, सहा महिन्याच्या विलंबानंतर आपण संबंधितांना कोणतीही कायदेशीर मदत करू शकत नाही. व्हिसेरा अंनेलिसेससाठी ठराविक कालमर्यादा ठरवून दिली जाणार आहे का व त्यासाठी शासन धोरणात्मक निर्णय घेणार आहे काय, ज्यामुळे पोलिसांच्या सर्व केसेसना विलंब होतो तो टळू शकेल. शासन याबाबत सकारात्मक निर्णय घेईल काय ?

4....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

U-4

NTK/ ST/

ता.प्र.क्र.49799....

श्री.आर.आर.पाटील : न्यायवैद्यक प्रयोग शाळेत बरीच पदे रिक्त होती. त्यामुळे कंत्राट पध्दतीने तेथे मोठ्या प्रमाणात नेमणुका केल्या आहेत. त्यामुळे तेथील प्रलंबित प्रकरणे निकाली निघाली आहेत. खूप गतीने प्रगती केलेली आहे. अद्याप अनेक केसेस प्रलंबित आहेत. पण गेल्या वर्षभरात प्रलंबित प्रकरणे कमी केलेली आहेत. मर्डर केसमध्ये व्हिसेच्याचा रिपोर्ट येणे आवश्यक असते, वेळेत चार्जशिट अनेकवेळा दाखल होत नाही. त्यामुळे आरोपीला जामीन मिळण्याची शक्यता असते. सन्माननीय सदस्यांनी केलेल्या सूचनेबाबत सरकारने यापूर्वीच उपाययोजना केलेल्या आहेत. मर्डर केस, बलात्काराच्या घटना यामध्ये न्यायवैद्यक प्रयोग शाळेचे रिपोर्ट ठरावीक वेळेत यावेत यादृष्टीने त्यांना मनुष्यबळ, तंत्रज्ञान, इन्स्ट्रूमेण्ट उपलब्ध करून देण्याची प्रक्रिया सकारने जवळजवळ पूर्ण करून दिलेली आहे. व्हिसेच्याचा रिपोर्ट कालबद्धरित्या समोर आला पाहिजे, लवकरच तशा प्रकारची स्थिती महाराष्ट्रामध्ये येईल.

श्री.संजय दत्त : सन्माननीय सदस्य श्री.भाई जगताप यांनी महत्वाचा प्रश्न उपस्थित केला आहे. हा प्रश्न बाहेर चर्चिला जातो पण आपण त्याबाबत उघडपणे बोलत नाही. प्रशिक्षणार्थी डॉक्टरांना जास्त तास काम दिले जाते किंवा त्यांचे वेगळ्या प्रकारे शोषण करण्याचे प्रकार घडतात. ही घटना 5 महिन्यापूर्वी घडल्यावरही त्याबाबत कार्यवाही होत नाही. या प्रकरणाला इतका विलंब होणे ही बाब संशय निर्माण करणारी आहे. मंत्री महोदयांनी क्राईम ब्रॅचकडे ही केस सोपविली आहे, त्याबाबत मी त्यांचा आभारी आहे. व्हिसेरा वेळेवर येण्यासाठी उपाययोजना केली आहे. याबाबत ज्या अधिकाऱ्यांनी दिरंगाई केली असेल त्यांच्याबाबत शासन कडक कारवाई करणार काय, भविष्यात असा प्रकार घडला तर त्याबाबत त्वरित कारवाई केली पाहिजे असा त्यांना संदेश मिळू शकेल.

श्री.आर.आर.पाटील : या मुलीच्या कुटुंबीयांना संशय नाही. या सभागृहातील सन्माननीय सदस्यांना संशय येऊ नये. याबाबत विलंब का झाला त्याची कारणे शोधण्यास मी सांगितले आहे. ती मुलगी हॉस्टेलमध्ये राहत होती. त्या मुलीच्या शरीरावर जखमा नाहीत, इंजेक्शन घेतल्याचे स्पष्ट होत आहे. ते तिने स्वतः घेतल्याची शक्यता नाकारता येत नाही. पण मी या निष्कर्षप्रत येत नाही. क्राईम ब्रॅचतर्फे तपास करूव न्यायवैद्यक प्रयोग शाळेचे रिपोर्ट महिनाभरात देण्याच्या सूचना

5....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

U-5

NTK/ ST/

ता.प्र.क्र.49799....

श्री.आर.आर.पाटील....

त्या प्रयोगशाळेला दिल्या जातील आणि त्यानंतर सरकारचा निष्कर्ष स्पष्ट करण्यात येईल.

डॉ.दीपक सावंत : प्रिझर्व्ह केलेला व्हिसेरा सहा महिन्यात वापरला गेला नाही तर तो डिकम्पोज होतो. ही गोष्ट सत्य आहे. व्हिसेच्याचा रिपोर्ट आलेला नाही, पण लॅपटॉप व मोबाईलवरील संभाषण पोलिसांच्या ताब्यात आहे. पोलीस एका तासामध्ये हे संभाषण ट्रॅक करु शकतात. त्याचे परीक्षण का झाले नाही, न्यायवैद्यक प्रयोगशाळेत किती पदे रिक्त आहेत ?

श्री.आर.आर.पाटील : रिक्त पदांची माहिती या प्रश्नाशी संबंधित नव्हती म्हणून घेऊन आलो नाही. ती माहिती मी पटलावर ठेवीन. पण रिक्त पदे मोठ्या प्रमाणावर भरलेली आहेत. मोबाईलवरून अधिकाऱ्यांना प्राथमिक माहिती मिळालेली आहे. मोबाईलवरून त्या मित्राबरोबर सातत्याने बोलत्याचे उल्लेख आहेत. त्याचा वेगळा अर्थ कोणी काढू नये. मृतात्म्याबाबत जोपर्यंत निष्कर्षप्रत येत नाही तोपर्यंत बोलणे योग्य नाही. प्रथम दर्शनी तपास अधिकाऱ्यांनी तपास केलेला आहे, पण त्याचा अधिकृत रिपोर्ट येऊन शिक्कामोर्तब होण्याचे बाकी आहे. त्यांनी तपासाच्या दृष्टीने जेवढे आवश्यक होते तेवढा तपास केलेला आहे. येत्या महिना दीड महिन्याभरात हा तपास पूर्ण केला जाईल.

सभापती : प्रश्नोत्तराचा तास संपलेला आहे.

यानंतर श्री.शिगम....

नियम 289च्या प्रस्तावाबाबत

सभापती : आज सन्माननीय सदस्य सर्वश्री. दिवाकर रावते, रामदास कदम, सन्माननीय सदस्य डॉ. दीपक सावंत, सन्माननीय सदस्या डॉ. नीलम गोळे आणि सन्माननीय सदस्य अॅड अनिल परब यांनी हिंदूचे आराध्य दैवत गणपती, महादेव व सरस्वती देवी, तसेच छत्रपती शिवाजी महाराज व शिवसेनाप्रमुख माननीय बाळासाहेब ठाकरे यांच्या चित्रांचा अश्लील रीतीने वापर करून आक्षेपार्ह स्वस्यात संदेश तसेच छायाचित्रे दिनांक 31 मे, 2014 रोजी फेसबुकवर प्रसारित करण्यात आली. ह्या प्रकारामुळे राज्यात, मुंबई, पुणे, सातारा, कोल्हापूर यासारख्या अनेक ठिकाणी निदर्शने करण्यात आली. त्यावेळी फेसबुकवर मजकूर व छायाचित्रे टाकणाऱ्या 8 व्यक्तींविरुद्ध करवाई करण्याएवजी 300 ते 400 हिंदू व्यक्तींना अटक करून त्यांच्याविरुद्ध गंभीर गुन्हे दाखल केले आहेत. वास्तविक पाहता त्याचवेळी फेसबुकची साईट बंद करण्याची आवश्यकता होती. परंतु असे न केल्यामुळे दिनांक 8 जुलै 2014 रोजी भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर, हिंदू देवदेवता आणि माननीय शिवसेनाप्रमुख बाळासाहेब ठाकरे यांच्या छायाचित्रांची विटंबना फेसबुकवर केल्याची घटना पुन्हा घडली. अशा पध्दतीचा नियम 289 अन्वये प्रस्ताव दिलेला आहे. या संबंधी सन्माननीय सदस्यांनी आपले म्हणणे थोडक्यात मांडावे.

श्री. रामदास कदम : या सदनामध्ये हा विषय उपस्थित झाला होता याची मला कल्पना आहे. राज्याच्या माननीय उप मुख्यमंत्र्यांनी सभागृहामध्ये सांगितले होते की, याचे मूळ अमेरिकेमध्ये असून ते फेसबुकवर नेमके कोठून येतात याची माहिती घ्यावी लागेल. याबाबतीत राज्य शासन केन्द्र स्तरावर पाठपुरावा करील. त्यानंतर देखील 8 तारखेला डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर, छत्रपती शिवाजी महाराज आणि शिवसेना प्रमुख बाळासाहेब ठाकरे यांच्या बाबतीत देखील वेबसाईट आणि फेसबुकवर आक्षेपार्ह संदेश पहायला मिळत होते. अशा गोष्टींचा निषेध करण्यासाठी लोक जेव्हा रस्त्यावर येतात त्यावेळी पोलीस त्यांना पकडून जेलमध्ये टाकतात. अशा प्रकारच्या गोष्टी वेबसाईट आणि फेसबुकवर येणे थांबविले पाहिजे. छत्रपती शिवाजी महाराज, छत्रपती संभाजी महाराज, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ही लोकांची वंदनीय स्थाने आहेत. हिंदू देवदेवतांची विटंबना करण्याचे

..2..

श्री. रामदास कदम...

काम हेतूपुरस्सर केले जात आहे. या राज्यामध्ये जातीय दंगली भडकविण्याचे प्रयत्न या द्वारे होत आहे. या प्रकाराची शासनाने वेळीच दखल घेतली नाही तर मोठा अनावस्था प्रसंग निर्माण होण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. हा विषय शासनाने गांभीर्याने हाताळ्ला पाहिजे. यासाठी माननीय मुख्यमंत्री आणि उप मुख्यमंत्र्यांनी केन्द्रीय गृहमंत्री श्री. राजनाथ सिंह यांची भेट घेऊन तातडीने उपाययोजना करावयास पाहिजेत. आतापर्यंत तरी शासनाने याबाबतीत कोणतीही उपाययोजना केलेली दिसत नाही. हिंदू देवदेवतांच्या बाबतीत, राष्ट्रीय नेत्यांच्या बाबतीत असे प्रकार या पुढे होणार नाहीत म्हणून शासन ठोस खबरदारी घेर्ईल काय ?

डॉ. नीलम गो-हे : सभापती महोदय, या विषयाच्या संदर्भात सभागृहामध्ये नियम 289 अन्वये मुद्दा उपस्थित करून आमचे म्हणणे मांडण्याची संधी दिली त्याबद्दल मी आपले आभार मानते. विधानसभेचे हे निवडणुकीपूर्वीचे शेवटचे अधिवेशन आहे. विविध प्रकारचे अतिरेकी विचार पसरविण्याचे एक षडयंत्र आहे काय असा प्रश्न निर्माण झालेला आहे. अशा प्रकारचे मजकूर वेबसाईटवर किंवा फेसबुकवर दिसले तर ते लोकांनीच रिजेक्ट करावेत अशा प्रकारचे उपाय सांगितले गेले. या प्रकाराची माननीय गृहमंत्र्यांनी दखल घेतली असली तरी ग्रामीण भागामध्ये एखाद्या पोलीस स्टेशनला याबाबतीत तक्रार करण्याची वेळ आली तर त्या ठिकाणी सायबर सेल किंवा त्यासंदर्भातील एक्सपर्ट नसतात. आम्हाला असे वाटते की, प्रत्येक शहरामध्ये, प्रत्येक जिल्ह्यामध्ये साबर स्टेशन असायला पाहिजेत जेणेकरून लोक तेथे तक्रारी दाखल करू शकतील. तंत्रज्ञानाचा आपण कोणता उपयोग करू शकतो याबाबत सरकारकडे नेमकी कोणती माहिती आहे ? ही माहिती आम्हाला विदित होणे आवश्यक आहे. विधानसभा आणि विधानपरिषदेतील आमदार हे तंत्रज्ञान-निरक्षर आहेत अशातला भाग नाही. ते देखील या तंत्रज्ञानाच्या प्रचार आणि प्रसारामध्ये सहभागी होऊ शकतात. राज्यामध्ये शांतता रहावी, कोणाच्याही भावना दुखावल्या जाऊ नयेत, भविष्यात अशा प्रकारच्या घटना घडू नयेत यासाठी सरकारने उपाययोजना करण्याची गरज आहे. माननीय शिवसेना प्रमुख बाळासाहेब ठाकरे यांच्या संदर्भातील मजकुराच्या बाबतीत पोलीस अधिकाऱ्यांनी जेव्हा कारवाई केली त्यावेळी त्या पोलीस अधिकाऱ्यावरच कारवाई झाली. अजूनही ती कारवाई सुरु आहे अशी आमची माहिती आहे. त्या अधिकाऱ्यांना सेवेत रिइन्स्ट्रेट केलेले नाही.

..3..

डॉ. नीलम गो-हे...

पोलिसांनी कारवाई केली तर पोलिसांवरच कारवाई होते आणि पोलिसांनी कारवाई केली नाही तर तंत्रज्ञानाचा दुस्प्रयोग चालू रहातो. म्हणून या विषयावर सभागृहामध्ये चर्चा होऊन यावर शासन कोणती ठोस उपाययोजना करणार आहे हे या सभागृहाला आणि राज्यातील जनतेला समजणे आवश्यक आहे.

डॉ. दीपक सावंत : सभापती महोदय, नियम 289 अन्वये उपस्थित झालेल्या मुद्द्याच्या संदर्भात मी एकच गोष्ट या ठिकाणी मांडू इच्छितो. काल मी माननीय गृहमंत्र्यांना टी.व्ही.वर पाहिले. त्यांनी टी.व्ही.वरून असा मॅसेज दिला की, जे लोक मॅसेज फॉरवर्ड करतील त्यांना देखील दोषी मानले जाईल. जर का आमच्यासारख्यांना एखाद्या कार्यकर्त्याने मॅसेज फॉरवर्ड केला आणि सांगितले की अशा प्रकारचा मॅसेज समाजामध्ये फिरतोय आणि तो मॅसेज मी माननीय गृहमंत्र्यांना फारवर्ड करून सांगितले तर आम्ही मॅसेज फॉरवर्ड केला म्हणून आम्हाला दोषी मानणे हे चुकीचे आहे. माननीय गृहमंत्र्यांनी टी.व्ही.वर असे सांगितल्यानंतर अनेक लोकांनी आम्हाला फोन केले आणि अशा प्रकारे मॅसेज आम्ही फॉरवर्ड केले तर आम्ही दोषी ठरतो का अशी विचारणा केली.

सभापती महोदय, सायबर लॉ मी तपासला. हा सायबर लॉ जरी केन्द्र शासनाचा असला तरी त्यामध्ये अनेक त्रुटी आहेत. या सायबर लॉमध्ये सुधारणा करण्याची आवश्यकता आहे. राज्यात आणि देशात अशा प्रकारच्या अनेक घटना घडल्यानंतर देखील सायबर लॉच्या बाबतीत सुधारणा झालेल्या नाहीत. याही बाबतीत शासनाने विचार करावा.

श्री. आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, नियम 289 अन्वये अत्यंत महत्वाचा विषय या ठिकाणी उपस्थित करण्यात आलेला आहे. या विषयाच्या बाबतीत मी सन्माननीय सदस्यांचे समाधान होईल असे उत्तर देण्याचा प्रयत्न करतो जेणेकरून कामकाज बाजूला सारून या विषयवर चर्चा करण्याची आवश्यकता भासणार नाही.

सभापती महोदय, देवदेवता, अल्ला, छत्रपती शिवाजी महाराज, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्याबदल बदनामीकारक, अश्लील विद्रूप अशा पोस्ट सोशल मीडियाच्या माध्यमातून टाकल्या जात आहेत. अशा प्रकारच्या पोस्ट व्यापक प्रमाणावर लोकांनी पाहिल्या की लोक रिअक्ट होतात.

..4..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

V-4

MSS/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

13:30

श्री. आर.आर.पाटील....

याबाबतीत राज्याला देखील खूप मोठी किंमत मोजावी लागलेली आहे. राज्यात मोठ्या प्रमाणावर अशा घटना घडत आहेत. छत्रपती शिवाजी महाराज, संभाजी महाराज आणि बाळासाहेब ठाकरे यांच्याबद्दल ज्या पोस्ट झाल्या त्याबाबतीत 298 ठिकाणी गुन्हयांची नोंद झाली. मोठ्या प्रमाणावर आरोपिंना अटक देखील झालेली आहे. यामध्ये सार्वजनिक आणि व्यक्तिगत मालमत्तेचे 1 कोटी 24 लाख 90 हजार 800 रुपयाचे नुकसान झालेले आहे. मागच्या रविवारी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या बद्दल आक्षेपार्ह मजकूर फेसबुकवर छापून आला. 7 गुन्ह्यांनी नोंद झालेली आहे. वेगवेगळ्या गुन्ह्यामध्ये 2 कोटी 21 लाख रुपयाचे नुकसान झालेले आहे. मागील रविवारी छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या बद्दल आणि या रविवारी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या बद्दल आक्षेपार्ह मजकूर छापून आल्याबद्दल दोन्ही रविवारी बाजर बंद राहिले. मध्यांतरी गोपीनाथ मुंडेसाहेबांना श्रद्धांजली म्हणून काही ठिकाणी बाजार बंद राहिले. ज्या गोरगरिबांचे जीवन आणि रोजीरोटी रोजच्या व्यवहारावर अवलंबून असते अशा गरीब माणासांचे खूप मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झालेले आहे. अनेक ठिकाणाहून लोकांनी सरकारकडे तीव्र भावना व्यक्त केलेल्या आहेत. सोशल मीडिया हे अलीकडच्या काळामध्ये आपल्याला मिळालेले वरदान आहे. माहिती, मते अतिशय कमी खर्चामध्ये दूरवरच्या लोकांना देणे शक्य झालेले आहे. या सोशल मीडियाचा चांगला वापर करणारे लोक जसे आहेत त्याप्रमाणे या सोशल मीडियाचा अनेक समाजकंटक गैरवापर करत असल्याची बाब लपून राहिलेली नाही. या क्षेत्रामध्ये सायबर क्राईम वाढेल या दृष्टीने राज्य सरकारने पोलीस आयुक्तालय आणि जिल्हास्तरावर सायबर क्राईम सेलमध्ये 43 घटक स्थापन केलेले आहेत.

...नंतर श्री. भोगले...

श्री.आर.आर.पाटील.....

तक्रारी घेतल्या जातील, प्राथमिक चौकशी केली जाईल. तपास करण्याच्या दृष्टीने नॅसकॉमच्या मदतीने मुंबई, पुणे, ठाणे शहर आणि नवी मुंबई येथे राज्य सरकारने क्राईम इन्वेस्टीगेशन सेल स्थापन केले आहे. नागपूर, औरंगाबाद, कोल्हापूर, नाशिक परिक्षेत्र या ठिकाणी सेल स्थापन करण्याचा निर्णय तातडीने घेतला आहे. लवकरच या ठिकाणी सायबर क्राईमच्या अनुषंगाने इन्वेस्टीगेशन सेल उभे केले जातील.

सभापती महोदय, राज्यात एखादी घटना घडल्यानंतर वेगवेगळे राजकीय पक्ष, सामान्य लोक यामध्ये उत्तरल्यानंतर अनेक शहरांमध्ये कायदा व सुव्यवस्थेचा प्रश्न निर्माण झाला. महाराष्ट्र पोलीस दलाच्या मर्यादा मी सभागृहाच्या निर्दर्शनास आणून देऊ इच्छितो. एखादी अशा पद्धतीची आक्षेपार्ह पोस्ट किंवा अश्लील चित्र सोशल मीडियामध्ये आल्यानंतर ते काढून टाकण्याची कोणतीही यंत्रणा आणि अधिकार राज्य पोलीस दलाला नाहीत. त्यासाठी कॉम्प्युटर इमर्जन्सी रिस्पॉन्स टीम दिल्ली येथे केंद्र सरकारच्या टेलिकॉम विभागांतर्गत काम करते. त्यांना आपल्याकडून विनंती केली जाते. अशा ज्या आक्षेपार्ह पोस्ट आहेत त्या काढून टाकण्याचे काम त्या संस्थेमार्फत केले जाते.

सभापती महोदय, राज्यामध्ये पहिली घटना घडली तेव्हा मी स्वतः केंद्रीय गृहमंत्री श्री.राजनाथ सिंह यांना विनंती केली. सुट्टीचा दिवस असला तरी या पोस्ट लवकर काढून टाकल्या जाव्यात, अश्लील मटेरियल काढून टाकले जावे, जेणेकरून राज्याच्या इतर भागात त्याचा प्रसार होऊन कायदा व सुव्यवस्थेचा प्रश्न निर्माण होणार नाही. सुट्टीच्या दिवशी कर्मचारी बोलावून केंद्र सरकारने तातडीने पोस्ट काढण्यासाठी मदत केली. परंतु मला केंद्रीय गृहमंत्र्यांनी सांगितले की, या संदर्भात लोकांनी रस्त्यावर उतरून आपली रिअऱ्शन देऊ नये, कायदा व सुव्यवस्थेला आवाहन देऊ नये म्हणून मी स्वतः श्री.उद्धवजी ठाकरे यांना विनंती केली आहे. मी सुधा वेगवेगळ्या राजकीय पक्षाच्या नेत्यांना कायदा व सुव्यवस्था राखण्यासाठी मदत करावी अशा प्रकारची विनंती केली होती. सर्व ठिकाणी पोलीस बंदोबस्त ठेवलेला होता. विशिष्ट तरुण आणि विद्यार्थी यांना या आंदोलनामध्ये पोलिसांनी अटक केली आहे.

सभापती महोदय, पुढील रविवारच्या दिवशी डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्याबद्दल अत्यंत अश्लील मजकूर पुन्हा त्यांनी पोस्ट केला. एक तर हा संपूर्ण मजकूर काढून टाकण्याचे काम दिल्लीच्या कॉम्प्युटर इमर्जन्सी रिस्पॉन्स टीमकडून केले जाते. हा मजकूर कोण टाकतो हे

श्री.आर.आर.पाटील.....

शोधायचे झाले तर त्यांचा आय.पी.ॲड्रेस केंद्र सरकारला अमेरिकेकडून मिळवावा लागतो. कारण हे सर्व सर्वहर तेथे आहेत. या सर्वरवरुन ही माहिती उपलब्ध करून घेण्याचा अधिकार केंद्र सरकारला आहे. राज्य सरकार या संदर्भात त्यांच्याशी पत्रव्यवहार करू शकत नाही. पत्रव्यवहार केला तरी कोणी दाद देत नाही. त्यामुळे त्यांचे आय.पी.ॲड्रेस हे अमेरिकेकडून मिळवावे लागतात. त्यांच्याकडून लवकर माहिती येत नाही. त्यांना सुध्दा याचा शोध घ्यावा लागतो.

सभापती महोदय, या दोन घटनांमध्ये राज्य सरकारने केंद्र सरकारला विनंती करून हे अश्लील मजकूर तातडीने काढून टाकले. आमच्या पोलिसांनी आणि वरिष्ठ अधिकाऱ्यांनी रात्रंदिवस बंदोबस्त ठेवण्याचे काम केले. याचा पाठपुरावा करण्यासाठी सेलमधील लोक रात्रंदिवस काम करीत होते. पोलिसांनी यात कोणतीही कसूर ठेवलेली नाही. केंद्र सरकारने राज्य सरकारला चांगली मदत केली. यातील काही गोष्टी केंद्र सरकारच्या हाताबाहेरच्या आहेत हीही गोष्ट आपण लक्षात ठेवली पाहिजे.

सभापती महोदय, अशा पध्दतीने देव-देवता, अल्लाह, छत्रपती शिवाजी महाराज, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्याबद्दल आक्षेपार्ह मजकूर टाकतात हे लोक काही चांगल्या भावनेने हे काम करीत असतील असे नाही. हे निश्चितच माथेफिरु, विक्षिप्त, समाजकंटक लोक आहेत. यामागे समाजा-समाजामध्ये तेढ निर्माण करणे, संघर्ष पेटवून अशांततेचे वातावरण निर्माण करणे हाच त्यांचा मुख्य हेतू आहे. मी सदनामार्फत राज्यातील जनतेला सरकारच्या वतीने आवाहन करतो की, अशी आक्षेपार्ह पोस्ट नजरेस आली तर ताबडतोब पोलिसांना माहिती द्यावी. रात्रंदिवस सायबर सेल चालू ठेवून आपल्या महापुरुषांची, देवदेवतांची बदनामी होणार नाही यासाठी सर्तक राहू. एकंदरीत माथेफिरु लोक अशा प्रकारचे कृत्य करणार आणि हायवेवर येऊन आम्ही आमच्याच वाहनांवर दगडफेक करणार, निरपराध व्यक्तींना मारहाण करणार हे कितपत योग्य आहे?

सभापती महोदय, पुण्यामध्ये एका तस्णाचा निर्घृण खून करण्यात आला. त्याचा या घटनेशी काडीमात्र संबंध नव्हता हे तपासातून पुढे आले आहे. कॉम्प्युटर इंजिनिअर असलेल्या या तस्णाला मृत्यूला सामोरे जावे लागले. मी स्वतः त्याच्या पालकांशी बोललो. त्यावेळी मलाही अतिशय वाईट वाटले. माथेफिरुनी केलेल्या काही कृत्यामुळे निरपराध माणसांना मारले जात असेल, त्यांना

श्री.आर.आर.पाटील.....

जखमी व्हावे लागत असेल, कोट्यवधी रुपयांची मालमत्ता जाळून खाक होत असेल, आपल्या एसटी बसेसचे नुकसान होत असेल तर माथेफिरुच्या अशा कृत्यांना जनतेने रिअँक्शन देणे बंद करणे हेच त्याबाबत चोख उत्तर असू शकते. रिअँक्शन म्हणून रस्त्यावर यायचे आणि ज्यांचा संबंध नाही अशा लोकांना त्रास घायचा हे प्रकार बंद झाले पाहिजेत. आमच्याकडे तक्रारी केल्या गेल्या. मी सगळ्या पोलीस स्टेशनना सूचना दिलेल्या आहेत. त्यांना सायबर सेलमध्ये तक्रार देण्यास सांगितले आहे. काही आक्षेपार्ह वाटले तर पोलीस स्टेशनला फोनवरून तक्रार घावी. केंद्र सरकारला तातडीने विनंती करून त्या पोस्ट काढून टाकू. छत्रपती शिवाजी महाराजांची विटंबना सोशल मीडियाच्या माध्यमातून केली गेली. आंदोलन करण्याचा आपला अधिकार आहे. आपल्या भावना शांततेच्या मार्गाने लोकांपर्यंत पोहोचल्या पाहिजेत याबद्दल दुमत नाही. परंतु सातारा आणि शिरवळ येथे आंदोलक लगेच हायवेवर आले आणि जवळजवळ पावणे दोन तास छत्रपती शिवाजी महाराजांबद्दल तेथे भाषण सुरु झाले. हायवेवर दोन्ही बाजूंनी अंदाजे 2 कि.मी.पर्यंत रहदारी बंद झाली. हजारो फोन येऊ लागले. नागरिकांनी फोन करून कळविले की, आम्हाला सोडले जात नाही. आमची मुले रडत आहेत. पोलीस गप्प उभे आहेत. हायवेवर पोलीस दलाने उपाय केला तर लोक इकडे तिकडे जाऊन दगडफेक करू शकतात. म्हणून समजुतीने घेणे हा बचावात्मक मार्ग पोलिसांना स्वीकारावा लागतो. याचा अर्थ बघ्याची भूमिका घेतात असा समज करून घेऊन लगेच समाजकंटकांच्या कृत्याबद्दल निरपराध लोकांना वेठीस धरण्याचे काम केले जात असेल तर मला सदनामार्फत राज्यातील जनतेला सांगितले पाहिजे की, जर त्यांनी चूक केली की आम्ही कायदा हातात घेणार, कायदा व सुव्यवस्थेचा प्रश्न निर्माण होणार, अशा ठिकाणी चुकीच्या पद्धतीने कोणी काही करावयास लागले तर अतिशय कठोरपणे सरकारला जी काही कारवाई करण्याची आवश्यकता आहे, ती करण्याच्या सूचना दिलेल्या आहेत. प्रसंगी पोलीस बळाचा वापर करावा लागला तर पोलिसांना संरक्षण देण्याची भूमिका स्वीकारली जाईल.

सभापती महोदय, रोज उठून 5-10 लोकांच्या मनात आले म्हणून मार्केट बंद करायचे, घरावर दगडफेक करायची असे प्रकार राज्यामध्ये सहन करता कामा नये. पुढच्या बाजूने सुध्दा या कामामध्ये आम्हाला पूर्णपणे सहकार्याची अपेक्षा आहे. ते चुकीचे वागतात म्हणून दुसऱ्यांना चूक

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

W.4

SGB/ ST/

13:40

श्री.आर.आर.पाटील.....

करण्याचा अधिकार नाही. आपण सांगितले ते खरे आहे. जर एखाद्याच्या साईटवर काही विक्षिप्त आक्षेपार्ह मजकूर निर्दर्शनास आला तर नेते म्हणून तुम्हाला तो मजकूर फॉरवर्ड केला, तुमच्याकडून लाखो कार्यकर्त्यांना ते काय आहे हे कळले पाहिजे म्हणून आपण तो मजकूर खाली पाठविला आणि काही हरकत मांडली नाही तर असा मजकूर सर्व ठिकाणी जाईल आणि लोकांच्या भावनांचा उद्रेक होईल. त्यामुळे असा मजकूर फॉरवर्ड करावयाचा झाला तर तो पोलिसांकडे करावा. सायबर सेलमधील लोक जागरूक होतील, त्यांना माहिती मिळाली की मजकूर काढले जातील.

डॉ.दीपक सावंत : (जागेवर बसून) त्यांच्यावर गुन्हा दाखल करणे कितपत योग्य आहे?

नंतर श्री.भारवि....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

X 1

BGO/ ST/ ST/

भोगले..

13:50

श्री.आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, आज पर्यंत जेवढी म्हणून सामाजिक आंदोलने झाली आहेत त्याबाबत माझी नेहमी सहानुभूतीची भूमिका राहिलेली आहे. पण मी आज कोणीही न मागता आश्वासन देतो की, राज्यात गेल्या दोन आठवड्यामध्ये ज्या घटना घडल्या आहेत त्यातील कुठल्याही केस मधील आरोपींवरील कुठलाही आरोप/गुन्हा मागे घेतला जाणार नाही. आज राज्यात कुठे तरी कठोरपणे वागण्याची गरज निर्माण झाली आहे.

मी काल पालकांना देखील आवाहन केले आहे. ज्या मुलांवर गुन्हे दाखल करण्यात आले आहे, त्यांचा आपण वयोगट पहावा. सायबर क्राईममध्ये पोलिसांना फार शोध घ्यावा लागत नाही. मोबाईलवर आक्षेपार्ह मजकूर कोणाकडून आलेला आहे त्याचा नंबरच येतो. त्यामुळे फार पुरावा गोळा करावा लागत नाही. तांत्रिक पुराव्याची उपलब्धी मोबाईलवरच येते. काही गुन्ह्यांमध्ये 2 व काही गुन्ह्यांमध्ये 3 वर्षाची शिक्षा निश्चितच आहे. ही मुले आरोपी होणार आहेत. काल ज्यांनी आंदोलन केले आहे त्यांच्यावरील एकही गुन्हा मागे घेतला जाणार नाही. या मुलांच्या करिअरचे काय ? पालकांनी काळजी घेणे आवश्यक आहे तसेच या मुलांना भडकविणाऱ्या ज्या विविध संघटना आहेत त्यांनी देखील राज्यातील तस्णांच्या जीविताशी खेळू नये. त्यांच्या प्रगतीमध्ये, भवितव्यामध्ये विष कालविण्याचे काम करू नये. ज्या सामाजिक संघटना अशा कामांमध्ये तस्णांना उतरवत आहेत त्यांना सुद्धा माझे आवाहन आहे. मुलांकडून हे काम करू घेण्यासाठी कोणी तरी त्यांना उत्सर्फूर्त करीत होते असे जर निष्पत्त झाले तर या गुन्ह्याला प्रोत्साहन दिल्याबद्दल ते लोक देखील तितकेच जबाबदार राहतील.

नियम 289 अन्वये एका गंभीर विषयावर सन्माननीय सदस्यांनी मुद्दा मांडला आहे. याबाबत सरकार अतिशय गंभीर आहे. राज्यात अशा प्रकारचे गुन्हे पुन्हा होऊ नयेत यासाठी शासन दक्ष आहे. मी एक बाब आपल्या निर्दर्शनास आणून देतो. या प्रकरणातील गुन्हेगार शोधण्यासाठी देशातील आणि प्रसंग आलाच तर परदेशातील तज्ज्ञ पैसे देऊन कामासाठी घ्यावेत अशा सूचना दिलेल्या आहेत. एवढेच नव्हे तर महिनाभरात ज्या पोस्ट झालेल्या आहेत, आक्षेपार्ह मजकूर आलेले आहेत हे करणारे, पाठवणारे व राज्यात जंगलसदृश वातावरण निर्माण करणारे गुन्हेगार सापडलेच पाहिजेत अशी भूमिका मी घेतली आहे.

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

X 2

BGO/ ST/ ST/

भोगले..

13:50

श्री.आर.आर.पाटील...

प्रसंगी जास्त खर्च करावा लागला तरी तो आम्ही करू जगातील जे तज्ज्ञ आहेत त्यांची इन्व्हेस्टिगेशनसाठी मदत घेऊ. यातील आरोपी हे पकडलेच जातील व त्यांना शिक्षा ही दिलीच जाईल. तशा पद्धतीने आमच्या यंत्रणा काम करीत आहेत. आजच्या घडीला राज्यातील सर्व परिस्थिती निवळलेली आहे. आपल्याकडे सोशल मीडियाचा वापर मोठ्या प्रमाणावर झालेला आहे. आज प्रत्येकाच्या हातामध्ये मोबाईल आलेला आहे. कोटीच्या संख्येने कनेक्टीव्हीटी आलेली आहे. त्यासाठी जागृती असणे आवश्यक आहे. सायबर सेलसंबंधात लोकांना माहिती अतिशय कमी आहे. म्हणून मी सर्व एनजीओंना, राजकीय पक्षांना, सर्व शिक्षण संस्थांना आवाहन करणार आहे की, सायबर क्राईमची माहिती जाणून घ्यावी. सायबर क्राईम काय असतो याची माहिती तस्सांपर्यंत, लोकांपर्यंत जाण्यासाठी एक व्यापक मोहीम राज्यामध्ये घेतली जाईल.

श्री.रामदास कदम : सभापती महोदय, सन्माननीय गृह मंत्री श्री.आर.आर.पाटील यांनी दिलोले उत्तर काही अंशी समाधानकारक आहे. मला येथे एक गोष्ट मुद्दाम सांगावयाची आहे. आता आपण जे काही बोलला त्याची हेडिंग उद्या वर्तमानपत्रात येईल. हिंदूंचे देवदेवता हे कुठल्याही पक्षाचे नाहीत. छत्रपती श्री संभाजीराजे, छत्रपती श्री शिवाजी महाराज, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर हे कुठल्याही राजकीय पक्षाचे नाहीत. आपण येथे घोषणा केली असली तरी चोर सोडून संन्याशाला फाशी देण्यासारखे आपले उत्तर आहे असे मला वाटते. वेळ पडली तर आम्ही पैसे देऊन परदेशातून तज्ज्ञ आणू असे आपण म्हणाला आहात. त्यासाठी आपण का थांबत आहात ? गेल्या एक महिन्यांपासून आमच्या सर्व देवदेवतांची विटंबना होत आहे. सर्व महापुरुषांची विटंबना केली जात आहे. माझ्याकडे त्या सर्व फोटोंची प्रिंट आऊट आहे. ती आपण पहावी. हे सर्व पाहिल्यानंतर तळपायाची आग मस्तकाला भिडते. त्यामुळे ज्याने कोणी हे केले आहे ते गुन्हेगार तरी किमान आपण शोधावेत. त्यांना आपण फाशी द्यावी. ज्याने मेसेज फॉरवर्ड केला त्याच्यावर आपण गुन्हा दाखल करणार आहात.

.3

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

X 3

BGO/ ST/ ST/

भोगले..

13:50

श्री.रामदास कदम....

31तारखेला हे झाल्यानंतर पुन्हा 8 तारखेला तसेच झाले. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांच्याबाबतीत अश्लील संदेश देण्याचे काम पुन्हा होत आहे. कायदा व सुव्यवस्था सांभाळण्याची जबाबदारी आपली आहे. फेसबुकवरून असे संदेश येणार नाहीत हे पाहण्याची आपली जबाबदारी आहे. हे सर्व पाहण्यासाठी आपण केंद्र शासनामध्ये जाऊन बसावे. आपणाला जो कोणी परदेशी तज्ज्ञ आणावयाचा आहे तो आणावा. एकदा त्या गुन्हेगाराला आपण फाशी दिली की हे सगळे थांबेल. तेव्हा यास आळा घालण्यासाठी माननीय गृहमंत्र्यांनी प्रयत्न करावेत अशी माझी विनंती आहे.

श्री.आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, याबाबत आम्ही केंद्र सरकारच्या संपर्कात आहोत. आमचे वरिष्ठ अधिकारी देखील संपर्कात आहेत. या प्रकरणासंबंधी मी माननीय केंद्रीय गृह मंत्र्यांशी स्वतः बोललो आहे. यात आपण केंद्र शासनाची मदत घेत नाही अशातला देखील भाग नाही. या तपासासाठी आम्ही देशातील तज्ज्ञ देखील घेत आहोत. जरूर लागली तर परदेशी तज्ज्ञांची मदत घेऊन गुन्हेगार शोधून काढू अशा प्रकरचे स्पष्ट उत्तर मी दिलेले आहे. आपली तळपायाची आग मस्तकाला जावीच म्हणून समाजकंटक असे काम करीत आहेत. त्याला सन्माननीय सदस्य श्री.रामदास कदम यांनी बळी पडू नये. सायबर क्राईममध्ये फाशी देण्याचा अधिकार मला नाही. पण जेवढी कठोर शिक्षा करता येईल तेवढा प्रयत्न मात्र निश्चित करण्यात येईल. आपल्या तळपायाची आग मस्तकाला भिडावी म्हणून समाजकंटक अशा प्रकारे काम करीत आहेत. त्यांचा हेतू साध्य होत असेल तर त्यांना यश प्राप्त झाल्यासारखे होईल. त्यांना यश मिळू नये म्हणून आपण थोडे शांत राहिले पाहिजे. केंद्र व राज्य शासनाच्या यंत्रणा याचा जरूर बंदोबस्त करतील. आमचे पोलीस असे करतील असे म्हटले असते तर त्यावर आपला विश्वास बसला नसता. यात केंद्र शासनालाच खरे अधिकार आहेत. त्यामुळे आमच्यावर किमान विश्वास ठेवला तरी केंद्र शासनावर पूर्ण विश्वास ठेवावा. सरकारी यंत्रणेवर विश्वास न ठेवणे हे योग्य नाही. आपण यंत्रणांना काम करायला दिले पाहिजे. रस्त्यावर ज्या रिअँक्शन येत आहेत त्या थांबविल्या पाहिजेत. छत्रपती शिवाजी महाराजांची बदनामी महाराष्ट्रातच नव्हे तर देशातही कोणी सहन करणार नाही. या पोस्ट सर्व देशात जात आहेत.

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

X 4

BGO/ ST/ ST/

भोगले..

13:50

श्री.आर.आर.पाटील...

याच्या रिअँक्शन मात्र कर्नाटकामध्ये आल्या नाहीत. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांचे नाव घेऊन मायावती सत्तेवर आल्या. याची रिअँक्शन उत्तर प्रदेश आणि दिल्लीमध्ये देखील आली नाही. जागरूक लोक मुंबईत राहतात. मुंबईत देखील फार मोडतोड झाली नाही. मुंबईमध्ये देखील संवदेना आहेत. पण थोडेसे समजूतदारपणाने घेतले पाहिजे. अशा माथेफिरंजा आपल्याकडून साथ मिळणार नाही याची दक्षता आपण घेतली पाहिजे. यातील आरोपी आम्ही शोधून काढू.

सभापती : हा अत्यंत गंभीर असा इश्यू आहे. फेसबुकच्या माध्यमातून समाजामध्ये बेदिली माजविणे, विक्त पद्धतीने बातम्या पसरविणे चुकीचे आहे. त्यासंदर्भात नियम 289 अन्वयेच्या प्रस्तावाची सूचना देण्यात आली होती. सदर प्रस्तावाची सूचना आली असल्यामुळे मी माननीय गृहमंत्री यांना सदनामध्ये काही काळ थांबवून ठेवले होते. या प्रस्तावावर जे काही मुद्दे उपस्थित करण्यात आले त्यावर माननीय गृहमंत्री श्री.आर.आर.पाटील यांनी अत्यंत खुलासेवार पद्धतीने या प्रवृत्ती खणून काढण्यासंबंधातील विश्लेषण केले आहे. केंद्र सरकारकडून लागेल ती मदत घेण्याची तयारी त्यांनी दर्शविलेली आहे. कोणत्याही प्रकारे अशी प्रवृत्ती खणून काढणे आवश्यक आहे. प्रस्तावातील विषयावर अत्यंत सखोल चर्चा झालेली आहे. त्यामुळे मी पुन्हा या विषयासंबंधी वेगळी मान्यता देण्याचे काहीच कारण नाही. मी सर प्रस्तावाच्या सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे.

.....

यानंतर श्री.अंजित....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Y-1

AJIT/ ST/ ST/

पूर्वी श्री.भारवि...

14:00

पृ.शी./मु.शी.: कागदपत्रे सभागृहासमोर ठेवणे

श्री.उदय सामंत (नगरविकास राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने मुंबई महानगर प्रदेश लोखंड व पोलाद बाजार समिती, कळंबोली यांचा सन 2012-2013 या वर्षाचा सव्वीसावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवण्यात आला आहे.

श्री. उदय सामंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने महाराष्ट्र अर्बन इन्फ्रास्ट्रक्चर फंड ट्रस्टी कंपनी लिमिटेड यांचा सन 2009-2010, 2010-2011 व 2011-2012 या वर्षाचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवण्यात आले आहेत.

श्री.उदय सामंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने महाराष्ट्र अर्बन इन्फ्रास्ट्रक्चर डेव्हलपमेंट कंपनी लिमिटेड यांचा सन 2009-2010, 2010-2011 व 2011-2012 या वर्षाचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती :वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवण्यात आले आहेत.

श्री.संजय सावकारे (सामाजिक न्याय राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबई यांचा सन 2006-2007 व 2007-2008 या वर्षाचा अनुक्रमे बाविसावा व तेविसावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवण्यात आले आहेत.

श्री.संजय सावकारे (कृषी राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने महाराष्ट्र कृषी उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित यांचा सन 2010-2011 या वर्षाचा पंचेचाळीसावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवण्यात आला आहे.

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Y-2

श्री.राजेंद्र मुळक (जलसंपदा राज्यमंत्री) सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव यांचा सन 2012-2013 या वर्षाचा पंधरावा वार्षिक वित्तीय अहवाल सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती :वार्षिक वित्तीय अहवाल सभागृहासमोर ठेवण्यात आला आहे.

...3..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Y-3

AJIT/ ST/ ST/

पूर्वी श्री.भारवि...

14:00

पृ.शी./मु.शी.: विदर्भ, मराठवाडा व उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकास मंडळे आदेश, 2011 मधील खंड 8 अन्वये वैधानिक विकास मंडळनिहाय योजनांतर्गत व योजनेतर खर्चाबाबतची माहिती सभागृहासमोर ठेवणे

श्री.राजेंद्र मुळक (वित्त राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने वित्त विभागाचा सन 2012-2013 या वित्तीय वर्षाचा योजनांतर्गत योजनावरील तसेच सन 2011-2012 व 2012-2013 या वर्षाचा योजनेतर वैधानिक विकास मंडळनिहाय (अविभाज्य भागासह) प्रत्यक्ष खर्चाचा तपशील दर्शविणारे विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती :विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवण्यात आले आहे.

श्री.राजेंद्र मुळक : सभापती महोदय, नियोजन विभागाचा (रोहयो प्रभागासह) योजनांतर्गत सन 2012-2013 व योजनेतर खर्चाचे सन 2011-2012 व सन 2012-2013 च्या नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे वैधानिक विकास मंडळनिहाय विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती :विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवण्यात आले आहे.

श्री.संजय सावकारे (रोजगार व स्वयंरोजगार राज्यमंत्री) : सभापती महोदय,मी आपल्या अनुमतीने रोजगार व स्वयंरोजगार विभागाची सन 2011-2012 व सन 2012-2013 मधील वैधानिक विकास मंडळनिहाय योजनांतर्गत व नियतव्यय व खर्चाची तसेच सन 2011-2012 व सन 2012-2013 मधील वैधानिक विकास मंडळनिहाय योजनेतर खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : योजनेतर खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Y-4

AJIT/ ST/ ST/

पूर्वी श्री.भारवि...

14:00

श्री.रणजित कांबळे (सार्वजनिक बांधकाम राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने सार्वजनिक बांधकाम विभागाची सन 2011-2012 व सन 2012-2013 या आर्थिक वर्षाच्या योजनेतर योजनांची वैधानिक विकास मंडळनिहाय प्रत्यक्ष खर्चाची लेखाशीर्षनिहाय माहिती (अविभाज्य भागासह) सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : खर्चाची लेखाशीर्षनिहाय माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

श्री.राजेंद्र मुळक (संसदीय कार्य राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने गृह विभागाचे सन 2011-2012 व सन 2012-2013 मधील योजनेतर खर्चाचे वैधानिक विकास मंडळनिहाय माहिती दर्शविणारे विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवण्यात आले आहे.

श्री.संजय सावकारे (सामाजिक न्याय राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाची सन 2011-2012 व सन 2012-2013 या वर्षाची योजनेतर व सन 2012-2013 या वर्षाची योजनांतर्गत तरतुदीतून वैधानिक विकास मंडळनिहाय झालेल्या खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

श्री.राजेंद्र मुळक (संसदीय कार्य राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने ग्रामविकास व जलसंधारण विभागाची एकत्रित सन 2011-2012 व सन 2012-2013 या वर्षाची योजनेतर तसेच सन 2012-2013 योजनांतर्गत वैधानिक विकास मंडळनिहाय प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती (अविभाज्य भागासह) सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

.....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Y-5

श्री.राजेंद्र मुळक (संसदीय कार्य राज्यमंत्री): सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने सहकार, पण व वस्त्रोदयोग विभागाची सन 2011-2012 व सन 2012-2013 मधील वैधानिक विकास मंडळनिहाय योजनांतर्गत नियतव्यय व खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती :खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

श्री.राजेंद्र मुळक : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने संसदीय कार्य विभागाची सन 2011-2012 व सन 2012-2013 या आर्थिक वर्षाची योजनेतर वैधानिक विकास मंडळनिहाय प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती (अविभाज्य भागासह)सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

श्री.रामदास कदम : सभापती महोदय, कोकण वैधानिक विकास मंडळाचे काय झाले ? मागील तीन वर्षे मी सातत्याने हा प्रश्न विचारत आहे, परंतु शासनाकडून त्याचे उत्तर मिळत नाही. आम्हाला कोकण वैधानिक विकास मंडळ मिळत नाही म्हणून कोकणावर सातत्याने अन्याय होत आहे. सर्व निधी परिचम महाराष्ट्राकडे जात आहे. माननीय मुख्यमंत्री महोदयांनी सहा महिन्यात करतो असे सांगितले होते. तेव्हा आपण शासनाला त्याबाबत विचारावे अशी माझी आपणास विनंती आहे.

सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री.रामदास कदम यांनी कोकण वैधानिक विकास महामंडळाच्या अनुषंगाने जो मुद्दा उपस्थित केलेला आहे त्याबाबत सांगू इच्छितो की, तो विषय सबमिट झाला नसेल तर तो सबमिट होण्याच्या दृष्टीने पहावे. तसेच आपण त्यांच्याशी चर्चा करावी.

श्री.राजेंद्र मुळक : ठीक आहे.

श्री.रणजित कांबळे (अन्न, नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण राज्यमंत्री : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने अन्न, नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण विभागाच्या सन 2012-2013 या वर्षाच्या वैधानिक विकास मंडळनिहाय योजनांतर्गत नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्च आणि सन

.6..

10-06-2014 (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Y-6

श्री.रणजित कांबळे....

2011-2012 व सन 2012-2013 या वर्षाचा वैधानिक विकास मंडळनिहाय योजनेतर खर्च याबाबतची माहिती सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

श्री.डी.पी.सावंत (उच्च व तंत्र शिक्षण राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या योजनांतर्गत योजनांची सन 2012-2013 व योजनेतर योजनांची सन 2011-2012 व सन 2012-2013 या वर्षाची वैधानिक विकास मंडळनिहाय नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाची अधिक माहिती सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

प्रा.फौजिया खान (शालेय शिक्षण राज्यमंत्री) सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागाची सन 2011-2012 व 2012-2013 या वर्षाचा योजनांतर्गत योजनांचा नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्च या बाबतची माहिती सभागृहासमोर ठेवते.

सभापती : माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आली आहे.

प्रा.फौजिया खान (अल्पसंख्याक विकास व औकाफ राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने अल्पसंख्याक विकास विभागाची सन 2012-2013 या वर्षातील विकास मंडळनिहाय योजनांतर्गत नियतव्यय आणि प्रत्यक्ष खर्च यांची माहिती सभागृहासमोर ठेवते.

सभापती : माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Y-7

AJIT/ ST/ ST/

पूर्वी श्री.भारवि...

14:00

श्री.राजेंद्र गावीत (कामगार राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाचा सन 2012-2013 या वर्षाच्या योजनांतर्गत विकास मंडळनिहाय संवितरित रकमा व खर्च आणि सन 2011-2012 व सन 2012-2013 या वर्षाच्या योजनेत्तर विकास मंडळनिहाय संवितरित रकमा व खर्च याबाबतची माहिती सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती :माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

श्री.संजय देवतळे (पर्यावरण व सांस्कृतिक कार्य मंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पर्यावरण विभागाची सन 2011-2012 व सन 2012-2013 या वर्षासाठी करण्यात आलेल्या योजनेत्तर तरतुदीमधून अनुक्रमे दिनाक 31 मार्च, 2012 व दिनाक 31 मार्च 2013 अखरेपर्यंत करण्यात आलेल्या प्रत्यक्ष खर्चाच्या अविभाज्य भागासह वैधानिक विकास मंडळनिहाय तपशील तसेच सन 2012-2013 या वर्षातील योजनांतर्गत मंडळनिहाय नियतव्यय अर्थसंकल्पीत नियतव्यय, वितरण व खर्चाचा तपशील सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती :खर्चाचा तपशील सभागृहासमोर ठेवण्यात आला आहे.

श्री.संजय देवतळे : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभागाची सन 2012-2013 या वर्षात योजनांतर्गत योजनांसाठी वैधानिक विकास मंडळनिहाय नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

यानंतर श्री.बोर्ड...

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Z-1

SJB/ ST/

पूर्वी श्री.अजित....

14:10

श्री.राजेंद्र गावित (आदिवासी विकास राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने आदिवासी विकास विभागाच्या सन 2011-2012 व सन 2012-2013 या वर्षाच्या योजनेतर योजनेखाली दिलेल्या तरतुदीतून वैधानिक विकास मंडळनिहाय झालेल्या खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

श्री.रणजित कांबळे (पाणी पुरवठा राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाची सन 2012-2013 ची योजनांतर्गत मंडळनिहाय नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

श्री.डी.पी.सावंत (वैद्यकीय शिक्षण राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागाचे अर्थसंकल्पीय पुस्तकानुसार योजनांचे सन 2011-2012 व सन 2012-2013 या वर्षाची वैधानिक विकास मंडळनिहाय खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

.2..

पृ.शी./मु.शी.: नियम 93 अन्वये सूचना

सभापती : माझ्याकडे दिनांक 9 जून, 2014 व दिनांक 10 जून, 2014 रोजी नियम 93 अन्वये ज्या सूचना प्राप्त झाल्या होत्या त्या संदर्भातील माझे निर्णय अतिरिक्त सचिव वाचून दाखवतील.

अतिरिक्त सचिव : **दिनांक 9 जून, 2014 रोजीच्या सूचना :-**

सन्माननीय सदस्य श्री.प्रवीण पोटे-पाटील, डॉ.रणजित पाटील यांनी "अन्न व औषध प्रशासन औषध नियंत्रण प्रयोग शाळा, वांद्रे (पूर्व), मुंबई या प्रयोगशाळेत सार्वजनिक आरोग्याच्या हितासाठी जीवनसत्त्वे विभाग व सूक्ष्म जीवशास्त्र विभागात जीवनरक्षक औषध विश्लेषणासाठी शासनाची 2 कोटी खर्च करून स्टीलिटी दिलेली असणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर सन्माननीय सदस्य डॉ.रणजित पाटील, श्री.नागो पुंडलिक गाणार यांनी "राज्यातील सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत आर्थेपडीक ईम्प्लंट खरेदीच्या निविदा प्रक्रियेमध्ये झालेला भ्रष्टाचार" या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर सन्माननीय सदस्य सर्वश्री रामनाथ मोते, विनोद तावडे, डॉ.रणजित पाटील, सर्वश्री चंद्रकांत पाटील, भगवान साळुंखे, नागो पुंडलिक गाणार यांनी "सौ.द्रोपदाबाई रामदास चौधरी माध्यमिक विद्यालय निंमोरा, ता.रावेर, जि.जळगाव या शासनमान्य अनुदानित माध्यमिक शाळेतील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी सप्टेंबर, 2013 पासून पगारापासून वंचित असणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

..3..

अतिरिक्त सचिव...

दिनांक 10 जून, 2014 रोजीच्या सूचना :-

यानंतर सन्माननीय सदस्य सर्वश्री रामनाथ मोते, विनोद तावडे, डॉ.रणजित पाटील, सर्वश्री चंद्रकांत पाटील, भगवान साळुंखे, नागो पुंडलिक गाणार यांनी "ठाणे जिल्ह्यातील खाजगी प्राथमिक शाळांमधील अतिरिक्त ठरलेल्या शिक्षक शिक्षकेतरांचे समायोजन माध्यमिक शाळांमध्ये करण्याचे शिक्षणाधिकारी यांनी निवडक आदेश काढून अनेक शाळांनी अतिरिक्तांना सामावून घेण्यास नकार देणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर सन्माननीय डॉ.दीपक सावंत यांनी " इयत्ता तिसरीसाठी लिहिण्यात आलेल्या परिसर अभ्यास या पाठ्यपुस्तकातील नकाशे व काही तपशील चुकीचा असल्याबाबत" या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर सन्माननीय सदस्य डॉ.नीलम गोऱे, श्रीमती शोभा फडणवीस यांनी "नुकतेच निवृत्त झालेले नवी मुंबईचे पोलीस आयुक्त सुरेश पवार यांनी दिलेल्या पार्टीत स्वतः पवार व इतर पोलीस कर्मचारी 12 तरुणीसह मद्यधुंद अवरथेत आढळून येणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर सन्माननीय सदस्य श्री.रामदास कदम यांनी "वडघर गावातील प्रकल्पग्रस्तांच्या भूखंड वितरणात अनेक बोगस प्रकरणे निर्दर्शनास आल्याबाबत" या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर सन्माननीय सदस्य डॉ.रणजित पाटील, सर्वश्री नागो पुंडलिक गाणार, प्रवीण पोटे-पाटील यांनी "अमरावती, अकोला, यवतमाळ, बुलढाणा, वाशिम जिल्ह्यांतील गावांमध्ये भासत असलेली पाणी टंचाई" या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

.4..

अतिरिक्त सचिव....

यानंतर सन्माननीय सदस्य ॲड.आशिष शेलार, सर्वश्री विनोद तावडे, विजय (भाई) गिरकर यांनी "संचालनालय आरोग्य सेवा यांच्यामार्फत करण्यात येत असलेल्या राज्यामध्ये लागणाऱ्या औषधांच्या खरेदी निविदा प्रक्रियेत अनियमितता असणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर सन्माननीय सदस्य श्री.कपिल पाटील यांनी "गोरेगाव आणि मुंबई उपनगरातील अनेक भागामध्ये मुंबई महानगरपालिकेमार्फत पुरविण्यात येणारे पिण्याचे पाणी दुर्गंधीयुक्त असल्याच्या तक्रारी" या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत प्र.पाटील यांनी "अलिबाग तालुक्यातील (जि.रायगड) भाल येथील सर्वे नं.15/0 जागेवर बेकायदेशीर उत्खनन करणाऱ्या ठेकेदाराविस्तृद तहसीलदार, अलिबाग यांच्याकडे तक्रार नोंदवूनही अद्याप त्यांच्यावर कारवाई न होणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर सन्माननीय सदस्य सर्वश्री विजय (भाई) गिरकर, विनोद तावडे, ॲड.आशिष शेलार यांनी "आदिवासी भागातील शाळांमध्ये शिक्षकांची नियुक्ती करण्याच्या उच्च न्यायालयाच्या आदेशानंतरही ठाणे जिल्ह्यातील प्राथमिक शिक्षकांची शाळेमध्ये रुजू होण्याची होत असलेली आडमुठी भूमिका" या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

अशासकीय कामकाजाच्या संदर्भात पॉर्ट ऑफ इन्फर्मेशन

श्री.अमरसिंह पंडित : सभापती महोदय, या अधिवेशनाचा हा दुसरा आणि शेवटचा आठवडा आहे. गेल्या आणि या आठवड्यात एकदाही अशासकीय कामकाज झालेले नाही. डिसेंबर-2013 च्या अधिवेशनात सुध्दा हीच परिस्थिती होती. या निमित्ताने मी विनंती करतो की, अशासकीय कामकाजाच्या बाबतीत आपण योग्य तो निर्णय घ्यावयास पाहिजे. महोदय, सन्माननीय सदस्यांना जे विषय मांडण्यास संधी मिळत नाहीत ते विषय अशासकीय कामकाजाच्या माध्यमातून मांडले जातात. परंतु गेल्या एक वर्षापासून अशासकीय कामकाज वारंवार पुढे ढकलले जात आहे. माझी विनंती आहे की, या बाबत आपण विचार करावा.

सभापती : मी सन्माननीय सदस्य व सभागृहाच्या निदर्शनास आणून देतो की, अशासकीय कामकाज करण्यासाठी शुक्रवार हा दिवस ठरविलेला आहे. गेल्या आठवड्यातील शुक्रवारी अशासकीय कामकाज पूर्ण करण्याबाबत सन्माननीय सदस्यांना विनंती केली होती. परंतु सभागृहात मोजकेच सन्माननीय सदस्य उपस्थित होते. सभागृहात कोरम सुध्दा नव्हता. सायंकाळी 6 वाजेनंतर सभागृहात बसण्याची आपणा सर्वांची मानसिकता असावयास पाहिजे. सायंकाळी 6 वाजेनंतर सन्माननीय सदस्य सभागृहाच्या लॉबीमध्ये असण्याची सुध्दा शक्यता कमी असते. अजून अधिवेशनाचे चार दिवस बाकी आहेत. त्यामुळे आपण रात्री 8-9 वाजेपर्यंत बसायचे ठरविले तर गेल्या आणि या आठवड्यातील अशासकीय कामकाज पूर्ण होण्याची शक्यता आहे. सभागृहात शेवटपर्यंत बसण्याची आपण सर्वांनी मानसिकता केली पाहिजे.

श्री.अमरसिंह पंडित : महोदय, आम्ही गेल्या 15 दिवसांपासून मुंबईमध्ये आहोत. आठवड्यातील शुक्रवार हा कामकाजाचा शेवटचा दिवस असतो. सर्वांनाच आपापल्या मतदारसंघात जाण्याची घाई असते. मी पुन्हा एकदा विनंती करतो की, अशासकीय कामकाज घेण्याच्या दृष्टिकोनातून आपण योग्य ती कार्यवाही करावी.

श्री.माणिकराव ठाकरे : महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.अमरसिंह पंडित यांनी अतिशय महत्वाचा मुद्दा सभागृहात उपस्थित केला आहे. या निमित्ताने मी सूचना करू इच्छितो की, शुक्रवारी दोन्ही सभागृहांतील सर्वच सन्माननीय सदस्यांची आपापल्या मतदारसंघात जाण्याची

..6..

श्री.माणिकराव ठाकरे....

भूमिका असते. माझी सूचना आहे की, दररोज दिवसातील एक तास अशासकीय कामकाजासाठी राखून ठेवला तर अशासकीय कामकाजास न्याय मिळू शकतो. त्या एक तासामध्ये सन्माननीय सदस्यांना अशासकीय कामकाज मांडायचे असेल तर त्यांना ती एकप्रकारे संधी मिळू शकते. दररोज शासकीय कामकाज भरपूर असते. परंतु अशासकीय कामकाजाच्या वेळी म्हणजेच शुक्रवारी केवळ दोन-तीन सदस्य सभागृहात असतात. त्यामुळे त्यांना सुध्दा बोलण्याचा उत्साह नसतो. त्यातच अशासकीय कामकाजाच्या वेळी कोणी तरी राज्यमंत्री छापील उत्तरे देतात. म्हणून मी पुन्हा विनंती करतो की, प्रत्येक आठवड्यात पाच दिवसांमध्ये एक-एक तास अशासकीय कामकाजासाठी राखून ठेवला तर योग्य होईल.

सभापती : मी सभागृहाच्या निर्दर्शनास आणून देतो की, आपण नियमामध्ये अशी तरतूद केली आहे की, शुक्रवारी प्रश्नोत्तरे, लक्षवेधी सूचना संपल्यानंतर अडीच तास अशासकीय कामकाजासाठी राखून ठेवावा. शिवाय दररोज कामकाजाच्या शेवटी दोन-दोन अर्धा तास चर्चा असतात. प्रत्येक अर्धा तास चर्चेसाठी 15 मिनिटे अशा प्रकारे एकूण 30 मिनिटे अर्धा तास चर्चेसाठी राखून ठेवलेली असतात. अलीकडच्या कालखंडात अर्धा तास चर्चा होत नाहीत. त्यामुळे सकाळी 10 ते 12.30 वाजेपर्यंत विशेष बैठक घेतली तर जास्तीत जास्त अर्धा तास चर्चा, लक्षवेधी सूचना चर्चेला येऊ शकतात. लक्षवेधी सूचना किंवा अर्धा तास चर्चा लोकप्रतिनिधींच्या दृष्टीने किती महत्त्वाच्या असतात हे मी व्यक्तीशः जाणतो. कारण मी आमदार म्हणून अनेक वर्षे काम केले आहे. एक तर लक्षवेधी सूचना मंजूर होणे अवघड आहे आणि चुकून ती मंजूर झाली आणि ती चर्चेविना एका दणक्यात निघून गेली तर योग्य नाही. शक्यतोवर मी लक्षवेधी सूचना कधीच लॅप्स करीत नाही. चार दिवसात दररोज अडीच तास विशेष बैठक घेऊन अर्धा तास चर्चा, लक्षवेधी सूचना कशा चर्चेला येतील ते मी पाहणार आहे. परंतु अशासकीय कामकाजासाठी सन्माननीय सदस्यांनी सुध्दा जास्त वेळ दिला पाहिजे.

प्रा.फौजिया खान : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.माणिकराव ठाकरे यांनी बोलताना असे म्हटले की, कोणीतरी राज्यमंत्री छापील उत्तरे देतात. त्यांचे वक्तव्य राज्यमंत्र्यावर अन्याय करणारे आहे.

नंतर श्री.कांबळे....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

AA.1

MSK/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

14:20

प्रा. फौजिया खान

आम्ही मेहनत करतो आणि बरोबर उत्तर देतो आणि तरीही सन्माननीय सदस्यांनी असे सांगितले हे बरोबर नाही. कृपया आपण ते वक्तव्य काढून टाकावे. कोणता तरी माननीय राज्यमंत्री छापील उत्तर देतो असे ते म्हणाले.

श्री. माणिकराव ठाकरे : सभापती महोदय, माझे वक्तव्य काढण्यास हरकत नाही. माझा उद्देश वेगळा होता. सन्माननीय सदस्य उत्साही नसतात त्यामुळे उत्तर कसे तरी दिले तर मग समाधान करू घेऊन प्रश्न निस्तरला जातो असे मी म्हटले आहे. सभापती महोदय, माझे वक्तव्य काढावे असे वाटत असेल तर तसा निर्णय आपण घ्यावा.

सभापती : एखादा शब्द अनवधानाने बोलला जातो. मी त्या बाबतीतील निर्णय घेईन.

..2

पृ.शी./मु.शी. : औचित्याचे मुद्दे

श्री. जयंत प्र. पाटील : सभापती महोदय, माझा औचित्याचा मुद्दा आहे.

सभापती महोदय, महाराष्ट्राचे विभाजन करण्याची चर्चा आज केंद्रामध्ये मोठ्या प्रमाणात होत आहे. महाराष्ट्र निर्माण करण्यासाठी 106 हुतात्म्यांनी रक्ते सांडले. महाराष्ट्र अखंड राहिला पाहिजे यासाठी सातत्याने आपण प्रयत्न केले आहेत. महाराष्ट्र अपूर्ण आहे. बेळगाव, कारवार, निपाणी, भालकी यांसह संपूर्ण महाराष्ट्र झाला पाहिजे ही सातत्याने सभागृहाची भूमिका राहिली आहे. महाराष्ट्राचे तुकडे कोणी करू पाहत असेल तर त्याचा विरोध सभागृहाने केला पाहिजे. अधिवेशन सुरु असताना दोन्ही सभागृहांचा ठराव झाला पाहिजे की, महाराष्ट्र अपूर्ण आहे, तो पूर्ण झाला पाहिजे. बेळगाव, कारवार, निपाणी महाराष्ट्रात आली पाहिजे. कोणत्याही स्थितीत राज्याचे विभाजन होऊ नये असा ठराव अधिवेशन संपण्याच्या पूर्वी झाला पाहिजे. आज विदर्भीत चांगली मोहीम सुरु आहे. मिनी मंत्रालय संग्राम समिती झानेश्वर वायगुडेच्या नेतृत्वाखाली सुरु आहे. विदर्भ महाराष्ट्रात आला त्यावेळी तेथे मिनी मंत्रालय असेल, राज्य शासन तेथे येईल आणि न्याय देईल ही भूमिका त्यावेळी मांडली होती. वैदर्भीय जनतेला आश्वासित करण्यात आले होते. मिनी मंत्रालय चालू करण्याची भूमिका शासनाने घेतली पाहिजे. माननीय मंत्री, माननीय राज्यमंत्री, अधिकारी यांनी 15 दिवसांनी, 30 दिवसांनी तेथे गेले पाहिजे. असे केले तर विदर्भ वेगळा करण्याची मोहीम थांबेल. त्यामुळे माझी मागणी आहे की, हे अधिवेशन संपण्यापूर्वी कोणत्याही परिस्थितीत सभागृहामध्ये ठराव झाला पाहिजे की, महाराष्ट्र अखंड राहिला पाहिजे. केंद्र सरकार महाराष्ट्राचे तुकडे करण्याचा प्रयत्न करत असेल तर त्याला राज्याचा विरोध आहे. सार्वभौम सभागृहाने हे राज्यातील 11 कोटी जनतेला सांगितले पाहिजे की, आपल्याला महाराष्ट्र अखंड ठेवायचा आहे.

श्री. भाई जगताप : सभापती महोदय, सदनाचे ज्येष्ठ सन्माननीय सदस्य यांनी एक विषय येथे मांडला आहे.

श्री. विनोद तावडे : सभापती महोदय, ही चर्चा नाही. ही चुकीची परंपरा आहे.

श्री. भाई जगताप : सभापती महोदय, नियम 289 अन्वये प्रस्तावाच्या सूचनेबाबत मत मांडण्यासाठी 2 मिनिटे दिली जातात. सकाळी मात्र चर्चा होऊन उत्तरे झाली. मग आता येथे चांगल्या गोष्टीचे समर्थन होत असेल तर त्यामध्ये अडचण काय आहे ? हा कोणाचा व्यक्तिगत अजेंडा असू शकत नाही.

सभापती : मी सन्माननीय सदस्यांना सांगू इच्छितो की, नियम 289 अन्वये एखादा विषय येतो त्यावेळी सन्माननीय सदस्यांना विषय मांडण्यास व स्पष्टीकरण करण्यास 3-4 मिनिटे वेळ देतो. आणखी 1-2 सन्माननीय सदस्यांना त्यावर बोलण्यास संधी देतो. दोन्ही बाजूंचे मत घेतले जाते. माननीय उप मुख्यमंत्र्यांनाही विचारले जाते. मघाशी मी आबांनाही सांगितले. मला निर्णयाच्या दृष्टीने बरे होते. औचित्य हा त्या सन्माननीय सदस्यांचा असतो. मी सन्माननीय सदस्य श्री. जयंत प्र. पाटील यांना संधी दिली कारण तो त्यांचा औचित्याचा मुद्दा होता. त्या औचित्याच्या मुद्दावर बोलण्यास तुम्हाला परवानगी देणे योग्य होणार नाही असे मला वाटते.

श्री. भाई जगताप : सभापती महोदय, आपला निर्णय अंतिम आहे. आम्ही तो निर्णय पूर्णतः पाळू. माझी एकच विनंती आहे की, औचित्याचा मुद्दा हा व्यक्तिगत असला तरी त्याचे स्वरूप मोठे आहे. महाराष्ट्र राज्याच्या संदर्भात काही चर्चा होत असतील. अपवादात्मक बाब म्हणून या अगोदर सुध्दा तसे झाले होते. आपल्या प्रथा-परंपरांमध्ये हा विषय मोडतो. अनेक प्रथा-परंपरा सदनात केल्या आहेत. तुम्ही बोलू नका असे आपण म्हणत असाल तर मी बोलणार नाही.

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

AA.4

MSK/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

14:20

डॉ. दीपक सावंत : सभापती महोदय, माझा औचित्याचा मुद्दा आहे.

सभापती महोदय, राज्याच्या वैद्यकीय शिक्षण खात्यातर्फे घेण्यात येणारी परीक्षा म्हणजे प्रवेशपूर्व परीक्षा नेशनल सीईटीच्या धर्तीवर म्हणजे आता नीट नुसार आहे. ही परीक्षा या वर्षी देखील झाली. या परीक्षेचा निकाल पाहिला तर असे दिसेल की, यामध्ये अतिशय कमी विद्यार्थी उत्तीर्ण झाले आहेत. परीक्षेमध्ये विद्यार्थ्यांना कमी मार्क मिळाले आहेत. लोकांना असे वाटले की, सीबीएसई धर्तीवर नीटचा अभ्यासक्रम असेल आणि विद्यार्थ्यांनी त्याप्रमाणे तयारी केली होती. गेल्या वर्षी पर्सेन्टाईल मार्क दिले होते. त्यामुळे निकालाची टक्केवारी कमी होऊन 5.05 इतकी झाली. सर्वात पहिल्या सीईटीला निगेटिव मार्किंग होते. कालांतराने 12 वर्षांमध्ये निगेटिव मार्किंगची पद्धत काढली. आता पुन्हा निगेटिव मार्किंग पद्धत अमलात आणली आहे. माझी माननीय मंत्र्यांना विनंती आहे की, निगेटिव मार्किंगची पद्धत रद्द करावी आणि पूर्वीप्रमाणे सीईटी अथवा नीट घ्यावी. ज्यामुळे जास्तीत जास्त विद्यार्थी एमबीबीएस, डेन्टिस्ट्री, फार्माकॉलॉजी इकडे जातील. विद्यार्थ्यांचे नुकसान होणार नाही. अभ्यासक्रम काय असेल ते अगोदर कळवावे. धन्यवाद !

सभापती : माननीय मंत्र्यांनी याबाबत नोंद घ्यावी. आता मी सभागृहाची बैठक मध्यंतरासाठी स्थगित करीत आहे. सभागृहाची बैठक पुन्हा दुपारी 3.15 वाजता सुरु होईल.

(दुपारी 2.29 ते दुपारी 3.15 वा. पर्यंत मध्यंतर)

(नंतर श्री. रोझेकर

मध्यंतरानंतर

(सभापतीस्थानी माननीय उप सभापती)

पृ.शी.: राज्यातील काही सहकारी साखर कारखाने व सूत गिरण्याची होणारी विक्री थांबविणे

मु.शी.: राज्यातील काही सहकारी साखर कारखाने व सूत गिरण्याची होणारी विक्री थांबविणे संबंधी श्रीमती शोभाताई फडणवीस, डॉ.अपूर्व हिरे, वि.प.स.यांनी दिलेली लक्षवेधी सूचना

श्रीमती शोभा फडणवीस (विधानसभेने निवडलेल्या) : सभापती महोदय, मी नियम 101 अन्वये पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे आपल्या अनुमतीने सन्माननीय सहकार मंत्र्यांचे लक्ष वेधू इच्छिते आणि त्याबाबत त्यांनी निवेदन करावे, अशी विनंती करते.

"राज्यात एकही सहकारी साखर कारखान्याची विक्री होणार नाही, तसेच यापूर्वी विक्री झालेल्या साखर कारखान्यांच्या विक्री व्यवहाराची चौकशी करण्यात येईल, असे आश्वासन मा.मुख्यमंत्री यांनी दिलेले असतांनाही राज्य सहकारी बँकेने राज्यातील सात साखर कारखान्यांबरोबरच दोन सूत गिरण्यांची विक्रीची प्रक्रिया दिनांक २८ एप्रिल, २०१४ रोजी वा त्यासुमारास सुरु करणे, मंत्रिमंडळाने दिनांक १० सप्टेंबर, २०१३ रोजी राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या कमकुवत सर्वच साखर कारखाने खाजगी संस्था अथवा थकबाकीदार कारखाने लिलावात काढण्याची प्रक्रिया थांबविण्याचे आदेश संबंधितांना देऊन देखील सात कारखान्यांच्या विक्रीची प्रक्रिया सुरु केली जाणे, पुनःश्च आर्थिकदृष्ट्या कमकुवत साखर कारखाने विक्रीस काढण्यात आल्याने राज्यातील जनतेत पुन्हा क्षोभ निर्माण होणे, याप्रकरणी शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

श्री.हर्षवर्धन पाटील (सहकार मंत्री) : सभापती महोदय, लक्षवेधी सूचनेसंबंधीच्या निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना आधीच वितरित केल्या असल्यामुळे मी ते निवेदन आपल्या अनुमतीने सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

उपसभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

...2....

श्रीमती शोभा फडणवीस : सभापती महोदय, विदर्भातील आणि मराठवाड्यातील मागास भागातील काही साखर कारखाने आहेत. पहिल्यांदा सन 1993 मध्ये हे साखर कारखाने कधी विकले जाणार नाहीत, अशा प्रकारचा निर्णय घेऊन त्याची विक्री थांबविली होती. परंतु, आता जिल्हा आणि राज्य सहकारी बँकेने हे साखर कारखाने विक्रीस काढले आहेत. यामध्ये सात सहकारी साखर कारखाने आहेत आणि दोन सहकारी सूत गिरण्या आहेत. हे कारखाने राज्य सहकारी बँका व जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका यांनी परस्पर विक्री न करता लिजवर चालविण्यासाठी द्यावेत, असा निर्णय मुख्यमंत्री महोदयांनी आणि त्यांच्या समितीने घेतला होता. परंतु, राज्य सहकारी बँकेने व जिल्हा मध्यवर्ती बँकेने सन 2002 च्या तरतुदीनुसार साखर कारखान्यांची विक्री करण्याची नोटीस दिलेली आहे. या विक्री व्यवहारामुळे या सहकारी संस्थामधील जे सभासद आहेत, त्यांचे सभासदत्वाचे हक्क जातील. या सभासदांचे भागभांडवल या संस्थामध्ये आहे. त्यामुळे हे साखर कारखाने लिजवर देऊन त्यामधून थकित रक्कम वसूल करावी आणि कर्जफेड झाल्यानंतर हे कारखाने पुन्हा सभासदांना चालविण्यासाठी द्यावेत, अशा प्रकारची मागणी मी या लक्षवेधी सूचनेच्या माध्यमातून करीत आहे. मंत्री महोदय ही मागणी मान्य करतील का ?

श्री.हर्षवर्धन पाटील : सभापती महोदय, या लक्षवेधी सूचनेच्या माध्यमातून दोन-तीन प्रश्न सन्माननीय सदस्यांनी उपस्थित केले आहेत. एक गोष्ट खरी आहे की, मुख्यमंत्री महोदयांनी आणि मी स्वतः अशा प्रकारचे वक्तव्य केले होते की, बंद पडलेल्या सहकारी संस्थांचा शक्यतो लिलाव होऊ नये आणि त्या संस्था शेतकऱ्यांच्या, सभासदांच्या मालकीच्या राहिल्या पाहिजेत, अशी भूमिका आम्ही घेतली होती. परंतु, त्यामध्ये तांत्रिक अडचण अशी आली की, सिक्युरिटायझेशन ॲक्ट सहकारी संस्थांना लागू होत असल्याचे केंद्र शासनाने आदेशित केले आहे. एखादी संस्था थकबाकीत असेल, डिफॉल्टर असेल, एनपीओमध्ये गेली असेल तर रक्कम वसूल करण्याकरिता संस्थेची मालमत्ता विक्री करून थकबाकी वसूल करावी, अशा प्रकारचा स्टॅंड बँकांनी घेतला आहे. मध्यंतरी या विषयी दोन बैठका झाल्या आहेत. आजही मी सभागृहाला हे सांगू इच्छितो की, सरकारची भूमिका स्पष्ट आहे की, या संस्था सहकारामध्येच राहिल्या पाहिजेत, शेतकऱ्यांच्या मालकीच्याच राहिल्या पाहिजेत. त्यामुळे यामधून आपल्याला मार्ग काढावा लागणार आहे.

....3....

श्री.हर्षवर्धन पाटील.....

बँकांच्या समोर सुधा तांत्रिक अडचणी होत्या. रक्कम वसूल करण्यासंबंधी अडचणी आहेत. या संस्थांचे अकाऊंट एनपीओमध्ये गेले आहे. रिझर्व बँक ऑफ इंडिया आणि नाबाड्च्या गाईड लाईन्सच्या अनुषंगाने बँकांना दक्षता घ्यावी लागणार आहे. एका बाजूला बँकांची अडचण आहे आणि दुसऱ्या बाजूला या संस्था सहकारामध्येच कशा ठेवता येतील, हे आपल्याला पहायचे आहे.

यानंतर श्री.खंदारे.....

श्री.हर्षवर्धन पाटील....

परंतु हे विक्रीचे प्रकरण थांबवावे अशा सूचना मी दिल्या होत्या. अनेक सभासद मला वेळोवेळी सभागृहात भेटत असतात. म्हणून याबाबत उच्चस्तरीय बैठक घेण्यात येईल. या बैठकीसाठी जिल्हा बँक व राज्य सहकारी बँकेच्या प्रशासकांनाही बोलविले जाईल. अशा ज्या संस्था आहेत त्याबाबत काय मार्ग काढता येईल त्याबाबत विचार करण्यात येईल. साखर कारखाने असतील ते दीर्घ मुदतीने चालविण्यास देता येतील काय अशा प्रकारचा प्रयोग राज्यामध्ये करणे आवश्यक आहे. यापूर्वी विकलेल्या कारखान्यांनी शेतकऱ्यांचे, सभासदांचे व कामगारांचे हित पाळले नाही ही गोष्ट खरी आहे. त्या भागातील उद्योग पूर्णपणे संपणार असेल तर पुरोगामी राज्यात ते योग्य होणार नाही. त्यादृष्टीने सकारात्मक मार्ग काढण्याबाबत सहकार विभागाचा प्रयत्न राहील.

श्री.माणिकराव ठाकरे : सभापती महोदय, सहकाराच्या दृष्टीने व साखर कारखान्यांच्या दृष्टीने अत्यंत महत्वपूर्ण ही लक्षवेधी सूचना आहे. या निवेदनामध्येच शासनाने काही गोष्टी स्पष्ट केलेल्या आहेत. शासनाने असा विचार केला आहे की, विदर्भातील साखर कारखानदारी त्या ठिकाणचे सर्व साखर कारखाने हे विक्रीला जाणार आहेत. ते कारखाने राहिले पाहिजेत, सहकार क्षेत्र टिकले पाहिजे यासाठी शासनाने बैठक घेतली. त्या बैठकीत दीर्घ मुदतीच्या कालावधीसाठी कंत्राट बेसिसवर हे कारखाने चालविण्यास देण्याचा शासनाने निर्णय घेतला आहे. यातून मार्ग काढण्याचा शासनाने प्रयत्न केला आहे. सन 2003 च्या अँकटनुसार जिल्हा बँक व राज्य सहकारी बँकेला मालमत्ता विक्रीचा व वसुलीचा अधिकार मिळाला आहे. पण 2013 मध्ये शासनाने एक बैठक घेऊन शासनाचे धोरण जाहीर केलेले आहे. हा अँकट केंद्र सरकारचा आहे. केंद्र सरकारचा अधिनियम असतानाही शासनाने बैठक घेऊन ही कारखानदारी राहिली पाहिजे हे स्पष्ट केलेले आहे. दीर्घ मुदतीच्या करारानुसार कारखाने चालविण्यास देऊन नंतर ते सभासदांच्या मालकीचे राहतील या चांगल्या हेतूने शासनाने ती बैठक घेतली होती. परंतु येथेच न थांबता, बँकेचे पैसे वसूल झाले पाहिजेत आणि शासनाने ज्या उद्देशाने बैठक घेतली तो उद्देश संपूर्ण राज्यासमोर आणलेला आहे. हे कारखाने ऊस उत्पादक शेतकऱ्यांच्या मालकीचे राहिले पाहिजेत. म्हणून 15-20 वर्षासाठी ते कारखाने चालविण्यास देण्याचा निर्णय घेतला. बँका पैसे मागत आहेत

2...

श्री.माणिकराव ठाकरे...

आणि आम्ही वसुली करणारच असे सांगत आहेत. कारण त्या अँकटनुसार त्यांना थांबवू शकत नाही. परंतु शासन धोरणच जाहीर करीत असेल की, आम्ही हे कारखाने जाऊ देणार नाही, ते कारखाने सभासदांच्याच मालकीचे असले पाहिजेत तर यासाठी शासनाला राज्य सहकारी बँकेबरोबर तडजोड करावी लागेल. काही हप्ते बँकेमध्ये भरावे लागतील. यापूर्वीही आम्ही अशा प्रश्नाबाबत राष्ट्रीयकृत बँकांबरोबर चर्चा केलेल्या आहेत. त्या बँकांनीही शासनाबरोबर वनटाईम सेटलमेंट केलेले आहे. त्याप्रमाणे शासनाने रक्कमही भरली आहे. तशा प्रकारे टप्प्याटप्प्याने रक्कम भरू राज्य शासनाने राज्य सहकारी बँकेशी व्यवहार केला तर त्यातून मार्ग निघू शकेल. पण राज्य शासनाने काहीही न देण्याचे ठरविले तर बँका त्या अँकटच्या तरतुदीवर ठाम राहतील. त्यातून कोणताही मार्ग निघणार नाही. म्हणून या संदर्भात मंत्री महोदय एक उच्चस्तरीय बैठक बोलवून निर्णय घेतील काय ?

श्री.हर्षवर्धन पाटील : सन्माननीय सदस्य श्री.माणिकराव ठाकरे यांनी आपली भूमिका मांडली आहे. खरे म्हणजे यामध्ये दोनच गोष्टी महत्वाच्या आहेत. 2002 मध्ये अँकट मंजूर झाला आहे त्यातील कलम 2 (c) (v) मध्ये असे नमूद केले आहे की, " banks means --- such other bank which the Central Government may, by notification, specify for the purposes of this Act;" याचा आधार घेऊन 2003 मध्ये त्या अँकटमध्ये सुधारणा करण्यात आली. त्यामध्ये सहकारी बँकांचा सरफेसी अँकटमध्ये समावेश करण्यात आला. त्यानंतर हा प्रश्न मोठ्या प्रमाणात सुरु झाला. त्यामुळे मी माझ्या खात्याच्या सचिवांनाही सर्व कायदेशीर बाबी तपासून घेण्यास सांगितले होते. तसेच वरिष्ठ कौन्सिलर्सशी चर्चा करीत आहोत. सन्माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांना विनंती करावयाची आहे. सन 2003 साली केंद्र सरकारने नोटिफिकेशन काढले होते. माननीय अर्थमंत्री श्री.अरुण जेटली यांच्याकडे हा विषय आहे. हा विषय धोरणात्मक बाबीशी निगडित आहे. सरफेसी अँकटमध्ये राष्ट्रीयकृत बँकांच्या थकलेल्या कर्जाच्या वसुलीकरिता मालमत्ता विक्रीसाठी तो कायदा केला होता. त्यामध्ये जिल्हा बँकांचा उल्लेख नव्हता. परंतु 2003 मध्ये केंद्र सरकारने अधिसूचना काढून त्यामध्ये बँकेच्या डेफिनेशनचे मॉडिफिकेशन करून त्यात

3...

श्री.हर्षवर्धन पाटील....

सहकारी बँका आणल्या. सहकारी बँका त्यात आणल्यामुळे सरफेसीचा कायदा सहकारी बँकेला सुध्दा लागू झाला. या संदर्भात आपल्याला केंद्र सरकारकडे जावे लागेल अशी सरकारची भूमिका आहे. तसेच उच्चस्तरीय बैठक घेऊन मार्ग काढावा लागेल. या दोन्ही अडचणी आहेत. ही संस्था सहकार क्षेत्रात राहिली पाहिजे, शेतकऱ्यांकडे राहिली पाहिजे आणि जिल्हा बँकेच्या एनपीएचाही आपल्याला विचार करावा लागेल. विदर्भात सहकारातील एकूण 19 कारखाने होते. त्यापैकी 11-12 कारखाने गेले आहेत. उर्वरित 7 कारखान्यांबाबत कोर्ट केसेस आहेत. त्यापैकी एकही कारखाना सहकार तत्वावर अस्तित्वात नाही. याबाबत विशेष धोरण विदर्भासाठी घेण्याची आवश्यकता आहे. त्यामुळे उच्चस्तरीय बैठक घेण्यात येईल व त्यातून मार्ग काढला जाईल.

श्री.चंद्रकांत रघुवंशी : सभापती महोदय, एमएससी बँकेचे पैसे थकले होते म्हणून ते कारखाने विक्रीस काढले हे मान्य आहे. नंदुरबार जिल्ह्यात पुष्पदंतेश्वर सहकारी साखर कारखाना आहे. एमएससी बँकेने षडयंत्र रचून तो कारखाना लिलावात काढला आहे. मॅच फिकिंसग झाली. 180 एकरवर असलेला कारखाना अल्य किंमतीमध्ये विकत घेण्यात आला. ज्यांनी कारखाना विकत घेतला त्यांनी बाकीची देणीही दिली पाहिजेत अशी टेंडरमध्ये अट होती. त्या सभासदांना शोअर्सचे कोट्यवधी रुपये मिळालेले नाहीत. कोट्यवधी रुपयांचा कामगारांचा पगार थकलेला आहे. कारखान्याने व्यापाच्यांचे कोट्यवधी रुपये देणे बाकी आहे. असे असताना अचानकपणे ऑस्ट्रेलिया ज्वेलर्स नावाची कंपनी आमच्या भागात आली आणि त्या कंपनीने परस्पर अल्य किंमतीमध्ये कारखाना खरेदी केला. तो कारखाना त्यांच्या ताब्यात आहे. परंतु काही बाबींसंबंधी स्टे आहे. तो कारखाना विकत घेणाऱ्याचे मालमत्ता कार्डवर अजूनही नाव लागलेले नाही. कारखाना विकत घेण्यापूर्वी लोकांची देणी दिली पाहिजे अशी टेंडरमध्ये अट होती. जोपर्यंत देणी दिली जात नाही तोपर्यंत कारखाना विकत घेणाऱ्याचे नाव प्रॉपर्टी कार्डवर लागणार नाही याबद्दल सरकारने स्पष्ट शब्दात सांगितले पाहिजे. दरडोई उत्पन्नाच्या बाबतीत राज्यात सर्वांत शेवटचा जिल्हा आहे. गरिबांनी पोटाला चिमटे घेऊन त्या कारखान्याचे शोअर्स घेतले आहेत. पण राज्य सहकारी बँकेने घोळ केल्यामुळे तो कारखाना विकला गेला आहे. जोपर्यंत सर्वांची देणी दिली जात नाही तोपर्यंत कारखाना विकत घेणाऱ्याचे नाव लागणार नाही याबाबतची कार्यवाही केली जाईल का आणि या कारखान्याच्या संपूर्ण विक्रीच्या प्रक्रियेची सखोल चौकशी केली जाईल काय ?

4...

श्री.हर्षवर्धन पाटील : सन्माननीय सदस्य श्री.चंद्रकांत रघुवंशी यांनी उपस्थित केलेल्या बाबी तपासून घेतल्या जातील आणि त्यांनी 2-3 मुद्दे मांडले आहेत ते तपासून पुढील कार्यवाही करण्यात येईल. दुसरा एक महत्वाचा मुद्दा आहे. या बँका राज्यातीलच आहेत.

यानंतर श्री.शिगम....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

DD-1

MSS/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

15:30

श्री. हर्षवर्धन पाटील...

मग ती जिल्हा बँक असो किंवा राज्य सहकारी बँक असो. या बँका राज्यातील ठेवीदारांमुळे, शेतकऱ्यांमुळे आणि शासनाने वेळोवेळी केलेल्या मदतीमुळे मोठ्या झालेल्या आहेत. या बँका स्वबळावर मोठ्या झालेल्या आहेत असे कुणी मानण्याचे कारण नाही. असे प्रसंग येतात त्यावेळी व्यवहारी मार्ग काढणे, शेतकऱ्यांना मदत करण्याच्या दृष्टीने, शेतकऱ्यांच्या मालाला योग्य भाव देण्याच्या दृष्टीने विचार करणे आवश्यक होते. पण काही बाबतीत हे घडले नाही. या बाबतीत अशा प्रकारच्या ज्या तक्रारी प्राप्त होतात त्याबाबतीत वेगळे धोरण घेऊन पुढची वाटचाल करावी लागेल असे मला वाटते आणि तशा प्रकारची भूमिका आम्ही घेऊ.

श्री. जयंत प्र. पाटील : राज्यामध्ये एकूण किती कारखाने आजारी आहेत. चालविण्यास दिलेल्या कारखान्यांची संख्या किती आहे, 17 वर्षाच्या कालावधीत चालविण्यास दिलेल्या कारखान्यांची संख्या किती आहे आणि त्यांची थकबाकी किती आहे, विदर्भातील कारखाने चालविण्यास दिले तर ते कुणी चालविण्यास घेण्याची शक्यता आहे काय ?

श्री. हर्षवर्धन पाटील : सन्माननीय सदस्यांनी व्यापक प्रश्न विचारलेला आहे. सहकार क्षेत्रातील एकंदरीत 107 कारखाने होते. त्यापैकी 100 कारखाने उत्तमरीतीने चालू आहेत. बच्याचशा कारखान्यांनी सरकारचे भागभांडवल देखील परत केलेले आहे. ब-याचशा कारखान्यांची अडीच हजार कोटी स्प्यांची बँक गॅरण्टी देखील एकझॉस्ट झालेली आहे. उरलेल्या 60-62 कारखान्यांपैकी 36-38 कारखाने विकले गेले आहेत. राहिलेले 22-25 कारखाने आता अडचणीमध्ये आहेत. कच्चामाल न मिळणे, पाऊस कमीजास्त प्रमाणात पडल्यामुळे उत्पादनामध्ये घट होणे, मिसमॅनेजमेंट होणे, संचालक मंडळाने चुकीचे निर्णय घेणे अशा कारणांमुळे कारखाने अडचणीमध्ये आलेले आहेत. सन्माननीय विरोधी पक्षनेते देखील कारखाना चालवितात. सन्माननीय सदस्य श्री. जयंत प्र. पाटील यांनी देखील एक कारखाना काढलेला आहे. कारखाना उत्तम त-हेने चालावा यासाठी प्रोफेशनल मॅनेजमेण्टची आवश्यकता आहे. राज्य सरकारने घेतलेल्या थकहमी पैकी कोणतीही थकहमी देण्याची पाळी शासनावर आलेली नाही आणि ती न येईल अशा प्रकारची व्यवस्था विभाग करील.

श्रीमती शोभा फडणवीस : शासन या बाबतीत निर्णय घेईपर्यंत कारखान्यांच्या लिलावाला शासन स्थगिती देईल काय ?

..2..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

DD-2

MSS/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

15:30

श्री. हर्षवर्धन पाटील : आम्ही काही कारखान्यांच्या लिलावास स्थगिती दिली होती. परंतु 2003च्या कायद्याप्रमाणे हा अधिकार बँकांचा आहे. यामध्ये कायदेशीर बाबी निर्माण झालेल्या आहेत. या बँका आपल्या आहेत, शेतकरी आपला आहे. आवश्यकता वाटली तर याबाबतीत माननीय मुख्यमंत्र्यांच्या स्तरावर बैठक घेतली जाईल. आज बँकाचे अधिकारी देखील आलेले आहेत. ही प्रक्रिया थांबविण्याच्या दृष्टीने मी त्यांना सूचना देईन.

...3...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

DD-3

MSS/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

15:30

पृ. श्री. : राजीव गांधी जीवनदायी योजनेमध्ये हृदयविकार झटका, टायफाईड

यासारख्या आजारांचा समावेश करण्याची आवश्यकता

मु.शी. : राजीव गांधी जीवनदायी योजनेमध्ये हृदयविकार झटका, टायफाईड

यासारख्या आजारांचा समावेश करण्याची आवश्यकता यासंबंधी

सर्वश्री अमरसिंह पंडित, धनंजय मुंडे, डॉ. रणजित पाटील,

सर्वश्री पांडुरंग फुंडकर व गोपीकिसन बाजोरिया, वि. प. स.

यांनी दिलेली लक्षवेधी सूचना.

श्री.अमरसिंह पंडित (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, मी नियम 101 अन्वये पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे आपल्या अनुमतीने सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्र्यांचे लक्ष वेधू इच्छितो आणि त्याबाबत त्यांनी निवेदन करावे, अशी विनंती करतो.

"राज्यातील अनेक गरजू रुग्णांना जीवनदायी ठरलेल्या राजीव गांधी जीवनदायी आरोग्य योजनेत हृदय विकार झटका (विना गुंतागुंत), टायफाईड, पॅराफेल्जीया (पाय लुळे होणे), गॅस्ट्रो इनफाईटीस, कंबरेच्या मणक्याची शस्त्रक्रिया, ॲपॅंडिक्स, हरणीया, पाईस, हायड्रोसिल, गुडघा सांध्याची शस्त्रक्रिया, नवजात शिशुचे उपचार, बाळांतपण, सिझर, हिस्टॉमीस आदी अत्यंत महत्वाच्या आजारांचा समावेश नसणे, रोगाचे निदान झाल्याशिवाय उपचाराचा खर्च मंजूर होत नसणे, अतितात्काळ रुग्णांना कागदोपत्री सोपस्कार पूर्ण झाल्याशिवाय योजनेचा फायदा न मिळणे, टोल फ्री क्रमांक अथवा इतर दूरध्वनीवरुन योजनेबाबत कोणतीही कार्यवाही मुदतीत न होणे, अनेक रुग्णालयांकडून अनामत रक्कम घेतल्याशिवाय उपचार न करणे, ग्रामीण भागातील रुग्णालयांना मंजूर झालेला खर्च शासनाकडून न मिळणे, योजनेसाठी शासन स्तरावर अत्यल्प तरतूद असल्यामुळे अनेक रुग्ण उपचारापासून वंचित राहणे, यामुळे ग्रामीण भागातील गोरगरीब गरजू रुग्ण योजनेच्या फायद्यापासून वंचित राहणे, परिणामी जनतेत पसरलेला तीव्र असंतोष, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची उपाययोजना व शासनाची प्रतिक्रिया."

..8..

प्रा. फौजिया खान (सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, लक्षवेधी सूचनेसंबंधीच्या निवेदनाच्या प्रती माननीय सदस्यांना आधीच वितरित केल्या असल्यामुळे मी ते निवेदन आपल्या अनुमतीने सभागृहाच्या पटलावर ठेवते.

उप सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छापावे)

..5..

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

DD-5

MSS/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

15:30

श्री. अमरसिंह पंडित : ही अतिशय महत्वाची लक्षवेधी सूचना आहे. राज्यातील गोरगरीब रुणाना दर्जेदार उपचार देण्यासाठी शासनाने सुरु केलेली राजीव गांधी जीवनदायी आरोग्य योजना

ही आता जीवधेणी आरोग्य योजना झालेली आहे. ही योजना आता भ्रष्टाचाराचे कुरण झालेले आहे. या योजनेतर्गत लाभार्थ्यांकदून कार्डसाठी 20 रुपये घेतले जात होते. आता त्यासाठी 200 रुपये घेतले जातात. म्हणून ही योजना भ्रष्टाचाराचे कुरण झालेली आहे असा उल्लेख मी केला. एन्जोप्लास्टी किंवा बायपास करण्यासाठी रुपये अँडमिट झाल्यानंतर त्याच्यावर तातडीने एन्जोप्लास्टी किंवा बायपास शस्त्रक्रिया करावी लागणार असेल तर त्यासाठी टोल फ्री नंबरवर फोन केल्यानंतर तातडीने परवानगी मिळत नाही. परिणामी रुणावर तातडीने उपचार करता येत नाहीत. याबाबतचे कन्फर्मेशन तातडीने मिळणे आवश्यक आहे. दुसरे असे की, काही शस्त्रक्रियांसाठी 2 लाख रुपये खर्च येतो. कोणत्या शस्त्रक्रियेसाठी किती खर्च यावयास पाहिजे यासंबंधीचा निर्णय हॉस्पिटलमधील वरिष्ठ डॉक्टरांनी चर्चा करून घेतला पाहिजे. मुंबई महानगरातील हॉस्पिटल्समधून रुणांकदून अधिक पैसे घेतल्याच्या तक्रारी प्राप्त झालेल्या आहेत. मुंबईतून 1433 तक्रारी प्राप्त झालेल्या आहेत. ऑपरेशनसाठी किंवा अन्य कोणत्याही आजारावरील उपचारासाठी ठरलेल्या रकमेपेक्षा जास्त रकमेची मागणी रुणांकदून केली जाते. अशा प्रकारे या योजनेअंतर्गत रुणांकदून जास्त रकमेची मागणी केली जात असेल तर या जीवनदायी योजनेचा लाभ का दिला जातो ? दुसरे असे की, जेव्हा इमर्जन्सीचे रुण येतात त्यावेळी त्याच्यावर शस्त्रक्रिया करण्यासाठी टोल फ्री नंबर वरून कळविल्यानंतर शस्त्रक्रिया करण्यासंबंधी तातडीने परवानगी मिळणे आवश्यक आहे. यासंदर्भात शासन निर्णय घेईल काय ? माझा दुसरा प्रश्न असा आहे की, अवैध मार्गाने पैसे मागितल्या संबंधी ज्या ज्या तक्रारी करण्यात आलेल्या आहेत त्याची दखल घेऊन संबंधित दोषीवर तातडीने कारवाई करण्यात येईल काय ?

प्रा. फौजिया खान : सन्माननीय सदस्यांनी अतिशय महत्वाच्या विषयावर लक्षवेधी सूचना विचारलेली आहे. राजीव गांधी जीवनदायी आरोग्य योजनेमध्ये येणाऱ्या प्रश्नांच्या बाबतीत सन्माननीय सदस्यांनी उल्लेख केला. परंतु या योजनेच्या ज्या चांगल्या गोष्टी आहेत त्याचा त्यांनी उल्लेख केलेला नाही. मी सांगू इच्छिते की, 2 वर्षांमध्ये 2 लाख 22 हजार 232 इतके

..6..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

DD-6

MSS/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

15:30

प्रा. फौजिया खान...

उपचार/शस्त्रक्रिया करण्यात आलेल्या आहेत. त्यासाठी 581 कोटी रुपये खर्च केलेले आहेत. 80 टक्के बिले देखील दिलेली आहेत. सन्माननीय सदस्यांची तक्रार अशी आहे की, प्रिंथरायझेशन

मिळण्यास उशीर होतो. 88 केसेस अशा आहेत की त्यांचे निवारण झालेले आहे. इमर्जन्सीच्या केसेसच्या बाबतीत टेलिफानद्वारे प्रिअॉथरायझेशन घेऊन प्रक्रिया करण्याची गरज आहे असे सन्माननीय सदस्यांनी सांगितले. राज्यात 2 वर्षात अशा प्रकारच्या 2761 केसेस आणि बीडमध्ये 279 केसेस झालेल्या आहेत. जीवनदायी योजना 17 वर्षे चालविली. या योजनेला अतिशय चांगला प्रतिसाद मिळाला. म्हणून नवीन योजना सुरु केली. या जीवनदायी योजनेमध्ये 17 वर्षात 96 हजार केसेस केल्या. त्याची सरासरी किंमत 66 हजार इतकी होती. आता 2 लाख 22 हजार केसेस झालेल्या असून सरासरी खर्च 24 हजार रुपये आहे.

...नंतर श्री. भोगले...

प्रा.फौजिया खान....

या राज्यामध्ये आपण या सर्व शस्त्रक्रियांची बाजारातील किंमत कमी करण्यामध्ये यशस्वी झालो आहोत. इंडियन एक्प्रेस या वृत्तपत्रामध्ये आज एक चांगले आर्टिकल आलेले आहे. वोकार्ड रुणालय शस्त्रक्रियेसाठी 1.20 लाख रुपये फी आकारते. या योजनेची यशस्वीपणे अंमलबजावणी होत आहे. 8 जिल्ह्यामध्ये पथदर्शी म्हणून ही योजना सुरु करण्यात आली. तेथील तक्रारी कमी इच्छिता आलेल्या आहेत. राज्यामध्ये ही योजना लागू केल्यानंतर काही प्रमाणात तक्रारी आहेत, त्या हळूहळू कमी होतील.

अंड.आशिष शेलार : सभापती महोदय, राजीव गांधी जीवदायी आरोग्य योजनेबद्दल दोन्ही बाजूच्या माननीय सदस्यांच्या भावना सारख्याच आहेत. या योजनेमध्ये एक प्रोसेस अंडमिनिस्ट्रेटिव्ह असून दुसरी प्रोसेस मेडिकल क्लिनिकलची आहे. अंडमिनिस्ट्रेटिव्ह प्रोसेसमध्ये ऑनलाईन रजिस्ट्रेशन करण्यापासून हेत्थ कार्ड विषयाचा समावेश होतो. 1.5 कोटी पैकी 10 ते 15 लाख लोकांना हेत्थ कार्ड मिळाले आहे. ज्या पद्धतीने प्रि अंथोरायझेशनचा विषय मांडला गेला, डॉक्टरांना जी वेगवेगळी कामे दिली गेली आहेत, जे फॉर्म उपलब्ध केले आहेत ते इतके क्लिष्ट आहेत की, ते भरण्यासाठी डॉक्टरांची मदत घेतल्याशिवाय भरता येत नाहीत. डॉक्टरांनी बेडवरील पेशंटचा फोटो काढणे, त्याला परत नेणे, त्याचे पैसे देणे हा सर्व प्रशासकीय दिरंगाईचा भाग आहे. मेडिकल पॅकेज बनविण्यात आले आहे. काही आजार जास्त घेतले म्हणून जास्त संख्या झाली हे खरे आहे. यामुळे संख्या कमी झाली आहे. निक्रोड्रीप सिंझोमसाठी अंडमिट व्हायची गरज नाही. आठवड्याने अंडमिट व्हा असे सांगता येते. काही आजार असे आहेत की, त्यासाठी अंडमिट व्हावे लागते. शासन म्हणते की अंडमिट व्हा. त्यामुळे या अंडमिनिस्ट्रेटिव्ह रिफॉर्म्सबाबत रिहू घेण्याची गरज आहे. मेडिकल क्लिनिकल प्रोसेसमध्ये कॉस्ट आहे त्यापेक्षा जास्त खर्च करणे आवश्यक आहे, काही ठिकाणी कॉस्ट जास्त आहे पण प्रत्यक्ष खर्च कमी आहे. त्यामुळे अंडमिनिस्ट्रेटिव्ह आणि मेडिकल क्लिनिकल प्रोसेसचा रिहू घेण्याची गरज आहे. अशा प्रकारचा रिहू घेऊन ही योजना चांगली करण्यासाठी प्रयत्न केला जाईल का?

प्रा.फौजिया खान : प्रोसेसचा रिहू होतच राहणार आहे. या योजनेची व्याप्ती खूप मोठी आहे. जुनी जीवनदायी योजना आणि राजीव गांधी जीवनदायी आरोग्य योजना यामध्ये खूप फरक आहे. या योजनेमध्ये अनेक आजार आहेत, अनेक कॉम्प्लेसिटीज असल्यामुळे पारदर्शक पद्धतीने

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

EE.2

SGB/ ST/

15:40

प्रा.फौजिया खान....

कारभार व्हावा यासाठी प्रयत्न सुरु आहे. हेत्थ कार्डबाबत सांगण्यात आले आहे. पिवळे आणि केसरी रंगाचे रेशन कार्ड दाखविले तरी चालते. 50 लाख हेत्थ कार्डचे वाटप केले आहे. अगोदर 8 जिल्हयांमध्ये पथदर्शी म्हणून योजना सुरु केली होती. त्या ठिकाणी फार काही तक्रारी नव्हत्या. तक्रारीची संख्या खूप कमी झाली आहे. आता 27 जिल्हयांमध्ये योजना सुरु केली आहे. यामध्ये सगळी नवीन सिस्टीम आहे, त्याची सवय झाल्यानंतर या तक्रारी सुध्दा कमी होतील.

डॉ.दीपक सावंत : सभापती महोदय, किती वर्षे टिथिंग ट्रबल चालणार आहे? ऑपरेशन टाळायचे असेल तर प्रि-अंथोरायझेशनसाठी बराच वेळ लावला जातो. योरयरित्या फॉर्म भरलेला नाही, आणखी काही गोष्टी नाहीत असे सांगून टाळाटाळ केली जाते. ही दिरंगाई कमी करण्यासाठी वन विंडो सिस्टीम करणार आहात काय? ब-याचदा रेशन कार्डवर तारीख दिसत नाही किंवा कार्ड जुने असल्यामुळे अधिकाच्याची सही नसते, याचा फायदा घेऊन अपात्र ठरविले जाते. या प्रॅक्टिकल गोष्टी आहेत. प्रि-अंथोरायझेशनसाठी लागणारा वेळ कमी करणार आहात काय? ग्रामीण भागामध्ये अनेक शस्त्रक्रिया केल्या जात नाहीत. बायपास किंवा हृदयाचे वॉल्व्होटॉमी ऑपरेशन असेल तर शहरामध्ये यावे लागते. या ऑपरेशनसाठी टाळाटाळ केली जाते. ग्रामीण भागासाठी वेगळी सिस्टीम अंगीकारली जाईल काय? ग्रामीण रुणालयाकडून शिफारस केल्यास प्राधान्य देण्याबाबत कम्युनिकेशन ठेवले जाईल काय? अनेकदा खाजगी रुणालयातील डॉक्टर्स जीवनदायी आरोग्य योजनेमध्ये काम करीत असल्यामुळे खाजगी बिले जीवनदायी योजनेमध्ये अंतर्भूत करून करोडो रुपयांची वसुली सरकारकडून करतात, त्यांना दंड आकारणार का?

प्रा.फौजिया खान : सन्माननीय सदस्य डॉ.दीपक सावंत यांनी अनेक प्रश्न उपस्थित केले आहेत. समस्या हळूहळू दूर होईल. रेशन कार्डवर तारीख नसल्याबदलचा मुद्दा मांडला आहे. याकरिता एक मार्ग काढला आहे. आता नवीन कार्ड इश्यू होत आहेत. दर महिन्याचा अहवाल जिल्हाधिकाऱ्यांनी शासनाला पाठवावा. यामुळे डेट ऑफ इश्यूचा प्रश्न मिटेल, त्याची आवश्यकता राहणार नाही. असा निर्णय घेतल्यामुळे हा प्रश्न सुटेल अशी अपेक्षा आहे. प्रि-अंथोरायझेशन 24 तासात करण्यात येते. त्यामध्ये रिजेक्शनचे प्रमाण 4.52 टक्के आहे. रुणालयामध्ये भ्रष्टाचार

होण्याची शक्यता आहे असे सांगण्यात आले. तक्रारी येऊ शकतात. त्या तक्रारीचे निवारण करण्यासाठी हेल्पलाईन सुरु केलेली आहे. 3500 ग्रिव्हन्सेस प्राप्त झालेल्या होत्या, त्यापैकी 2651

...3...

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

EE.3

SGB/ ST/

15:40

प्रा.फौजिया खान....

ग्रिव्हन्सेसचे निवारण करण्यात आले आहे. हॉस्पिटलचे पैसे पूर्तता करण्यासाठी कम्पेल केलेले आहे. 90 टक्के केसेसचे रिड्रेसल झालेले आहे. हेल्पलाईनच्या माध्यमातून हॉस्पिटलबद्दल तक्रारी असतील तर त्या तक्रारींचे निवारण करण्यासाठी चांगले मेंकनिझम निर्माण केले आहे.

डॉ.रणजित पाटील : सभापती महोदय, पिवळी आणि केसरी शिधापत्रिकांची संख्या 1.75 कोटी एवढी आहे. जीवनदायी आरोग्य योजना अतिशय चांगली आहे. शेतकऱ्यांच्या आत्महत्यांमागील एक कारण असे निर्दर्शनास आले आहे की, त्यांच्या कुटुंबामध्ये आपत्कालीन आजार होते. अतिशय प्रगत्यभ आणि पुरोगामी योजना असून या योजनेमध्ये डॉक्टरांचा सहभाग आणि रुणांचा सहभाग अतिशय कमी आहे. 950 आजार कव्हर केले आहेत. दरडोई उत्पन्न 55000 रुपये आहे तेथे फायदा घेणाऱ्यांची संख्या जास्त असल्याचे दिसून येते. खरी ग्यानबाची मेख ही आहे की, आपण वाहनाचा इन्शुरन्स काढतो त्यावेळी कमी प्रिमियम असेल तर कमी कव्हरेज मिळते. एका व्यक्तीला 333 रुपयांचा प्रिमियम असेल तर कव्हरेज कसे जास्त मिळणार आहे? राज्याचे आरोग्य खाते ज्या भावामध्ये स्वतःच्या रुणालयासाठी इम्प्लांट खरेदी करते त्याच भावामध्ये खाजगी रुणालयांतील इम्प्लांटला तेवढाच खर्च लागेल अशी अपेक्षा शासनाला असेल तर मी दाव्याने सांगू इच्छितो की, ऑर्थोपेडिकच्या कोणत्याही सर्जरीसाठी आपण 12 हजार रुपयांचा खर्च देतो त्याचे इम्प्लांट शासन 5 ते 7 हजार रुपयांमध्ये खरेदी करते.

नंतर श्री.भारवि...

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

FF1

BGO/ ST/ ST/

भोगले..

15:50

डॉ.रणजीत पाटील....

या योजनेमध्ये इम्प्लॉट हा एक नुसता भाग आहे. त्यांचा स्टेटचा खर्च, औषधांचा खर्च, अँनेस्थेशियाचा खर्च, परतीच्या प्रवासाचा खर्च, डब्याचा खर्च हा आपण अंतर्भूत केला पाहिजे. ही सर्जरी सरकारला करायची असेल तर त्यासाठी 35 ते 40 हजार रुपये इतका खर्च येतो. आपण शासकीय स्लाणालयांसाठी व खाजगी स्लाणालयांसाठी वेगवेगळे नियम लागू केले आहेत. त्यामुळे आपण यात अयशस्वी होत आहोत. कोणावरही टीका किंवा आरोप करण्यापेक्षा ही योजना तळागाळातील लोकांपर्यंत कशी जाईल हे पाहिले पाहिजे. आताच सन्माननीय सदस्य अँड.आशिष शेलार यांनी 3 वर्षांसाठी एमओयू केल्याचे सांगितले. 3 वर्षे आपण एस्कलेशन गृहीत धरणार नाही काय ? तेव्हा या गोष्टीचा आपण कुठे तरी रिव्ह्यू करायला पाहिजे. या 333/- स्लायांमध्ये अधिकची रक्कम टाकून कवरेज दिले तर त्याचा निश्चितच फायदा होईल. त्यामुळे रिव्ह्यू केल्याशिवाय दुसरा कोणताही पर्याय नाही.

आपल्याकडे राष्ट्रीय सुरक्षा विमा योजना होती. आपण आरोग्य कार्ड वाटप करू शकलो नाही. राष्ट्रीय सुरक्षा विमा योजने अंतर्गत स्मार्ट कार्ड देण्यात आले होते. ते गेंझेट इन्सर्ट केल्यानंतर केंद्र शासनाकडे सगळी माहिती आपोआप पोहोचायची. तसे आपण करू शकत नाही काय ? त्यांनी 30 स्लायांमध्ये ते कार्ड दिले होते. आपण 200 स्लाये एका आरोग्य कार्डाच्या चिटोच्यासाठी घेत आहात. या कार्डावर सही व तारीख देखील नाही. याचा देखील आपण रिव्ह्यू घेतला पाहिजे. 3 वर्षांचा एमओयू कर्ज वेठीस धर्ज त्याचा काहीच उपयोग होणार नसेल तर ते चुकीचे आहे. ही चांगली योजना आहे. 750 कोटी स्लाये एखाद्या कंपनीला देत असाल तर त्यातून आऊटपूट काढायला पाहिजे. स्मार्ट कार्डसाठी अजून 5-10 कोटी स्लाये खर्च होतील. छत्तीसगडमध्ये वितरणावर जास्त खर्च करावा लागला आहे. त्यामुळे तेथे अन्न सुरक्षा योजना फायद्याची ठरली, प्रभावी ठरली. तेव्हा रिव्ह्यू घेऊन यात मूलगामी बदल करण्यात येणार आहेत काय व ते बदल कधी पर्यंत करण्यात येणार आहेत आणि यासाठी शासन बैठक बोलावणार आहे काय ?

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

FF 2

BGO/ ST/ ST/

भोगले..

15:50

प्रा.फौजिया खान : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी ही स्कीम चांगली असल्याचे मान्य केल्याबद्दल मी त्यांची आभारी आहे. या योजनेचा लाभ मोठ्या संख्येने लोक घेत असले तरी काही प्रश्न आहेत हे मान्य करावे लागेल. या योजनेची व्याप्ती मोठी असल्यामुळे प्रश्न हे राहणारच आहेत. जेथे पर कॅपिटा इन्कम कमी आहे तेथे प्रश्न असू शकतो. लहान स्ऱणालयांमध्ये स्पेशालिटी सर्वीस उपलब्ध नसल्यामुळे तेथे देखील प्रश्न निर्माण होतात. आपले जे नॉर्म्स आहे त्या प्रमाणे काही ठिकाणी सेवा उपलब्ध नाहीत. हल्ळूहल्लू ती सेवा देखील उपलब्ध होईल. येथे इम्प्लान्ट रेटचा उल्लेख करण्यात आला आहे. होलसेमध्ये इम्प्लान्ट विकत घेतले असल्यामुळे पूर्ण राज्यामध्ये इम्प्लान्टचे रेट कमी झालेले आहेत. आता प्रत्येक स्ऱणालय कमी दराने इम्प्लान्ट खरेदी करीत आहे. या योजनेमुळे मार्केट प्राईझ ब्रिंग डाऊन झालेली आहे. येथे स्मार्ट कार्डसंबंधी चांगली सूचना करण्यात आली आहे. स्मार्ट कार्ड हे कोट्यवधी लोकांना द्यावे लागेल. त्यामुळे आपण या योजनेची सुख्खात रेशन कार्ड पासून केली आहे. या योजनेमध्ये सुधारणा ह्या होतच राहणार आहेत. ही सलग प्रक्रिया आहे. लोकांना अधिक चांगली सेवा मिळावी म्हणून आम्ही प्रयत्नशील राहणार आहोत.

श्री.हेमंत टकले : सभापती महोदय, ही योजना अतिशय चांगली असून ती संपूर्ण राज्यामध्ये लागू करण्यात आली आहे. सदर योजना राज्यात लागू केल्यामुळे जे काही प्रश्न नव्याने निर्माण झालेले आहेत त्यावर येथे चर्चा होत आहे. विम्याची जी काही रक्कम आहे ती आताच्या काळाशी सुसंगत करता येईल काय हे पाहणे महत्वाचे आहे. ही योजना आपल्याला यशस्वी करावयाची असेल व गरीब स्ऱणांना खरोखर फायदा मिळवून द्यायचा अशी शासनाची इच्छा असेल तर त्यासाठी प्रयत्न करणे आवश्यक आहे. या योजनेकडे पब्लिक प्रायव्हेट एन्टरप्रायझेस या दृष्टीने आपण बघत आहोत. आपण अनेक स्ऱणालयांना ऑथोरायझेशन देऊन या योजनेत समाविष्ट करू घेतले आहे. यासाठी देखील नॉर्म्स आहे. यावर देखरेख आणि नियंत्रण असणे

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

FF

BGO/ ST/ ST/

भोगले..

15:50

श्री.हेमंत टकले...

आवश्यक आहे. कारण मध्यांतरी एका मोठ्या वर्तमानपत्राच्या प्रमुख पत्रकाराने यातील प्रत्यक्ष परिस्थिती काय आहे ती एका झणालयात बसूनच मला सांगितली होती. गरीब झणांवर आपण उपचार करतो किंवा त्यांच्यावर शस्त्रक्रिया करण्यात येते. त्यावेळी ज्या दर्जाचे सर्जन आवश्यक असतात असे सर्जन त्यांची सेवा देण्यास तयार असतात. आताच सन्माननीय सदस्य डॉ.रणजीत पाटील यांनी इनपुटसचा उल्लेख केला. त्या योग्य क्वालिटीच्या मिळत नाहीत. ज्या किंमती आपण ठरवून दिलेल्या आहेत त्यामध्ये ते बसणे शक्य नाही. त्यामुळे एकूण खर्चाच्या मर्यादेवर खूप बंधने येतात. त्यामधून ऑपरेशन देखील यशस्वी होत नाही. ते यशस्वी झाले तर पुढे जी रिकवरीची प्रक्रिया असते त्यामध्ये देखील अडचणी निर्माण होतात. आपण इन्फ्रास्ट्रक्चर दिलेले आहे. ते अऱ्डमिनिस्ट्रेटीव रिफॉर्म म्हणून सांगितलेले आहे. आपल्याला हे सर्व नेटाने करावयाचे आहे. ही संख्या वाढतच जाणार आहे. आपण स्मार्ट कार्ड काढले तर खच्या अर्थाने शेवटच्या माणसाला लाभ मिळू शकेल. तेहा या सर्व त्रुटी दूर करण्याची नितांत आवश्यकता आहे. पब्लिक प्रायव्हेट पार्टनरशिपमधून ॲफिलिएशन देण्यात येत आहे. त्यांच्याबद्दलचे नॉर्म्स चांगले केले पाहिजे. आता आपण किती झणालयाविरोधात तक्रारी करण्यात आल्या आहेत हे रोज वर्तमानपत्रात वाचतो. हे सर्व थांबविण्याकरिता शासन वेगळा विचार करणार आहे काय ?

प्रा.फौजिया खान : सभापती महोदय, येथे पैशाचा अजिबात प्रश्न नाही. या योजनेसाठी कितीही पैसे देण्यास शासन तयार आहे. आता पर्यंत जेवढा निधी देण्यात आला आहे तेवढा तो खर्च देखील झाला आहे.

डॉ.दीपक सावंत : सभापती महोदय, असे असेल तर मग खाजगी झणालये या योजनेपासून दूर का पळत आहेत ?

प्रा.फौजिया खान : सभापती महोदय, हे खरे नाही. आज आपण मार्केट प्राईझ कमी करण्यामध्ये यशस्वी झालेलो आहेत. आज व्होकार्ट स्णालय देखील स्थाये 1,30,000/- मध्ये शस्त्रक्रिया करत आहेत. याचे कारण सर्व आर.सी.डी.एच.एस.मार्फत दिलेले आहेत. जुन्या योजनेची किंमत स्थाये 66000/- इतकी होती. ती आता आपण स्थाये 24000/- पर्यंत आणली आहे. त्यामुळे आज तरी दर वाढविण्याची आवश्यकता नाही असे मला वाटते. जेथे आवश्यकता असेल त्याचा शासन जरूर विचार करेल. ज्या स्णालयांच्या विरोधात तक्रारी आल्या आहेत, तेथे काही प्रॉब्लेम असल्याचे निर्दर्शनास आले तर स्णालय सस्पेंड करता येईल. अशा प्रकारे आपण स्वतः 18 स्णालये सस्पेंड केलेली आहेत. मोठ्या स्णालयांमध्ये स्णाना त्रास देण्याचा प्रकार होत असेल तर त्यावर आपण अँकशन सुद्धा घेत आहेत. ही योजना चांगल्या प्रकारे चालली पाहिजे अशी सर्व सन्माननीय सदस्यांची भावना आहे. तसे शासनाचे देखील धोरण आहे. त्यामुळे या योजनेवर शासन बारकाईने लक्ष ठेवून आहे.

उप सभापती : आता आपण या लक्षवेधी सूचनेवरील चर्चा संपूर्ण या.

श्री.दिवाकर रावते : सभापती महोदय, आपण एक लक्षवेधी सूचना तासभर घेतली आहे.

उप सभापती : आता या लक्षवेधी सूचनीवरील वरील चर्चा आपण पूर्ण करू या. मी मधाशी अब की बार, श्री.शेलार असे देखील म्हणालो होतो.

श्री.दिवाकर रावते : सभापती महोदय, महाराष्ट्रातील नागरिकांच्या आरोग्याच्या दृष्टीने ही चर्चा बन्याच वेळ चालविल्याबद्दल मी आपल्याला धन्यवाद देतो. पण शासनाचा जो अडेलतदूपणा आहे तो फार दुर्दैवी आहे. शासनाचे दोष दाखविण्याकरिता कोणीही सन्माननीय सदस्य उभे नाहीत. आपल्या सदनातील काही सदस्य देखील डॉक्टर आहेत. ते स्वतः देखील या योजनेचा अनुभव घेत आहेत. सन्माननीय सदस्य श्री.हेमंत टकले यांनी तर एका ज्येष्ठ पत्रकाराला जे अनुभव आले ते देखील सांगितले आहेत.

यानंतर श्री.जुन्नरे...

श्री. दिवाकर रावते

योजना चांगली कशी होईल यासाठी आपण सारे मिळून प्रयत्न करु, आपल्या काही सूचना असतील तर त्या सूचना ऐकून घेऊन, त्यामध्ये काही त्रुटी असतील तर त्या दूर करु असे उत्तर माननीय मंत्री महोदयांनी देण्याची आवश्यकता होती. परंतु आम्हीच कसे बरोबर आहोत हे ठासून सांगण्याचा माननीय मंत्री महोदय जो प्रयत्न करीत आहेत तो बरोबर नाही. अधिकाऱ्यांच्या नादी लागून तुम्ही काम केले तर तुमची परिस्थिती अजून गंभीर होऊ शकेल. यामध्ये राजकारणाचा किंवा पक्षाचाही विषय नाही. या ठिकाणी सन्माननीय सदस्य आपला अनुभव लक्षवेधीच्या निमित्ताने शासनास सांगत आहे त्यामुळे आपल्या सूचनांची निश्चितपणे नोंद घेतली जाईल व त्यासाठी आपण बैठक घेऊ असे माननीय मंत्री महोदयांनी सांगितले असते तर ते योग्य झाले असते.

श्री. अमरसिंह पंडित : सभापती महोदय, मराठवाड्यामध्ये या विषयाच्या संदर्भात अनेक तक्रारी येत आहेत. या सुविधा देण्याच्या संदर्भात हॉस्पिटल का पळ काढतात याची माहिती डॉ. रणजित पाटील यांनी या ठिकाणी दिलेली आहे. आमच्या भागातील वेटींग या ना त्या कारणास्तव अधिकची असून डॉक्टर्स बायपास किंवा एंजिओप्लास्टीच्या निमित्ताने बाजूला जातात. समजा एखाद्या ठिकाणी अंजिओप्लास्टीसाठी 1.5 लाख रुपये खर्च येणार असेल परंतु आपला आरसी 66,000 या दराने झालेला आहे. खरे म्हणजे याचा त्रास रुणांना होतो आहे. त्यामुळे या योजनेच्या संदर्भात रिहृयू घेण्याचा सर्व सन्माननीय सदस्यांचा जो आग्रह आहे त्याप्रमाणे या योजनेच्या संदर्भात रिहृयू घेतला जाणार आहे काय ?

प्रा. फौजिया खान : सभापती महोदय, ही योजना फार मोठी आहे, त्यामुळे या योजनेचा रिहृयू घेण्याच्या संदर्भात शासनाला काही अडचण नाही. ही योजना अधिक चांगल्या पद्धतीने कशी सुरु राहील यासाठी शासन तयार आहे. सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते यांनी सांगितल्या प्रमाणे या विषयाच्या संदर्भात सर्वांच्या सूचना घेण्यासाठी एक बैठकही आयोजित करण्यात येईल. या ठिकाणी मला उल्लेख करावयाचा आहे की, आबेट आणि मेट्रॉनिक कंपनी 10 वर्षांपासून 65 हजार रुपयामध्ये एक स्टेंट विकत होती परंतु आता ही कंपनी त्याच मॉडेलचे स्टेंट 23,700 रुपये प्रती नग या दराने विकत आहे. खरे म्हणजे दर कमी होणे ही या योजनेची उपलब्धी आहे.

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

GG-2

SGJ/ ST/

प्रथम श्री.भारवि.....

16:00

प्रा. फौजिया खान

इम्प्लांट लो क्वालिटीचे नसून त्याचे दर कमी असून मार्केट प्राईसेस सुध्दा कमी होत आहेत. परंतु या विषयाच्या संदर्भात ज्या काही सूचना असतील त्यांचा स्वीकार करण्यास शासन तयार असून यासंदर्भात माझ्या स्तरावर एक बैठक आयोजित केली जाईल एवढे मी या निमित्ताने सांगू इच्छिते.

..3..

पू. शी. : मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्चना मंडळाच्या अखत्यारितील संक्रमण शिबिरातील गाळ्यांमध्ये हजारो अनधिकृत रहिवाशी वास्तव्य करीत असणे

मु. शी. : मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्चना मंडळाच्या अखत्यारितील संक्रमण शिबिरातील गाळ्यांमध्ये हजारो अनधिकृत रहिवाशी वास्तव्य करीत असणे यासंबंधी श्री विनोद तावडे, ॲड.आशिष शेलार, सर्वश्री चंद्रकांत पाटील, रामनाथ मोते ,वि. प. स. यांनी दिलेली लक्षवेधी सूचना.

श्री. विनोद तावडे (विरोधी पक्ष नेता) : सभापती महोदय, मी नियम 101 अन्वये पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे आपल्या अनुमतीने सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधू इच्छितो आणि त्याबाबत त्यांनी निवेदन करावे, अशी विनंती करतो.

"मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्चना मंडळाच्या अखत्यारितील ५६ संक्रमण शिबिरातील २१ हजार १३५ संक्रमण गाळ्यांमध्ये सुमारे ९ हजार अनधिकृत / घुसखोर रहिवाशी वास्तव्य करीत असल्याचे विभागीय कार्यकारी अभियंता यांच्या २०१३ च्या अहवालाद्वारे निर्दर्शनास येणे, संक्रमण शिबिरातील घुसखोरांविरुद्ध निष्कासन कारवाई करण्यास म्हाडाला आलेले अपयश, अशा अनधिकृत रहिवाशी / गाळे धारकांकडून गाळा ताब्यात येईपर्यंत रूपये ३ हजार प्रती महिना भाडे भरण्याबाबत परिपत्रक क्रमांक एमएच/आरएससी/१०१३/२४६२/ईएम-३, दिनांक १७ मार्च, २०१० अन्वये निर्देश देऊनही कोणताही घुसखोर गाळे धारक सदरची रक्कम भरण्यास तयार नसणे, उलटपक्षी मंडळाच्या सर्व सुविधांचा उपयोग असे अनधिकृत गाळे धारक मोफत उपभोगत असणे, परिणामी संक्रमण शिबीर व्यवस्थापन, देखभाल, सामाईक विद्युत व जल देयकांचा वाढीव भुंदंड मंडळास सोसावा लागणे, अशा अनेक अनधिकृत गाळे धारकांमध्ये फसवणूक झालेल्या सर्वसामान्य जनतेचा देखील समावेश असणे, घुसखोरांचे निष्कासन व नवीन घुसखोरीस आळा घालण्याचे उपरोक्त उद्देश सफल न झाल्याने भाडेकरूना कायमस्वरूपी गाळे मालकी तत्वावर वितरण विनियम ११७१ च्या कलम १३ अन्वये, वितरण करताना म्हाडाच्या किंमत विषयक धोरणानुसार किंमत आकारावी तसेच, सदर भाडेकरूंचे कायमस्वरूपी पुनर्वसन करण्याकरिता म्हाडा कायदा कलम १६४ नुसार कारवाई करावी किंवा कसे याबाबत विचार विनिमय करण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत एस.आर.ए.च्या धर्तीवर एखादे धोरण आखण्याची नितांत गरज, या प्रकरणी शासनाने तातडीने करावयाची कारवाई व शासनाची प्रतिक्रिया."

श्री. सचिन अहिर (गृहनिर्माण राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, लक्षवेधी सूचनेसंबंधीच्या निवेदनाच्या प्रती माननीय सदस्यांना आधीच वितरित केल्या असल्यामुळे मी ते निवेदन आपल्या अनुमतीने सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

उप सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छापावे)

.4..

श्री. विनोद तावडे : सभापती महोदय, मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळाच्या 56 संक्रमण शिबिराच्या इमारतीमधील घुसखोरीच्या संदर्भातील हा विषय आहे. या संक्रमण शिबिरातील लोकांचे भाग्य चांगले असल्यामुळे आपण या आसनावर बसला आहात. उत्तरामध्ये हायकोर्ट, सुप्रीम कोर्टच्या नावाने प्रश्न टोलवण्याचा प्रयत्न केला जात आहे. माझी माननीय मंत्री महोदयांना एवढीच विनंती आहे की, या संक्रमण शिबिरातील घुसखोरी एकंदर तीन प्रकारे होत असते. एक म्हणजे बाकायदा अँग्रीमेंट रजिस्टर्ड करून लोकांनी घरे घेतलेली आहेत. दुसरी घुसखोरी म्हाडाच्या, रिपेअर बोर्डच्या अधिकाऱ्यांबरोबर, एजंट बरोबर संगनमत करून, घेणे देणे करून घुसखोरी झालेली आहे. तिसरी घुसखोरी ही कुलूप तोडून झालेली आहे.

सभापती महोदय, खरे म्हणजे या संक्रमण शिबिराचे पहिल्यांदा नाव बदलण्याची आवश्यकता आहे. कारण या संक्रमण शिबिरामध्ये माणूस एक दोन वर्ष राहत नाही तर 2/2,3/3 पिढ्या या ठिकाणी राहत आहेत. 35-40 वर्षांपासून काही लोक या संक्रमण शिबिरात राहत आहेत. 35/40 वर्षांनंतर घर सोडतो म्हणून अँग्रीमेंट करून, पैसे देऊन ही घरे विकत घेण्यात आलेली आहेत. आपण एका बाजूला 2000 सालापर्यंतच्या झोपडया अधिकृत करीत आहोत. आपण ठाणे क्लस्टर डेव्हलपमेंटमध्ये ज्या अनधिकृत इमारती होत्या त्या अधिकृत करण्याचे काम सुरु केलेले आहे असे म्हटले जाते. जर आपण क्लस्टर डेव्हलपमेंटमध्ये अनधिकृत इमारती अधिकृत करीत आहोत, 2000 पर्यंतच्या झोपडयांना मान्यता देतो आहोत तर ज्यांनी अँग्रीमेंट करून पैसे मोजले, अशा घरांना म्हाडा पावती देते. कोर्टने आताच्या नियमाप्रमाणे तुम्ही जे केले ते योग्य आहे असे म्हटले तर ते ठीक आहे. शेवटी आपण राज्यकर्ते आहोत. जनतेच्या आयुष्यामध्ये अच्छे दिन आणावयाचे असतील तर राज्यकर्त्यांना काही भूमिका घ्यावी लागते. इमारत दुरुस्ती मंडळाच्या अधिकाऱ्यांनी ज्या पावत्या घेतल्या होत्या, अँग्रीमेंट करण्यात आली होती अशा लोकांवर आपण कशासाठी अन्याय करीत आहात, किमान अँग्रीमेंट केलेल्या लोकांना ती घरे दिली जाणार आहे काय, या लोकांचे अच्छे दिन माननीय मंत्री महोदय आणणार आहेत काय ?

श्री. सचिन अहिर : सभापती महोदय, माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी सांगितल्याप्रमाणे आपल्याला एकाच गोष्टीची अडचण आहे की, संक्रमण शिबिरातील मूळ भाडेकरूची प्रॉपर्टी म्हाडा अँकवायर करू घेत नसते. रेन्ट अँकट प्रमाणे आजही ट्रान्सफर करण्याचे अधिकार हे मूळ मालकाला आहेत. या ट्रान्झीट कॅम्पमध्ये बरेच लोक 3/3 पिढयांपासून वास्तव्य करीत आहेत. जर मूळ मालकाने त्याचे राईट्स दुसऱ्याला दिले असतील तर त्या राईट्सला आपल्याला अधिकृत करता येईल काय, परंतु तांत्रिक दृष्टीकोनातून कायद्याच्या अंतर्गत तसे आजही करता येत नाही. यासंदर्भात काही लोक मा.उच्च न्यायालयाकडे गेल्यानंतर यासंदर्भात योग्य तो निर्णय देण्याचे काम मा. उच्च न्यायालयाने केलेले आहे. परंतु मी या मताचा आहे की, मूळ रहिवाशाने आपला अधिकार दुसऱ्या कोणाला हस्तांतरित केला असेल तर त्याबद्दल सहानुभूतीने विचार करण्याचे काम केले पाहिजे. यासंदर्भात मी स्वतः लक्ष घालून लवकरात लवकर कायद्याची अडचण न येता मार्ग काढण्याचा निश्चितपणे शासन म्हणून प्रयत्न केला जाईल.

अँड. आशिष शेलार : सभापती महोदय, मंत्री महोदयांनी सकारात्मक उत्तर दिल्याबद्दल मी त्यांचे आभार मानतो. मुंबईतील संक्रमण शिबिरातील रहिवाशाचा प्रश्न माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी उपस्थित केल्याबद्दल त्यांचेही मी आभार मानतो. मी माझ्या आयुष्यातील 20/22 वर्षे संक्रमण शिबिरात घालवलेली असून आपण सुध्दा त्यावेळी माझ्या घरी आला होता. आमची मूळ इमारत सात रत्याला होती. ही इमारत तुटल्यामुळे आम्ही वांद्रे येथील संक्रमण शिबिरात गेलो. आमचे शिक्षण तेथेच पूर्ण झाले. आमच्या भावांची लग्ने झाली तेथेपर्यंत आम्ही वांद्रे संक्रमण शिबिरातच राहत होतो. संक्रमण शिबिरासाठी आपण कोणत्या सुविधा दिल्या या विषयामध्ये मी जाणार नाही. उपकर इमारत दुरुस्तीच्या माध्यमातून तुम्ही मूळ इमारत उभी करू शकला नाहीत त्याचीही वेगवेगळी कारणे असल्यामुळे मी त्यामध्ये जाणार नाही. या शहरातील लोकांनी तुम्हाला सेस दिला त्याचे अकाऊंट मी विचारत नाही. या सर्व गोष्टी बाजूला ठेवल्या तरी माझा साधा सरळ प्रश्न असा आहे की, राज्य सरकारने अर्थसंकल्पात सन 2000 च्या झोपड्यांना संरक्षण दिलेले आहे. याचा अर्थ स्ट्रक्चर्सच्या ट्रान्सफरचे तुम्ही लिगलायजेशन करण्याचा प्रयत्न केला आहे. जर झोपडपट्टीत राहणाऱ्या माणसांना 2000 पर्यंतचा त्याचा करारनामा ग्राहय धरून त्या स्ट्रक्चर्सच्या ट्रान्सफरचे अंथोरायजेशन केले तशाच प्रकारचा कायदा आम्हाला संक्रमण शिबिराच्या बाबतीत हवा आहे.

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

GG-6

SGJ/ ST/

प्रथम श्री.भारवि.....

16:00

अॅड.आशिष शेलार

संक्रमणमध्ये लिगल पद्धतीने राहणाऱ्या माणसाने आपले घर सर्व कागदपत्रासह विकले त्या ट्रान्सफरला शासनाने मान्यता द्यावी. जसा आपण 2000 च्या झोपडयांच्या बाबतीत निर्णय घेतला तसाच निर्णय घेऊन संक्रमण शिबिरातील लिगल पद्धतीने राहणाऱ्या माणसाने आपले घर सर्व कागदपत्रासह विकले त्या ट्रान्सफरला शासनाने मान्यता द्यावी. वांद्रे (प) ट्रान्झीट कॅम्पचे रि-
डेल्लपमेंटचे प्रपोजल टेंडर काढून सुरु आहे.

यानंतर श्री. अजित....

अंड.आशिष शेलार....

संक्रमण शिबिरात 40 वर्षापासून लोक राहत आहेत त्यांना नवीन इमारतीमध्ये कायमस्वरूपी घर मिळाणार नाही. परंतु जे लोक त्या ठिकाणी झोपड्यांमध्ये राहिले त्यांना मात्र 1999 च्या प्रोटेक्शनप्रमाणे कायमस्वरूपी घर देत आहात. मूळ इमारत बनत नाही. त्यामुळे स्वतःच्या मालकाचे घर मिळत नाही. परंतु झोपडपट्टीमध्ये राहणाऱ्या लोकांना मात्र नवीन इमारतीमध्ये मोफत घरे मिळत आहेत. तेव्हा वांद्रे (पश्चिम) येथील संक्रमण शिबिराच्या रि-डेव्हलपमेंटमध्ये तेथे राहणाऱ्या लोकांनी स्वतःच्या घराचे राईट्स दिल्यानंतरही त्यांनाही कायम स्वरूपी घरे देण्यात येईल असे सकारात्मक उत्तर दिले होते. त्याच पद्धतीचा निर्णय शासन या बाबतीत घेणार आहे काय ?

श्री.सचिन अहिर : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी जो पहिला प्रश्न विचारलेला आहे त्याबाबत सांगू इच्छितो की, आपण झोपडपट्टी रेग्युलराईज करतो. त्यामुळे स्लम अँकटनुसार तो प्रोटेक्टेड आहे. यामध्ये तांत्रिक अडचण अशी आहे की, मूळ भाडेकरु हे एका मालकाचे आहेत. ते शासनाचे नाहीत. त्यामुळे त्यांना ट्रान्सफर करण्याचा अधिकार रेन्ट अँकटप्रमाणे मूळ मालकाला आहे. यातून काही मार्ग काढला येईल काय हे पहावे लागेल असेही मी स्पष्ट केले होते आणि तांत्रिक मुद्यामध्ये न जाता जो मूळ भाडेकरु आहे, ज्याने हक्काने घर विकत घेतले आहे त्याच्या बाबतीत विचार करण्यात येईल. मी या मताचा आहे की, त्या माणसाने पैसे देऊन घर विकत घेतले आहे. त्याने दलालाकडून घर घेतलेले नाही की, शासनाच्या जागेवर घर बांधलेले नाही किंवा त्या जागेवर घुसखोरी करण्याचा प्रयत्न केलेला नाही. तेव्हा या संदर्भात सकारात्मक निर्णय घेण्यात येईल.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांच्या दुसऱ्या प्रश्नाबाबत सांगू इच्छितो की, आपण अशी भूमिका घेत आहोत की, ज्या ज्या ठिकाणी संक्रमण शिबिर रि-डेव्हलप होत असतील त्या ठिकाणी मूळ अधिकार सोडून रि-डेव्हलपमेंटमध्ये ते अधिकार मागत असतील तर त्यांना मास्टर लिस्टवर घेऊन आहे त्या जागेवर त्यांचे पुनर्वसन करण्याची भूमिका राज्य शासनाची राहणार आहे.

श्री.प्रकाश बिनसाळे : सभापती महोदय, माननीय मंत्री महोदयांनी अतिशय सकारात्मक उत्तर दिलेले आहे. मूळ मालकाला हक्क ट्रान्सफर करण्याचा अधिकार आहे असे त्यांनी सांगितले.

AJIT/

पूर्वी श्री.जुन्नरे..

16:10

श्री.प्रकाश बिनसाळे....

माझी अशी माहिती आहे की, नंतर प्लॉटवर, अनबिल्डेबल प्लॉटवर ज्या इमारती होत्या आणि नवीन नियमाप्रमाणे त्या इमारतीची पुनर्रचना होऊ शकत नाही अशा इमारतीमधील भाडेकरु मागील 25-30 वर्षापासून संक्रमण शिबिरामध्ये राहत आहेत. आपले जे टीटबीट सारखे प्लॉट तयार झाले आहेत, जे नॉन बिल्डेबल प्लॉट तयार झाले आहेत त्याचे अऱ्कवीझीशन करून त्याच्या बाजूच्या इमारतीची पुनर्बांधणी करताना ते दोन्ही क्लब करून आपण त्या ठिकाणी पुनर्बांधणी केली तर त्या इमारती पुन्हा पुनर्रचित होऊ शकतील, त्यातून काही लोकांना घरे मिळू शकतील. कारण आपला क्लस्टर डेव्हलपमेंटचा विषय अजून पुढे जात नाही. हे सर्व करण्यासाठी आपण टाईम बाऊंड कार्यक्रम आखणार आहात काय ? जेणेकरून याचा फायदा रहिवाशांना मिळू शकेल. मूळ मालकाने ट्रान्सफर करायला पाहिजे ही जी भूमिका आहे ती योग्य आहे. पण ज्यांनी अशी कागदपत्रे केलेली आहेत, ज्यांनी व्हेकेशन नोटीसेस घेतल्या, मूळ मालकाचा हक्क विकत घेतलेला आहे अशा रहिवाशांवर कोणत्याही प्रकारची कारवाई न करता, त्यांना तेथून खाली न करता त्यांच्यासाठी वेगळे धोरण शासन घेणार आहे काय ? तसेच आपण मूळ भाडेकरु कडून जे भाडे घेतो त्याच भाड्यावर राहण्याची त्यांना परवानगी देणार काय ?

श्री.सचिन अहिर : सभापती महोदय, या रहिवाशांकडे सकारात्मक दृष्टीने पाहण्यात येईल. त्या ठिकाणी अड्डजेस्टेबल प्लॉट नसतील तर त्याचा निश्चितपणे समावेश करण्याचा प्रयत्न करण्यात येईल. परंतु ही गोष्ट खरी आहे की, ज्याठिकाणी टीटबिट्स प्लॉट्स असतील, बिल्डेबल एरिया नाही अशा इमारतींचे देखील अऱ्कवीझीशन केले जाईल. तेथील भाडेकरूना मास्टर लिस्टमध्ये समाविष्ट करून त्यांना पर्यायी घरे उपलब्ध करून देण्याचा प्रयत्न केला जाईल. सन्माननीय सदस्यांच्या दुसऱ्या प्रश्नाबाबत सांगू इच्छितो की, यामध्ये आपणास तीन भाग करावे लागणार आहेत. पहिला म्हणजे ज्यांनी मूळ व्हेकेशन नोटीस विकत घेतली आहे. दुसरा म्हणजे ज्यांनी खरेदी विक्री केलेली आहे, ज्यांची फसवणूक झालेली आहे त्यांचा देखील सहानुभूतीपूर्वक विचार करावा लागेल आणि तिसरा भाग म्हणजे ज्यांनी फक्त घुसखोरी केलेली आहे त्यांचा कोणाताही विचार केलेला नाही. तेव्हा या दोन घटकांसाठी हे अधिवेशन संपण्यापूर्वी माननीय मुख्यमंत्री महोदयांबरोबर चर्चा करून स्पष्ट धोरण आणले जाईल.

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

HH-3

AJIT/

पूर्वी श्री.जुन्नरे..

16:10

लक्षवेधी क्रमांक 5 संदर्भात

उप सभापती : आजच्या कामकाजपत्रिकेत दाखविण्यात आलेली लक्षवेधी क्रमांक 5 संबंधी सार्वजनिक बांधकाम मंत्री महोदयांनी मला पत्र देऊन कळविले आहे की, या लक्षवेधीच्या सूचने संदर्भात मला अजून माहिती संकलित करावी लागणार आहे. तेव्हा ही लक्षवेधी सूचना पुढे ढकलावी.

श्री.संजय दत्त : सभापती महोदय, ही लक्षवेधी सूचना उद्या घेण्यात यावी.

उप सभापती : ठीक आहे.

पृ. शी. : औरंगाबाद शहराची पाण्याची वाढती गरज लक्षात घेऊन केंद्र सरकारने समांतर पाणी पुरवठा योजनेला तीन वर्षापूर्वी मंजुरी देऊनही त्याची अंमलबजावणी न होणे

मु. शी. : औरंगाबाद शहराची पाण्याची वाढती गरज लक्षात घेऊन केंद्र सरकारने समांतर पाणी पुरवठा योजनेला तीन वर्षापूर्वी मंजुरी देऊनही त्याची अंमलबजावणी न होणे यासंबंधी श्री.दिवाकर रावते व डॉ.नीलम गोळे,वि. प. स. यांनी दिलेली लक्षवेधी

सूचना.

श्री. दिवाकर रावते (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, मी नियम 101 अन्वये पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे आपल्या अनुमतीने सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधू इच्छितो आणि त्याबाबत त्यांनी निवेदन करावे, अशी विनंती करतो.

"औरंगाबाद शहराची पाण्याची वाढती गरज लक्षात घेऊन केंद्र शासनाने समांतर पाणी पुरवठा योजनेला तीन वर्षापूर्वी मंजुरी देणे, सुमारे 800 कोटी रुपये खर्चाची ही योजना केंद्र, राज्य आणि खाजगी ठेकेदार यांच्या संयुक्त खर्चातून उभारली जाणार असल्याचा निर्णय होणे, केंद्र शासनाने त्यासाठी आपला वाटाही औरंगाबाद महानगरपालिकेला देणे, तथापि या योजनेच्या कामास अद्यापही सुरुवात न होणे, या संदर्भात स्थानिक लोकप्रतिनिधींसह अनेक संस्था / संघटनेच्या पदाधिकाऱ्यांनी शासनाकडे वारंवार मागण्या करणे, त्याकडे शासनाचे झालेले दुर्लक्ष, परिणामी त्यांच्यात पसरलेला तीव्र असंतोष, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही, या संदर्भात शासनाची भूमिका व प्रतिक्रिया."

श्री.उदय सामंत (नगरविकास राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, लक्षवेधी सूचनेसंबंधीच्या निवेदनाच्या प्रती माननीय सदस्यांना आधीच वितरित केल्या असल्यामुळे मी ते निवेदन आपल्या अनुमतीने सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

उप सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छापावे)

.5..

श्री.दिवाकर रावते : सभापती महोदय, संभाजीनगरच्या आरोग्य विभागाने पाण्याची तपासणी केली असता शहरामध्ये 70 टक्के आणि ग्रामीण भागामध्ये 72 टक्के पाणी दूषित असल्याचे आढळून आले. त्यामुळे ही पाणी पुरवठा योजना तातडीने होणे आवश्यक आहे. ही मूळ पाणी योजना सन 2005-2006 मधील असून तिची किंमत 359.67 कोटी रुपये होती. ही योजना शासनाच्या माध्यमातून न झाल्यामुळे पीपीपीच्या माध्यमातून करण्याचा निर्णय सन 2009 मध्ये झाला. सन 2005-06 मध्ये या योजनेची मूळ किंमत 359.67 कोटी इतकी होती. या योजने संदर्भातील निर्णय होईपर्यंत तीन वर्षात या योजनेच्या किंमतीमध्ये वाढ झाली असेल ती आपणास ग्राह्य धरली पाहिजे. साधारणत: ती किंमत 200 कोटी रुपयांपर्यंत वाढलेली आहे. त्याप्रमाणे केंद्र सरकारचे 80 टक्के, राज्य शासनाचे 10 टक्के आणि महानगरपालिकेचे 10 टक्के असा वाटा राहील. या संदर्भात शासनाची काय भूमिका राहणार आहे ? हा महत्वाचा मुद्दा आहे त्याशिवाय पुढे काही होणार नाही.

सभापती महोदय, ही योजना पीपीपीमध्ये घेतल्यानंतर त्यास राज्य शासनाची मंजुरी आवश्यक आहे असे निवेदनात नमूद केले आहे. परंतु राज्य शासनाची परवानगी न घेता त्यावेळी जे करारपत्र करण्यात आले त्यावेळी कोण आयुक्त होते ? त्या आयुक्तांनी यास मान्यता कशी दिली ? त्यांना नियमांची माहिती नव्हती काय ? नियमबाब्य काम करणाऱ्या आयुक्तांवर आपण कोणती कारवाई करणार आहात ?

सभापती महोदय, ही 300 कोटी रुपयांची योजना 700-800 कोटी रुपयांवर गेली आहे. हा वाढलेला खर्च खाजगी विकासकांनी किती सोसायचा ? म्हणून मी सुर्खातीला सांगितले की, पहिल्या तीन वर्षाचे 200 कोटी रुपये वाढले असे समजून 500 कोटी रुपये धरले तर ती योजना होऊ शकेल. महानगरपालिकेकडे निधी नाही. गेल्या वेळी पाण्याच्या बिलाचे 100 कोटी रुपये थकले होते तेव्हा त्याच्यावर वीज कापण्याची पाळी आली होती. महानगरपालिका कंगाल आहे. त्या संदर्भात आपली भूमिका काय राहणार आहे ? हे काम वेळेवर का सुरु करण्यात आले नाही त्या संदर्भात शासनाची काय भूमिका आहे आणि या योजनेचे भवितव्य काय आहे या सर्व प्रश्नांची उत्तरे मंत्री महोदय देतील काय ?

..6..

श्री.उदय सामंत : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.दिवाकर रावते यांनी औरंगाबाद शहराच्या पाणी पुरवठ्या संदर्भातील लक्षवेधी सूचना उपस्थित केलेली आहे. सन 2005-06 मध्ये 359.67 कोटी रुपयांचा प्रस्ताव केंद्र शासनाच्या युआयडीएसएमटीकडे पाठविण्यात आला होता. त्यास सन 2006 मध्ये मान्यता मिळाली. परंतु सन 2008-2009 च्या दरसूचीप्रमाणे त्याचे अंदाजपत्रक वाढून ते 511.31 कोटी रुपये झाले.

यानंतर श्री.बोर्ड...

श्री.उदय सामंत....

महोदय, मी सभागृहाला सांगू इच्छितो की, आताच्या डी.एस.आर. नुसार ही योजना 792 कोटी रुपयांची झाली आहे. अगोदरच्या दरसूचीनुसार 359 कोटी रुपयांची किंमत गृहीत धरून केंद्र सरकारने 80 टक्के रक्कम देण्याचा निर्णय घेतला. त्यापैकी 143 कोटी रुपये प्राप्त झाले असून, राज्य सरकारच्या अनुज्ञेय हिंशयापैकी 17.94 कोटी रुपये देण्यात आलेले आहेत. औरंगाबाद महानगरपालिकेची आर्थिक परिस्थिती चांगली नसल्यामुळे व त्यांना 35 लाख रुपये भरावे लागत असल्यामुळे च महानगरपालिकेने हा निर्णय घेतला आहे. परंतु 359 कोटी रुपयांपासून 792 कोटी रुपयांपर्यंतचा उर्वरित सर्व खर्च विकासक करणार आहे. महापालिका आणि विकासकांमध्ये वाद असल्यामुळे हा प्रकल्प लांबणीवर गेला होता. परंतु आता तो वाद संपुष्टात आला आहे. राज्य सरकारने मे-2014 मध्ये हा प्रकल्प पी.पी.पी. तत्त्वावर राबविण्यास मंजुरी दिली असून, येत्या दोन महिन्यात या प्रकल्पाचे काम सुरु होणे अपेक्षित आहे.

श्री.दिवाकर रावते : महोदय, या लक्षवेधी सूचनेच्या निवेदनात नमूद केले आहे की, महापालिकेने विकासकाबरोबर जो करार केला होता तो राज्य सरकारच्या मान्यतेशिवाय केला. मुळात महापालिकेचे आयुक्त हे आय.ए.एस. दर्जाचे अधिकारी असतात. त्यांना नियम माहीत नाहीत काय, आयुक्तांमुळे जो घोळ निर्माण झाला त्याची जबाबदारी कोणाची आहे ? मी पुन्हा सांगतो की, महापालिकेच्या आयुक्तांनी राज्य सरकारच्या परवानगीशिवाय हा करार केला आहे. या संदर्भात राज्य सरकारची भूमिका काय आहे ?

महोदय, लक्षवेधी सूचनेच्या निवेदनात नमूद केले आहे की, "औरंगाबाद महानगरपालिका व विकासक यांच्यामधील सवलत करारनामा परस्पर महानगरपालिकेच्या स्तरावर करण्यात आलेला आहे. त्यानुसार सध्या तयारी कालावधी सुरु असून निविदा अटी व शर्तीनुसार विकासकाला व महानगरपालिकेला कंडीशन्स प्रिसिडेंट्स (Conditions Precedents) ची पूर्तता करणे बंधनकारक आहे. तथापि कन्सेशनर यांना वारंवार कळवूनही त्यांनी आर्थिक आराखडा (Financial Closure) व इतर कंडीशन्स प्रिसिडेंट्स (Conditions Precedents) ची पूर्तता विहित कालावधीत न केल्याने औरंगाबाद महानगरपालिकेने कन्सेशनर यांना एक महिना मुदतीची

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

II-2

SJB/

पूर्वी श्री.अजित....

16:20

श्री.दिवाकर रावते....

नोटीस दिली. त्यानंतर कन्सेशनर यांच्या भागीदारांमध्ये आपापसांत वाद निर्माण झाल्याने प्रकरण न्यायप्रविष्ट होते." माननीय मंत्री सांगत आहेत की, या प्रकल्पाचे काम सुरु झाले पाहिजे. या निमित्ताने मी विचारु इच्छितो की, आयुक्तांनी नियमाच्या बाहेर जाऊन करार केला असेल तर त्या आयुक्तांच्या बाबतीत शासनाची भूमिका काय राहणार आहे, त्यांना आपण कारणे दाखवा नोटीस दिली आहे काय, त्यांना या विषयी जाब विचारला काय ? मी पुन्हा सांगतो की, आय.ए.एस. अधिकाऱ्यांना कायद्याची पूर्ण माहिती असते. तरी सुध्दा कायद्याला डावलून आयुक्ताने करार केला असल्यामुळे संबंधित आयुक्तावर काय कारवाई करणार आहात ? राज्य सरकारचा काही संबंध नाही असे सांगून आपण सर्व जबाबदारी महापालिकेवर टाकत आहात. वास्तविक पाहता महापालिकेने केंद्र सरकार आणि राज्य सरकारकडून मंजुरीची नोंद घ्यावयास पाहिजे होती. परंतु ती घेतली नाही. आयुक्तांनी राज्य व केंद्र सरकारची नोंद न घेतल्यामुळे आयुक्तांच्या बाबतीत शासन काय भूमिका घेणार आहे ?

श्री.उदय सामंत : महोदय, 359 कोटी रुपये किंमतीचा प्रस्ताव केंद्र सरकारकडे पाठविण्यात आला होता. त्यावेळी महानगरपालिकेच्या हिशश्याचे 35 कोटी रुपये भरण्यासाठी महानगरपालिकेकडे पैसे नसल्यामुळे जनरल बॉडीमध्ये निर्णय घेऊन पुढील कार्यवाही करण्यात आली. हे खरे आहे की, महानगरपालिकेने हा ठराव परस्पर केला होता. सर्व प्रोसेस आणि कोर्ट मॅट्रनंतर हा प्रकल्प पी.पी.पी. तत्त्वावर राबविण्यासाठी मंजुरी मिळविण्यासाठी राज्य सरकारकडे पाठविण्यात आला होता. राज्य सरकारने मे-2014 मध्ये त्यास मान्यता दिली. ऑगस्ट-2014 अखेरपर्यंत औरंगाबाद महानगरपालिका आणि पी.पी.पी. विकासक यांच्या माध्यमातून नळ पाणी पुरवठा योजनेचे काम सुरु होईल.

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

II-3

SJB/

पूर्वी श्री.अजित....

16:20

पृ. शी. : राज्यातील 15 जात पडताळणी समित्यांपैकी 12 समित्यांवर सदस्यांची नियुक्ती न करणे

मु. शी. : राज्यातील 15 जात पडताळणी समित्यांपैकी 12 समित्यांवर सदस्यांची नियुक्ती न करणे, यासंबंधी अँड.जयदेव गायकवाड, सर्वश्री नरेंद्र पाटील, चंद्रकांत पाटील, विनोद तावडे, भगवान साळुंखे, श्रीमती दिप्ती चवधरी, वि.प.स. यांनी दिलेली लक्षवेधी सूचना.

अँड.जयदेव गायकवाड (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, मी नियम 101 अन्वये पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे आपल्या अनुमतीने सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्र्यांचे लक्ष वेधू इच्छितो आणि त्याबाबत त्यांनी निवेदन करावे, अशी विनंती करतो.

"राज्यभरात जात पडताळणीसाठी शासनाने 15 समित्यांची स्थापना करणे, मात्र सदर समित्यांपैकी 12 समित्यांवर सदस्याची नियुक्तीच करण्यात न येणे, परिणामी राज्यभरात 2,86,375 अर्ज जात पडताळणीसाठी प्रलंबित असणे, सदर अर्जपैकी 98,927 अर्ज विद्यार्थ्यांचे असून विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक प्रवेश आणि इतर नागरिकांना शासकीय कामकाजासाठी जात पडताळणी प्रमाणपत्राची आवश्यकता असणे, सोलापूर मध्ये सन 2011 मध्ये स्वतंत्र जात पडताळणी कार्यालय स्थापन करणे, तथापि कार्यालयात कर्मचाऱ्यांची कमतरता असणे, जात प्रमाणपत्र उपजिल्हाधिकारी दर्जाचे अधिकाऱ्यांकडून दिले जाणे, परंतु त्याची पडताळणी करणाऱ्या समितीवर समकक्ष दर्जाचे अधिकारी व त्याहून कमी दर्जाच्या अधिकाऱ्यांकडून जात पडताळणी करण्यात येणे, जात पडताळणी समित्यांवरील सर्व सदस्यांची नियुक्ती तातडीने करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

श्री.संजय सावकारे (सामाजिक न्याय राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, लक्षवेधी सूचनेसंबंधीच्या निवेदनाच्या प्रती माननीय सदस्यांना आधीच वितरित केल्या असल्यामुळे मी ते निवेदन आपल्या अनुमतीने सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

उप सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छापावे)

..4..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

॥-4

SJB/

पूर्वी श्री.अजित....

16:20

ॲड.जयदेव गायकवाड : सभापती महोदय, याच विषयाची लक्षवेधी सूचना मागव्या अधिवेशनात सुध्दा उपस्थित केली होती. त्यावेळी जात पडताळणीची 1 लाख 20 हजार 717 प्रकरणे प्रलंबित होती. माननीय मंत्र्यांनी दिनांक 21 मार्च रोजी असे उत्तर दिले होते की, दिनांक 31/05/2013 पर्यंत सर्व जात पडताळणी समित्यांच्या माध्यमातून जात पडताळणीची प्रकरणे निकाली काढण्यात येतील. महोदय, या लक्षवेधी सूचनेच्या निवेदनावरून दिसते की, 15 विभागीय जात पडताळणी समित्यांपैकी 11 समित्या परिपूर्ण नाहीत. त्या ठिकाणी अध्यक्ष, उपाध्यक्ष किंवा सदस्य नाहीत. तसेच निवेदनात असेही नमूद आहे की, "विभागीय जात पडताळणी समित्यांकडे असलेल्या कामकाजाचा भार विचारात घेऊन शासनाने विभागीय समित्या रद्द करून प्रत्येक जिल्ह्यासाठी जिल्हा जात प्रमाणपत्र पडताळणी समिती स्थापन करण्याचा निर्णय घेतला असून, सदर समित्या कार्यान्वित करण्याचे आदेश शासनाने दिनांक 9/6/2014 रोजी निर्गमित केलेले आहेत."

सभापती महोदय, अगोदरच्याच 15 जात पडताळणी समित्या परिपूर्ण नव्हत्या. माझ्या माहितीनुसार या समित्यांवर महसूल विधागाचे अधिकारी नेमले जात होते. परंतु ते समितीच्या कामामध्ये इंटरेस्ट घेत नव्हते, किंवडुना कामावर हजर होत नव्हते. या निमित्ताने मी विचारू इच्छितो की, या पुढील कालखंडात आपण जिल्हा समित्यांवर कोणते अधिकारी नेमणार आहात ? राज्य सरकार 15 समित्यांवर पूर्णपणे अध्यक्ष, सदस्य नेमू शकले नाही, मग 35 जिल्हा समित्या कशा परिपूर्ण करणार आहे ?

श्री.संजय सावकारे : महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी अतिशय योग्य प्रश्न विचारला आहे की, अगोदरच्या समित्यांवर अध्यक्ष नसताना 35 जिल्हा समित्यांचे अध्यक्ष कसे नेमणार आहात ? मी त्यांना सांगू इच्छितो की, या सर्व गोष्टीचा विचार करूनच 35 जिल्हा जात प्रमाणपत्र पडताळणी समित्या स्थापन करण्याचा निर्णय घेतला आहे. महसूल विभागाशी चर्चा करून या संदर्भातील निर्णय घेण्यात आला आहे. महसूल विभागात पदोन्नतीची अनेक पदे निर्माण होणार आहेत. महसूल विभागाचे अधिकारी मागे लागले आहेत की, तातडीने संवर्गाची निर्मिती करून आम्हाला अकाँमोडेट करावे. जून महिन्यानंतर या समित्या कार्यान्वित करण्यात येतील अशी आमची अपेक्षा आहे.

.5..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

॥-5

SJB/

पूर्वी श्री.अजित....

16:20

डॉ.रणजित पाटील : महोदय, सध्या शाळा-कॉलेजचे निकाल लागत आहेत. प्रत्येक जिल्ह्याच्या ठिकाणी जात पडताळणीची अनेक प्रकरणे प्रलंबित आहेत. अनेक महिने उलटूनही जात पडताळणी प्रमाणपत्र मिळत नाही. ज्यांना जात पडताळणी प्रमाणपत्र दिले आहे त्यांच्या ब्लड रिलेशनशी संबंधित असलेल्या त्यांच्या बहीण, भावाला जात पडताळणी प्रमाणपत्र देण्यासाठी 6 महिन्यांपेक्षा जास्त कालावधी लागतो. या निमित्ताने विचारु इच्छितो की, किमान ब्लड रिलेशनच्या उमेदवारांना तातडीने जात पडताळणी प्रमाणपत्र देण्याच्या बाबतीत आपण काही धोरण आखणार आहात काय ? महोदय, शासनाने राज्यात 35 जात प्रमाणपत्र पडताळणी समित्या स्थापन केल्या आहेत. लोकप्रतिनिधींना सकाळी उठल्यानंतर विद्यार्थ्यांच्या जात पडताळणी प्रमाणपत्रासाठी फोन करावे लागतात. परंतु जात पडताळणी समित्यांचे अधिकारी ऐकत नाहीत. मी तर म्हणेन की, महसूल विभागाच्या अधिकारी/कर्मचाऱ्यांना भावनिक काहीच देणे घेणे नसते. या निमित्ताने मी विचारु इच्छितो की, जात पडताळणी प्रमाणपत्र मिळालेल्या व्यक्तीच्या ब्लड रिलेशनमधील नातेवाईकांना तातडीने जात पडताळणी प्रमाणपत्र देण्याचा आपण निर्णय घेणार काय ? दिनांक 9 जून, 2014 रोजी प्रत्येक जिल्ह्यासाठी जात प्रमाणपत्र पडताळणी समित्या स्थापन करण्याचा निर्णय घेतला आहे. या निमित्ताने मी विचारु इच्छितो की, विद्यार्थ्यांचे निकाल लागल्यानंतर विद्यार्थ्यांना 15 दिवसांच्या आत जात पडताळणी प्रमाणपत्र देणार काय, जर विहित मुदतीत विद्यार्थ्याला प्रमाणपत्र मिळाले नाही तर त्यांना त्या जातीचे समजून जात पडताळणी प्रमाणपत्र सादर करण्यासाठी तीन महिन्यांचा अवधी देऊन त्यांना शाळा-कॉलेजमध्ये प्रवेश देणार काय ?

श्री.संजय सावकारे : महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी ज्या व्यक्तीला जात पडताळणी प्रमाणपत्र मिळाले आहे त्याच्या ब्लड रिलेशनमध्ये येणाऱ्या नातेवाईकांना तातडीने जात पडताळणी प्रमाणपत्र देण्याबाबत सूचना केली आहे. मी त्यांना सांगतो की, मध्यंतरी तसा प्रयत्न केला होता. परंतु नंतर न्यायालयाने असा आदेश दिला की, प्रत्येक प्रकरण स्वतंत्रपणे हाताळावे. त्यामुळे आता प्रत्येक प्रकरण स्वतंत्रपणे हाताळले जात आहे. ज्या ज्या ठिकाणी अशा केसेस तुंबून आहेत त्या ठिकाणी बाटीच्या माध्यमातून प्रकरणे निकाली काढण्याचा प्रयत्न करीत असतो. प्रत्येक विभागीय स्तरावर बाटीच्या अधिकारी/कर्मचाऱ्यांचा अतिरिक्त स्टाफ देऊन प्रलंबित प्रकरणे निकाली

..6..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

II-6

SJB/

पूर्वी श्री.अजित....

16:20

श्री.संजय सावकारे...

काढण्याचा प्रयत्न करीत आहोत. सन्माननीय सदस्यांच्या भागात कोणत्या ठिकाणी प्रकरणे प्रलंबित आहेत ते सांगावे. त्या ठिकाणी बार्टी संस्थेच्या अधिकारी/कर्मचाऱ्यांना सांगून तेथील प्रकरणे मार्गी काढण्याचा प्रयत्न करण्यात येईल.

श्री.हेमंत टकले : महोदय, जात प्रमाणपत्र पडताळणी समित्या आणि जात पडताळणी प्रमाणपत्र हा चिंतेचा विषय झालेला आहे. लक्षवेधी सूचनेच्या निवेदनामध्ये समित्यांची रचना नमूद केलेली आहे. त्यानुसार अपर जिल्हाधिकारी, उप आयुक्त, समाजकल्याण, सहायक आयुक्त, समाजकल्याण व तत्सम संवर्ग तथा संशोधन अधिकारी यांचा समितीमध्ये समावेश आहे. या निमित्ताने मी विचारु इच्छितो की, या समित्यांवर नेमके किती सदस्य असतात, लक्षवेधी सूचनेच्या निवेदनात जे सदस्य नमूद केलेले आहेत त्या व्यतिरिक्त अजून कोणी या समितीवर सदस्य असतात काय ?

श्री.संजय सावकारे : महोदय, तीन लोकांची जात पडताळणी समिती असते. त्यामध्ये पदसिध्द अध्यक्ष, सदस्य व सदस्य सचिव यांचा समावेश असतो.

नंतर श्री.कांबळे....

श्री. भाई गिरकर : सभापती महोदय, पूर्वी 15 समित्या होत्या आणि आता 35 समित्या केल्या आहेत. परंतु, समित्यांमध्ये अधिकारी नाहीत. विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक प्रवेशासाठी जात पडताळणी प्रमाणपत्र लागणार आहे. आपण हा घोळ लक्षात घ्यावा. आपण विद्यार्थ्यांना आता प्रवेश घ्यावा. पण त्यांनी जात पडताळणी प्रमाणपत्र 6 महिन्यांत सादर करावे अशी मुदत दिली तर यामध्ये सुलभ होईल असे मला वाटते. आपण तसे करणार का ?

श्री. संजय सावकारे : सभापती महोदय, विद्यार्थी शैक्षणिक संस्थांच्या माध्यमातून जात प्रमाणपत्र पडताळणीसाठी अर्ज करतात. विद्यार्थ्यांना अर्ज आल्यावर प्रवेश मिळत असतो, त्यांना प्रवेश नाकारला जात नाही आणि जर असे असेल तर आम्हाला सांगावे. आम्ही निर्देश देऊ.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, परवा सदनात हा विषय चर्चेला आला होता. सन्माननीय सदस्य श्री. जयंत प्र. पाटील यांनी या संदर्भातील विषय मांडला होता की, सर्व जात पडताळणी पूर्ण झाली आहे. परंतु, अधिकारी रजेवर असल्यामुळे प्रमाणपत्रांवर सह्या करण्यास कोणीही अधिकारी नाही आणि त्यामुळे हे सर्व अडले आहे. आपण त्या संदर्भात 2 दिवसांत भूमिका घेऊन सोमवारपर्यंत सांगतो असे सांगितले होते त्याचे काय केले ?

श्री. संजय सावकारे : सभापती महोदय, खरे आहे की, काही अधिकारी हजर नसतात. या समितीला क्वांसी ज्युडिशिअल पॉवर्स दिल्या आहेत. कोर्टाच्या सांगण्यावरूनच या समित्या निर्माण केल्या आहेत. वस्तुरिस्ती आहे की, समित्यांच्या बाबतीत तक्रारी येतात. दोन अधिकारी हजर असतात तर एक अधिकारी हजर नसतो. बच्याचशा ठिकाणी अशा केसेस झाल्या आहेत. आम्ही प्रयत्न करीत आहोत की, जेथे अधिकारी हजर नसेल तेथे ॲडिशनल चार्ज देऊन त्या तिघांची समिती स्थापन करू ती प्रकरणे काढावीत. आमच्याकडून या दृष्टीने वेळोवेळी निर्देश देण्यात येत आहेत.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, आपल्या आसनावरून निर्देश दिल्याप्रमाणे झाले का एवढेच आम्हाला जाणून घ्यावयाचे आहे. अधिकारी रजेवर गेले होते. विद्यार्थ्यांना दाखले मिळतील असे तुम्ही सांगितले होते. हजारो दाखले आहेत. त्या दाखल्यांवर फक्त सह्या करायच्या होत्या. सभापती महोदय, आपण दिलेल्या निदेशाचे काय केले हे समजले पाहिजे.

श्री. संजय सावकारे : सभापती महोदय, मी माहिती घेऊन सांगतो.

अऱ्ड. निरंजन डावखरे : सभापती महोदय, मंत्री महोदयांनी म्हटले आहे की, 3 सदस्यांची समिती आहे. 3 सदस्यांना क्वॉसी ज्युडिशिअल पावर्स दिल्या आहेत. काही अधिकारी हजर नस्तील तर त्या अधिकाऱ्यांवर कारवाई करणार का ? त्या सदस्यांकडे फूल टाईम चार्ज आहे किंवा कसे हे स्पष्ट करावे. 286375 अर्ज निकाली काढण्यासाठी एक टाईम बाऊंड स्पेसिफिक प्रोग्रॅम आखणार का ?

श्री. संजय सावकारे : सभापती महोदय, मी मधाशी सांगितले की, एखादा अधिकारी हजर नसतो. मी आजच विभागाची बैठक घेतली. मला स्वतःला जाणवले. 3 पैकी 2 अधिकारी हजर अस्तील आणि दोघांचे मत जर होत असेल की हे प्रमाणपत्र दिले पाहिजे तर 2 अधिकाऱ्यांनी त्यांच्या बाजूने मत देऊन ते प्रमाणपत्र देण्यास हरकत नाही अशा सूचना देखील मी दिल्या आहेत. समितीला क्वॉसी ज्युडिशिअल पॉवर्स आहेत. मी आजच निर्देश दिले आहेत. जास्त प्रकरणे प्रलंबित आहेत. आजच्या तारखेला फक्त धुळे येथे 34 हजार प्रकरणे प्रलंबित आहेत. बाकी ठिकाणी 10-15 हजार प्रकरणे प्रलंबित आहेत. जेथे जास्त प्रकरणे प्रलंबित आहेत तेथे बार्टीचे अधिकारी पाठवून त्यांना संगणक सहायक कर्मचारी, अऱ्डिशनल अधिकारी पाठवून प्रकरणांचा निपटारा करण्याचे निर्देश दिले आहेत.

श्री. रामनाथ मोते : सभापती महोदय, जात पडताळणी प्रमाणपत्र केवळ विद्यार्थ्यांसाठीच लागते असे नाही. नोकरी नियुक्ती व पदोन्नती मिळताना सुधा या प्रमाणपत्राची आवश्यकता भासते. जात पडताळणी प्रमाणपत्र न मिळाल्यामुळे ज्या अनेक शिक्षकांच्या किंवा अन्य भागातील लोकांच्या नियुक्त्या होणे अपेक्षित आहे त्यांना नियुक्त्या मिळालेल्या नाहीत. पदोन्नती मिळाल्या आहेत पण त्यांना शिक्षण विभाग मान्यता देत नाही. नियक्ती किंवा पदोन्नती यासाठी जात पडताळणी प्रमाणपत्र आवश्यक आहे. शासन ते देण्याच्या संदर्भात काय कार्यवाही करणार आहे ? तसेच आतापर्यंत कोकण विभाग मंडळाकडील प्रलंबित प्रकरणांची संख्या किती आहे ?

श्री. संजय सावकारे : सभापती महोदय, विभागवार आकडेवारी पाहिजे असेल तर ती मी सन्माननीय सदस्यांना देऊ शकतो. माझ्याकडे कोकण विभागाचीही माहिती उपलब्ध आहे. प्रकरणे प्रलंबित राहत आहेत याचा विचार करून जिल्हा स्तरावर समिती स्थापन करीत आहोत. विद्यार्थी,

श्री. संजय सावकारे

नोकरदार, निवडणूक उमेदवार यांना प्रमाणपत्र लागते याचा विचार करू जिल्हा स्तरावर या समित्या नेमण्याचा निर्णय घेतला आहे. जुलैनंतर या समित्यांची सुरक्षात होईल. मला अपेक्षा आहे की, यामुळे बरीच प्रकरणे कमी होतील.

उप सभापती : माझा सन्माननीय सदस्यांना प्रश्न आहे की, जात पडताळणी समितीचे कोण सदस्य प्रामाणिक आहेत, ते लोकांची कामे कधी करणार आहेत, आपण त्यांना काही निर्देश देणार आहात का ?

श्री. संजय सावकारे : सभापती महोदय, अधिकारी प्रामाणिकपणे काम करण्याचा प्रयत्न करीतच असतात. पण तरी देखील आपले निर्देश अधिकाऱ्यांपर्यंत पोहचविले जातील. त्यांना सभागृहाच्या भावना कळविल्या जातील. अधिक प्रामाणिकपणे काम करण्याच्या संदर्भात त्यांना सांगितले जाईल.

श्री. भाई जगताप : सभापती महोदय, ते अधिकारी प्रामाणिकपणे काम करीत असतील पण अधिक प्रामाणिकपणे असे म्हणणे हा काय प्रकार आहे, हे लक्षात आले नाही, याबाबत खुलासा व्हावा. उत्तरात सांगितले की, समित्या जुलै महिन्यापासून सुरु होतील. आता विद्यार्थ्यांचे प्रवेश सुरु होत आहेत. विद्यार्थ्यांची संख्या 98927 आहे. 2 लाख 86 हजार अर्ज प्रलंबित आहेत आणि ते सर्व महत्त्वाचे आहेत. विद्यार्थ्यांना प्रवेशासाठी अडचण येऊ नये म्हणून त्यांना प्रवेश देऊन 6 महिन्यांत प्रमाणपत्र द्यावे अशी मुदत द्यावी किंवा यासाठी सगळी यंत्रणा राबवून विद्यार्थ्यांचे प्रमाणपत्र वितरित करण्याबाबतची कार्यवाही करावी, असे आपण कराल का ?

श्री. संजय सावकारे : सभापती महोदय, विद्यार्थ्यांच्या बाबतीत अडचण येत नाही. अनुसूचित जाती, इतर मागासवर्ग यांच्या बाबतीत विशेषत: अडचण येत नाही. अनुसूचित जमातीच्या संदर्भात अडचण येते. विद्यार्थ्यांच्या दृष्टीने निर्देश दिले जातील. विद्यार्थ्यांचे अर्ज आले असतील तेथे ऑडिशनल मॅनपॉवर वापरू ते अर्ज तत्काळ निकाली काढले जातील.

अॅड. जयदेव गायकवाड : सभापती महोदय, महसूल खात्याचे अपर जिल्हाधिकारी, उपायुक्त, समाजकल्याण यांच्यामध्ये समन्वय असला पाहिजे. तिघेही एकाच वेळी एकत्र असतील

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

JJ.4

MSK/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

16:30

अॅड. जयदेव गायकवाड

तेहाच ते छाननी व सह्या करू शकतात. ते सर्वजण एकत्र येतात आणि छाननी करतात असे कधीही होत नाही. कालपर्यंत विद्यार्थ्यांना, नागरिकांना या संदर्भात बराच त्रास झाला. ज्या अधिकाऱ्यांनी या कामाकडे अक्षम्य दुर्लक्ष केले आहे किंवा गैरहजर राहिले आहेत किंवा कामाची अंमलबजावणी केलेली नाही, अशा अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई करणार आहात ?

श्री. संजय सावकारे : सभापती महोदय, अधिकारी गैरहजर असतील तर आपण ॲडिशनल चार्ज देतो. 2 अधिकारी हजर असले तरी मेजोरिटीने त्यांनी त्या प्रमाणपत्राला होकार दिला तर त्या 2 अधिकाऱ्यांच्या होकारानुसार जात पडताळणी प्रमाणपत्र दिले जाते. आजच त्यांना सांगितले आहे. कामाकडे मुद्दाम दुर्लक्ष केले आहे असे अधिकारी असतील तर निश्चितपणे त्यांच्यावर कारवाई करण्याच्या संदर्भात सांगितले जाईल.

..5

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

JJ.5

MSK/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

16:30

विशेष उल्लेख

पृ.शी./मु.शी. : मातंग समाजातील कुटुंबाची नावे बीपील यादीतून वगळल्याबाबत श्री. हेमंत टकले, वि.प.स.यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची सूचना

श्री. हेमंत टकले (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील विशेष उल्लेखाची सूचा मांडतो.

सभापती महोदय, ग्रामपंचायत सोनाळा, तालुका संग्रामपूर, जिल्हा बुलढाणा येथे वॉर्ड 2 व 3 मध्ये मातंग समाजातील 58 कुटुंबे आहेत. या कूटुंबांना बीपीएल यादीत समाविष्ट करण्याबाबत सन 2002-03 मध्ये राज्य शासनाने सर्वे केला. 58 पैकी 46 कुटुंबाना बीपीएल यादीतून वगळण्यात आले. वास्तविक पाहता, ही सर्व कुटुंबे बीपीएलसाठी आवश्यक असलेले सर्व निकष पूर्ण करीत होते. संबंधित अधिकाऱ्यांनी हेतूपुरस्सरपणे या कुटुंबांना बीपीएल यादीतून वगळले या कुटुंबातील 13 सदस्यांनी सन 2003 मध्ये सोनाळा ग्रामपंचायतीसमोर उपोषण केले. तत्कालीन तहसीलदार यांनी बीपीएल यादीमध्ये समाविष्ट करण्याचे आश्वासन दिले. मात्र त्यानंतर कोणतीही कार्यवाही झाली नाही. दुसऱ्यांदा उपोषण पुन्हा हाणून पाडण्यात आले. दिनांक 3 फेब्रुवारी, 2014 रोजी कुटुंबांनी लोकशाही मार्गाने आमरण उपोषणचा मार्ग पत्करला.

(नंतर श्री. रोझेकर

श्री.हेमंत टकले.....

त्यावेळी तत्कालीन तहसीलदार कल्पना ढवळे यांनी लाभार्थीच्या मागणीची पूर्तता करण्याचे आश्वासन दिले. या उपोषणाला पाठिंबा दर्शविण्यासाठी या कुटुंबांची दयनीय अवस्था तहसीलदारांच्या लक्षात आणून देण्यासाठी अस्तित्व महिला बहुउद्देशीय संस्थेच्या पदाधिकाऱ्यांनी व सामाजिक कार्यकर्त्या प्रेमलता सोनावणे यांच्या नेतृत्वाखाली तहसीलदार यांच्याशी चर्चा केली. फेरसर्वेचे आदेश देऊन येत्या 10 दिवसात कार्यवाही पूर्ण करण्यात येईल, असे तहसीलदारांनी सांगितले. तथापि, आजतागायत या संदर्भात कोणतीही कार्यवाही करण्यात आलेली नाही. तरी येत्या एका महिन्यामध्ये या सर्व प्रकरणात निर्णय होऊन या 46 कुटुंबांना त्वारित बीपीएलचे कार्ड वितरित करण्यात यावे, अशी मी या विशेष उल्लेखाच्या माध्यमातून विनंती करु इच्छितो.

उप सभापती : हा प्रश्न अतिशय महत्वाचा आणि गंभीरही आहे. प्रशासनाच्या स्तरावर अशा प्रकारे लापरवाही होत असेल तर ते भूषणावह नाही आणि त्याचे परिणाम आपण भोगतो आहोत. त्यामुळे यापुढे या गोष्टी थांबल्या पाहिजेत. आता सन्माननीय सदस्यांनी जो विशेष उल्लेख मांडला आहे, त्याबाबत येत्या एक महिन्याच्या आत कार्यवाही व्हावी आणि 46 कुटुंबांना बीपीएलचे कार्ड एक महिन्याच्या आत देण्यात यावे, असे स्पष्ट निदेश मी देत आहे.

श्री.संजय सावकारे : सभापती महोदय, होय.

श्री.दिवाकर रावते : सभापती महोदय, आपण निदेश दिले, ते बरोबर आहेत. परंतु, त्याबाबत अंमलबजावणी झाली किंवा नाही, हे आपल्याला पुढील अधिवेशनात समजेल. त्यावेळी सरकार बदललेले असेल. त्यामुळे आपण अधिकाऱ्यांवर जबाबदारी टाकावी. संबंधित अधिकाऱ्यांनी पीठासीन अधिकाऱ्यांनी दिलेल्या निदेशाची दखल घ्यावी, असे निदेश आपण घावेत.

उप सभापती : या संबंधी शासनाने केलेली कार्यवाही मला अवगत करावी.

श्री.संजय सावकारे : सभापती महोदय, होय.

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

KK-2

SRR/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश....

16:40

पृ.शी./मु.शी.: लक्षवेधी सूचनेच्या निवेदनाबाबत अधिक माहिती सभागृहासमोर
ठेवणे

श्री.संजय सावकारे (सामाजिक न्याय राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने "सिंधुदुर्ग जिल्हा रुणालयातील सिटीस्कॅन मशिन नादुरुत्त असणे"या विषयासंबंधी श्री.परशुराम उपरकर यांनी दिनांक 19 डिसेंबर, 2011 रोजी दिलेल्या लक्षवेधी सूचनेवर शासनातर्फे करण्यात आलेल्या निवेदनावर झालेल्या प्रश्नोत्तराच्या वेळी आळ्वासन दिल्याप्रमाणे अधिक माहिती सभागृहासमोर ठेवीत आहे.

उप सभापती : अधिक माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

(प्रेस : कृपया येथे सोबत जोडलेली अधिक माहिती छापावी.)

...3....

विशेष उल्लेख (पुढे सुरु.....)

पृ.शी./मु.शी.: जमोरीया या नावाने वांद्रे येथे पुनर्विकास प्रकल्पात झालेली अनियमितता याबाबत ॲड.आशिष शेलार, वि.प.स.यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची सूचना

ॲड.आशिष शेलार (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील विशेष उल्लेखाची सूचना मांडतो.

सभापती महोदय, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाकडून सी.टी.एस.क्र.791 (ए) मौजे बांद्रे, तालुका अंधेरी, वांद्रे रिक्लेमेशन, के.सी.मार्ग, वांद्रे (प), मुंबई येथे विकासक मे.पिरॅमिड डेव्हलपर्स यांनी जमाते जमोरीया या नावाने पुनर्विकास प्रकल्प राबविला असणे, या योजनेअंतर्गत या ठिकाणी 7 इमारतींचे बांधकाम करण्यात आलेले असणे, या योजनेत घर मिळालेल्या 155 पैकी अधिक व्यक्तींनी बनावट व खोटी रेशनकार्ड, झोपडी फोटोपास, दुकान व आस्थापनाचा परवाना तयार करून त्या आधारे ही घरे मिळविलेली असणे, तसेच या योजनेत अधिकाधिक चटईक्षेत्र सुध्दा मिळविलेले असणे, या विरोधात स्थानिक नागरिक यांनी कोर्टात खटला दाखल करून त्यावर दिनांक 21/02/2014 रोजी या सर्व व्यवहारात दोषी असलेल्या व्यक्तींवर सेक्षन 156 (3) कलमानुसार तपासणी/चौकशी करून अहवाल सादर करण्यास सांगितलेला असणे, त्यामुळे अशा प्रकारे खोटी कागदपत्रे सादर करून विकासक व त्यांना पाठिंबा देणारे 157 आरोपी यांच्यावर दिनांक 10/03/2014 रोजी वांद्रे पोलीस ठाण्यात गुन्हा नोंदविण्यात आला असणे, परंतु, या योजनेतील विकासक मे.पिरॅमिड डेव्हलपर्स यांच्यावर कोणतीही कारवाई करण्यात येत नसणे, तसेच या ठिकाणी असलेली मस्जिद देखील ही योजना राबविताना तोडण्यात आली असणे, त्यामुळे अशा प्रकारे पात्र असूनही ज्या रहिवाशांना या योजनेत घरे मिळालेली नाहीत व अशी खोटी कागदपत्रे दाखवून ही घरे मिळविलेल्या रहिवाशांवर कारवाई करण्यासाठी व या गैरव्यवहारात ज्या अधिकाऱ्यांनी मदत केली ते व विकासक यांच्यावर कारवाई करावी, अशी मागणी मी या विशेष उल्लेखाव्दारे करीत आहे.

पृ.शी./मु.शी.: बुरड समाजाला बांबू मिळत नसल्याने निर्माण झालेला व्यवसायाचा प्रश्न याबाबत श्री.मितेश भांगडिया, वि.प.स.यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची सूचना

श्री.मितेश भांगडिया (वर्धा-चंद्रपूर-गडचिरोली स्थानिक प्राधिकारी संस्था) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील विशेष उल्लेखाची सूचना मांडतो.

सभापती महोदय, विदर्भातील नागपूरसह चंद्रपूर, गडचिरोली, भंडारा व गोंदिया या जिल्ह्यांमध्ये बुरड हा समाज मोठ्या प्रमाणात वास्तव्यास असून मुख्य व्यवसाय हा बांबूपासून वस्तूची निर्मिती करून विक्रीतून उपजीविका करणे, राज्य शासनाच्या वन विभागाच्या आगारातून बांबू सहज उपलब्ध होत नसल्याने व्यवसायाचा प्रश्न निर्माण होणे, अलीकडे वृक्षतोडीला आळा घातल्यामुळे जंगलामधून बांबूची अवैध तोड करणे, हा गुच्छा ठरणे, मुख्यत्वे बांबू हा वृक्ष नसून गवताचा प्रकार असल्याची शासकीय नोंद असणे, अल्पावधीतच पूर्ण वाढ झालेल्या बांबूची वेळीच तोड न केल्यास नष्ट होणाऱ्या जातीत बांबूचा समावेश असणे, बांबूवर व्यावसायिक व उपजीविका करणाऱ्या बुरड समाजाचा शासनास विसर पडणे, माथाडी कामगार, ऊसतोड कामगार, विडी कामगार याप्रमाणेच बुरड या समाजासाठी शासनाने विशेष लक्ष घालून संरक्षण देण्याची आवश्यकता, शासनाचे याकडे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, यावर शासनाची प्रतिक्रिया जाणून घेण्यासाठी मी हा विशेष उल्लेख मांडला आहे.

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

KK-5

SRR/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश....

16:40

पृ.शी./मु.शी.: पुणे शहराच्या नागरीकरणाचा व विस्ताराचा विचार करून पुरेसा
निधी उपलब्ध करून देणे याबाबत श्री.अनिल भोसले, वि.प.स.यांनी
दिलेली विशेष उल्लेखाची सूचना
श्री.अनिल भोसले (पुणे स्थानिक प्राधिकारी संस्था) : सभापती महोदय, मी आपल्या
अनुमतीने पुढील विशेष उल्लेखाची सूचना मांडतो.

सभापती महोदय, पुणे शहरात आणि परिसरातील नागरीकरणाचा वेग प्रचंड असणे,
शहराचा हा विस्तार शहरालगतच्या गावामध्ये होत असून तेथे कोणतेही नियोजन नसल्याने गावाच्या
आवाक्याबाहेर जाणे, यावर उपाय म्हणून शासनाने पुण्यालगतची 34 गावे महापालिकेत समाविष्ट
करण्यात येणे, मात्र महापालिकेकडे सदर गावात प्राथमिक सुविधा पुरविण्यासाठी महापालिकेस
शासनामार्फत निधी देण्याची आवश्यकता, याबाबत पुणे शहराच्या नागरीकरणाचा आणि विस्ताराचा
विचार करून शासनामार्फत पुरेशा प्रमाणात निधी पुरविण्यात यावा, अशी मी विशेष उल्लेखाव्दारे
शासनास शिफारस करीत आहे.

...6....

पृ.शी./मु.शी.: बीड जिल्ह्यातील मौजे इर्ला, तालुका माजलगांव या गावातील ग्रामस्थाना डेंग्युची झालेली लागण याबाबत श्री.अमरसिंह पंडित, वि.प.स.यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची सूचना

श्री.अमरसिंह पंडित (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील विशेष उल्लेखाची सूचना मांडतो.

सभापती महोदय, बीड जिल्ह्यातील मौजे इर्ला, तालुका माजलगांव या गावात डेंग्यू रोगाची ग्रामस्थाना मोठ्या प्रमाणावर लागण होणे, सुमारे 75 हून अधिक रुण वैद्यकीय उपचारासाठी माजलगांव, बीड येथील रुणालयात दाखल होणे, पैकी सुमारे 10 रुण प्रकृती खालावल्यामुळे औरंगाबाद येथे उपचारासाठी पाठविण्यात येणे, कु.ताई लक्षण काठवडे या 24 वर्षीय तस्थीचा डेंग्युमुळे मृत्यू होणे, गावातील विंधण विहिरीचे पाणी आटल्यामुळे ग्रामस्थांनी नदीच्या पाण्याचा साठा केल्यामुळे गावात डासांचे प्रमाण वाढणे, डेंग्युची साथ झापाट्याने वाढत असतानाही वैद्यकीय उपचारासाठी एकही अधिकारी अथवा डॉक्टर गावात उपलब्ध नसणे, आरोग्य विभागाने याची कोणतीही दखल न घेणे, डेंग्युची साथ आटोक्यात आणण्यासाठी आरोग्य विभागाने तातडीने उपाययोजना करून रुणांना गावातच उपचाराची सुविधा उपलब्ध करावी, अशी मागणी मी या विशेष उल्लेखाव्दारे शासनास करीत आहे.

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

KK-7

SRR/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश....

16:40

पृ.शी./मु.शी.: अंबरनाथ येथील सूर्योदय सोसायटीला शर्तभंग प्रकरणातून मुक्त करण्याबाबत घ्यावयाचा निर्णय याबाबत श्री.संजय दत्त,
वि.प.स. यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची सूचना

श्री.संजय दत्त (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील विशेष उल्लेख उल्लेखाची सूचना मांडतो.

सभापती महोदय, अंबरनाथ येथील सन 1947 साली स्थापन झालेल्या दि सूर्योदय हौसिंग को ऑप सोसायटीने सरकारकडून बाजारमूल्याने 101 एकर भूखंड खरेदी केला होता. यानंतर सदर भूखंडाचा विकास करून 625 सदस्यांना फ्लॅट देण्यात आले. सदर भूखंडांचा विकास करताना रस्ते, उद्यान, शाळा, महाविद्यालय, रुग्णालय, शासकीय कार्यालय इत्यादीसाठी नियमाप्रमाणे जमीन आरक्षित ठेवण्यात आली होती. या सोसायटीत सुमारे 30 हजार रहिवाशी असून शासनाने लादलेल्या निर्बधामुळे सोसायटीच्या जमीन खरेदी-विक्री हस्तांतरण यावर बंदी घातली आहे. आजवर सरकारला या सोसायटीकडून मोठ्या प्रमाणात महसूल मिळालेला असून सूर्योदय सोसायटीला शर्तभंग प्रकरणातून मुक्त करण्यासाठी सरकारने तातडीने धोरणात्मक निर्णय घेऊन 30 हजार रहिवाशांचा प्रश्न शासनाने तातडीने सोडवावा, अशी मी या विशेष उल्लेखाव्वारे विनंती करीत आहे.

सभापती महोदय, मी आपल्याला विनंती करतो की, आपण या प्रकरणी पुढाकार घेऊन योग्य त्या सूचना शासनाला द्याव्यात आणि आपल्या दालनात सर्व संबंधितांची एक बैठक बोलवावी.

उप सभापती : या संदर्भात मी गेल्या 10 वर्षांपासून प्रयत्न करीत होतो. महसूल मंत्री महोदयांबरोबर बैठकही आयोजित केली होती. अद्यापर्यंत हा प्रश्न सुटलेला नाही. आता करू नंतर करू असे चालले आहे. त्यामुळे या प्रश्नाला अंतिम स्वरूप देण्यासाठी परवा गुरुवार, दिनांक 12 जून, 2014 रोजी दुपारी 4.00 वाजता माझ्या दालनात माननीय महसूल मंत्री, ठाण्याचे जिल्हाधिकारी यांना पाचारण करण्यात यावे.

श्री.रामनाथ मोते : सभापती महोदय, मलाही या बैठकीला उपस्थित राहण्याची परवानगी असावी.

उप सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री.रामनाथ मोते यांनीही या बैठकीला उपस्थित रहावे.

...8....

पृ.शी./मु.शी.: आयुर्वेदिक व युनानी महाविद्यालयांमधील कर्मचाऱ्यांना पेन्शन आणि उपदानाचा लाभ दिला जात नसणे याबाबत डॉ.रणजित पाटील, वि.प.स. यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची सूचना

डॉ.रणजित पाटील (अमरावती विभाग पदवीधर) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील विशेष उल्लेखाची सूचना मांडतो.

सभापती महोदय, महाराष्ट्रातील 16 आयुर्वेदिक आणि 3 युनानी महाविद्यालयांमध्ये कार्यरत कर्मचाऱ्यांना पेन्शन आणि उपदानाचा लाभ दिला जात नसणे, त्यामुळे संघटनेने न्यायालयात याचिका दाखल करणे, सदर कर्मचाऱ्यांना पेन्शन आणि उपदानाचा लाभ थकबाकीसह द्यावा, असा आदेश उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खडपीठाने जून, 2013 मध्ये देऊनही त्याची अंमलबजावणी अद्यापर्यंत न होणे, त्यामुळे सदर लाभापासून वंचित असलेल्या शिक्षक-शिक्षकेतर एकांकांमध्ये असंतोष निर्माण होणे, बहुतांशी कर्मचारी सेवानिवृत्त झाल्याने पेन्शनअभावी हलाखीचे जीवन जगत असणे, शासनाच्या सह सचिवांनी न्यायालयीन आदेशाच्या अनुषंगाने वित्त विभागाला प्रस्ताव सादर करूनही अद्यापर्यंत त्याच्यावर कोणत्याही प्रकारची कार्यवाही न होणे, त्यामुळे सदर लाभापासून हे कर्मचारी वंचित असणे, शासनाने या संदर्भात तातडीने करावयाची कार्यवाही व कर्मचाऱ्यांना न्याय देण्याची आवश्यकता, शासनाचे याकडे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, यावर शासनाची प्रतिक्रिया जाणून घेण्यासाठी मी हा विशेष उल्लेख मांडला आहे.

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

KK-9

SRR/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश....

16:40

पृ.शी./मु.शी.: स्कूल बस वाहतुकीबाबत नियमावली तयार करणे याबाबत
अँड.जयदेव गायकवाड, वि.प.स. यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची
सूचना

अँड.जयदेव गायकवाड (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने
पुढील विशेष उल्लेखाची सूचना मांडतो.

सभापती महोदय, पुण्यातील वानवडी येथील सिटी इंटरनॅशनल स्कूल व महाविद्यालयातील
स्कूल बस वरील मदतनिसाने 11 वर्षाच्या मुलीवर शाळा सुटल्यावर स्वतःच्या घरी नेऊन माहे
एप्रिल, 2014 च्या तिसऱ्या सप्ताहात बलात्कार करणे, पालकांनी शाळा प्रशासनाकडे तक्रार करून
वाहकांवर कोणतीही कार्यवाही करण्यात न येणे, तसेच पुण्यातील सिंहगड इन्स्टिट्युटच्या एरंडवणा
परिसरातील सिंग्राडेल शाळेतील चार वर्षाच्या विद्यार्थीनीवर बस चालक व वाहकाने माहे एप्रिल,
2014 च्या पहिल्या सप्ताहात लैंगिक अत्याचार करण्यात येणे, परिणामी स्कूल बस चालक, वाहक
यांच्याकडून मुलींवर अत्याचार, बलात्कार करण्याच्या घटनेत वाढ होत असल्याने स्कूल बस
वाहतुकीसाठी शासनाने नियमावली तयार करावी, तसेच स्कूल बससाठी महिला चालक वाहकाची
नेमणूक करावी, असे या विशेष उल्लेखाब्दारे मी शासनाच्या निर्दर्शनास आणून देत आहे.

...10....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

KK-10

SRR/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश....

16:40

पृ.शी./मु.शी.: उपशिक्षणाधिकारी श्री.मिसाळ यांच्यावर कारवाई करणे याबाबत डॉ.नीलम गो-हे, वि.प.स. यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची सूचना

डॉ.नीलम गो-हे (विधानसभेने निवडलेल्या) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील विशेष उल्लेखाची सूचना मांडते..

सभापती महोदय, दिनांक 8/5/2014 च्या शासनाच्या आदेश पत्रात श्री.अशोक मिसाळ, प्रभारी शिक्षणाधिकारी (माध्य), जिल्हा परिषद, ठाणे गेली तीन वर्ष असलेल्या शिक्षणाधिकारी या पदाचा अतिरिक्त कार्यभार संपुष्टात आणून किंवा काढून तो कार्यभार श्रीमती उर्मिला पारधे, शिक्षणाधिकारी (नि.शि.) जिल्हा ठाणे यांच्याकडे तत्काळ सोपवावा, असा स्पष्ट आदेश असतानाही मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे यांनी प्रभारी शिक्षणाधिकारी यांचा कार्यभार काढलेला नाही. तसेच, दिनांक 27/6/2013 रोजी कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन यांनी श्री.मिसाळ, तत्कालीन उपशिक्षणाधिकारी (माध्य) जिल्हा परिषद, ठाणे यांच्याविरोधात शिस्तभंगाची कारवाई करण्याबाबतचे पत्र मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांना दिले असताही त्यांची कोणत्याही स्वस्याची कारवाई केलेली नाही. श्री.मिसाळ यांनी मानव विकास कार्यक्रमांतर्गत मोठ्या प्रमाणात भ्रष्टाचार केलेला आहे. याबाबतचा स्वयंस्पष्ट अहवाल मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद, ठाणे यांनी शासनास सादर करूनही त्यावर कोणतीच कारवाई करण्यात आलेली नाही. श्री.मिसाळ यांच्या प्रकरणात शासनाच्या आदेशाची पायमल्ली केली असल्याचे स्पष्ट होत आहे. एकूणच श्री.मिसाळ यांना शासन पाठीशी घालत असल्याचे दिसून येत आहे. तरी श्री.मिसाळ यांचेवर आदेशानुसार तसेच श्री.मिसाळ यांना पाठीशी घालणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याची आवश्यकता असल्याने सदरची बाब मी विशेष उल्लेखाव्दारे मांडत आहे.

यानंतर श्री.खंदारे.....

पृ.शी. / मु.शी. : ठाणे पूर्व शहरातील पांडुरंग भोईर तलावाच्या

सुशोभिकरणाच्या व डागडुजीच्या मागणीकडे झालेले दुर्लक्ष
याबाबत अँड.निरंजन डावखरे वि.प.स. यांनी दिलेली विशेष
उल्लेखाची सूचना.

अँड.निरंजन डावखरे(कोकण विभाग पदवीधर) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने
पुढील विशेष उल्लेखाची सूचना मांडतो.

"ठाणे (पूर्व) शहरातील कोपरी परिसरातील तसेच ठाणे व मुंबई शहराच्या सीमेवरील हरिओम नगर अंतर्गत 1990 साली ठाणे महानगरपालिकेच्या माध्यमातून तत्कालीन मा.नगरसेवकांचे नगरसेवक निधीतून "पांडुरंग भोईर तलाव" बांधण्यात येणे, सदर तलावात दरवर्षी नागरिकांकडून गणपती विसर्जन व देवी विसर्जन करण्यात येणे, सदर तलावाचे बांधकाम ठाणे महानगरपालिकेमार्फत करण्यात येणे, तथापि, सदर तलावाची जागा बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या हृदीत येत असणे, त्यामुळे या तलावाची देखभाल दुरुस्ती वा सुशोभिकरण करण्याबाबत दोन्ही महानगरपालिकांमध्ये वाद-विवाद निर्माण होणे, त्यामुळे सद्यःस्थितीत सदर तलावाची अत्यंत दुरावस्था झाल्याचे, तसेच तलावाच्या संरक्षक भिंतीही गायब झाल्या असल्याचे दिनांक 24 एप्रिल, 2014 रोजी वा त्यापूर्वी देखील निदर्शनास येणे, परिणामी सदर तलावाची डागडुजी करून सुशोभिकरण करण्यात यावे अशी मागणी तेथील समाजसेवक श्री.नितीन भोईर व हरिओम नगरातील नागरिकांनी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या टी वॉर्ड विभाग अधिकाऱ्यांकडे माहे जानेवारी, 2014 मध्ये केली असता, सदर तलावच अस्तित्वात नसल्याचे त्यांचेकडून एकीकडे सांगण्यात येणे, परंतु याच तलावाचे सुशोभिकरण व नूतनीकरण करण्यास अन्य यंत्रणा वा ठाणे महानगरपालिकेस परवानगी देण्यात न येणे, परिणामी ठाणे महानगरपालिका व बृहन्मुंबई महानगरपालिका या महानगरपालिकांच्या हृदीच्या वादात हा तलाव सापडल्याने तलावाची अत्यंत दुरावस्था होऊन सदर तलावास कचराकुंडीचे स्वस्य येणे, त्याशिवाय तलावाचे संरक्षक भिंती अभावी त्या परिसरातील लहान मुळे खेळताना बुडण्याच्या अनेकदा घडलेल्या घटना, तसेच गतवर्षीच्या गणपती विसर्जन व देवी विसर्जनाचे वेळी घडलेल्या अपघाताच्या घटना, असे.....

2...

ॲड.निरंजन डावखरे...

असतानाही सदर तलाव सुशोभिकरणाची व डागडुजीची वारंवार मागणी करूनही दोन्ही महानगरपालिकांकडून जाणीवपूर्वक करण्यात येत असलेले दुर्लक्ष व मुख्यत: बृहन्मुंबई महानगरपालिकेची दुट्टी भूमिका लक्षात घेता या प्रकरणी मार्ग काढून सदर तलावाची डागडुजी व सुशोभिकरण करण्याबाबत प्राधान्याने कार्यवाही करण्यात यावी एवढीच मागणी या विशेष उल्लेखाच्या माध्यमातून शासनाकडे करीत आहे."

उप सभापती : सन्माननीय सदस्यांनी त्यांच्या विशेष उल्लेखाच्या सूचनेमध्ये सन 1990 साली ठाणे महानगरपालिकेच्या माध्यमातून तत्कालीन मा.नगरसेवकाचे नगरसेवक निधीतून "पांडुरंग भोईर तलाव" बांधण्यात आल्याचा उल्लेख केलेला आहे. त्यामुळे या तलावाच्या डागडुजीची व सुशोभिकरणाची जबाबदारी ठाणे महानगरपालिकेची आहे. हे काम ठाणे महानगरपालिकने करावे.

पृ.शी. / मु.शी. : मोठ्या शहरांमधील ट्रॅफिकच्या नियोजनासाठी नाशिकसह राज्यात ट्रॅफिक वॉर्डन योजना सुरु करू वाहतूक मदतनिसांना होमगार्डच्या धर्तीवर मानधन देणे याबाबत श्री.जयवंतराव जाधव, वि.प.स. यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची सूचना.

श्री.जयवंतराव जाधव (नाशिक स्थानिक प्राधिकारी संस्था) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील विशेष उल्लेखाची सूचना मांडतो.

"राज्यामध्ये मुंबई, पुणे, नांदेड, जळगाव, रायगड, लातूर, कल्याण, भंडारा इत्यादी शहरांमध्ये ट्रॅफिक वॉर्डन हे मासिक मानधनावर वाहतूक पोलिसांना मदतीचे काम करत आहेत. नाशिक शहरात सुध्दा दि.5 सप्टेंबर, 2004 रोजी पोलीस महासंचालकांच्या हस्ते ओळखपत्र वितरित करून ट्रॅफिक वॉर्डन योजनेचा शुभारंभ करण्यात आलेला होता. त्यांना ट्रॅफिकचे नियम आणि कायदेविषयक माहितीचे 90 दिवसांचे प्रशिक्षण सुध्दा देण्यात आलेले होते. मात्र 2009 नंतर ही योजना शहरात बंद करण्यात आली आहे. राज्यातील सर्व मोठ्या शहरांमधील वाढती रहदारी व वाहतूक व्यवस्था लक्षात घेता ट्रॅफिकच्या नियोजनासाठी नाशिकसह राज्यभरामध्ये ट्रॅफिक वॉर्डन ही योजना सुरु करावी आणि या वाहतूक मदतनिसांना होमगार्डच्या धर्तीवर मानधन देण्यात यावे, अशी मागणी मी या विशेष उल्लेखाद्वारे करत आहे."

पृ.शी. / मु.शी. : राज्यात लाचखोरीचे वाढत असलेले प्रमाण याबाबत
श्रीमती शोभा फडणवीस, वि.प.स. यांनी दिलेली विशेष
उल्लेखाची सूचना.

श्रीमती शोभा फडणवीस (विधानसभेने निवडलेल्या) : सभापती महोदय, मी आपल्या
अनुमतीने पुढील विशेष उल्लेखाची सूचना मांडते.

"राज्यात वाढत असलेले लाचखोरीचे प्रमाण, त्यातच सन 2008 ते 2014 या 6 वर्षात 2500
प्रकरणे घडूनही फक्त 600 लाचखोर अधिकाऱ्यांना शिक्षा होणे, तर 2052 खटल्याचे आरोपी निर्दोष
दाखविण्यात येणे, त्यामुळे राज्यात लाचखोरीचे वाढते प्रमाण, शासनाचे याकडे होत असलेले दुर्लक्ष,
शासनाने संबंधित लाचखोर अधिकाऱ्यांवर कडक कारवाई करण्याची आवश्यकता, यावर त्वरित
करावयाची कारवाई, त्याकरिता वरील विषयावर मी विशेष उल्लेखाची सूचना मांडत आहे."

पृ.शी. / मु.शी. : लोकसभा निवडणुकीत लाखो मतदारांना मतदानापासून

वंचित रहावे लागणे याबाबत श्री.किरण पावसकर, वि.प.स.
यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची सूचना.

श्री.किरण पावसकर (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील विशेष उल्लेखाची सूचना मांडतो.

"भारतीय इतिहासातील आजवरच्या सर्वात प्रदीर्घ लांबीच्या आणि सर्वाधिक मतदारांचा समावेश असलेल्या लोकसभेच्या निवडणूका काही दिवसांपूर्वीच पार पडल्या, विक्रमी मतदान झाले नाही, परंतु मतदार यांद्यामध्ये विक्रमी घोळ दिसून आला. अनेक मतदारांची मतदार यादीतून नावेच गायब होण्याचे प्रकार मोळ्या संख्येने दिसून आले. पुण्यात तर एक लाखाहून अधिक मतदारांची नावे गाळली गेली. मतदार यादीतील क्रमांक आणि ओळखपत्रावरील क्रमांक वेगळे असणे, एकाच कुटुंबातील मतदान कार्डावरील नंबर चुकीचा असणे, मृत व्यक्तीची नावे यादीत समाविष्ट असणे, अशा घोळामुळे अनेक सर्वसामान्य तसेच सेलिब्रेटी मतदार मतदानापासून वंचित राहिले. आगामी तीन महिन्यांनंतर विधानसभेच्या निवडणुका असल्याने आयोगाकडून लोकसभेच्या निवडणूक याद्या अद्ययावत करण्यात झालेली दिरंगाई पाहता भारतातील विश्वसनीय आणि आदरणीय संस्थांपैकी एक असलेल्या निवडणूक आयोगावरील सर्वसामान्यांचा विश्वास उडून जाईल, याकरिता करावयाच्या कार्यवाहीकरिता मी विशेष उल्लेखाद्वारे ही बाब शासनाच्या निर्दर्शनास आणून देत आहे."

यानंतर श्री.शिंगम....

पृ. शी./मु. शी. : ठाणे जिल्हयातील कळवा, मुंब्रा, साकेत, कोलशेत या खाडी किनारी भराव टाकून जमीन विकसित करण्याचा भूमाफियांनी केलेला उद्योग याबाबत श्री. रामदास कदम यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची सूचना

श्री.रामदास कदम (मुंबई स्थानिक प्राधिकारी संस्था) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील विशेष उल्लेखाची सूचा मांडतो.

"ठाण्याच्या प्रस्तावित किनारपट्टी व्यवस्थापन आराखड्यानुसार खाडी किनाऱ्यालगतच्या बांधकामासाठी अटी शिथिल होणार असल्याची चाहूल लागताच भूमाफियांनी आतापासूनच खाडीत भराव टाकून जमीन विकसित करण्याचा लावलेला सपाटा, त्यामुळे खाडी किनाऱ्यावरील खारफुटीपासून 50 मीटर बफर झोन तर त्यापुढे 100 मीटर सीआरझेड आणि ज्या ठिकाणी खारफुटी नाही तेथे पूररेषेपासून 150 मीटर क्षेत्रात बांधकामांना मज्जाव करण्यात येत असणे, परंतु आता नव्याने निर्माण होणाऱ्या नकाशामुळे खाडी किनाऱ्यालगतचे 50 मीटर क्षेत्र बांधकामासाठी खुले होणार असल्याने त्याचा फायदा घेत भूमाफियांनी कोपरी, कळवा, मुंब्रा, साकेत, बाळकूम, कोलशेत या खाडी किनारी भराव टाकून जमीन विकसित करण्याचा सुरु केलेला उद्योग, ठाणे पूर्व भागातील खाडी किनारी असलेल्या स्वामी समर्थ मठाच्या परिसरात राजरोसपणे भराव टाकून खारफुटीची कत्तल केली जात असल्याच्या व भूमाफिया विरोधात जिल्हाधिकारी आणि महापालिकेच्या अधिकाऱ्यांकडे तक्रार करून कोणतीच कारवाई न होणे, यामुळे स्थानिक रहिवाशांनी स्थापन केलेल्या दक्षता मंचाच्या माध्यमातून अखेरचा पर्याय म्हणून थेट पर्यावरण विभागाकडे ही तक्रार करण्यात येऊनही कोणतीच कारवाई होत नसल्याने स्थानिकांमध्ये निर्माण झालेले असंतोषाचे व संतापाचे वातावरण, या प्रकरणी शासनाने तातडीने चौकशी करून संबंधितावर कडक कारवाई करण्याची आवश्यकता असल्याने सदरची बाब मी विशेष उल्लेखाद्वारे मांडत आहे."

..2..

उप सभापती : मी सूर्योदय सोसायटी संबंधी माझ्या दालनामध्ये परवा गुरुवार, दिनांक 12 जून 2014 रोजी दुपारी 4.00 वाजता एक बैठक आयोजित केलेली आहे. याच दिवशी दुपारी 4.30 वाजता या खाडी किनारी करण्यात येत असलेल्या भरावाच्या संदर्भात बैठक बोलावण्याचा निर्णय मी घेतलेला आहे. या बैठकीस माननीय आयुक्त, ठाणे महानगरपालिका, जिल्हाधिकारी ठाणे आणि पर्यावरण विभागाचे प्रमुख यांना बोलावण्यात येईल. या बैठकीस सन्माननीय सदस्य श्री.रामदास कदम यांनी देखील उपस्थित रहावे.

...3...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

पृ.शी.: मुंबई शहर प्राथमिक शिक्षण, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण, हैदराबाद सक्तीचे प्राथमिक शिक्षण व मध्य प्रदेश प्राथमिक शिक्षण (निरसन) विधेयक.

L. A. BILL NO.XXIII OF 2013 (A BILL TO REPEAL THE CITY OF MUMBAI PRIMARY EDUCATION ACT, THE MAHARASHTRA PRIMARY EDUCATION ACT, THE HYDERABAD COMPULSORY PRIMARY EDUCATION ACT, 1952 AND THE MADHYA PRADESH PRIMARY EDUCATION ACT, 1956 AND TO PROVIDE FOR MATTERS CONNECTED THEREWITH OR INCIDENTAL THERETO.) AND MOTIONS FOR REFERRING THE BILL TO THE JOINT COMMITTEE.

(विधेयक विचारात घेण्यासंबंधीचा प्रश्न व विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याचे प्रस्ताव पुन्हा प्रस्तुत झाले.)

उप सभापती : आता मी विधेयक दोन्ही सभागृहांच्या 45 सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्याचा प्रस्ताव मतास टाकतो.

प्रस्ताव मतास टाकून असंमत झाला.

उप सभापती : आता मी विधेयक 40 सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्याचा प्रस्ताव मतास टाकतो.

प्रस्ताव मतास टाकून असंमत झाला.

उप सभापती : आता मी विधेयक विचारात घेण्यासंबंधीचा प्रश्न मतास टाकतो.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

उप सभापती : विधेयक विचारात घेण्यात आले आहे. आता विधेयक खंडशः विचारात घेण्यात येईल.

..4..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

MM-4

MSS/ ST/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

17:00

खंड 2 ते 6 (दोन्ही सम्मिलित) विधेयकाचे भाग झाले.

खंड 1, संपूर्ण शीर्षक व हेतुवाक्य विधेयकाचे भाग झाले.

श्री. राजेंद्र दर्ढा : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने सन 2013चे वि.स.वि.क्रमांक 23 संमत करण्यात यावे, असा प्रस्ताव मांडतो.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

उप सभापती : सन 2013चे वि.स.वि. क्रमांक 23 संमत झाले आहे.

..नंतर श्री. भोगले...

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

NN.1

SGB/ ST/

17:10

पृ.शी.: ग्रामपंचायत (सुधारणा व पुढे चालू ठेवणे) विधेयक

L. A. BILL NO. XII OF 2014

(A BILL FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA VILLAGE PANCHAYATS ACT.)

श्री.जयंत पाटील (ग्रामविकास मंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे सन 2014 चे विधानसभा विधेयक क्रमांक 12 महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम यांत आणखी सुधारणा करण्यासाठी विधेयक मांडतो.

उप सभापती : विधेयक मांडण्यात आले आहे.

श्री.जयंत पाटील : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने सन 2014 चे विधानसभा विधेयक क्रमांक 12 महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम यांत आणखी सुधारणा करण्यासाठी विधेयक विचारात घेण्यात यावे असा प्रस्ताव मांडतो.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

उप सभापती : विधेयक विचारात घेण्यात आले आहे. आता विधेयक खंडशः विचारात घेण्यात येईल.

खंड 2 व 3 विधेयकाचे भाग झाले.

खंड 1, संपूर्ण शीर्षक व हेतुवाक्य विधेयकाचे भाग झाले.

श्री.जयंत पाटील : सभापती महोदय, सन 2014 चे वि.स.वि.क्रमांक 12 संमत करण्यात यावे असा मी आपल्या अनुमतीने प्रस्ताव मांडतो.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

उप सभापती : सन 2014 चे वि.स.वि.क्रमांक 12 संमत झाले आहे.

पृ.शी.: महाराष्ट्रामध्ये महिला व अनुसूचित जातीच्या बांधवांवरील वाढत असलेल्या अत्याचाराच्या घटना

मु.शी.: महाराष्ट्रामध्ये महिला व अनुसूचित जातीच्या बांधवांवरील वाढत असलेल्या अत्याचाराच्या घटना यासंबंधी सर्वश्री विनोद तावडे, दिवाकर रावते, कपिल पाटील, पांडुरंग फुऱ्डकर, रामदास कदम, जयंत प्र.पाटील, विनायक मेटे, चंद्रकांत पाटील, डॉ.दीपक सावंत, श्रीमती शोभा फडणवीस, डॉ.नीलम गोळे, सर्वश्री भाई गिरकर, रामनाथ मोते, अँड.आशिष शेलार, अँड.अनिल परब, डॉ.रणजित पाटील, श्री.नागो पुंडलिक गाणार, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव

श्री.विनोद तावडे (विरोधी पक्षनेता) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने म.वि.प.नियम 260 अन्वये पुढील प्रस्ताव मांडतो.

"पुरोगामी महाराष्ट्रामध्ये महिलांवर होणाऱ्या अत्याचाराचे प्रमाण सातत्याने वाढत असणे, महिलांवर होणाऱ्या वाढत्या गुन्हेगारीला आळा न घातल्यामुळे कल्पना गिरी या कांग्रेस पक्षाच्या पदाधिकाऱ्याला पुरुषी अत्याचाराचे बळी व्हावे लागणे, कर्जत, जिल्हा रायगड येथील चंद्रप्रभा चॅरिटेबल ट्रस्ट या अनोंदणीकृत संस्थेमध्ये लहान मुली व मुलांची लॅंगिक शोषण झाल्याच्या घटना उघडकीस येणे, सन २०१० मध्ये सर्व जिल्हा महिला व बालविकास अधिकाऱ्यांना बालन्याय सुधारित अधिनियम, २००६ च्या कलम ३४ (३) व नियम २३ अन्वये नोंदणी प्रमाणपत्र घेतल्याशिवाय अनधिकृतरित्या चालविण्यात येणाऱ्या संस्थांवर कारवाई करण्याबाबत परिपत्रक निर्गमित करूनही याबाबत कोणतीही कारवाई न होणे, कनगरा, तालुका जिल्हा उस्मानाबाद या गावामध्ये महिलांनी बचत गटाच्या मार्फत दारुबंदी करण्याच्या मागणीसाठी २ वर्षांपासून सर्व सनदशीर मार्गाचा अवलंब करून देखील पोलीस प्रशासनाकडून अवैध दारुनिर्मिती करण्याऱ्या गुन्हेगारास संरक्षण देण्यात येणे, याबाबत गावकऱ्यांनी आक्षेप घेतला असता संपूर्ण पोलीस यंत्रणा गावामध्ये आणून गावकऱ्यांना दहशतवाद्यासारखी वागणूक देण्यात येणे, लहान मुली व महिलांवर अत्याचाराचे प्रमाण वाढलेले असतानाच या पुरोगामी महाराष्ट्रामध्ये अनुसूचित जातीच्या बांधवांवर अत्याचार होण्याचे वाढलेले प्रमाण, खैरलांजी येथे घडलेल्या अत्याचाराची जखम अद्याप भरलेली नसतानाच खर्डा, जिल्हा अहमदनगर येथे नितीन आगे या अनुसूचित जातीच्या युवकाची अमानुषपणे निर्घृण हत्या करण्यात

श्री.विनोद तावडे.....

येणे, गत ३ महिन्यांमध्ये अनुसूचित जातीवरील अत्याचाराच्या अनेक घटना उघडकीस येऊनही राज्य शासनाकडून त्याकडे दुर्लक्ष करण्यात येणे, अनुसूचित जाती-जमाती आयोगाने याबाबत आक्षेप घेऊनही राज्य शासनाकडून दखल घेण्यात न येणे, मा.मुख्यमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली नेमलेल्या दक्षता व नियंत्रण समितीची बैठक दोन वर्षात केवळ एकदाच घेण्यात येणे, विशेष म्हणजे आघाडी शासनाच्या मंत्र्यांच्या मतदार संघातच अत्याचाराच्या घटनांचे प्रमाण जास्त असणे, या घटनांचे मूळ मागासलेपणातच असणे, आघाडी शासनाच्या दुर्लक्षामुळे सन २००२ पासून सामाजिक न्याय खात्याचे ७ हजार कोटी रुपये इतरत्र वळविण्यात येणे, त्यामुळे अनुसूचित जातीच्या बांधवांचे मागासलेपण अधिकच वाढणे, अनुसूचित जातीच्या बांधवांना सातत्याने अत्याचाराला सामोरे जावे लागल्यामुळे संपूर्ण राज्यात पसरलेले असंतोषाचे वातावरण, यावर, कोणताही तोडगा काढण्यास शासनास आलेले अपयश, शासनाने या प्रकरणी तातडीने करावयाची उपाययोजना व याबाबतची शासनाची भूमिका विचारात घेण्यात यावी."

सभापती महोदय, पुरोगामी महाराष्ट्रामध्ये महिलांवरील अन्याय, अत्याचार, दलितांवरील अन्याय व अत्याचार, शासनाच्या सुरक्षागृहात होणारे महिलांवरील बलात्कार या सगळ्या विषयांबाबत विरोधी पक्षाकडून प्रस्ताव मांडण्यात आला आहे. हा प्रस्ताव विरोधी पक्षाचा असला तरी या राज्यातील दलित माणसे असुरक्षित आहेत या माझ्या मताशी मंत्रिमंडळात बसणारे माननीय मंत्री डॉ.नितीन राऊत हे सहमत आहेत. त्यांनी मंत्रिमंडळाच्या बैठकीमध्ये या विरोधात आवाज उठविला त्याबद्दल मी त्यांचे जोरदारपणे अभिनंदन करतो.

सभापती महोदय, हा महाराष्ट्र सावित्रीबाई फुले, शाहू महाराज, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर, छत्रपती शिवाजी महाराज यांचा आहे. प्रत्येक श्वासागणिक सत्तेत असणारी माणसे या थोर महापुरुषांची नावे घेत असतात. असे असताना या राज्यातील महिला खरोखरच सुरक्षित आहेत का, या राज्याच्या तळागाळातील सामान्य दलित माणूस सुरक्षित आहे का? या राज्यातील सहा वर्ष वयाच्या बालिकेपासून ६० वर्ष वयाच्या वयस्कर स्त्रियांचे आयुष्ठ धोक्यात आलेले असताना हा महाराष्ट्र सावित्रीबाई फुल्यांचा आहे असे म्हणता येईल का?

सभापती महोदय, महाराष्ट्राशी अपरिचित असणाऱ्या, महाराष्ट्रातील वृत्तपत्रे पहात नसलेल्या, चॅनेल पहात नसलेल्या व्यक्तीला असे वाटते की, महाराष्ट्र महिलांच्या दृष्टीने सुरक्षित आहे. नुकत्याच झालेल्या लोकसभेच्या सार्वत्रिक निवडणुकांच्या काळात मोठया प्रमाणात टीक्हीवर

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

NN.4

SGB/ ST/

17:10

श्री.विनोद तावडे....

जाहिराती दाखविल्या जात होत्या. जाहिरात काय होती? दररोज मी आणि माझ्यासारख्या लाखो स्त्रिया हॉटेल, टेलिकॉम, आयटी, एअरलाईन्स, सिनेमा अशा क्षेत्रात काम करण्यासाठी घराबाहेर पडतात. घरापासून मोठ्या कंपन्यांपर्यंत रिक्षा, मोनो रेल्वेने जाऊ शकतो, कारण हा महाराष्ट्र आहे.

(सभापतीस्थानी तालिका सभापती ॲड.आशिष शेलार)

सभापती महोदय, या जाहिरातीतील "लाखो स्त्रिया नोकरीसाठी घराबाहेर पडतात" हे वाक्य वगळले तर बाकीचे सगळे त्यांच्या त्यांच्या कर्तृत्वाने शक्य होते. 'या राज्यात स्त्रियांना समान संधी आणि आदर या दोन गोष्टी मिळतात. मग आम्हाला भीती दाखविणारे तुम्ही कोण? तुमची इच्छा आहे म्हणून आम्ही घराबाहेर का नाही पडायचे? अरे भीती पसरविणाऱ्यांनो आधी आपल्या घरामध्ये बघा.' शेवटचे वाक्य, चला भीतीवर मात करु या की काँग्रेसवर मात करु या असे काही तरी होते. निवडणुकीच्या काळातील या जाहिराती माननीय सदस्य श्री.हेमंत टकळे यांनीही पाहिल्या असतील. त्यामुळे असे वाटावे की सर्व काही आलबेल आहे, सगळे सुरक्षित आहे. या राज्यातील सामान्य माणसे, दलित बांधव, महिला गुण्यागोविंदाने नांदत आहेत असे भासविले जात होते.

सभापती महोदय, शक्ती मिलमधील सामूहिक बलात्काराची घटना, लातूर जिल्ह्यात काँग्रेस पक्षाच्या महिला पदाधिकाऱ्याची हत्या, राज्यात एक ना अनेक महिलांवरील अत्याचाराच्या घटना रोज घडत आहेत. असे असताना महिला सुरक्षित आहेत अशी जाहिरात करण्याची हिंमत कशी होऊ शकते? महिला धोरणाची मोठ्या प्रमाणात जाहिरात करण्यात आली. माझी मुलगी आज पोलीस दलात उच्च पदावर आहे, हे साहेबांच्या महिला धोरणामुळे शक्य झाले. माझी मुलगी वैद्यकीय क्षेत्रात उच्च पदावर आहे हे साहेबांच्या महिला धोरणामुळे शक्य झाले. माझी मुलगी आज एअर फोर्समध्ये उच्च पदावर आहे हे साहेबांच्या महिला धोरणामुळे शक्य झाले. माझी मुलगी सैन्य दलात उच्च पदावर आहे हे साहेबांच्या महिला धोरणामुळे शक्य झाले. यामध्ये आई वडिलांचे काही कर्तृत्व नाही.

सभापती महोदय, जाहिराती काय होत्या हे सांगण्याचा मी प्रयत्न करीत आहे. या जाहिराती पाहिल्यानंतर प्रत्येक मुलीच्या आई वडिलांना असे वाटते की, आमचे काही कर्तृत्वच नाही. सगळे काही साहेबांचे आहे.

नंतर श्री.भारवि....

श्री.हेमंत टकले : सभापती महोदय, माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी एका गंभीर अशा विषयावर प्रस्ताव आणलेला आहे. यावर बोलताना त्यांनी जरूर टीका-टिपणी करावी. तसेच ज्या त्रुटी असतील त्याही दाखवाव्यात. या सभागृहात चर्चा गंभीर्याने झाली पाहिजे. निवडणुकीत काय होऊन गेले, जाहिराती काय होत्या यावर भाष्य करणे योग्य नाही. सगळे काही साहेबांमुळे झाले त्यामुळे आईवडिलांचे काहीच कर्तृत्व नव्हते असे ते म्हणत आहेत. त्यांनी असे चुकीचे अर्थ लावू नयेत. ज्या धोरणात्मक निर्णयामुळे जी काही प्रगती झाली त्याचा संदर्भ त्या जाहिरातींशी होता. अशा पद्धतीने त्यांचा उल्लेख करणे मला प्रशस्त वाटत नाही. हा विषय आपण अतिशय चांगल्या पद्धतीने मांडू शकाल याची मला पूर्ण खात्री आहे. आपण विषयाला न्याय द्यावा एवढीच माझी विनंती आहे.

श्री.विनोद तावडे : सभापती महोदय, विषयाला न्याय देण्याचाच प्रयत्न आहे. जे वास्तव आहे ते बाजूला ठेवून कसे असत्य घेऊन लोकांसमोर जात होतात ते मला समोर आणावयाचे आहे. दुसऱ्या सरकारकडून चांगली गोष्ट घेऊन सुकन्या योजनेची घोषणा माननीय मंत्री श्री.आर.आर.पाटील यांनी केली. आपण निर्णय घेतल्यानंतर या योजनेसाठी अपूर्ण तरतूद केली. या तरतुदीपैकी एकही पैसा मार्च अखेर पर्यंत खर्च केला नाही. हे आम्ही सांगायचे की नाही ? हे जे वास्तव आहे ते त्या जाहिरातींशी विसंगत आहे म्हणूनच जाहिरातींचा उल्लेख करण्यात आला. जाहिरात प्रसारित झाल्यानंतर सोशल मीडियावर जे काही झाले त्या वादात मी जाणार नाही. आपण केवळ घोषणाबाजी करत होता. या सरकारचा बोलघेवडेपणा लोक चांगले ओळखून आहेत. चारा डेपोच्या भ्रष्टाचाराची चौकशी करण्यात येईल व संबंधितांना 15 दिवसांमध्ये जेलमध्ये टाकू अशी देखील घोषणा करण्यात आली होती. आजही भ्रष्टाचार सुरु आहे. या राज्यामध्ये महिलांसाठी आम्ही खूप काही करतो असे भासविण्याचा प्रयत्न या सरकारने केला. तो जनतेला पटलाच नाही. याला कारणे आहेत. आज त्या घटना घडत आहेत.

अँड.कल्पना मंगल गिरी या लातूर शहर युवक कॉंग्रेसच्या सरचिटणीस होत्या. स्थानिक आमदारांच्या वाढदिवसाच्या निमित्ताने एक कार्यक्रम आयोजित केला होता. त्या कार्यक्रमामध्ये अँड.कल्पना गिरी सहभागी झाल्या.

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

OO 2

BGO/ ST/

भोगले..

17:20

श्री.विनोद तावडे....

त्यानंतर तीन दिवसांनी त्यांचा मृतदेह लातूर पासून 60 कि.मी.अंतरावर असलेल्या तुळजापूर येथील पाचुंदा तलावात आढळला. या हत्ये प्रकरणी लातूर पोलिसांनी आरोपी म्हणून लातूर जिल्हा युवक काँग्रेसचे अध्यक्ष श्री.महेंद्रसिंग चौहान व त्यांचा सहकारी श्री.समीर खिलारीकर यांना अटक केली. ॲड.कल्पना गिरी व श्री.चौहान यांच्यामध्ये गेल्या अनेक वर्षांपासून राजकीय वर्चस्वाचे वाद सुरु होते. ते असू शकतात. या वादा संबंधी ॲड.कल्पना गिरी यांनी प्रदेश काँग्रेस स्तरावर तक्रार केली होती. परंतु, तक्रारीची दखल न घेतल्यामुळे त्याचा परिणाम त्यांच्या हत्येमध्ये झाला. राज्यात आणि केंद्रात सत्तेवर असलेल्या पक्षाच्या पदाधिकारी सुरक्षित नसतील तर या राज्यात महिला सुरक्षित आहेत ही जाहिरात करण्याची हिंमत कशी होते असा आमचा प्रश्न आहे. ॲड.कल्पना गिरी यांचा खून झाल्यानंतर दोषींना कडक शिक्षा व्हावी याकरिता सत्ताधार्यांनी प्रयत्न करणे गरजेचे होते. त्याच बरोबर ॲड.कल्पना गिरी यांच्या हत्येमुळे तणावात असणाऱ्या कुटुंबाला मानसिक पाठिंबा देणे आवश्यक होते. पण उलटे झाले. श्री.महेंद्रसिंग चौहान यांना अटक केल्यानंतर त्या कुटुंबावर सतत दबाव टाकण्यात येत असल्याचा आरोप ॲड.कल्पना गिरीच्या पालकांनी केला. लातूरच्या एका प्रचारसभेत त्यांचे आईवडील श्री.नरेंद्रभाई मोर्दींना येऊन भेटले व सर्व काही सांगितले. या प्रकरणातील काही आरोपी अजूनही मोकाट आहेत. ते ॲड.कल्पना गिरी यांच्या कुटुंबावर दबाव आणत आहेत. या घटनेबाबत राज्याचे माननीय मुख्यमंत्री किती बोलले, काय बोलले हे लोकांनी फारसे ऐकले नाही. युवक काँग्रेसचे जेवढे पदाधिकारी आहेत त्या सर्वांचा कॉल रेकॉर्ड डाटा चेक करायला पाहिजे होता. तो तपासून या प्रकरणाच्या मुळाशी जाऊन सर्व आरोपींना अटक करण्याची गरज आहे. म्हणून माझा प्रश्न आहे की, केंद्रातील आणि राज्यातील सत्ताधारी पक्षातील महिला पदाधिकारी सुरक्षित नसतील तर सामान्य महिलेचे काय ? आता पर्यंत माननीय गृह मंत्री श्री.आर.आर.पाटील यांनी किती गुन्हे घडले याची सांख्यिकी देखील काढली असेल. कारण ती आपली सवयच आहे. मी मागे एकदा म्हटले होते की, माझा रिझल्ट लागला की, मी माझे मार्क सांगायच्या आधी इतरांचे मार्क माझ्या वडिलांना सांगायचो आणि मग माझे मार्क सांगायचो. तशीच सवय श्री.आर.आर.पाटील यांची आहे. ... (अडथळा)...

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

00 3

BGO/ ST/

भोगले..

17:20

श्री.विनोद तावडे...

सावित्रीबाई फुले, शाहू-आंबेडकर हे गुजरातमध्ये झाले होते काय ? ते आपल्याकडे झालेत. त्यामुळे या विषयी आपल्याकडून फार मोठ्या अपेक्षा आहेत.

चंद्रप्रभा चॅरिटेबल ट्रस्टने शासनाच्या दुर्लक्षणामुळे कोवळ्या मुलांवर अनन्वित अत्याचार केले. या विषयावर मागच्या अधिवेशनात देखील चर्चा करण्यात आली होती. रायगड जिल्ह्यातील कर्जत तालुक्यातील चंद्रप्रभा चॅरिटेबल ट्रस्टची आश्रमशाळा 2002 पासून अस्तित्वात आहे. तेथे गरीब कुटुंबातील मुले अल्य दरात शिक्षण घेण्याच्या उद्देशाने प्रवेश घेत होते. सदर शाळेतील पाच मुलांवर आश्रमशाळेचे संस्थापक डॉ.दाभोळकर व त्यांच्या सहायिका श्रीमती ललिता तोंडे यांच्याकडून लैरिंग अत्याचार घडल्याची घटना 28 मे रोजी उघडकीस आली. ही घटना हृदयद्रावक आहे. त्याचे वर्णन करणे अशक्य आहे. हा अत्याचार होत असताना शासनाच्या महिला व बालविकास विभागाकडून साफ दुर्लक्ष करण्यात आले, असे माझे थेट म्हणणे आहे. संस्थेची नोंदणीच नाही. तरी देखील 12 वर्ष संस्था चालली आहे. मागच्या वर्षी याच सभागृहात माननीय मंत्री प्रा.वर्षा गायकवाड यांनी आश्वासन दिले होते की, अधिकृत आणि अनधिकृत संस्थांचा सर्व करण्यात येईल व जेथे अनियमितता झाली असेल ती संस्था बंद करण्यात येईल. 12 वर्षांपासून हा ट्रस्ट सुरु आहे. नोंदणी झालेल्या आश्रमशाळांची तपासणी करण्यात येईल व नोंदणी नसलेल्या आश्रमशाळांवर कारवाई करण्यात येईल असे आपण म्हटले होते. आपण तपासणी करू न कारवाई केली असती तर हा अभद्र प्रकार घडला नसता. त्यामुळे नकळत जबाबदारी श्री.दाभोळकर यांच्यावर नसून ती आपल्या विभागाकडे देखील जात आहे. शासनाच्या निष्काळजीपणामुळे निष्पाप बालकांना बळी जावे लागते. अशा किती आश्रमशाळा आहेत ? मानखुर्द येथे शेल्टर होम मध्ये मतिमंद मुलीवर शिपाई श्री.राजेश दत्तात्रय तरे यांनी बलात्कार केला. हा गुन्हा मार्च 2014 मध्ये दाखल करण्यात आला. महिला अत्याचार प्रतिबंध शाखा, गुन्हे विभाग यांनी 15 मे 2014 रोजी दोषारोपपत्र देखील सादर केले. या गुन्ह्याचा तपास करताना धक्कादायक बाब समोर आली की, राज्य सरकारच्या कवडसा, शहापूर या आश्रमशाळेत या मुलींवर बलात्कार झाला म्हणून सुरक्षित ठिकाण म्हणून त्यांना मानखुर्द येथे आणण्यात आले. तेथे पण त्यांच्यावर अत्याचार झाला.

यानंतर श्री.जुन्नरे...

श्री. विनोद तावडे....

मुलीवर एका ठिकाणी अत्याचार झाला म्हणून सुरक्षिततेसाठी दुसऱ्या ठिकाणी त्या मुलीला आणले जाते परंतु त्या सुरक्षित ठिकाणीही त्या मुलीवर अत्याचार होत असेल तर मुलींसाठीची सुरक्षितगृहे आता कोणकोणती शिल्लक राहिली आहेत याची यादी आता माननीय मंत्री महोदयांनी घोषित करण्याची आवश्यकता आहे. अशा प्रकारची यादी घोषित केली तर त्या ठिकाणी पालक आपल्या मुलींना टाकू शकतील.

सभापती महोदय, शहापूर पोलीस ठाण्यात पहिला गुन्हा, गुन्हा क्रमांक 190/2010 दिनांक 4/9/2010 मध्ये दाखल करण्यात आला होता. व दुसरा गुन्हा मानखुर्दचा असून त्याची संपूर्ण माहिती मी बरोबर आणलेली आहे. दोन मतिमंद मुलींवर वारंवार बलात्कार होत असतांना आपली सुरक्षा यंत्रणा काही करु शकत नाही. त्यामुळे महिला बाल कल्याण खाते हे खरोखर महिलांचे कल्याण करणारे आहे की, खाद्य वाटपाच्या टेंडरच्या कामामध्ये या विभागाचा जास्त वेळ जातो याची प्रामाणिकपणे चौकशी करण्याची आवश्यकता आहे. सभागृहात दिलेले आश्वासन पुढे का पाळले गेले नाही ? आपले आश्वासन न पाळणारे अधिकारी कोण आहेत ? सर्व झाला का, सर्व झाला असेल तर तो कशा प्रकारे झाला ? कर्जतच्या आश्रमावर या पूर्वी एक दोन वेळेस पोलीस केसेस झालेल्या होत्या. त्यामुळे हा आश्रम आस्तित्वात आहे याची माहिती आपल्याला होती. हा आश्रम काही लपून छपून चालू होता असेही नाही. हा आश्रम राजरोसपणे सुरु होता. हे सर्व माहीत असताना आपण जे सर्वेक्षण करणार होता त्यामध्ये या आश्रमाची माहिती आपल्याला सापडली नसेल तर याचा अर्थ आपण सर्वेक्षण, तपासणी केलीच नाही असा होतो. तपासणी न केल्यामुळे बालकांवर अत्याचार झाले हे वास्तव आहे.

सभापती महोदय, या विषयाच्या संदर्भात माननीय उच्च न्यायालयाने जे आदेश दिले होते त्या आदेशाचे आपण पालन केले आहे काय ? याचा पहिल्यांदा आपण विचार करा. नवजीवन महिला वस्तीगृह, देवनार या संस्थेतील अनियमितता बघून माननीय न्यायालयाने काही बाबतीत सुधारणा सुचिविल्या होत्या. सदर सूचनामध्ये कार्यालयीन दफ्तरी नोंद अद्यावत करणे, मानसोपचार तज्ज्ञाने संस्थेला नियमितपणे भेटी देणे, संस्थेतील कार्यरत कर्मचाऱ्यांना विशिष्ट प्रशिक्षण देणे,

श्री. विनोद तावडे....

उज्ज्वला योजनेचा लाभ देणे इत्यादीचा त्यामध्ये समावेश होता. परंतु या सर्व बाबी केवळ कागदावरच राहिल्या. त्यामुळे याचा जाब आपल्याला महाराष्ट्रातील 11 कोटी जनतेला घावा लागेल. एका ठिकाणी अत्याचार झाला म्हणून तिची दुसरीकडे रवानगी होते परंतु त्या मुलीवर दुसऱ्या ठिकाणीही अत्याचार होतो याची जबाबदारी कोण घेणार, महिला बालविकास मंत्री म्हणून यासंदर्भात आपण जबाबदारी घेणार आहात काय ? हे आम्हाला कळले पाहिले.

सभापती महोदय, गेल्या वर्षभरात राज्यात महिलांवर झालेल्या अत्याचाराच्या संदर्भातील घटना पाहिल्या की, पोलिसांचा काही तरी धाक राहिला का ? असा प्रश्न आम्हाला पडतो. सिंहगड येथील स्प्रिंगल शाळेतील 4 वर्षाच्या चिमुकलीवर बसचालक अमोल शेरेकर आणि मदतनीस विनायक कारंजे यांनी केलेल्या लॅंगिक अत्याचाराचे प्रकरण असेल, आयबीएम कंपनीत प्रशिक्षणार्थी म्हणून काम करणाऱ्या दर्शनाचा जुलै, 2010 रोजी खून होणे, पिंपरी येथे एका 22 वर्षाच्या मतीमंद मुलीवर बलात्कार झाल्याची घटना होणे, चिंचवड येथील रुणालयात हा प्रकार घडला त्यावेळी कंपाऊंडर सुभाष मुंदळकर याने गुन्हा केला होता त्याला वाचवण्यासाठी डॉक्टरांनी त्याच्याकडे खंडणी मागितली. वरळी येथे दिनांक 25 जून रोजी पिझ्झा डिलीव्हरी बॉयने एका 22 वर्षाच्या मुलीवर बलात्कार करून जीवे मारण्याचा प्रयत्न केला. मुंबईमध्ये बलात्काराचे सत्र सुरु असून एका 28 वर्षाच्या नराधमाने 4 वर्षाच्या मुलीचे अपहरण करून तिच्यावर बलात्कार करण्याची घटना सप्टेंबर, 2013 मध्ये उघडकीस येणे, जोगेश्वरी येथील ओशिवरा भागात अशीच घटना घडली होती. जोगेश्वरी येथील शाळेजवळ दोन विद्यार्थीनीना रिक्षात ओढून त्यांच्यावर सामूहिक बलात्काराची घटना फेब्रुवारी, 2014 मध्ये घडली. 26 एप्रिलच्या मध्यरात्री पबमध्ये पाच जणांच्या टोळीने दांपत्यावर हल्ला करून महिलेचा विनयभंग करणे, गोरेगावच्या आरे कॉलनीत विवाहीत स्त्रीवर 3 जणांनी सामूहिक बलात्कार करणे, मंगळवार दिनांक 3 जून, 2014 रोजी ऐरोली मार्गावर कल्पना संभाजी भुसाणे या महिलेवर सोनसाखळी चोरांचा झालेला हल्ला असेल किंवा राज्य परिवहन महामंडळाच्या दोन महिला बस वाहकांना 4 जून, 2014 रोजी दिवसा ढवळया

श्री. विनोद तावडे....

शिळफाटा मार्गावर झालेली जबर मारहाण असेल, मीरा रोड व दहिसर स्टेशन येथे धावत्या लोकल ट्रेनमध्ये अपणा मेहता या महिलेवर हल्ला झाला. भिवंडी येथील शांतीनगर येथील मुलीवर सावत्र पित्याने केलेला अत्याचार असेल. एक नाही तर अशा अनेक घटना घडत आहेत. या घटनांचा मी अभ्यास करण्यास सुरुवात केली. यामध्ये बलात्काराच्या, अपहरणाच्या घटना, हुंडा बळीच्या घटना, विनय भंगाच्या घटना, लैंगिक अत्याचाराच्या घटना किती आहेत

या सर्वांची आकडेवारी मी काढत असतांना सन 2010,2011,2012 ची आकडेवारी मला मिळाली. सन 2012 मध्ये महिला अत्याचारांचा आकडा 19,639 होता. सन 2010 मध्ये हा आकडा 17,462 होता. सन 2011 मध्ये 11,910 व सन 2012 मध्ये 19,639 असा आकडा होता. आता 2014 साल सुरु आहे. मी सन 2013 ची आकडेवारी शोधत होतो परंतु सन 2013 ची आकडेवारी मला मिळतच नव्हती. सन 2013 मध्ये घडलेल्या घटनाची माहिती राज्यातील विविध विभागाकडे मागितली परंतु ही आकडेवारी मिळाली नाही. आता केंद्रात आमचे सरकार आलेले असल्यामुळे केंद्रीय गृह खात्याकडे सन 2013 च्या आकडेवारीची माहिती मागितली तेव्हा मला केंद्राकडून यासंदर्भातील आकडेवारी मिळाली. सन 2012 मध्ये 19,639 एवढा आकडा होता तो सन 2013 मध्ये 27,900 ते 28,000 पर्यंत गेला. सन 2014 मध्ये सन 2013 ची आकडेवारी यावयास पाहिजे होती परंतु आली नाही. केंद्राचा या संदर्भातील अहवाल प्रसिद्ध होत असतो. त्यामुळे माननीय गृहमंत्री उत्तर देतांना खरोखर हा आकडा किती आहे याची माहिती देतील काय ? सन 2013 मध्ये घटनांची संख्या जवळ जवळ 9 ते 10 हजाराने वाढलेली आहे. त्यामुळे याचा हिशोब माननीय गृहमंत्री घेणार आहेत काय ? सन 2013 च्या अत्याचाराच्या घटनांची माहिती बाहेर का आली नाही हे आम्हाला कळले पाहिजे. एकवेळ खोटं बोललेले चालते परंतु अर्धसत्य फार घातक असते हे आबा तुम्ही लक्षात ठेवा. शेवटी अशा प्रकारच्या अन्याय, अत्याचाराची आकडेवारी असेल तर त्यावर मात करण्यासाठी प्रयत्न केले जाऊ शकतात. परंतु अशी आकडेवारी आलीच नाही हे बरोबर नाही. अगोदर लोक पोलिसांकडे जाण्यास घाबरत असल्यामुळे गुन्हयांची नोंद होत नव्हती परंतु आता लोक पोलिसांकडे जाण्यास घाबरत नाहीत

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

PP-4

SGJ/ ST/

प्रथम श्री.भारवि.....

17:30

श्री. विनोद तावडे....

त्यामुळे आकडे वाढले हे माननीय आबांचे ठरावीक उत्तर आहे. नंतरच्या काळात अशा प्रकारचे गुन्हे कमी झाले का ? त्या गुन्ह्यांचे प्रमाण आम्ही कमी करू शकलो का ? अशा प्रकारचा प्रस्ताव विरोधी पक्षाने मांडला की, आजूबाजूच्या राज्याची आकडेवारी गोळा करण्याच्या कामास संपूर्ण टीमला माननीय आबा लावत असतात. आबांकडे यासंदर्भात स्टॅटिस्टिकल टीम तयारच असते. काल परवा जी घटना झाली त्यामध्ये रिटायर्ड पोलीस अधिकाऱ्याला रेव्ह पार्टी दिल्याचे उघड झाले आहे. महाराष्ट्राचे पोलीस अभिमानी, स्वाभिमानी कसे आहेत हे दिसून आलेले आहे. (अडथळा) पोलीस अधिकाऱ्याचे मित्र कोण होते याची आपल्याला चांगली माहिती आहे. यामध्ये चुकून भाजप सेनेचा कोणी सापडला असता तर एवढ्यात डांगोरा पिटला गेला असता. जे चूक आहे ते चूक आहे. कल्यना गिरी प्रकरणात खरे कोण आहे हे आम्ही लपवले नाही.

यानंतर श्री. अजित....

(सभापतीस्थानी उप सभापती)

श्री.विनोद तावडे....

सभापती महोदय, माननीय गृह मंत्री आपल्या उत्तरामध्ये अन्य राज्यांतील गुन्हेगारीची आकडेवारी देतील. त्यामध्ये काही आकडेवारी ते लपवतील. ती आकडेवारी मी अगोदरच सांगतो. आबा तुम्ही गृह मंत्री असताना महिलांवरील अत्याचारात वाढ झालेली आहे आणि आपल्या साहेबांचे महिला धोरण असताना महिलांवर अत्याचार होत आहेत याचे आम्हाला वाईट वाटते.

सभापती महोदय, मी महाराष्ट्रातील आणि इतर राज्यांतील तुलनात्मक आकडेवारी वाचून दाखवितो. हुंडाबळीच्या केसेस महाराष्ट्र-6, राजस्थान-2 गुजरात-0, छत्तीसगढ -1. विनयभंगाच्या उद्देशाने हल्ला करणे महाराष्ट्र -150, राजस्थान- 48, गुजरात- 27, बिहार -15. विनयभंग करणे- महाराष्ट्र-50, राजस्थान-1, गुजरात-0, बिहार-2. पती किंवा पतीच्या नातेवाईकांनी कूर वागणूक देणे महाराष्ट्र-84, राजस्थान 15, गुजरात-24 बिहार-20. बलात्कार - महाराष्ट्र 1839, गोवा-55, गुजरात- 473, बिहार 927. अल्पवयीन मुलीवर बलात्कार महाराष्ट्र -917, राजस्थान -572, गुजरात -150, बिहार-137 केसेस आहेत. बिरबल बादशाहाच्या गोष्टीसारखे आहे. कावळे जास्त असतील तर पाहुणे आले आणि कमी असतील तर पाहुण्यांकडे गेले. तसे गुन्हेगारीचे आकडे वाढले तर पोलीस फ्रेन्डली वागतात म्हणून लोक स्वतःहून तक्रार नोंदवितात, आकडे कमी झाले तर गुन्हे कमी झाले आहेत असे ते सांगतील. अन्य राज्यांतील वाढीव गुन्हेगारीची आकडेवारी सांगून आपल्या राज्यातील गुन्हे कमी आहेत हे दाखविण्याचा प्रयत्न होईल पण आपल्या राज्यात महिलांवर होणारा एक गुन्हा हा आपल्याला काळजी करण्यासारखा आहे.

सभापती महोदय, मी अगोदर सांगितल्याप्रमाणे या सर्व आकडेवारीपेक्षा आम्हाला त्यांच्याकडून चांगल्या कामाची अपेक्षा आहे. उत्तर प्रदेशमध्ये बदायुची बलात्काराची घटना घडली. त्या ठिकाणी केंद्रीय युवराज गेले आणि त्यांनी मुख्यमंत्र्यांच्या राजीनाम्याची मागणी केली. त्या घटनेमध्ये तेथील पोलीस अधीक्षक निलंबित होतो. जिल्हाधिकाऱ्यांवर कारवाईची घोषणा होते. परंतु आपल्याकडे साधा पोलीस इन्स्पेक्टरसुधा निलंबित होत नाही. नंदूरबार येथे एका महिलेवर आठ जणांनी बलात्कार केला. तेथील पोलिसांवर काय कारवाई करण्यात आली ? म्हणजे बदायूमध्ये घडले तर मुख्यमंत्र्यांच्या राजीनाम्याची मागणी करायची. तेथील पोलीस अधीक्षक श्री.अतुल सक्सेना

..2..

श्री.विनोद तावडे...

यांना निलंबित करण्यात आले. तेथील जिल्हाधिकारी श्री.चंद्रप्रकाश यांच्यावर कारवाई करण्याची घोषणा मुख्यमंत्री महोदयांनी केली. आमच्याकडे सांगण्यात येते की, पोलिसांची संख्या कमी आहे, त्यांना 18-18 तास डयुटी करावी लागत असल्यामुळे ते थकतात. आम्ही पोलिसांची संख्या वाढवित आहोत. कामामध्ये चुकारपणा केलेल्यावर कारवाई करण्यापेक्षा "असतील आबा तर काळजी करण्याचे काही कारण नाही." असा मेसेज जातो.

सभापती महोदय, या सरकारमधील मंत्री संवेदशनशीलता गमावून बसले आहेत की काय असा आम्हाला प्रश्न पडतो. आज सकाळी प्रश्नोत्तराच्या तासामध्ये यवतमाळ येथील घटनेची चर्चा झाली. 25 आदिवासी मुलींवर अत्याचार होतो, शासन फक्त तीन मुलीची तक्रार प्राप्त करून घेते वगैरे बाबींवर सकाळी चर्चा झाली. एवढी गंभीर परिस्थिती निर्माण होऊनसुध्दा आजपर्यंत एकाही पोलीस अधिकाऱ्यावर कारवाई झालेली नाही. जर ठोस कारवाई झाली असती तर किमान पुढे महिलांवरील अत्याचारात वाढ झाली नसती.

सभापती महोदय, प्रत्येक जिल्ह्यात महिलांवरील अत्याचाराच्या घटना घडत आहेत. माझा आबांना प्रश्न आहे की, आपण किती एस.पी.वर कारवाई करणार आहात ? उत्तर प्रदेशातील मुख्यमंत्र्यांचा निर्णय येथे लावला तर अर्धपेक्षा जास्त एस.पी.ना निलंबित करावे लागेल.

सभापती महोदय, माननीय गृह मंत्री महोदयांच्या त्याच त्याच उत्तराने आमचे समाधान होत नाही आणि अत्याचाराच्या घटना देखील थांबत नाहीत. मी आपणास एक प्रकरण सांगतो. पोलीस स्टेशन पाटण, यवतमाळ येथे दिनांक 22.11.2002 रोजी गुन्हा दाखल करण्यात आला. आरोपीला अटक करण्यात आली. दिनांक 7 मार्च, 2003 रोजी आरोपी विरोधात न्यायालयात दोषारोप पत्र दाखल करण्यात आले. 11 वर्षे न्यायालयात निकाल लागत नसेल तर इतर आदिवासी महिलांनी तक्रार कशासाठी करायची हा प्रश्न आहे. महिला तक्रार करण्यास पुढे येत नाहीत असे सांगायचे. त्या पुढे आल्या असत्या तर आम्ही कारवाई केली असती असे फक्त सांगायचे.

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

QQ-3

AJIT/ ST/

पूर्वी श्री.जुन्नरे..

17:40

श्री.विनोद तावडे...

सभापती महोदय, उसमानाबाद येथील कनगरा ग्रामस्थांना भेटण्यासाठी मी गेलो होतो. आमच्या गावात दारु विकली जाते हे सांगण्यासाठी तेथील पोलीस पाटील पुढे आला. दिनांक 16 मे रोजी लोकसभा निवडणुकीचा निकाल आहे आणि निकालानंतर गावात शांतता रहावी म्हणून तेथील अधिकाऱ्यांनी बैठक घेतली. त्या पोलीस पाटलाने सांगितले की, आमच्या गावात लोक दारु प्याले तर गावातील शांततेचा भंग होतो. अधिकाऱ्यांनी सांगितले की, कोणी दारु विकायला आला तर आम्हाला कळवा. त्यानंतर जे घडले ते आपण सर्वांनी चॅनेलवर पाहिले आहे. मी त्या ठिकाणी गेल्यामुळे आबांना सुध्दा तेथे जावे लागले. आपल्या पोलिसांनी लाजवेल अशी कृती केली. परंतु त्या ठिकाणी अगोदर जाण्याएवजी त्यांना लाडक्या बंटी आव्हाडांचा शपथविधी कार्यक्रम महत्वाचा वाटला का ते मला माहीत नाही.

सभापती महोदय, सन 2012 पासून त्या गावातील लोक दारुबंदीसाठी पाठपुरावा करीत होते. ग्रामसभेत वारंवार तसा ठराव केला होता. 15-20 महिला बचत गटांनी त्या संदर्भात ठराव करून पोलीस पाटील श्री.वाजिद शेखच्या माध्यमातून निवेदन देखील दिले होते. तुम्ही दारु पकडून घ्या आम्ही त्यांच्यावर कारवाई करतो असे तेथील महिलांना सांगण्यात आले होते. तेव्हा महिलांनी दारु विकणाऱ्यांना पकडून दिले आणि पोलिसांना फोन केला. त्यानंतर श्री.पवार व त्यांचे दोन पोलीस सहकारी तेथे आले. त्यांनी ही काय दारु आहे असे लाथ मारून पुरावा नष्ट करण्याचा प्रयत्न केला. जो दारु विकणारा होता त्यास पळून जाण्यास सांगितले. मुद्देमाल नष्ट करण्याचा प्रयत्न केला. गावकर्यांच्या हातून काही चुका झाल्या असतील. पवार नावाच्या पोलीस शिपायाने महिलेच्या गळ्याला हात घालून तिचे मंगळसूत्र तोडले. आपल्या गावातील एका महिलेवर पोलीस हात घालतो हे पाहिल्यानंतर त्या गावातील लोकांनी त्यास प्रत्युत्तर दिले असेल, पण जे चूक असेल ते चूक आहे.

यानंतर श्री.बोर्ड...

SJB/ ST/ ST/

पूर्वी श्री.अजित....

17:50

श्री.विनोद तावडे....

त्यांनी पोलीस गाडी मागविली. त्या गाडीतून 8-10 पोलीस उतरले आणि त्यांनी घोळका करून उभ्या असलेल्या गावकच्यांना कोणताही विचार न करता काठच्यांनी बेदम बडवायला सुरुवात केली. महोदय, पोलिसांनी गावातील महिलांवर हात घातला असला तरी, त्यांचे मंगळसूत्र तोडले असले तरी गावकच्यांनी पोलिसांचा मार खावा हे कितपत योग्य आहे ? केवळ अंगावर वर्दी असल्यामुळे पोलिसांनी गावकच्यांना मारहाण केली. जी वर्दी दारु विकण्यास मदत करते त्या वर्दीकडून गावकच्यांना मार खावा लागला. पोलिसांनी कायदा हातात घेतला तरी चालेल, परंतु गावकच्यांनी कायदा हातात घेऊ नये असेच भासविले गेले. रात्री एस.पी., डी.वाय.एस.पी. त्या ठिकाणी गेले.

महोदय, 1985-88 मध्ये पंजाब, 1990 मध्ये काश्मीर मध्ये कॉम्बिंग-वाय ऑपरेशन होत होते. त्यात 8-10 पोलीस लोकांच्या घरात घुसून त्यांना मारहाण करून बाहेर आणायचे. तसाच प्रकार कनगरा गावात झाला. महोदय, मी स्वतः त्या गावाला भेट दिली. तेथील एका 52 वर्षीय महिलेने मला सांगितले की, रात्री उशिरा माझ्या घराचे दार वाजविण्यात आले. मला पाठीच्या कण्याचा त्रास असल्यामुळे दरवाजा उघडण्यास मला थोडा उशीर झाला. मी ज्यावेळी दार उघडले तेव्हा पोलिसांनी दार उघडण्यास इतका उशीर झाला का अशी विचारणा करून माझ्या कानफटात मारली. या निमित्ताने मी विचारु इच्छितो की, पोलिसांमध्ये ही हिंमत, हा माज कोठून येतो ? हा वर्दीचा माज आहे की, सत्तेचा माज वर्दीपर्यंत पोहोचला आहे, असा प्रश्न कनगरा येथील सामान्य लोकांना पडला होता. महोदय, इयत्ता पाचवीतील मुलगी आणि तिचा इयत्ता दुसरीतील भाऊ सांगत होता की, माझे वडील दिवसभर गावाबाहेर होते आणि रात्री उशिरा घरी आल्यानंतर जेवण करून गप्पा मारत बसले होते. रात्री 8-10 पोलीस घरात शिरले आणि माझ्या वडिलांना फरफटत घेऊन गेले. महोदय, तीन दिवस उलटून सुध्दा त्या मुलांच्या वडिलांना सोडण्यात आले नव्हते. ती मुले माझ्याजवळ अक्षरशः रडत होती. एवढेच नव्हे तर एका महिलेने सांगितले की, माझा 28 वर्षीय मुलगा मेंटली चॅलेंज आहे. तो घराबाहेर पडत नाही. तरी सुध्दा पोलिसांनी काहीही न ऐकता माझ्या मुलाला बदडले. सभापती महोदय, मी त्या मुलाकडे या घटनेबाबत विचारले तर तो मुलगा इतका घाबरून गेला आहे की, कोणीही आले की, तो घरात जाऊन कॉटखाली लपतो. या

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

RR-2

SJB/ ST/ ST/

पूर्वी श्री.अजित....

17:50

श्री.विनोद तावडे....

निमित्ताने मी विचारतो की, अशी पोलिसांची दहशत असावी काय ? महोदय, पोलिसांची ही दहशत एस.पी., डी.वाय.एस.पी. यांच्या उपस्थितीत होती. जर 15-20 गावकच्यांनी आगाऊपणा केला असेल तर दुसऱ्या दिवशी सकाळी जाऊन त्यातील चार-पाच जणांना पोलीस स्टेशनमध्ये बोलावून त्यांच्याकडे चौकशी करावयास पाहिजे होती. त्यांनी आगाऊपणा करणारे 15-20 जण कोण होते हे सांगितले असते. त्यानंतर दोषी गावकच्यांवर केसेस टाकावयास हव्या होत्या. परंतु अशा पकारे लोकांच्या घरात घुसून मारणे कदापि योग्य नव्हते. एका-एका घरात 8-10 पोलीस घुसून त्या घरातील लोकांना मारत होते. पोलिसांचे ब्रीदवाक्य "सद्रक्षणाय खलनिग्रहणाय" आहे. या निमित्ताने मी विचारु इच्छितो की, या ब्रीदवाक्यातील 'सद्रक्षणाय' कोठे आणि 'खलनिग्रहणाय' कोठे आहे. या ब्रीदवाक्याची पोलिसांनी विल्हेवाट लावली आहे. कनगरा गावात पोलिसांनी केलेल्या मारहाणीत 50 जण जखमी झाले. सुमन मुख नावाच्या 70 वर्षीय आजी घरात झोपल्या असताना त्यांच्या दोन्ही माळकरी मुलांना त्यांच्या डोळ्यादेखत जनावरासारखी मारहाण करण्यात आली. उमदाबी शेख या व्यक्तीच्या मुलीसही अर्धनग्न करून मारहाण करण्यात आली.

सभापती महोदय, ही घटना घडल्यानंतर माननीय मंत्र्यांनी या प्रकरणाची चौकशी करण्यासाठी आय.जी. यांना त्या गावात पाठविले. सर्वात गमतीची गोष्ट काय असेल तर ती म्हणजे आय.जी. या घटनेची चौकशी करण्यासाठी त्याच एस.पी. आणि डी.वाय.एस.पी. यांना घेऊन गेले. ज्यांनी मारहाणीसारखे कृत्य केले, त्यांनाच आय.जी. चौकशीसाठी सोबत घेऊन गेले. महोदय, मी त्या गावाला भेट देण्यासाठी जात असताना मला हे तिन्ही अधिकारी येताना दिसले. मी गावकच्यांकडे या बाबत विचारणा केली. गावकरी सांगत होते की, ज्यांनी आम्हाला मारहाण केली त्या एस.पी. आणि डी.वाय.एस.पी. यांना घेऊन आय.जी. चौकशीसाठी आले होते. या निमित्ताने मी माननीय मंत्र्यांना विचारु इच्छितो की, आपल्याला त्या गावकच्यांच्या दुःखावर फुंकर घालायची होती की, मीठ चोळायचे होते ? त्या गावाला भेट दिल्यानंतर मी मागणी केली की, माननीय गृह मंत्री श्री.आर.आर.पाटील यांनी कनगरा गावात येऊन गावकच्यांची माफी मागितली पाहिजे. माननीय गृह मंत्री महोदय, आपण गावकच्यांची माफी मागितली ते चांगले केले. परंतु केवळ माफी मागून उपयोग नाही. ज्या पोलीस अधिकारी, शिपायांनी चुकीचे काम केले त्यांच्यावर गुन्हेगारी

.3..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

RR-3

श्री.विनोद तावडे....

केसेस दाखल केल्या पाहिजेत. कारण त्या पोलिसांनी कर्तव्यावर असताना केलेले ते कर्तव्य नव्हते. मी तर म्हणेन की, पोलिसांनी केलेला तो संघटित स्वस्याचा गुन्हा होता. एकत्र येऊन केलेली ती मारहाण होती. एखाद्याने दुसऱ्याला बेदम मारहाण केली, महिलांचा विनयभंग केला किंवा केलेल्या मारहाणीत समोरच्या व्यक्तीचे रक्त बाहेर आले तर मारहाण करणाऱ्या व्यक्तीवर तत्काळ गुन्हा दाखल केला जातो. पोलिसांनी सुध्दा अशा प्रकारचे कृत्य केल्यामुळे त्यांच्यावर सुध्दा गुन्हे दाखल करावेत अशी मी मागणी केली होती. पोलिसांवर गुन्हे दाखल करण्याबाबत विचार करू असे आपण सांगितले होते. पोलिसांवर गुन्हे दाखल झाले की नाहीत हे मला माहीत नाही. परंतु मी केलेल्या मागणीच्या अनुषंगाने माननीय मंत्री आज काय घोषणा करणार आहेत याची मी वाट पाहत आहे. अशा प्रकारे पोलीस वागत असतील तर त्यांच्या वागण्यामुळे सामान्य माणूस घावरला आहे. राज्यात चोरी, मंगळसूत्र चोरी, दरोडा टाकणे अशा घटना वाढत आहे. उस्मानाबाद जिल्ह्यात मार्च महिन्यात 452 दखलपात्र गुन्हे, 6 खून, 3 खुनाचे प्रयत्न या घटना घडलेल्या आहेत. परंतु पोलिसांना या घटना थांबविता आल्या नाहीत. गावकऱ्यांनी पोलिसांच्या वर्दीवर हात उगारला असेल तर त्यांच्यामध्ये इतकी मस्ती आली. सभापती महोदय, या पोलिसांना नेमका कोठून पाठिंबा मिळतो याचे आत्मपरीक्षण करावयास पाहिजे. माननीय मंत्री श्री.आर.आर.पाटील, या ठिकाणी आपण जे बोलता त्याचा अर्थ बाहेर कसा घेतला जातो आणि त्यातून पोलिसांना माज कसा चढतो त्याचे उदाहरण म्हणजे कनगरा येथील घटना आहे. आपण चांगल्या अधिकाऱ्यांच्या पाठीशी राहिला तर आम्ही सुध्दा तुमच्या पाठीशी राहू. परंतु आपण चांगल्या अधिकाऱ्यांच्या पाठीमागे राहून जे स्वीपिंग करता त्याचा परिणाम पोलिसांच्या डोक्यात हवा जाण्यामध्ये होतो. त्याचा परिणाम म्हणून सामान्य लोकांना अन्याय/अत्याचार सहन करावा लागतो. हा आपल्या बोलण्याचा परिणाम आहे, हे माननीय मंत्री श्री.आर.आर.पाटील यांनी लक्षात ठेवावे.

महोदय, राज्यात महिला सुरक्षित नाहीत. माननीय मंत्री श्री.नितीन राऊत यांनी सांगितल्यानुसार राज्यात दलित सुरक्षित आहेत काय ? नाही.

महोदय, श्रीरामपूर, जिल्हा अहमदनगर येथील उपनगराध्यक्षाने अनुसूचित जातीच्या महिलेवर केलेला अत्याचार असो, काननखेडा, जि.हिंगोली येथील सत्ताधारी पक्षाच्या कार्यकर्त्याने सतीश भगत या 22 वर्षीय मूकबधीर मुलाची केलेली हत्या असो किंवा करमाळा येथील

.4..

श्री.विनोद तावडे....

मागासवर्गीय महिलेवर जागतिक महिला दिनाच्या पूर्व रात्री झालेली अत्याचाराची घटना असो. या सर्व घटना आपल्याला काय सांगत आहेत ? या घटना बघितल्यानंतर खरोखरच हा महाराष्ट्र शाहू, फुले, आंबेडकरांचा महाराष्ट्र आहे हे म्हणता येईल काय ?

महोदय, मी गेल्या दोन महिन्यातील घटना सांगतो. दिनांक 28 एप्रिल, 2014 रोजी नगर जिल्ह्यातील खर्डा या गावात झालेल्या दलित हत्येच्या घटनेने महाराष्ट्रातील राजकारण आणि समाजकारण याबाबत प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले. नगर जिल्ह्यातील नितीन आगेचे प्रकरण ताजे असतानाच जालना जिल्ह्यातील नानेगाव, ता.बदनापूर येथे दलित सरपंच श्री.मनोज कसाब यांना अंगणवाडी इमारत बांधकामावरून बेदम मारहाण करण्यात आली व उपचारा दरम्यानच त्यांचा मृत्यू झाला. भिगवण, जि.पुणे येथील सरपंच व त्यांच्या कार्यकर्त्यांनी भर बाजारात महिलेची छेड काढल्याची घटना फेब्रुवारी, 2014 मध्ये घडली. या संदर्भात सागर जाधव या दलित तस्णाने पोलिसात तक्रार केल्याच्या कारणावरून सागर जाधवला जबर मारहाण करण्यात आली असून तो पुणे येथे गेल्या तीन महिन्यांपासून आय.सी.यू.मध्ये दाखल आहे. म्हणजे राज्यात कोणी महिलेची छेड काढत असेल आणि त्या विरोधात कोणी आवाज उठविला तर त्याला मारहाण केली जाते. त्याला आय.सी.यू. मध्ये दाखल करावे लागते. देवपूळ, ता.कन्नड, जि.औरंगाबाद येथील मातंग समाजातील 20 वर्षाचा तस्ण उमेश आगळे यास दिनांक 25 एप्रिल रोजी जबर मारहाण करून त्याचे प्रेत विहिरीत फेकून दिले. चिखली, ता.हवेली, जि.पुणे येथील माणिक उदागे या 22 वर्षीय बौद्ध तस्णाने गावात भीमजयंती साजरी केली. तसेच संविधान प्रतिष्ठानची स्थापना केली. त्यामुळे पित्त खवळलेल्या लोकांनी दगडाने ठेचून त्याचा दिनांक 1 मे रोजी निर्घृण खून केला. दादेगाव, ता.आष्टी, जि.बीड येथील भिल्ल समाजातील संजय ऊर्फ बुवा गायकवाड यांचा गावगुंडांनी तलवारीने हल्ला करून व गोळ्या झाडून दिनांक 25 एप्रिल रोजी खून केला. सन्माननीय सदस्य श्री.जनार्दन चांदूरकर साहेब, कॉग्रेस-राष्ट्रवादी कॉग्रेस आघाडीच्या सरकारच्या काळात सामान्य दलित माणसाचे काय होते हे या घटनांनी निर्दर्शनास येईल.

नंतर श्री.कांबळे....

श्री. विनोद तावडे

वाशिम जिल्ह्यातील आडाळी येथे दिनांक 14 एप्रिल रोजी भीमजयंतीची मिरवणूक काढली असता मिरवणुकीवर गावगुंडांनी दगडफेक केली आणि त्यामध्ये 20 जण जखमी झाले. वडगाव, ता. निलंगा, जि. लातूर या ठिकाणी बौद्ध व मातंग समाजाने एकत्रित दिनांक 29 एप्रिल रोजी भीमजयंतीची मिरवणूक काढली. या मिरवणुकीत घुसून दलितांना मारहाण केली. शिवाय बौद्ध व मातंग समाजावर बहिष्कार टाकून गावातील सर्वच व्यवहार बंद करण्यात आले. सामाजिक समतेमध्ये एक पाऊल पुढे असे म्हणणाऱ्यांना या सगळ्या घटना काय सांगतात ? खड्याचील नितीन आगेच्या प्रकरणाविषयी तर सर्वांनी चर्चा केली आहेच. खर्डा गावाला पार्श्वभूमी आहे. अहमदनगर जिल्ह्यातील खड्याची लढाई हे इतिहासातील देदिप्यमान पान मानले जाते. खड्याचील अनेकांना हैद्राबादच्या निजामाविस्तृद केलेल्या विजयी लढाईची व आपल्या पराक्रमी इतिहासाची आठवण होते. याचे खरे कारण असे की, तेथे तीन जिल्ह्यांची सरहद आहे. कुठेही काही घडले की, तिकडच्या पोलीस ठाण्यावर टाकायचे. त्यामुळे हे गुन्हे वाढत जातात, गुन्हे करणाऱ्यांची हिंमत वाढते. आमच्या हढीच्या बाहेर गेले असे म्हणणारे खर्डा गावातील अधिकारी असल्यामुळे अशा घटना त्या गावात लोक अधिक करतात. दलितांवर होणाऱ्या अत्याचाराच्या घटनांच्या तपासाची सद्यःस्थिती काय आहे ते आपण पहा. सर्व घटना घडतात आणि त्यानंतर बातम्या येतात. चित्रवाहिणीवर बोलले जाते पण त्याचे पुढे काय होते ? खड्याच्या नितीन आगेच्या प्रकरणात 13 आरोपींना अटक केली असून 3 पैकी 3 आरोपी बाल गुन्हेगार ठरले आहेत. पुढील तपास अजून सुरुआहे. केस दाखल इ आली आहे. देवपूळ, ता. कन्नड, जि. औरंगाबाद येथील मातंग समाजातील 20 वर्षांचा तस्ग उमेश आगळे यास दिनांक 25 एप्रिल रोजी जबर मारहाण करून त्याचे प्रेत विहिरीत फेकून दिले. 4 आरोपींना अटक करण्यात आली. त्यापैकी 2 गुन्हेगार बाल गुन्हेगार आहेत. दोघांनी जामिनाकरिता अर्ज केला असून दोन दिवसांत त्याची सुनावणी होईल. सदर प्रकरणी अद्यापपर्यंत आरोपपत्र दाखल केलेले नाही. ही 25 एप्रिलची घटना आहे.

सभापती महोदय, चिखली, ता. हवेली, जि. पुणे येथील 1 मे ची घटना आहे. सदर प्रकरणी अंट्रॉसिटीसह आयपीसीचे 302 कलम लावण्यात आले आहे. अजून आरोपपत्र दाखल करण्यात आलेले नाही.

श्री. विनोद तावडे

सभापती महोदय, नानेगाव, ता. बदनापूर, जि. जालना येथील एक विषय आहे. सदर प्रकरणी 11 आरोपींना अटक केली आहे. शासनाकडून पीडितांना मदत देखील देण्यात आली आहे. हे 5 मे चे प्रकरण आहे. अजून आरोपपत्र दाखल करण्यात आलेले नाही. दादेगाव, ता. आष्टी, जि. बीड येथील एक घटना अशीच आहे. सदर घटना 25 एप्रिलला घडली. परंतु, अद्याप आरोपपत्र दाखल करण्यात आलेले नाही.

सभापती महोदय, वाशिम जिल्ह्यातील आडाळी येथील प्रकरणात काही आरोपींनी अटकपूर्व जामीन मिळविला आहे. वडगाव, ता. निलंगा, जि. लातूर येथे 29 एप्रिल रोजी भीमजयंतीची मिरवणूक काढली. सदर मिरवणूक गावगुंडांनी अडवली. घरात घुसून दलितांना मारले. नंतर त्यांच्याशी व्यवहार बंद केला. संबंधित वरिष्ठ पोलिसांनी पुढाकार घेऊन गावतंटामुक्त समितीचे अध्यक्ष, शासकीय अधिकारी आणि संबंधित पक्षकार यांची संयुक्त बैठक घेऊन प्रस्तुत प्रकरण परस्पररित्या मिटविण्यात आले आहे. इंदापूर, जि. पुणे येथील सागर जाधव याच्या प्रकरणात आरोपपत्र मंजुरीसाठी वरिष्ठांकडे सादर केले असून मंजुरी मिळताच ते दाखल करण्यात येईल असे सांगितले जात आहे. बन्याच घटनांमध्ये 2 महिने होऊनसुध्दा आरोपपत्र दाखल केले जात नाही. असे होत असेल तर गुन्हेगारांची हिंमत का वाढणार नाही ?

सभापती महोदय, मी शक्ती मिलच्या विषयात हेच म्हटले. शक्ती मिलमध्ये महिला पत्रकार, फोटोग्राफरवर बलात्कार करणारे आधीच कस्टडीत जाऊन आलेले गुन्हेगार होते. एक काळ असा होता की, एकदा पोलीस कस्टडीत जाऊन आलेला पुन्हा पोलीस स्टेशनच्या पायरीला जाण्याबाबत घाबरायचा. पण आता तो पोलीस कस्टडीमध्ये गेला आणि त्याला जेवणाचा डबा हवा असेल तर 500 रुपये पुरतात, गांजा हवा असेल तर 1000 रुपये पुरतात, अजून काही हवे असेल तर 5000 रुपये दिले की काम होते. आर्थर रोड जेलमध्ये देखील असे होते. असे झाल्यामुळे गुन्हा केला तरी आपण जसे बाहेर राहतो तसे आपल्याला लॉकअपमध्ये रहायला मिळेल असा विश्वास निर्माण होतो आणि गुन्हेगारी प्रवृत्तीमध्ये वाढ होत जाते.

सभापती महोदय, दलित अत्याचाराच्या घटनांची संख्या सन 2011 ला 1134, सन 2012 ला 1089, सन 2013 ला 1634 आहे. गेल्या 25 वर्षांतील ॲट्रॉसिटीचा आडावा घेतला तर 5

श्री. विनोद तावडे

टक्के गुन्हेगारांना सुधा शिक्षा होत नाही असे दिसते. अंट्रॉसिटीची केस टाकली की पुन्हा त्याच्यावर दरोड्याचा केसेस टाकायच्या आणि नंतर कॉम्प्रमाईज करायला लावायचे यामध्ये पोलीस अधिकारीच पुढाकार घेतात. काही ठिकाणी चुकीचे होत असेल पण हे सर्वास होते. मी खोटे बोलत नाही. गुन्हे थांबत नसतील, पोलीसच मदत करत असतील तर ते योग्य नाही. हत्येचे मूळ मागासलेपणात आहे. कायदा व सुव्यवस्था नीट ठेवणाऱ्या पोलिसांची वागणूक अशी असेल तर जनतेने काय करायचे ? मायबाप राज्य सरकारने मागासलेल्या समाजाची काळजी घ्यायची आहे.

सन 2002 पासून अनुसूचित जाती उपयोजनेत 7 हजार कोटी रुपयांचा अनुशेष आहे. भारताच्या संविधानातील अनुच्छेद क्रमांक 46 असे सांगतो की, राज्य, जनतेतील दुर्बल घटक, आणि विशेषत: अनुसूचित जाती, अनुसूचित जनजाती यांचे शैक्षणिक व आर्थिक हितसंवर्धन विशेष काळजीपूर्वक करील, आणि सामाजिक अन्याय व सर्व प्रकारचे शोषण यांपासून त्यांचे रक्षण करील. आपण त्यासाठी नॉन लॅप्सेबल व नॉन डायर्ट्बल फंड दिला पाहिजे. दहाव्या व अकराव्या पंचवार्षिक योजनेत सन 2002-03 पासून सन 2011-12 पर्यंत 7 हजार कोटी रुपये सिंचन किंवा इतर गोष्टींकडे डायर्ट केले. ते ऐसे राज्यातील गरीब, दलित, मागासवर्गीय माणसापर्यंत पोहचले नाहीत. तुम्ही या संदर्भात आवाज उठविताना पाहिले नाही. आपण कधी माननीय मुख्यमंत्र्यांना जाब विचारला नाही. सन्माननीय सदस्य प्रा. जनार्दन चांदूरकर हे मुंबई विभागचे अध्यक्ष आहेत. त्यांचा हाय कमांडशी संबंध आहे. ते समाजात फिरतात, त्यांच्याबद्दल कळकळ आहे. त्यामुळे त्यांनी माननीय मुख्यमंत्र्यांना जाब विचारला पाहिजे की, तुम्ही लाटलेले, लुटलेले 7 हजार कोटी रुपये कधी परत करणार आहात. माझे खाते माझ्याकडे राहिले असे म्हणून चालत नाही. आपण येथे समाजाच्या वतीने आहोत हे लक्षात घेतले पाहिजे. समाजाच्या वतीने आपण येथे असणार असू तर त्या समाजावर होणारा अन्याय दूर करण्याच्या संदर्भात उघड आवाज काढतात त्याबद्दल त्यांचे अभिनंदन. परंतु, तो आवाज पुरेसा नाही. बाकीच्यांनी साथ दिली पाहिजे. साथ न देण्याची भीती वाटत असेल तर जनता आपल्याला उचलून बाहेर काढेल. दलित समाजाचे लुटलेले 7 हजार कोटी रुपये याचा

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

SS.4

MSK/ ST/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

18:00

श्री. विनोद तावडे

हिशेब दिला पाहिजे. दलितांवरील अत्याचाराच्या संदर्भात दिनांक 23 एप्रिल, 2012 रोजी माननीय मुख्यमंत्र्यांनी समिती स्थापन केली. त्या समितीमध्ये माननीय गृहमंत्री, माननीय समाजिक न्याय मंत्री, माननीय आदिवासी विकास मंत्री, माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री, मुख्य सचिव, गृह सचिव, पोलीस महासंचालक, खासदार, आमदार आहेत. या समितीच्या गेल्या 2 वर्षात किती बैठका झाल्या ? गेल्या 2 वर्षात बैठका पार पाडण्याची औपचारिकता शासनाने केली आहे पण खरोखर राज्यातील दलितांना न्याय देण्यामध्ये आपण यशस्वी ठरलो आहोत का ? आपण आपल्या राज्याला कल्याणकारी राज्य म्हणतो. मग आपण या संदर्भात काही उपाययोजना नक्की सुचिविल्या पाहिजेत. उपाययोजना सुचिविताना केवळ घोषणा होतात. परंतु, त्यांची अंमलबजावणी होते का हे देखील पाहिले पाहिजे.

(नंतर श्री. रोझेकर

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

TT-1

SRR/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश....

18:10

(सभापतीस्थानी तालिका सभापती श्री. शरद रणपिसे)

श्री.विनोद तावडे.....

आम्ही तर घोषित केले आहे, पण हायकोर्ट आम्हाला न्यायाधीश देतच नाही, आम्ही सर्व तयारी केलेली आहे, न्यायाधीश मिळाले तर अर्थ खाते निधी देत नाही, असे सर्व सुरु आहे. काल तर माननीय सार्वजनिक बांधकाम मंत्री श्री.छगन भुजबळ स्वतः: असे म्हणाले की, टोल रद्द करण्याचा निर्णय मी सहा महिन्यांपूर्वीच घेतला होता, पण अर्थ विभागाने पैसेच दिले नाहीत. आता माननीय उप मुख्यमंत्री श्री.अजित दादा पवारांच्या समोर छगनरावांचे 'भुज' पण चालले नाही आणि 'बळ'पण चालले नाही.

सभापती महोदय, फास्ट ट्रॅक कोर्ट असतील, अंट्रॉसिटीचा कन्हीक्षणचा रेट असेल, दलितांवर, महिलांवर अन्याय, अत्याचार होत असतील, त्याबाबतीत ठोस पावले सरकार म्हणून आपण कोणती उचलली आहेत ? महिला व बाल कल्याण विभागाच्या आश्रमांमध्ये, गृहांमध्ये अन्याय होत असेल तर त्या बाबतीत कोणती ठोस पावले उचलली आहेत ?

सभापती महोदय, कर्जतचे प्रकरण घडल्यानंतर त्याच दिवशी मी सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्र्यांना फोन केला. त्यांना असे वाटले की, लोकसभेविषयी बोलण्यासाठीच फोन केला. त्यांनी माझे अभिनंदन केले. त्यानंतर मी आपल्या विभागाकडून फॉलोअप घेत होतो. रोज अभ्यास करीत होतो. पण निराशा पदरी आली. एका ठिकाणी अत्याचार झाल्यानंतर पुन्हा बलात्कार होतो आणि आपण या सत्तेच्या खुर्चीवर बसू शकतो, हे माझ्या सारख्याला अवघड झाले असते.

सभापती महोदय, या प्रस्तावाच्या माध्यमातून या राज्यातील सामान्य, दलित माणूस सुरक्षित राहणार आहे का, या राज्यातील महिला आपली अबू शाबूत ठेऊ शकणार आहे का, या राज्यातील मागासलेल्या माणसाचे पैसे लुटण्याचे काम या सरकारने केले आहे, त्या विरोधात सन्माननीय सदस्य श्री.जनार्दन चांदुरकर साहेब आपल्या सारखी माणसे आवाज काढणार आहेत का आणि त्यांना थांबवणार आहात का, याचा जाब या सत्तेत बसलेल्या सर्व सत्ताधाऱ्यांना विचारावासा वाटतो आणि तो या प्रस्तावाच्या माध्यमातून आम्ही विचारतो आहोत.

धन्यवाद.

प्रस्ताव प्रस्तुत झाला.

...2....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

TT-2

श्री.राहूल नार्वेकर (नामनियुक्त) : सभापती महोदय, सन्माननीय विरोधी पक्षनेते श्री.विनोद तावडे यांनी मांडलेल्या प्रस्तावावर माझे विचार मांडण्यासाठी मी उभा आहे.

सभापती महोदय, हा जो प्रस्ताव सभागृहात चर्चेला आला आहे, तो अतिशय महत्त्वाचा आहे. सरकार आघाडीचे असो वा युतीचे, आपल्या सर्वांच्या मनात एकच भावना असते ती म्हणजे महाराष्ट्र राज्य हे प्रगतिशील राज्य आहे आणि ते देशात क्रमांक 1 चे राज्य व्हावे. पण खन्या अर्थाने ज्या प्रकारे या राज्यात महिलांवर अत्याचार होत आहेत, ते बघितले तर आपण या राज्याला सर्वत प्रोग्रेसिव राज्य, विकासाभिमुख राज्य म्हणू शकू का ?

सभापती महोदय, सन्माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी घडणाऱ्या गुन्ह्यांची आकडेवारी येथे सांगितली आहे. स्टेट इकॉनॉमीक्स सर्वच्या सन 2013-2014 च्या अहवालानुसार महिलांवर इलालेल्या अत्याचाराचे 17800 गुन्हे दाखल झाले आहेत. त्यामध्ये 1839 गुन्हे बलात्काराचे आहेत, 1140 गुन्हे किडनॅपिंगचे आहेत, 329 गुन्हे डावरी डेथचे आहेत, 7415 गुन्हे डोमेस्टीक व्हायोलन्सचे आहेत, 3935 गुन्हे मोलेस्ट्रेशनचे आहेत, 1294 गुन्हे सेक्स्युअल हॅरेसमेंटचे आहेत, 366 गुन्हे इल्लीगल ट्रॅफिकिंगचे आहेत. सन 2013 ची आकडेवारी आपल्याला सन 2014-2015 च्या अहवालातून मिळेल. सन 2012 ची आकडेवारी आपल्याला सन 2013-2014 च्या अहवालातून मिळाली आहे. ही आकडेवारी बघितली तर आपण आपल्या राज्याला प्रगतिशील राज्य म्हणू शकू का, अशी खंत मनाला वाटते.

सभापती महोदय, आज आपण देशात बघितले तर दिल्ली येथे बलात्काराचा गुन्हा घडल्यानंतर अभूतपूर्व असे कायदे युपीओ सरकारने संसदेमध्ये मंजूर केले. एखाद्या महिलेवर बलात्कार होतो, अशा गुन्ह्यात पोलिसांनी महिलेच्या घरी जाऊन गुन्हा दाखल करण्यासारखा अप्रतिम कायदा युपीओ सरकारने संसदेमध्ये आणला. त्यामुळे कायद्याची कमतरता आहे, असे मला वाटत नाही. कायद्याची योग्य पद्धतीने अंमलबजावणी होणे अतिशय महत्त्वाचे आहे. त्यापेक्षाही अधिक महत्त्वाचे हे आहे की, आपल्या समाजाचा माईडसेट चेंज करणे. माईडसेट तेव्हा चेंज होऊ शकेल, जेव्हा आपण एक प्रकारचा अवेरनेस समाजामध्ये आणू शकू.

सभापती महोदय, सन्माननीय विरोधी पक्षनेते असे सांगत होते की, या राज्यात असे गुन्हे घडतात. काही पक्ष जाहिराती आणतात आणि त्याच्या विपरीत काम होते, असे त्यांचे म्हणणे होते. पण माझे म्हणणे थोडेसे वेगळे आहे. लोकप्रतिनिधी हा समाजाचा रोल मॉडेल असतो.

यानंतर श्री.खंदारे.....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

UU-1

NTK/ ST/

श्री.रोझेकर

18:20

श्री.राहुल नार्वेकर....

जेव्हा हे लोकप्रतिनिधी समाजामध्ये वावरतात तेव्हा त्यांच्याकडे पाहून लोक आपली पुढील वाटचाल व आपला स्वभाव बन्याच अर्थाने ठरवितात. सन्माननीय विरोधी पक्ष नेते श्री.विनोद तावडे यांना मी आठवण करू देऊ इच्छितो, त्यांच्या पक्षाने अच्छे दिन आने वाले है, अशा प्रकारचा प्रचार लोकसभेच्या निवडणुकीच्या वेळी केला होता. अशा प्रकारचा प्रचार करणारे लोक, केवळ असे म्हणाणारे लोकच नाही तर संसदेमध्ये जेलोकप्रतिनिधी म्हणून जातात ते तेव्हा ह्यूमन ट्रॅफिकिंगसाठी पकडले जातात तेव्हा ही बाब समाजामध्ये कोणत्या प्रकारचा संदेश पाठविते याचाही विचार करणे महत्वाचे आहे. अच्छे दिन यापुढे येतील असे मागच्या अनुभवावरून तरी आम्हाला वाटत नाही. डिझोल महाग झाले आहे. सत्तापालट झाल्यानंतर केवळ 10 दिवसात महाराष्ट्रात चारपटीने कम्युनल व्हायलन्स वाढलेला आहे. अशा प्रकारचे राज्यात अच्छे दिन येत आहेत ते आम्ही सर्वजण बघत आहेत. खन्या अर्थाने अच्छे दिन यावेत अशी आमच्या मनामध्ये इच्छा आहे. आपल्याला महाराष्ट्राची प्रगती करावयाची असेल तर महिलांवरील गुन्हे, बालकांवरील गुन्हे घडत आहेत त्यांना रोखणे आवश्यक आहे.

सभापती महोदय, या प्रस्तावामध्ये अनेक उदाहरणे दिलेली आहेत. मग ते खर्डा येथील असेल, रायगड जिल्ह्यातील कर्जत येथील असो, या सर्व रिपोर्टड केसेस आहेत. या राज्यात महिलांवरील अत्याचाराबाबतच्या दिवसाला 50 केसेस रजिस्टर होतात. असे असताना महाराष्ट्र हे राज्य विकसित राज्य होईल असा विचार करू शकतो का, अपेक्षा व्यक्त करू शकतो का ?

सभापती महोदय, शासनाने धर्माधिकारी समिती नेमली होती. त्या समितीने 5 प्रारूप अहवाल तयार केलेले आहेत. या समितीला शासनाने 2013 मध्ये सहा महिन्यांची मुदतवाढ दिली होती. या समितीने आपल्या अहवालात एकूण 70 शिफारशी केलेल्या आहेत. त्यापैकी शासनाने फक्त 35 शिफारशी स्वीकारल्या आहेत. शासनाने या समितीकडून सविस्तर अहवाल मागविला होता. त्यामुळे उर्वरित 35 शिफारशी शासनाने स्वीकारून त्यावर लवकरात लवकर विचार करून त्याची अंमलबजावणी करण्याची आवश्यकता आहे. शासनाने या शिफारशी स्वीकारल्या तर आपल्याला निश्चितपणे राज्यातील चित्र बदलल्याचे दिसून येईल अशी मला आशा वाटते.

2....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

UU-2

श्री.राहुल नार्वकर....

सभापती महोदय, या राज्यामध्ये महिलांवर यापूर्वीही अन्याय व अत्याचार झाल्याची उदाहरणे पहावयास मिळतात. सन 1995 ते 1999 या काळातही असे गुन्हे घडलेले आहेत. त्याची आकडेवारी सर्वांना माहीत आहे. त्या काळातील काही सन्माननीय सदस्य आजही या सभागृहात आहेत. त्यामुळे त्यांना त्यावेळची परिस्थिती माहीत आहे असे मी गृहीत धरतो. सन्माननीय सदस्य श्री.दिवाकर रावते हे त्यांच्या भाषणातून त्यावेळची महिलांवरील क्राईमची आकडेवारी सांगतील असे मला वाटते.

सभापती महोदय, राज्यातील महिलांवरील अत्याचाराच्या केसेस कमी करण्यासाठी नवीन कायदे आणण्यापेक्षा सध्या असलेल्या कायद्यांची अंमलबजावणी नीट होणे अतिशय महत्वाचे आहे. अशा प्रकरणातील निकाल लवकर लागण्यासाठी राज्य सरकारने फास्ट ट्रॅक कोर्टाची निर्मिती केली आहे. सीआरपीसीमध्ये बदल घडवून आणण्यासाठी केंद्र सरकारकडे तशी शिफारस करण्याची आवश्यकता आहे. कोर्टामध्ये महिलांच्या केसेस हाताळण्यासाठी महिला पब्लिक प्रॉसिक्युटरची नेमणूक केली पाहिजे. जेणे करून अन्यायग्रस्त महिला त्यांच्यासमोर आपले म्हणणे निसंकोचपणे मांडू शकतील. त्यामुळे ती केस लवकर पुढे जाऊन लवकर निकाल लागण्यास मदत होईल.

सध्याच्या परिस्थितीवर मात करावयाची असेल तर आपल्याला एकत्रित येऊन पक्षीय दृष्टीकोन न ठेवता ठाम भूमिका घ्यावी लागेल. आपण सोसायटीमध्ये रोल मॉडेल असतो तेव्हा भावी पिढीतून आपल्याला लोकप्रतिनिधी निर्माण करावयाचे असतात. ज्यांच्याकडून आदर्श घेता येईल असे लोकप्रतिनिधी असावयास पाहिजेत.

सन्माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांना सन 2013 या वर्षातील महिलांवरील गुन्ह्यांची आकडेवारी दिल्लीतून आणावी लागली असे त्यांचे म्हणणे आहे. ती आकडेवारी पाहिली तर चिंता वाटते. राज्यात क्राईम वाढलेला आहे याबदल वाद नाही. परंतु वाढलेले गुन्हे रोखावयाचे असतील तर योग्य पावले उलण्याची गरज आहे. यासाठी महिला पोलिसांची संख्या वाढविण्याची गरज आहे. सन्माननीय मंत्री महोदयांनी यापूर्वी सांगितले आहे की, पोलीस बलामध्ये 60 हजाराहून अधिक पोलिसांची भरती केली जाणार आहे. माझी त्यांना विनंती आहे की, महिला पोलिसांची संख्या

3...

श्री.राहुल नार्वकर....

अधिक असावयास पाहिजे. शासनाने संपूर्ण महिला पोलीस स्टेशनचे धोरण स्वीकारलेले आहे. प्रत्येक तालुक्यात किंवा महत्वाच्या शहरांमध्ये पोलीस स्टेशन्स आहेत, जेथे महिलांवरील अत्याचाराचे गुन्हे घडत आहेत त्या ठिकाणी संपूर्ण महिलांचे पोलीस स्टेशन निर्माण करण्याची गरज आहे. या बाबीचा विचार करून त्याची अंमलबजावणी केली तर येणाऱ्या काळात या समस्येवर आपण निश्चितपणे मात करू शकू अशी खात्री बाळगून मी माझे भाषण संपवितो.

डॉ.नीलम गोळे (विधानसभेने निवडलेल्या) : सभापती महोदय, सन्माननीय विरोधी पक्ष नेते श्री.विनोद तावडे यांनी नियम 260 अन्वये प्रस्ताव मांडलेला आहे. त्यावर बोलण्यासाठी मी या ठिकाणी उभी आहे.

सभापती महोदय, ही चर्चा कोण ऐकत आहे कोण ऐकत नाही, यापेक्षा आपल्या माध्यमातून, पत्रकारांच्या माध्यमातून ही चर्चा राज्यातील संपूर्ण जनता ऐकत आहे. या प्रस्तावातील कल्पना गिरी या केसचा मी प्रामुख्याने उल्लेख करीन. या केसमधील तपास अपूर्ण असणे, आरोपी पकडले न जाणे, गुन्हा करणाऱ्यांना राजकीय संरक्षण असणे, जिल्हा हृदीचा गैरफायदा घेणे, या बाबी आजही अनुत्तरित आहेत हे मला खेदाने नमूद केले पाहिजे. कल्पना गिरीची जी स्कुटी होती तिचा क्रमांक एमएच 24 एस 1671 असा होता. श्री.अमित देशमुख हे "एकमत" या दैनिकाचे संपादक आहेत. त्या दैनिकाच्या कार्यालयात ती स्कुटी सापडलेली आहे. या गुन्ह्यातील आरोपीने प्रथम तिला स्कुटीवरून व नंतर कारने नेले. त्यानंतर तुळजापूर येथील तलावामध्ये तिचे प्रेत सापडले होते.

तालिका सभापती (श्री.शरद रणपिसे) : सन्माननीय सदस्या श्रीमती नीलम गोळे यांना मी सांगू इच्छितो की, श्री.अमित देशमुख हे विधानसभेचे सदस्य आहेत. त्यांच्याबदल आपल्याला काही बोलावयाचे असेल तर नियम क्रमांक 35 नुसार त्यांना नोटीस द्यावी लागेल. आपण आपल्या भाषणात प्रशासनाबाबत, शासनाबाबत बोलू शकता.

यानंतर श्री.शिगम....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

VV-1

MSS/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

18:30

श्री. दिवाकर रावते : या सभागृहामध्ये महिलांवर होणारे अत्याचार, बलात्कार अशा गंभीर विषयावर चर्चा होत आहे. दोन्ही बाजूच्या सन्माननीय सदस्यांची ही अतिशय चिंतेची बाब आहे. हे या सरकारचे शेवटचे अधिवेशन आहे. महाराष्ट्र राज्याच्या दृष्टीने ही अतिशय महत्वाची चर्चा या ठिकाणी होत असताना संबंधित खात्याचे माननीय मंत्री महोदय काही वेळा या सभागृहामध्ये बसले आणि नंतर बाहेर गेले. माझे म्हणणे असे आहे की, मंत्री महोदय सभागृहामध्ये उपस्थित नसतील तर निदान राज्यमंत्र्यांनी तरी उपस्थित राहणे आवश्यक आहे. दुसऱ्या विभागाचे मंत्री महोदय चर्चेचे मुद्दे लिहून घेत आहेत. त्यांच्या प्रमाणे गॅलरीत बसलेले अधिकारी देखील मुद्दे लिहून घेत आहेत. मंत्री महोदयांना चर्चेचे गांभीर्य असले पाहिजे. निर्णय क्षमता संबंधित खात्याच्या मंत्री महोदयांकडे असते. तेव्हा संबंधित खात्याच्या राज्यमंत्री महोदयांना तरी या चर्चेच्या वेळी सभागृहामध्ये बोलवावे. ते सभागृहामध्ये येईपर्यंत सभागृहाची बैठक स्थगित करावी.

श्री. हेमंत टकले : अतिशय गंभीर विषयावर चर्चा सुरु आहे. ज्या दोन खात्याच्या संदर्भात चर्चा सुरु झालेली आहे त्यापैकी एका खात्याचे मंत्री महोदय या ठिकाणी उपस्थित आहेत. माननीय गृहमंत्र्यांनी माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांची परवानगी घेऊन परत येतो असे सांगून गेले आहेत. या चर्चेला चांगल्या प्रकारे उत्तर मिळू शकेल.

तालिका सभापती : मी माननीय मंत्री महोदयांना सभागृहात उपस्थित राहाण्यासंबंधी निरोप पाठवितो.

श्री. भाई गिरकर : या सभागृहामध्ये महिलांवर होणाऱ्या अत्याचारासंबंधी चर्चा सुरु आहे. या ठिकाणी महिला व बाल विकास विभागाच्या मंत्री महोदया उपस्थित आहेत. या चर्चेचा गृह खात्याशी देखील संबंध आहे. परंतु गृह खात्याचे मंत्री किंवा राज्यमंत्री कोणीही सभागृहामध्ये उपस्थित नाहीत. गृहमंत्री किंवा गृह राज्यमंत्र्यांना सभागृहामध्ये बोलवावे, तोपर्यंत सभागृहाची बैठक स्थगित करावी.

श्री. भाई जगताप : महत्वाच्या विषयावर चर्चा सुरु असताना माननीय गृहमंत्री या सभागृहामध्ये उपस्थित होते. ते माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांची परवानगी घेऊन गेले आहेत. सभागृहामध्ये 2-2 कॅबिनेट मंत्री उपस्थित आहेत. सभागृहात गृहमंत्री उपस्थित नसल्यामुळे चर्चेचे गांभीर्य कमी होते अशातला भाग नाही.

..2..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

VV-2

MSS/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

18:30

तालिका सभापती : सन्माननीय सदस्या डॉ. नीलम गो-हे यांनी आपले भाषण पुढे सुरु करावे.

श्री. दिवाकर रावते : सन्माननीय सदस्या डॉ. नीलम गो-हे या गावोगावी फिरूज माहिती घेत असतात. त्यांचे अनुभव ते येथे मांडणार आहेत. अशा वेळी संबंधित खात्याचे मंत्री किंवा राज्यमंत्री सभागृहामध्ये उपस्थित असणे आवश्यक आहे.

डॉ. नीलम गो-हे : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते यांनी उपस्थित केलेला मुद्दा योग्य आहे. निदान गृह राज्यमंत्री तरी या सभागृहामध्ये उपस्थित रहावयास पाहिजे.

तालिका सभापती : मी मंत्री महोदयांना उपस्थित राहाण्यासंबंधी निरोप दिलेला आहे. सन्माननीय सदस्यांनी आपले भाषण सुरु करावे.

डॉ. नीलम गो-हे : सभापती महोदय, प्रश्न असा आहे की, मी माझ्या भाषणामध्ये मंत्री महोदयांचे नाव घेण्याचा प्रश्न उद्भवत नव्हता. परंतु त्या मुलीच्या कुटुंबीयांनी माननीय राज्यपाल महोदयांना जे पत्र दिलेले आहे त्यामध्ये संबंधित व्यक्तीचे नाव असून तसा एफआयआर नोंदविलेला आहे. सीसीटीव्ही फुटेजमध्ये ती मुलगी स्कूटरवरून जाताना शेवटची दिसली. त्या आस्थापनेच्या मालकाची कोणतीही चौकशी अजून झालेली नाही.

श्री. प्रकाश बिनसाळे : नियमानुसार माननीय मंत्री महोदयांच्या नावाचा उल्लेख करावयाचा असेल तर नोटीस देणे आवश्यक आहे.

तालिका सभापती : सन्माननीय सदस्यांनी माननीय मंत्री महोदयांवर कोणतेही हेत्वारोप केलेले नाहीत. मंत्र्यावर हेत्वारोप करायचे असतील तर त्याबाबतीत नोटीस द्यावी लागते हे मी त्यांना सांगितले आहे. मंत्री महोदयांचा उल्लेख एफआयआरमध्ये आहे असे त्यांनी सांगितले. सभागृहापुढील कामकाज नियमाप्रमाणे चालू आहे.

डॉ. नीलम गो-हे : सभापती महोदय, या कल्पनाची डेडबॉडी पाचुंदा तलावामध्ये सापडली. तीन दिवसापूर्वी लातूरच्या पोलीस स्टेशनमध्ये ही मुलगी हरवल्याची तक्रार करण्यात आली होती. त्यानंतर "एक मृतदेह सापडला असून तो कल्पनाचा आहे का ते पहावे" असे तुळजापूरच्या

...3..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

VV-3

MSS/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

18:30

डॉ. नीलम गो-हे...

पोलिसांनी लातूरच्या पोलिसांना कळविले. त्या प्रमाणे लातूरच्या पोलिसांनी कल्पनाच्या कुटुंबीयांना सांगितले. गिरी कुटुंबाने तुळजापूर पोलीस स्टेशनला फोन करून विचारले की, "अशी अशी डेडबॉडी सापडली असे तुम्ही सांगितले आहे. त्यामुळे आम्ही तिकडे यावयास पाहिजे का, आम्ही काय करावे?" तुळजापूरच्या पोलिसांनी सांगितले की, "तुम्ही आमच्याकडे येऊन तुमची मुलगी मिसिंग आहे अशा प्रकारचा लेखी अर्ज द्या, नाही तर आम्ही डेडबॉडी डिस्पोजऑफ करू." या प्रकरणाचा लातूर पोलिसांनी तपास केला. सीसीटीव्हीवर फूटेज सापडले. या मुलीला गाडीतून नेले जात होते. आसपासच्या प्रत्यक्षदर्शीनी सांगितले की, तलावाजवळ त्यांची गाडी थांबली होती. इतकेच नव्हे तर त्या मुलीचा मोबाईल फोन या आरोपीने शेतातील विहिरीमध्ये टाकून दिल्याचे तपासात आढळले. ही कल्पना तीन दिवस मिसिंग होती. ज्या आरोपीने तिचा खून केला होता तो आरोपी कल्पनाच्या घरी जाऊन सांगत होता की, "तुम्ही काही काळजी करू नका, कल्पना लवकरच घरी परत येईल." म्हणजे त्याचा हेतू असा होता की, मधल्या काळात तिची डेड बॉडी डिस्पोज ऑफ करता आली तर ती करावी. ज्याप्रमाणे भंडारा जिल्ह्यातील मुरमाडीच्या प्रकरणामध्ये झाले त्याप्रमाणे हा कायमचा अपघाती मृत्यू दाखविला जाईल. मला सरकारकडून फार अपेक्षा आहेत. मी अधिकाऱ्यांची नावे सांगत नाही. कारण त्यांना कदाचित त्रास होऊ शकेल. या प्रकरणी अनेक वरिष्ठ अधिकाऱ्यांनी आम्हाला खूप चांगले सहकार्य केले. त्यामुळे या प्रकरणातील काही आरोपींना तरी शिक्षा होऊ शकली. सन्माननीय राज्यपाल महोदयांकडे हे प्रकरण आम्ही पाठविले. आरोपींना अटक झाली. तरी देखील या प्रकरणामध्ये हस्तक्षेप होत असल्याची तक्रार कल्पनाच्या माता-पित्यांनी केली असून या प्रकरणी सीबाय चौकशी व्हावी अशी त्यांनी मागणी केलेली आहे.

सभापती महोदय, मी आणखी एक उदाहरण देते. 8-10 दिवसापूर्वी या कल्पनाच्या आई-वडिलांनी आम्हाला फोनवरून सांगितले की, सरकारी अधिकारी आमची कशावर तरी सही घेऊन गेले आहेत. आम्ही सुशिक्षित नसल्यामुळे ते कशावर सही घेऊन गेले हे काही समजले नाही. अपघाती किंवा अकस्मात मृत्यू यासंबंधीच्या मदती बाबत ते बोलले का अशी मी त्यांना विचारणा केली त्यावेळी त्यांनी सांगितले की, आम्हाला काही कळत नाही. तुम्ही फोन करा. मी

..4..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

VV-4

MSS/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

18:30

डॉ. नीलम गो-हे...

तहसीलदारांना फोन केल्यानंतर त्यांनी सांगितले की, मुख्यमंत्री निधीतून मदत आलेली आहे. त्यावेळी मी आमचे कार्यकर्ते त्या कुटुंबाकडे पाठवून मुख्यमंत्री निधीतून कोणत्या कारणासाठी चेक देण्यात येत आहे याची चौकशी करण्यास सांगितले. मला सुरुचातीला असे वाटले होते की, मनोधैर्य योजनेतील हा चेक असेल. परंतु मुख्यमंत्री निधीतील मदतीचे कारण विचारले त्यावेळी कल्पना गिरीचा आकस्मिक मृत्यू झाल्यामुळे मुख्यमंत्री निधीतून अमुक एका व्यक्तीच्या शिफारशी वरून, आता मी त्या व्यक्तीचे नाव घेत नाही, मुख्यमंत्री निधीतून मदत देण्यात येत असल्याबदल कल्पनाच्या माता-पित्यांची सही घेतली जात होती. हे लक्षात आल्यानंतर कल्पनाच्या पालकांनी 2 लाख रुपयाचा चेक परत पाठविला. आकस्मिक मृत्यू दाखवून मुख्यमंत्री निधीतून अनावधानाने मदत घेतली असती तर आरोपीचे वकील म्हणाले असते की, तुम्हीच तुमच्या मुलीचा आकस्मिक मृत्यू मान्य केलेला आहे. तुळजापूर पोलिसांवर अजूनही कारवाई झालेली नाही. आरोपीचे वडील लातूर महानगरपालिकेमध्ये एका पक्षाचे गटनेते आहेत. त्या माणसाच्या बरोबर 50 नगरसेवक आहे. याचा अर्थ लातूर सारख्या शहरामध्ये या मुलीच्या कुटुंबावर किंती दबाव येत असेल याची आपणाला कल्पना येईल. 21 जूनला चार्जशीट दाखल व्हायला पाहिजे. 21 जूनपर्यंत चार्जशीट दाखल झाली नाही तर सर्व आरोपी सुटील. आरोपी आधीच औरंगाबादच्या उच्च न्यायालयामध्ये गेलेले आहेत. या प्रकरणी सीआयडी तपास देखील मंद गतीने चाललेला आहे. या प्रकरणाचा तपास सीबीआयकडे देण्याचा निर्णय होईपर्यंत चार्जशीट दाखल झाले नाही असे होता कामा नये. अजूनही दोन आरोपी पकडले गेले नाहीत. या प्रकरणी सरकारी वकील म्हणून ॲड. उज्ज्वल निकम यांची नियुक्ती व्हावी अशी कल्पनाच्या आई-वडिलांनी मागणी केलेली आहे. सन्माननीय मंत्री महोदय श्री. मधुकरराव पिचड यांनी नितीन आगेच्या प्रकरणी ॲड. उज्ज्वल निकम यांची नियुक्ती केल्याचे जाहीर केले, पालकमंत्र्यांनी तसे जाहीर केले.

...नंतर श्री. भोगले..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

WW.1

SGB/ ST/

18:40

डॉ.नीलम गोळे....

पण कल्पनाच्या केसमध्ये राज्यपाल महोदयांनी मुख्यमंत्र्यांना शिफारस करूनही ॲड.उज्ज्वल निकम यांची तयारी असताना त्यांची नियुक्ती का होत नाही याचे कारण आम्हाला कळून येत नाही.

सभापती महोदय, कर्जत येथील चंद्रभागा बालक आश्रमाचा विषय आहे. 2009 मध्ये भगवान तोंडे आणि ललिता तोंडे हे पती पत्नी आश्रमामध्ये कामाला लागल्यानंतर दीड महिन्यात तिच्या पतीचा संशयास्पद मृत्यू झाला. त्यानंतर आरोपी ललिता तोंडे हिच्या नणंदेने माझ्याकडे 2009 मध्येच निवेदन दिले होते. आमच्या भावाचा मृत्यू संशयास्पद आहे असे सांगितले. मी तेव्हा माननीय गृहमंत्री श्री.आर.आर.पाटील यांना पत्र दिले. मृत व्यक्तीच्या कुटुंबाने शोधाशोध केल्यानंतर त्यांना घरामध्ये सीआयडीचा अहवाल सापडला. दोन अडीच वर्षानंतर असे लक्षात आले की, रायगडच्या सीआयडी शाखेने आश्रमाला क्लीन चीट दिली. भगवान तोंडे याचा मृत्यू संशयास्पद होता. त्यानंतर त्याच आश्रमातील एका बालकाचा संशयास्पद मृत्यू झाला. या आश्रमाला शासनाची परवानगी नाही. 2009 पासून 2014 पर्यंत बेकायदेशीररित्या आश्रम चालविला जात आहे याची माहिती रायगड येथील महिला व बालविकास विभागाला नव्हती. हा आश्रम अधिकृत आहे की नाही ही बाब कर्जत पोलीस स्टेशनच्या लक्षात आली नाही. अशा वेळेला आणखी एक दुर्घटना घडल्यानंतर 2009 मध्ये रायगडच्या अधिकाऱ्यांनी क्लीन चीट दिली. श्री.अंकुश शिंदे हे रायगड जिल्ह्याचे पोलीस अधीक्षक आहेत. तक्रार कर्जत पोलीस स्टेशनमध्ये दाखल झाल्यानंतर अलिबाग येथे आरोपींना तपासणीसाठी नेले. ज्या वाहनातून आरोपींना नेले जात होते त्याच वाहनात लैंगिक छळाला बळी पडलेली 12-13 छोटी छोटी बालके बसविली होती. एकाच वाहनातून एक तासापेक्षा जास्त प्रवास केलेल्या त्या छोट्या मुलांची आरोपींनी मानसिकता काय केली असेल याची कल्पना करता येणार नाही.

सभापती महोदय, 2007 मधील महापालिकेच्या निवडणुकीमध्ये अजित दाभोळकर हा पुणे येथील डहाणूकर कॉलनीमध्ये मनसेचा उमेदवार होता. शाम देशपांडे हे शिवसेनेचे गटनेते असून त्यांनी दाभोळकर यांचा पराभव केला होता. 2009 मध्ये रायगडमधील कोण उच्चपदस्थ आहे? आश्रमामध्ये संशयास्पद मृत्यू होऊनही क्लीन चीट मिळते. मला वरिष्ठ पोलीस अधिकाऱ्यांनी

..2..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

WW.2

डॉ.नीलम गोळे....

सांगितले की, आय.जी.पातळीवर तपास करीत आहोत. मुलांची जबानी घेतली आहे. त्यामध्ये 12-13 वर्षाच्या मुलांवर या बाईंने अतिप्रसंग केला. छोट्या मुली आणि मुलगे यांच्यावर पुरुषांनी अतिप्रसंग केला. सडलेली फुले ठेवून प्रायऱ्हेट पार्टची पूजा करण्यात आली. या प्रकरणात पोलिसांनी अंधश्रद्धा निर्मूलन कायदा लागू केला पाहिजे. रायगडच्या केसमध्ये सीआयडीने तपास केला. सीआयडी तपास करायला खाकी वेशामध्ये घरी जायला लागले. मला अनेक पालकांचे फोन आले. रायगडमध्ये पोलीस अधिकारी चौकशीसाठी घरी आल्यानंतर आमचीच मुले अत्याचाराचे बळी झालेले आहेत असे लोकांना वाटते. मी पोलीस अधिकाऱ्यांना फोन केला. त्यांना समजावून सांगितले. 1993 ला जळगाव वासनाकांड घडले होते. त्यावेळेपासून अनेक महिला पोलीस अधिकारी यांच्याशी आमची चर्चा झाली. बलात्काराला बळी पडलेल्या स्त्रिया असतील तर त्यांच्याकडे जबानी घेण्यासाठी जायची वेळ आली तर सिहील ड्रेसवर जायला पाहिजे. या गोष्टी पोलीस अधिकाऱ्यांना कळत कशा नाहीत? एखाद्या घरी चौकशीसाठी जाताना पोलीस गाडी घेऊन जाऊ नका, सिहील ड्रेसमध्ये जा. त्यांना शहरामध्ये वेगळ्या ठिकाणी किंवा शाळेमध्ये बोलावून घ्या. ज्यामुळे त्यांची आयडेंटिटी होणार नाही, आणखी शिकार होणार नाही.

सभापती महोदय, निर्भया केसनंतर बलात्कार विरोधी कायद्याच्या संदर्भात किमान दक्षता घेतली पाहिजे. त्या कायद्यातील दक्षतेची अंमलबजावणी आमचे पोलीस अधिकारी करणार नसतील तर प्रश्न निर्माण होतो की, या सगळ्या कायद्यांची अंमलबजावणी कोण करणार? रायगड जिल्ह्याचे पोलीस अधीक्षक यांनी मुलांच्या तपासाच्या संदर्भात हलगर्जीपणा केला. एकाच वाहनातून आरोपी आणि पीडित मुले यांना पाठविले. 2009 पासून 2014 पर्यंत गैरप्रकार होऊनही त्याची दखल घेतली न जाणे आणि सीआयडी तपास होताना संवदेनाहीन वागणूक दिली जाणे याबद्दल रायगडच्या पोलीस अधीक्षकांची चौकशी झाली पाहिजे.

सभापती महोदय, स्कूल बसमधील छोट्या विद्यार्थ्याच्या लैंगिक छळाच्या अनेक घटना समोर आल्या आहेत. स्कूल बस धोरण तयार केले, त्याची अंमलबजावणी परिवहन विभागाने केली नाही किंवा तो विभाग करीत नाही असे चित्र आहे. पालक आणि शालेय व्यवस्थापन, वाहनांचे ड्रायव्हर, किलनर्स, महिला सेविका यांच्याकडून धोरणाची अंमलबजावणी होताना दिसत नाही. छोटी मुले, मुली यांच्यावर अत्याचार होत आहेत. मुंबई, नालासोपारा, ठाणे, पुणे अशा अनेक

...3...

डॉ.नीलम गोळे....

शहरांच्या ठिकाणी घटना घडत आहेत. त्या कशा रोखायच्या हा पालकांसमोर प्रश्न आहे. सिंगडल घटनेमध्ये पालकांनी कायदा हातात घेतला. अशी परिस्थिती येते त्यावेळेला गृह विभाग आणि परिवहन विभागाने एकत्रितपणे लक्ष घातले पाहिजे.

सभापती महोदय, दार्खंदीच्या संदर्भात धाराशीव तालुक्यातील कनगरा गावामध्ये महिलांना मारहाण झाली. ज्या ज्या गावांमध्ये महिलांनी आंदोलने केली त्या ठिकाणी स्त्रियांची अशाच पद्धतीने छळवणूक झाल्याचे दिसते. दार्खंदी धंदे करणा-यांना व्हीआयपी वागणूक आणि दार्खंदीची मागणी करणाऱ्या महिला म्हणजे कटकट वाटते. कशाला दार्खंदीचा ठराव करतात अशी त्या महिलांबद्दलची भावना पोलिसांमध्ये दिसून येते. चंद्रपूर आणि अनेक गावांमध्ये महिलांनी दार्खंदीच्या संदर्भात ठराव केला. त्याबाबत गावनिहाय आढावा घेतला पाहिजे.

सभापती महोदय, यवतमाळ जिल्ह्यातील झारीजामणी येथील ३ प्रकरणे प्रलंबित आहेत. मध्यंतरी एका फार मोठ्या नेत्याची डीएनए टेस्ट करून एका मुलाने सिध्द केले की हाच मुलाचा बाप आहे. ९० वर्षांच्या स्वतःच्या पित्याचे पितृत्व त्या मुलाने सिध्द केल्यानंतर त्या पित्याने त्या मुलाच्या आईबरोबर लग्न केले. डीएनए टेस्टचा वापर करून आदिवासी महिलांच्या प्रलंबित असलेल्या तीन केसेसचा तीन महिन्याच्या आत निकाल लागू शकतो. २००४ पासून या केसेस प्रलंबित आहेत. महिलांची फसवणुकीबद्दल तक्रार करायची इच्छा आहे. त्यांना तक्रार केल्यानंतर शिक्षा होते असे कळले तर त्या पुढे येतील. जे पुरुष बेजबाबदार वर्तन करतात त्यांनाही कळून येईल की, डीएनए टेस्ट केल्यानंतर आपले पितृत्व सिध्द होणार आहे, त्यामुळे आपल्याला काळजी घेतली पाहिजे. त्यामुळे प्रत्येक माणूस १०० टक्के सुधारेल असे मी म्हणत नाही. परंतु प्राण्यांनी, जनावरांनी रस्त्यावर टाकून घावे अशा पद्धतीने छोटी छोटी अर्भके फेकून देणारे लोक या समाजामध्ये आहेत. ही एक प्रकारची विकृती म्हणता येईल. झारीजामणीच्या प्रलंबित केसेसमध्ये डीएनए टेस्टचा विचार करावा अशी माझी विनंती आहे. या प्रकरणांमध्ये फास्ट ट्रॅक कोर्टाची नियुक्ती करावी.

.4...

डॉ.नीलम गोळे....

सभापती महोदय, नितीन आगे कुटुंब, पुण्यातील चिखली येथील माणिक उदागे, शिवणी गावातील नवदाम्पत्यावरील बहिष्कार या घटना आपल्यासमोर आहेत. जातीयतेची तेढ वाढू न देता समाज एकत्र कसा येऊ शकतो हे पाहणे गरजेचे आहे. भीषण वास्तवाचे चित्र आपण बघतो त्या वेळेला नागरी हक्क संरक्षण कायद्यानुसार समिती आहे, त्या समितीच्या बैठका होत नाहीत असे चित्र आपल्याला दिसते. विशेष म्हणजे स्वतः माननीय मुख्यमंत्री राज्यस्तरीय समितीचे प्रमुख आहेत. समितीची शेवटची बैठक केव्हा झाली? त्या बैठकीत नागरी अत्याचार विरोधी कायद्याच्या अंमलबजावणीसाठी काय पावले उचलली यावर प्रकाश पडला तर उपयोग होईल असे मला वाटते.

नंतर श्री.भारवि....

डॉ.नीलम गोळे...

नितीन आगे हा मुलीशी बोलत होता. त्यामुळे मुलीच्या नातेवाईकांनी नितीन आगेचा खून केला. या मुलीचे पुढे काय होणार आहे ? कारण त्यांचे संपूर्ण कुटुंब तिला होस्टाइल करतील. ती मुलगी कोर्टमध्ये उभी राहिल्यानंतर हेच म्हणणार आहे की, मी काहीच पाहिले नाही. या घटनेची ती एकमेव साक्षीदार आहे. त्यामुळे गावागावातील ज्या किशोरी मुली आहेत त्यांना शिक्षण, सुसंवाद, सहशिक्षण, सहकार्य हे सुद्धा गावपातळीवर जातीच्या पलीकडे मिळणार नसेल तर ते चुकीचे आहे. या प्रकरणात ते दोघेही अल्पवयीन आहेत. तेव्हा आपण गाव पातळीवर काय प्रबोधन करतो असा प्रश्न पडतो. मी खर्डा येथील महिला सरपंचाना विचारले की, आपली कधी एकत्र मिटींग झाली होती काय ? त्यावेळी त्यांनी सांगितले की, आमची शांतता समितीची मिटींग होते, 26 जानेवारीला देखील मिटींग झाली होती. बैठका होऊन देखील गाव पातळीवर तेढ वाढत आहे. त्यांच्या कुटुंबावर वैयक्तिक राग होता. त्याला जातीय स्वरूप आले. त्यामुळे गावागावांमध्ये जातीयता वाढते की काय अशी शंका वाटते.

आज महिला व दलितांवरील अत्याचार सिद्ध होण्याचे प्रमाण अतिशय कमी आहे. त्यामुळे अशा प्रकरणातील जबानी इन कॅमेरा नौदविल्या पाहिजेत. हे कुटुंब आयसोलेट झालेले दिसते.

मुली किंवा पीडितांची किंवा छोट्या बालकांची मेडिकल तपासणी करत असताना कोणती दक्षता घेतली पाहिजे यासाठी मार्गदर्शक तत्त्वे तयार करण्यात आली आहेत. आज किती स्ऱणालयांमध्ये या मार्गदर्शक तत्त्वांची अंमलबजावणी करण्यात येत आहे याचा सर्वे करावा. बहुतेक ठिकाणी याची अंमलबजावणी झालेली नाही. कागदोपत्री फक्त गोष्टी दाखविण्यात आल्या आहेत. प्रत्यक्षात मार्गदर्शक तत्त्वांचा उपयोगच केला जात नाही. मी ससून स्ऱणालय व काही जिल्ह्यांमध्ये चित्र पाहिले आहे. पीडित मुलीला सकाळी ॲडमिट केले असेल तर तिला सायंकाळी 4.00 वाजेपर्यंत काहीच दिले जात नाही. ती मुलगी मुळातच शारीरिक दृष्ट्या जखमी असते. पीडित असते. तिला सकाळपासून काहीच खायला दिले जात नाही. नील बाय माऊथ घेण्याची परिस्थिती असेल तर त्यांना जेवण देखील देण्यात येत नाही. पोलीस असे सांगतात की, मेडिकल चेकअप

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

XX 2

BGO/ ST/ ST/

भोगले...

18:50

डॉ.नीलम गोळे...

झाल्या शिवाय जेवण देता येणार नाही. आपण भरपेट जेवण देऊ नका. पण निदान चहापाणी तरी द्यायला हवे. काही लोकांनी मला सांगितले की, सायंकाळी 4.00 वाजता जबानी लिहायला सुरुचात केली. ती रात्री 11.30 वाजता संपली. तो पर्यंत ती मुले पोलीस ठाण्यामध्ये उपाशी होती. या गोष्टीचे मला आश्चर्य वाटले. सात वर्षाची एक छोटी बेबी होती. ती ससूनला अऱ्डमिट होती. तिच्यावर पुरुजाने बलात्कार केला होता म्हणून तिच्या प्रायव्हेट पार्टचे ऑपरेशन करावे लागले होते. ती मुलगी रडत होती. मी त्या मुलीच्या आईला विचारले की, आपण जेवलात काय ? दोघींनी काहीही खाल्ले नव्हते. आम्ही चहा बिस्कीट दिल्यानंतर त्यांचा बांध फुटला. प्रथमोपचारा बरोबर या साध्या साध्या गोष्टीची आवश्यकता आहे असे मला वाटते. त्याचा विचार कोण करणार आहे ? महिला बाल विकास विभाग म्हणेल की ही आमची जबाबदारी नाही. पोलीस म्हणणार ती झणालयामध्ये आहे. डॉक्टर्स म्हणणार आमच्याकडे जेवणाची वेळ दुपारची असते. आमच्याकडे नाव नोंदविले तरच जेवण मिळते. कॅज्युअल्टी विभागातील पेशंटला जेवण दिले नाही हे देखील बघितले जात नाही. माझा प्रश्न जेवणासाठी नाही. आपण झणालयात आलेल्या पीडितांशी माणुसकीने वागतो आहोत की नाही हा खरा प्रश्न आहे.

महिला अत्याचारासंबंधी मला सांगावेसे वाटते की, ज्या महिला ऐपर रप्रे, चाकू-सुरे, अन्य काही शस्त्रे, ज्युडो, कराटे यासह प्रतिकार करतील त्यांना आपण प्रोत्साहन दिले पाहिजे या मता पर्यंत मी आलेली आहे. कुठल्याही पद्धतीने आमचे कोणीच संरक्षण करणार नसेल तर सामूहिकरित्या प्रतिकार करण्याशिवाय दुसरा कोणताच मार्गच शिल्लक राहात नाही.

या बरोबरच महिला दक्षता समित्यांचे अधिकार वाढविले पाहिजेत. त्यांना निधी दिला पाहिजे. राज्य महिला आयोगाच्या अध्यक्षा श्रीमती सुजीबेन शहा या पुण्यात आल्या होत्या. महिला आयोगासाठी अध्यक्ष नेमावा म्हणून आम्ही सह्यांची मोहीम राबविली. त्या पुण्यात आल्या व त्यांनी घोषणा केली की, पोलिसांच्या महिला दक्षता समित्या बरखास्त कराव्यात. काही महिला चुकीच्या असतील. प्रत्येक ठिकाणी 10 टक्के इलिमेंट्स असे असते. पण ज्या महिला कायदा समजून तेथे काम

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

XX 3

BGO/ ST/ ST/

भोगले...

18:50

डॉ.नीलम गोळे...

करीत आहेत त्या महिलांच्या समित्या देखील बरखास्त करण्याची मागणी करण्यात आली आहे. तेव्हा या दक्षता समित्या कोणाच्याही मर्जीने नेमलेल्या नाहीत. केंद्रापासून राज्यापर्यंत महिला स्वयंसवेकांचा सहभाग वाढविण्यासाठी या दक्षता समित्या आहेत. माझे तर असे म्हणणे आहे की, बीट स्तरावर व गाव स्तरावर प्रत्येक ठिकाणी सामाजिक व महिला समित्या तयार करण्यात याव्यात. त्यांच्या देखरेखीसाठी महसूली यंत्रणा असली पाहिजे. तेव्हा याकडे लक्ष देणे गरजेचे आहे.

मध्यंतरी मी कोणाचे तरी विधान ऐकले की, जेथे शिवसेना-भाजपाचे खासदार-आमदार आहेत तेथेच अत्याचार होत आहेत. आता मुंबईहून निघाल्यानंतर अमृतसर पर्यंत राष्ट्रीय लोकशाही आघाडीचे खासदार आहेत. तेव्हा कुठलेही विधान करताना त्याला राजकीय कलाटणी देणे हे मला योग्य वाटत नाही. जातीय तेढ थांबविणे हे लोकशाहीचे पहिले पाऊल आहे. एवढे सांगून दोन शब्द पूर्ण करते. धन्यवाद जय भीम, जय महाराष्ट्र.

.....

..4

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

XX 4

BGO/ ST/ ST/

भोगले...

18:50

श्री.भाई जगताप (मुंबई स्थानिक प्राधिकारी संस्था) : सभापती महोदय, माननीय विरोधी पक्ष नेते श्री.विनोदजी तावडे यांनी नियम 260 अन्वये अतिशय संवेदनशील अशा विषयाला वाचा फोडण्यासाठी जी चर्चा उपस्थित केली आहे त्यावर मी माझे विचार मांडण्यासाठी उभा आहे.

महिलांवरील अत्याचार, त्यांचे शोषण ह्या सगळ्या गोष्टी....

डॉ.दीपक सावंत : सभापती महोदय, सभागृहात एका गंभीर विषयावर चर्चा सुरु असताना माननीय गृह मंत्री येथे उपस्थित नाहीत. त्यामुळे सभागृहाचे कामकाज दहा मिनिटांसाठी तहकूब करावे अशी मी आपणास विनंती करीत आहे.

(विरोधी पक्षाकडील काही माननीय सदस्य एकाच वेळी बोलण्याचा प्रयत्न करतात.)

श्री.हेमंत टकले : सभापती महोदय, मध्यांशी हा विषय उपस्थित करण्यात आला होता. तेव्हा आम्ही सत्ताधारी बाजूने सांगितले गेले की, एका गंभीर विषयावर चर्चा सुरु आहे. थोड्याच वेळात माननीय गृह राज्यमंत्री येतील. एका सन्माननीय सदस्यांचे भाषण झाल्यानंतर सुद्धा माननीय मंत्री अजून पर्यंत उपस्थित राहू शकलेले नाहीत. त्यामुळे सभागृहाची बैठक पाच मिनिटांकरिता स्थगित करावी व ते आल्यानंतर चर्चेला सुरुआत करावी अशी मी विनंती करीत आहे.

तालिका सभापती (श्री.शरद रणपिसे) : सभागृहाची भावना लक्षात घेऊन मी दहा मिनिटांकरिता सभागृहाचे कामकाज स्थगित करीत आहे.

(सभागृहाची बैठक सायंकाळी 6.58 ते 7.08 वाजेपर्यंत स्थगित झाली.)

यानंतर श्री.जुन्नरे....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

YY-1

SGJ/ ST/ ST/

प्रथम श्री.भारवि.....

19:00

(स्थगितीनंतर)

(सभापतीस्थानी माननीय तालिकासभापती श्री. शारद रणपिसे)

श्री. आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, महाराष्ट्रातील 50 टक्के जनतेचा, 50 टक्के महिलांच्या संरक्षणाच्या संदर्भातील प्रश्नावर या सभागृहात चर्चा सुरु असून कामकाजाला सुरुवात होऊन दोन तीन मिनिटे होऊन गेलेले असताना विरोधी पक्षाचा एकही सन्माननीय सदस्य सभागृहात उपस्थित राहू नये हे खेदाचे असून यासंदर्भात नोंद घेण्याची आवश्यकता आहे.

तालिका सभापती : नोंद घेण्यात आली आहे.

श्री. हेमंत टकले : सभापती महोदय, माझी आपल्याला विनंती आहे की, हा प्रस्ताव अतिश्य महत्वाचा असून या प्रस्तावावर चर्चा सुरु आहे. या प्रस्तावाची वेळेची मर्यादा सर्व सन्माननीय सदस्यांच्या सहमतीने माननीय दोन मंत्र्यांच्या उत्तरासह ठरवून दिली तर कामकाज करताना आपणा सर्वांना सोईचे होईल.

श्री. दिवाकर रावते : खरे पाहता हा विषय शासनाच्या दृष्टीने तसा चांगला नाही त्यामुळे कमीतकमी वेळेत या प्रस्तावावरील चर्चा संपवावी असे मला वाटते.

तालिका सभापती : ठीक आहे. सर्वांच्या सहमतीने दोन्ही मंत्री महोदयांच्या उत्तरासह ही चर्चा 8.30 वाजेपर्यंत पूर्ण करण्यात येईल.

यानंतर श्री. अजित....

असुधारित

श्री.भाई जगताप : सभापती महोदय, माझी अशी सूचना आहे की, ज्या मुद्यांची चर्चा झाली त्याचे रिपिटेशन होऊ नये. आपल्या वेगळ्या सूचना असतील तर त्या मांडण्यास काही हरकत नाही. रात्री 8.30 पर्यंत चर्चा करण्याची आमची तयारी आहे.

सभापती महोदय, एका अतिशय संवेदनशील विषयावर आपण चर्चा करीत असताना अनेक गोष्टींचा उल्लेख करण्यात आला. परंतु तो उल्लेख राजकीय अभिनिवेषाने केला जातो त्यावेळी मनाला प्रचंड वेदना होतात.

सभापती महोदय, महिलांवरील अत्याचाराच्या घटना देशभर आणि जगभर घडत आहेत. त्या संदर्भात आपल्या संवदेना व्यक्त करीत असताना उडदामाजी काळे गोरे अशी आपली भूमिका असेल तर ते चुकीचे आहे.

सभापती महोदय, लहान मुलांच्या लैंगिक शोषणाबद्दल बोलत असताना आपण असा विचार करायला पाहिजे की, समाजाची मानसिकता किती बिघडत चालली आहे. समाजाची मानसिकता बिघडत असताना कोणा एकाकडे बोट दाखवून, एका सरकारकडे बोट दाखवून आपणास त्याचे उत्तर मिळेल काय या प्रश्नाचे उत्तर "नाही" असेच आहे.

सभापती महोदय, एखाद्या विषयाची मांडणी करीत असताना ज्याची चूक असेल त्याच्यावर बोट ठेवले पाहिजे. ज्यांच्यावर जी जबाबदारी आहे ते ती पार पाडत नसतील तर त्यांना त्याबाबत जाब विचारला पाहिजे. जे कामामध्ये चुकारपणा करीत असतील त्यांच्यावर कारवाई केली पाहिजे. परंतु आपण अशा प्रकारच्या चर्चेमध्ये राजकीय अभिनिवेष बाजूला ठेवून बोलले पाहिजे अशी माझी या सभागृहाचा सदस्य म्हणून इच्छा आहे.

सभापती महोदय, अनेक विषयांबद्दल वाद-विवाद होऊ शकेल. या ठिकाणी ज्या घटनांचा उल्लेख करण्यात आला त्याची दुसरी बाजू देखील असू शकेल. परंतु यातील महत्वाचा गाभा असा की, महिलांवर अत्याचार होत आहे. लहान मुलांवर अत्याचार होत आहेत. कॉलेजमध्ये असे प्रकार घडत आहेत. शाळांमध्ये असे प्रकार घडत आहेत. कंपन्यांमध्ये असे प्रकार घडत आहेत. अशावेळेला ही कोणा एकाची जबाबदारी आहे असे आपण समजलो तर तितकेसे योग्य होणार नाही अशी माझी धारणा आहे.

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

ZZ-2

AJIT/ ST/

पूर्वी श्री.जुन्नरे..

19:10

श्री.भाई जगताप.....

सभापती महोदय, कल्पना गिरीची केस असेल किंवा खर्डा गावातील नितीन आगेची केस असेल किंवा डॉ.नरेंद्र दाभोलकरांची हत्या संदर्भातील केस असेल यामध्ये एक गोष्ट प्रामुख्याने समोर येते ती अशी की, या सर्व घटना अतिशय गंभीर आहेत. या सर्व घटना घडलेल्या आहेत. या घडलेल्या घटना कोर्टमध्ये सिध्द का होत नाहीत ? लहान मुलांवर, दलितांवर, महिलांवर झालेल्या अत्याचाराच्या ठिकाणी आपण सर्वजण भेट देतो.तेथे एनजीओ जातात. त्या घटना सत्य असतात. परंतु त्या घटना न्यायालयात सिद्ध का होत नाहीत ? या गोष्टींचा आपण कधी तरी विचार करणार आहात की नाही ? महाराष्ट्रात कन्छीक्षणचा रेट वरचा आहे, परंतु तो समाधानकारक आहे असे म्हणता येणार नाही.

सभापती महोदय, स्त्री-भूषण हत्येच्या संदर्भात बोलायचे झाले तर देशात महाराष्ट्र राज्य असे एकमेव राज्य आहे की, या राज्यात स्त्री-भूषण हत्ये प्रकरणी अनेक डॉक्टरांना अटक करण्यात आली. त्यांच्यावर जलद गती न्यायालयात केसेस चालविण्यात आल्या आणि आज ते डॉक्टर्स तुरुंगात आहेत. असाच निर्णय लहान मुलांवरील, महिलांवरील होणाऱ्या अत्याचाराच्या बाबतीत का होत नाही याचा आपण सर्वांनी अंतर्मुख होऊन विचार करण्याची आवश्यकता आहे असे मला वाटते.

सभापती महोदय, महिला विरोधी गुन्ह्याच्या संदर्भातील कायदे अधिक सक्षम करण्याच्या दृष्टीने केंद्र सरकारने न्यायमूर्ती वर्मा समिती नेमली होती. न्या.वर्मा यांनी आपला अहवाल देताना एक सुंदर वाक्य सांगितले आहे. "अत्याचाराला आळा घालण्यासाठी केवळ कायदे करणे पुरेसे नाही तर प्रशासनामध्ये सुधारणा आणणे आवश्यक आहे आणि प्रशासकीय काम सक्षमपणे होणे आवश्यक आहे."

सभापती महोदय, आपण काही तात्कालिक बदल केलेले आहेत परंतु ते बदल पुरेसे आहेत काय या प्रश्नाचे उत्तर नाही असे आहे. सन्माननीय सदस्या डॉ.नीलम गो-हे यांनी या ठिकाणी जी घटना सांगितली ती अतिशय संतापजनक आहे. आपण आरोपीसोबत लहान मुलांना घेऊन जाणार असाल तर त्या मुलांच्या मनावर काय परिणाम होत असेल याचा आपण विचार केला काय ? या लबाडाने आमच्यावर अत्याचार केला असे ती मुले कशी सांगतील ? आपण फक्त कोणा

.3..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

ZZ-3

AJIT/ ST/

पूर्वी श्री.जुन्नरे..

19:10

श्री.भाई जगताप

इन्स्पेक्टरला निलंबित करा, ज्यांनी जबाबदारी घ्यावयास पाहिजे, ज्यांनी समाजाचे संरक्षण करावयास पाहिजे, त्यांनी जबादारी घ्यायची नाही काय ? त्यांच्यासाठी वेगळी चौकशी आणि यांच्यासाठी वेगळी चौकशी यांना हे वेगळेपण कशासाठी पाहिजे ? ज्यांची जबाबदारी आहे त्यांनी ती घेतली पाहिजे. कोणी आरोप केला म्हणून तत्काळ त्यास निलंबित करा असे मी म्हणणार नाही.

सभापती महोदय, आपण सर्वांनी एक गोष्ट लक्षात ठेवणे आवश्यक आहे की, कनगारा गावातील घटना अलीकडील असली तरी अशा घटनांमधून गुन्हेगारांचे मनोधैर्य वाढते. अधिकाऱ्यांना सुध्दा समजले पाहिजे की, समाजाच्या प्रती आपली जबाबदारी आहे. फक्त घटना घडली की त्याची नोंद करणे, पंचनामा करणे आणि प्रकरण कोर्टापर्यंत नेणे इतक्या पुरती त्यांची जबाबदारी नाही. तर या समाजाची जी काही जडणघडण होत आहे त्यामध्ये त्यांचा महत्वाचा रोल आहे आणि तो तुम्हाला अदा करावा लागेल.

सभापती महोदय, माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी तपशीलवार मुद्दे मांडलेले आहेत परंतु त्यांनी ते अतिशय भडकपणे मांडले असे माझे मत आहे. या सर्व गोष्टी मांडत असताना कुठे तरी कमी आहे, कुठे तरी जास्त आहे, त्या काळामध्ये असे झाले, या काळामध्ये असे झाले असे सांगण्यामध्ये श्रेष्ठत्व समजणार आहात काय ? आपणास असे करता येणार नाही. सरकार येतील आणि जातील परंतु तुमची आणि आमची जबाबदारी जास्त असते, म्हणून मी सुख्यातीला सांगितले की, आपण राजकीय अभिनिवेषाने गोष्टी करायला गेलो तर आपणास मुळाशी जाता येणार नाही.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्या डॉ.नीलम गोळे यांनी दक्षता समितीचा उल्लेख केला.

यानंतर श्री.बोर्ड...

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3A-1

SJB/ ST/

पूर्वी श्री.अजित....

19:20

श्री.भाई जगताप....

जे स्तर तयार केले आहेत त्यातील कोणत्या ना कोणत्या स्तरावर प्रकरणांचा निपटारा होऊन न्याय मिळावा. त्यामुळे ते स्तर अधिक सक्षम कसे करता येतील हे पाहिले पाहिजे. एवढ्या मोठ्या समाजामध्ये 5-10 टक्के लोकांनी केलेल्या चुकीची सजा संपूर्ण समाजाला मिळत असेल तर ते तितकेसे योग्य नाही. या माध्यमातून एवढीच विनंती करतो की, महिला दक्षता समित्यांचे केवळ गठन न करता त्या समित्या अधिक सक्षम कशा करता येतील या दृष्टिकोनातून प्रयत्न करण्याची आवश्यकता आहे.

महोदय, राज्यातील महिलांचा सर्वांगीण विकास आणि सक्षमीकरण करण्यासाठी शासनाने 1994 मध्ये महिला व बालकल्याण विभागाची स्थापना केली. या माध्यमातून खन्या अर्थाने जो पीडित आणि उपेक्षित विभाग आहे त्यांचे प्रतिनिधित्व कोठे तरी दिसू द्यावे असे मला वाटते. या माध्यमातून शासन भविष्यात काय करणार आहे हे समाजाला समजले पाहिजे. शासनाने केलेल्या कामाचे रिझाल्ट दोन, चार, सहा महिन्यातच मिळतील हे गरजेचे नाही. परंतु या क्षेत्रात पुढील कालखंडाचा विचार करून विभागाचा कार्यक्रम आखावयास पाहिजे. गेल्या वर्षापूर्वी घेतलेल्या निर्णयाची पडताळणी करून त्या निर्णयांचा आढावा घेतला पाहिजे. त्या निर्णयांच्या बाबतीत जी काही सुधारणा करण्याची आवश्यकता आहे त्या दृष्टीने काम करण्याची नितांत गरज आहे.

महोदय, मुंबईसारख्या ठिकाणी काम करणाऱ्या महिलांसाठी केवळ एकच शासकीय वसतिगृह आहे. मुंबईत काम करणाऱ्या अनेक महिला त्या वसतिगृहात प्रवेश मिळण्यासाठी लोकप्रतिनिधींकडे शिफारस पत्रासाठी येतात. प्रत्येक जिल्ह्यात वसतिगृह झाले तर चांगलेच आहे. आज महिला नोकरीनिमित्त घरातून बाहेर पडल्या आहेत. त्या पुरुषांच्या खांद्याला खांदा लावून काम करीत आहे. मी तर म्हणेन की, महिलांनी पुरुषांपेक्षा दोन पावले पुढे जावे. मुंबईमध्ये राज्य आणि देशभरातून महिला नोकरीनिमित्त येतात. त्यामुळे मुंबईमध्ये महिलांच्या वसतिगृहांची संख्या वाढवून ती सक्षम कशी करता येतील या दृष्टीने प्रयत्न करावा, अशी विनंती आहे.

महोदय, राज्य सरकारने जिजामाता महिला आधार विमा योजना सुरु केली आहे. कुटुंबातील प्रमुख कर्त्या व्यक्तीचे निधन झाले तर त्या कुटुंबावर मोठा आधात होतो. परंतु या

.2..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3A-2

श्री.भाई जगताप....

योजनेंतर्गत निधन झालेल्या व्यक्तीच्या कुटुंबीयांना मग त्यामध्ये त्याची पत्नी, मुलगा, मुलगी असो त्यांना केवळ 25 हजार स्पर्यांची मदत दिली जाते. महोदय, मी योजनेच्या हेतूबद्दल शंका घेत नाही.

आजच्या महागाईच्या काळात कर्त्या पुरुषाचे निधन झाल्यानंतर त्याला जिजामाता महिला आधार विमा योजनेंतर्गत जी रक्कम देण्यात येते ती फार तुटपुंजी आहे. या निमित्ताने मी मागणी करतो की, या योजनेतून जी रक्कम दिली जाते त्यात भरीव वाढ करावी. किंबहुना लाखभर मदत देण्याच्या दृष्टीने प्रयत्न करावयास पाहिजे.

महोदय, अलीकडच्या कालखंडात तंत्रज्ञानाचा वापर केला जातो, किंबहुना तो करणे आवश्यक झाले आहे. अतिसंवेदनशील खटल्यामध्ये व्हीडीओ कॉन्फरन्सिंग सुरु केले आहे. अशा प्रकारच्या तंत्रज्ञानाचा वापर लैंगिक शोषण प्रकरणांच्या बाबतीत सुध्दा केला पाहिजे. राज्याच्या मंत्रालयात सुध्दा व्हीडीओ कॉन्फरन्सिंग सुरु केले आहे. माननीय मुख्यमंत्री व्हीडीओ कॉन्फरन्सिंगद्वारे जिल्हाधिकाऱ्यांशी वा वरिष्ठ अधिकाऱ्यांशी संपर्क साधतात. कारण आजच्या युगात वेळेला महत्त्व आहे. या निमित्ताने मी विनंती करतो की, प्रलंबित खटल्यामध्ये अशा तंत्रज्ञानाचा वापर केल्यास ती प्रकरणे मार्गी लागण्यास गती प्राप्त होईल. आज एखाद्या घटनेतील आरोपी, पीडित बालक यांना न्यायालयापर्यंत ने-आण करण्यासाठी खूप उपद्व्याप करावा लागतो. यात वेळ आणि खर्च वाया जातो. जर नवीन तंत्रज्ञानाचा वापर केला, व्हीडीओ कॉन्फरन्सिंगचा वापर केला तर प्रलंबित प्रकरणे तातडीने निकाली निघतील. बलात्काराच्या प्रकरणांमध्ये पहिल्यापासून इन-कॅमेरा साक्ष घेतली जाते. जी प्रकरणे संवेदनशील असतात, विशेषत: लहान मुलांवरील अत्याचाराची, बलात्काराची किंवा महिलांवरील अत्याचाराची प्रकरणे असतील ती व्हीडीओ कॉन्फरन्सिंगद्वारे फास्ट ट्रॅक कोर्टात चालविली पाहिजेत.

महोदय, आज प्रश्नोत्तराच्या तासात माननीय गृह मंत्र्यांनी उत्तर देताना सांगितले की, 1992 मध्ये एखाद्या महिलेवर बलात्कार झाला असेल आणि तिचे प्रकरण न्यायालयात प्रलंबित असेल व आज तिला तुझ्यावर का अत्याचार झाला हे विचारले तर ती महिला आपल्या मोठ्या मुलांसमोर घडलेली घटना कशी सांगणार ? त्यामुळे महिलांवरील अत्याचाराची प्रकरणे सहा महिन्यात किंवा वर्षभरात निकाली काढण्यासाठी विशेष न्यायालये, फास्ट ट्रॅक कोर्ट निर्माण केली

..3..

श्री.भाई जगताप....

तरच कन्वीकशनच्या रेटमध्ये सुधारणा होऊ शकेल. कन्वीकशनच्या रेटबाबत देशात वाईट परिस्थिती आहे. महाराष्ट्रात बरी स्थिती असली तरी पाठ थोपटून घेण्याची आवश्यकता नाही. कारण राज्यात कन्वीकशनचा रेट 5 टक्के आहे. वास्तविक पाहता हा रेट किती तरी जास्त असावयास पाहिजे.

महोदय, पोलीस यंत्रणा आणि सरकारी यंत्रणांनी विभागीय चौकशीचा फार्स करू नये. त्या गुन्ह्यातील वस्तुस्थिती लोकांसमोर आणि न्यायालयासमोर आणून द्यावी. ते सत्य न्यायालयासमोर जाऊ द्यावे. जेणेकरून कोर्टला हे सांगण्याची वेळ येणार नाही की, पुराव्याअभावी आरोपीला सोडत आहेत. आरोपीने खून केला हे न्यायालयाला माहीत असते. परंतु पुरावा नसल्यामुळे आरोपीला सोडून द्यावे लागते. त्यानंतर तो आरोपी उजळ माथ्याने समाजात वावरत असतो. शक्ती मिळ येथील प्रकरण हे त्याचे एक मोठे उदाहरण आहे. त्या घटनेतील आरोपीनी तीन वेळा अशा प्रकारचा प्रयत्न केला होता आणि तिन्ही वेळा जामीन मिळाल्यामुळे ते बाहेर होते. त्यांनी पत्रकार मुलीवर अत्याचार करण्याचा प्रयत्न केला आणि नियतीने तो डाव साधला. मी विचारु इच्छितो की, आपण प्रत्येक वेळा नियतीवर अवलंबून राहणार काय ? शासन, पोलीस किंवा अन्य यंत्रणांनी आपापल्या जबाबदारीतून काम केले पाहिजे. माझी केस जरा सुध्दा डीसमीस होता कामा नये यासाठी त्यांनी मनापासून प्रयत्न केले पाहिजेत. यासाठी राज्य सरकारने त्यांचे मनोधैर्य वाढविले पाहिजे, या मताशी मी सहमत आहे.

महोदय, मी हे जाणतो की, पोलीस दलात काम करणारी मंडळी ही सुध्दा माणसेच आहेत. माझ्या वडिलांनी पोलीस विभागात 38 वर्षे सेवा केली. त्यामुळे मला पोलीस विभागाची अधिक माहिती आहे. असे असताना कोणीही कर्तव्यात कसूर करण्याची आवश्यकता नाही. मी तर म्हणेन की, आता संबंधितांच्या कानाला हात लावण्याची वेळ आली आहे.

महोदय, या संवेदनशील विषयावर बोलण्यासाठी वेळेचे बंधन आहे. मुद्यांची पुनरावृत्ती होऊ नये म्हणून मी येथेच थांबतो व आपण मला बोलण्याची संधी दिल्याबद्दल आभार मानतो.

जय हिंद. जय महाराष्ट्र.

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3A-4

SJB/ ST/

पूर्वी श्री.अजित....

19:20

श्री.कपिल पाटील (मुंबई विभाग शिक्षक) : सभापती महोदय, माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी नियम 260 अन्वये मांडलेल्या प्रस्तावावर माझे विचार व्यक्त करण्यासाठी मी उभा आहे.

महोदय, खर्डा येथे दलितांवर करण्यात आलेल्या अत्याचाराच्या संदर्भात मी दिलेला प्रस्ताव मुख्य प्रस्तावाशी क्लब करण्यात आला आहे. माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी तो प्रस्ताव मांडल्याबद्दल मी त्यांचा आभारी आहे. महिलांवरील अत्याचार, लहान मुलांवरील अत्याचार आणि दलितांवरील अत्याचार या तिन्ही गोष्टीचे गांभीर्य मोठे असले तरी हे तिन्ही विषय स्वतंत्रपणे चर्चा करण्याजोगे आहेत. या तिन्ही विषयांवर एकत्रितपणे चर्चा केल्यामुळे तिघांनाही न्याय मिळत नाही याची खंत मी सुख्यातीलाच व्यक्त करतो. किमान पुढील वेळी या बाबत फरक करण्याची आवश्यकता आहे, अशी माझी मागणी आहे.

महोदय, महाराष्ट्र हे कितीही पुरोगामी राज्य असले तरी या घडीला महाराष्ट्रात काय स्थिती आहे ? दर महिन्याला 7 दलित आणि 4 आदिवासी महिलांवर बलात्कार होतात. तर दरमहा 3 दलितांना आणि एका आदिवासीला जिवंतपणे ठार मारण्यात येते. हे आपल्या राज्यातील प्राथमिक चित्र आहे. 65 वर्षांनंतरही ते चित्र बदललेले नाही. अत्याचार होणे ही एक गोष्ट आहे. पण अत्याचारानंतर सरकारची भूमिका काय राहते ती अधिक महत्वाची बाब आहे.

नंतर श्री.कांबळे....

श्री. कपिल पाटील

मी म्हणणार नाही की सरकार अत्याचार करीत आहे. सरकार कोणाच्या बाजूने राहत आहे हा सर्वात महत्त्वाचा प्रश्न आहे. खैरलांजीच्या हत्याकांडानंतर आपण अजूनही धडा घेतलेला नाही हेच खड्याच्या निमित्ताने पुन्हा एकदा सिध्द झाले आहे. खैरलांजीचे प्रकरण बाहेर येण्यास जवळपास महिना गेला. खड्याचे प्रकरण दुसऱ्या दिवशी बाहेर आले. पोलिसांनी ताबडतोबीने कारवाई केली. पण शासनास तेथे पोहचण्यास किती दिवस लागले ? माननीय पालकमंत्री गावाजवळ जातात पण खड्याला भेट देण्याची हिंमत करीत नाहीत ही वस्तुस्थिती आहे. त्या जिल्ह्यातील अनेक दिग्गज मंत्री सरकारमध्ये आले आहेत, त्यांची संवेदनशीलता खड्यापर्यंत पोहचण्यासाठी जागी राहत नाही, हे असे का घडते ? अत्याचार पीडित माणसाला पैसे देणे म्हणजे सर्व काही आहे का ? तुमच्यावर अन्याय झाला आहे, पैसा देऊन तो संपवित आहोत असे सांगणे ही गोष्ट अत्यंत वाईट आहे. तुम्ही कोणाच्या बाजूने राहणार आहात हा महत्त्वाचा प्रश्न आहे. सरकार चुकत असेल तर सांगितले पाहिजे.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री. भाई जगताप यांनी कन्हिकशन रेटचा मुद्दा मांडला. गेल्या 2 वर्षात अहमदनगर जिल्ह्यात 15 प्रकरणे झाली आहेत. आज ती कोणत्या स्थितीत आहेत हे आपल्याला माहीत नसेल. एकाही प्रकरणामध्ये कन्हिकशन झालेले नाही. अर्द्धे अधिक खटले प्रलंबित आहेत. घटना साध्यासुध्या नाहीत. दिनांक 9.12.2012 ला श्रीगोंद्याला लिंपण गावी पारधी, भिल्ल, भटके, जोशी, दलित व मुस्लीम यांच्या झोपड्या जाळून टाकण्यात आल्या. त्यामध्ये कारवाई झालेली नाही. आजही ती माणसे बेदखल आहेत. त्याच वर्षी सोनाई येथे या राज्याला अत्यंत लांछनास्पद घटना घडली. तेथे 3 भावांचे तुकडे करण्यात आले. त्यांचा एकच अपराध होता जो खड्याच्या सितीन आगेच्या संदर्भात झाला. त्यांना संशय होता की, त्याने वरच्या समाजातील मुलीवर प्रेम केले. त्यामुळे तिघा भावांना अडकित्यात घालून कापण्यात आले. बदायुला दोन मुलीवर बलात्कार झाले. बलात्कारानंतर त्यांना फाशी देण्यात आली. त्यामुळे संपूर्ण देश पेटून उठला आहे. महाराष्ट्रासारख्या पुरोगामी राज्यात सोनाईमध्ये 3 भावांना कापून ठार मारण्यात येते आणि आपण काहीही करीत नाही. निळवंडे, अकोला येथे मातंग तस्माच्या संदर्भात तशीच घटना

श्री. कपिल पाटील

घडली. मराठा समाजातील मुलीशी प्रेम जमले, लग्न झाले. अत्याचार झाले नाहीत. पण त्या दाम्पत्याला गाव सोडण्यास भाग पाडले. आंतरजातीय विवाह केल्यानंतर गावात सुरक्षितपणे, प्रतिष्ठितपणे राहू शकत नाही. आपण त्यांना संरक्षण देण्यात कमी पडलो. श्रीरामपूरला मातंग समाजाच्या स्त्रीवर सामुदायिक बलात्कार झाला. गुप्तांगात तलवारी घालण्यात आल्या. सदर घटनेची काय स्थिती आहे, काहीही शोध नाही. अहमदनगर शहराजवळ कामल गावात आश्विनी गाडे ही मातंग समाजाची तस्ऱ्यी होती. तिने शरीरसंबंधाला केवळ नकार दिल्यामुळे तिला पेटवून देण्यात आले. देऊळगावासिध्दी येथे चर्मकार समाजाच्या मुलीवर बलात्कार झाला. तक्रार मागे घेत नाही म्हणून मायलेकीवर गावगुंडांनी हल्ला केला. बिटकेवाडी, कर्जत तालुका येथे 14 वर्षांच्या मातंग तस्ऱ्यीवर बलात्कार झाला. तशीच घटना पाथर्डीला शंकरवाडीला घडली. बीड जिल्ह्यात आष्टी तालुक्यात भिल्ल समाजातील तस्ऱ्याला गोळ्या घालून मारले गेले. जामखेड गावाजवळ सोनेगावाला बबन मिसाळ या तस्ऱ्याला मच्छीमारीचा ठेका मिळाला म्हणून वाढू माफियांनी त्याला मारूल टाकले. ग्रामीण भागात अत्याचार का घडत आहेत, का वाढत आहेत याचा शोध गृह खाते, समाजकल्याण खाते घेणार की नाही ? याची अनेक कारणे आहेत. पूर्वी गावकी होती. गावकीत भेद होते. पण अत्याचार टोकाला जात नव्हते. आज ते घडत आहेत. कारण शेती व्यवस्था उद्धवस्त इ आली आहे. ग्रामीण अर्थव्यवस्था कोलमडली आहे. ज्यांच्याकडे होते तोच कोलमडला आहे आणि जो ओंजळीने पाणी पित होता तो शिकून पुढे जात आहे आणि यातूनच नवा ताण निर्माण झाला आहे. परिणामी, यातून अनेक घटना घडू लागल्या आहेत. अत्याचाराच्या टोकाला माणसे जात आहेत. कारणे किरकोळ असतात. मात्र त्या मागचा सामाजिक ताण दूर करीत नसल्यामुळे ग्रामीण भागात, राज्यात अत्याचाराच्या घटना घडत आहेत. आपण याला मागासलेपणाचे कारण देऊन गप्प बसत आहात. मंडल आयोगाच्या वेळी ओबीसी समाज मागासवर्गीयांच्या रांगेत आला आणि सवलती घेतल्या. ओबीसीसुधा दलितांवर अत्याचार करण्यामध्ये पुढे असल्याचे आपल्याला खेरलांजीच्या वेळी दिसून आले. आज मराठा समाज मागासलेपणाच्या संदर्भात

श्री. कपिल पाटील

आरक्षणाच्या सवलती मागत आहे. पण आरक्षणामधील सर्वात शेवटचा घटक आहे त्याच्याशी केवळ प्रेम केले म्हणून अत्याचाराच्या घटना घडत आहेत. याचा अर्थ असा की, मागासलेपणाची सवलत हवी आहे पण मागासलेल्यांच्या बरोबर प्रतिष्ठेने राहण्याची आमची तयारी नाही. हा त्यातील महत्त्वाचा भाग आहे. सरकार या संदर्भात काय करते हा महत्त्वाचा प्रश्न आहे. सरकार आजही आपल्या स्थानिक सत्तेच्या राजकारणापोटी दलितांच्या, पीडितांच्या, आदिवासींच्या, मागासवर्गीयांच्या बाजूने उभे राहण्यास नकार देते ही वस्तुस्थिती आहे. कारणे काहीही असू घ्या. अत्याचार करणारे राष्ट्रवादीवाले होते म्हणून मी गेलो नाही असा कॅंग्रेसचा मंत्री म्हणतो. राष्ट्रवादीचा मंत्री म्हणतो ते कॅंग्रेसवाल्याने केले म्हणून आम्ही तेथे गेलो नाही. उगाच आमच्यात भांडणे नको. आम्हाला ही उत्तरे मिळाली. मी अत्यंत विश्वासाने बोललो आहे. जेव्हा अशी उत्तरे येतात त्यावेळी वाईट वाटते. खड्याचे प्रकरण जातीय नाही हे सांगण्यासाठी किती खटाटोप झाला, 10 मे ला मोर्चा कसा निघाला, 10 मे चा मोर्चा काढण्यास कशी परवानगी दिली, कोणी दिली, का दिली, कोणाच्या बाजूने दिली, कोण त्यात सामील होते याचे उत्तर आपण देणार की नाही ? आता आपण त्या मुलांच्या बाजूने उभे रहायला पाहिजे. खड्या गावाच्या बाहेर, गावकुसाच्या बाहेर ते कुटुंब होते, ते गावातील कुटुंब नव्हते. आबा जाऊन आले आहेत. त्याला घरही म्हणता येत नाही अशी पत्राची शेड तेथे आहे. राजू आगे, त्याची पत्ती आणि त्यांचा नितीन आगे नावाचा मुलगा तेथे राहत होता. आता नुकताच तो बारावीमध्ये जात होता. दहावीतील मुलीबरोबर केवळ मैत्री आहे एवढ्या एका संशयावर्ज त्याला मरेपर्यंत मारण्यात आले. गावाच्या बाहेरचा होता त्यामुळे कोणतेही संरक्षण नाही. त्या गावाचा उप सरपंच मराठा समाजातील आहे, त्याने ते प्रकरण लावून घरले आणि उघडकीस आणले. तो त्याच्या पाठीमागे ठामपणे उभा राहिला. उप सरपंच मदन पाटील गोलेकर याचेही कौतुक केले पाहिजे. तो मराठा समाजाचा, राष्ट्रवादीचा होता आणि तरीही तो त्या कुटुंबाच्या पाठीमागे ठामपणे उभा राहिला आणि ते प्रकरण त्याने पोलिसांपर्यंत नेले. त्याला हिंमत घावी लागेल.

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3B.4

MSK/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

19:30

श्री. कपिल पाटील

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्या डॉ. नीलम गोळे यांनी एका मुलीच्या बाबतीत प्रश्न उपस्थित केला. ती मुलगी कुठे गेली माहीत नाही. आजपर्यंत तिचा शोध लागलेला नाही. हे प्रकरण एवढे सोपे नाही. आपल्याला आठवत असेल की, एका आंतरजातीय विवाह प्रकरणाचे छोटचा मुलीच्या संदर्भात गडकरींनी प्रकरण काढले होते. 18 वर्षांची मुलगी गायब झाल्यानंतर तिला पुढे आणले तोपर्यंत 2 वर्षे ती गायब होती. शासन त्यामध्ये काहीही कर्ज शकले नाही. कारण ते मोठ्या घरातील प्रकरण होते. ती मुलगी निष्पाप आहे. त्या मुलाशी फक्त मैत्री आहे. तिला कुटुंबाचा त्रास आहे, समाजाचा त्रास आहे. सरकार म्हणते आम्हाला ती सापडलेली नाही. मी प्रकाश आंबेडकरांच्या बरोबर त्या गावात गेलो आणि त्यांना पहिला प्रश्न विचारला की, ती मुलगी कुठे आहे ? त्यावेळी उत्तर आले की, आम्ही शोधलेली नाही. शोधलेली नाही याचा अर्थ गायब केली. गायब कुठे केली, तिचे काय झाले, ती सुरक्षित आहे की नाही ? आता ती गावात आली आहे. प्रकरण दडपण्यासाठी तिच्यावर दडपण आणून प्रकरण बंद केले जाऊ शकते. तिला मार्जन टाकू शकतात, काहीही होऊ शकते. ती अल्पवयीन मुलगी आहे. तिला ताब्यात घेऊन संरक्षण देणे गरजेचे आहे. ती केस उभी राहण्यासाठी तिची आवश्यकता होती. पण हे घडले नाही. प्रश्न त्याचा नाही. सरकार कोणाच्या बाजूने उभे राहते हा मुद्दा आहे. मी आकडे देत नाही. परंतु, किती खटले आहेत आणि त्यातील किती खटले प्रलंबित आहेत ? आपण कन्विक्शन रेटमध्ये मागे आला आहात. सन्माननीय सदस्य श्री. भाई जगताप यांनी सांगितलेले मान्य केले पाहिजे. त्यांनी घरचा आहेर दिला आहे त्याबद्दल त्यांचे आभार मानतो. त्यांनी वस्तुस्थिती सांगितलेली आहे.

(नंतर श्री. रोझेकर

श्री.कपिल पाटील.....

स्त्रियांवर होणारे अत्याचार असो, दलितांवर होणारे अत्याचार असो, या संदर्भातील श्वेतपत्रिका सरकारने जाहीर करावी, अशी मी या निमित्ताने मागणी करतो. मागील काळात किती घटना घडल्या, कशा घडल्या, त्यामागील कारणे काय, या संदर्भातील तपशीलवार माहिती या श्वेतपत्रिकेत सरकारने द्यावी. त्याचप्रमाणे या घटनांमागील कारणांचा शोध घेण्यासाठी एक समिती देखील नेमावी. हे तातडीने करण्याची गरज आहे.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य डॉ.नीलम गोळे आणि सन्माननीय सदस्य श्री.भाई जगताप यांनी ज्या मुद्याचा उल्लेख त्यांच्या भाषणात केला, त्याबाबत मी बोलणार आहे. कर्जातच्या प्रकरणामध्ये वरिष्ठ अधिकाऱ्यांनी त्या निर्दयी माणसाबरोबर लहान मुलांना पाठविले. या मानसिकतेला शब्द असू शकत नाही. त्यामुळे सेन्सिटिव्हिटीची गरज आहे. केवळ पोलीस अधिकाऱ्यांमध्ये नाही तर महसूल अधिकाऱ्यांपासून सर्व अधिकाऱ्यांमध्ये सेन्सिटिव्हिटी निर्माण करण्याची आवश्यकता आहे. एखाद्या स्त्री वर अत्याचार झाल्यानंतर समोरचा अधिकारी पुरुषी मानसिकतेनेच विचार करतो आणि गुन्हेगाराला वाचविण्याचा प्रयत्न करतो. कोणतीही स्त्री असो, स्त्री वर केवळ बाहेर अत्याचार होतात, असे नाही तर घरात देखील अत्याचार होतात. मुलांवर बाहेरच अत्याचार होतात असे नाही तर घरातही अत्याचार होतात. बापाने मुलीवर बलात्कार केल्याच्या घटनामध्ये अलीकडच्या काळात वाढ होऊ लागली आहे. हा तर एक स्वतंत्र चर्चेचा विषय आहे, एवढे ते भयंकर प्रकरण आहे. त्याबदल आपल्याला प्रबोधनाचे काम करावे लागेल. सरकारला काही पावले उचलावी लागतील. केवळ विकृती आहे, वासना आहे, म्हणून हा विषय आपल्याला सोडून चालणार नाही. मुद्दा असा आहे की, अधिकाऱ्यांमध्ये सेन्सिटिव्हिटी निर्माण करण्याची गरज आहे. लहान मुले बोलू शकत नाहीत, सांगू शकत नाहीत. हा बलात्कार आहे, हेही त्यांना काही वेळा कळत नाही. त्यावेळी अधिकारी कसे वागतात ? दिवसदिवसभर अत्याचारित, पीडित मुलांना उपाशी ठेवतात. म्हणून याचाही विचार करण्याची गरज आहे.

सभापती महोदय, मागासवर्गीयांना घटनेने आरक्षण दिले, सवलती दिल्या. पण त्या सवलतीचे संरक्षण करण्याची जबाबदारी सरकारवर आहे. गेली 3 वर्षे मागासवर्गीयांची शिष्यवृत्ती कोणत्याही विद्यार्थ्यांना मिळालेली नाही. वित्त मंत्री महोदयांनी काल घोषणा केली आहे. पण 3

..2..

श्री.कपिल पाटील.....

वर्षे विद्यार्थ्यांना ही शिष्यवृत्ती मिळाली नाही. निवडणूक जवळ आली म्हणून काल त्यांना घोषणा करावी लागली की, आता आम्ही सर्व देतो. उशिरा का होईना तुम्ही देत आहात. जे घटनात्मक अधिकार आहेत, त्यासाठी आता तरतूद करीत आहात. त्यामध्ये पाठ थोपटून घेण्याचे कारण नाही. 3 वर्षे का दिली नाही, ही सुध्दा एक प्रकारची अंट्रॉसिटी आहे. मागासवर्गीयांना आपल्या पायावर उभे राहण्यासाठी जी सवलत आहे, ती आम्ही तुम्हाला वेळेवर मिळू देणार नाही, त्यासाठी तुम्हाला रडवू, तुम्हाला सतवू, तुम्हाला छळू, मग आम्ही देऊ आणि तेही तुम्ही जर आम्हाला निवडणुकीत मत देणार असाल तर. ही सुध्दा एक प्रकारची अंट्रॉसिटी आहे. याबाबतीत आपण काय करणार आहात, याही प्रश्नाचे उत्तर आम्हाला मिळाले पाहिजे.

सभापती महोदय, अत्याचाराच्या संदर्भात फास्ट ट्रॅक कोर्टची घोषणा गृह मंत्र्यांनी केली आहे. ती तातडीने अंमलात येऊन कार्यवाही होईल, अशी मी अपेक्षा व्यक्त करतो. ज्याप्रमाणे आपण स्त्री अत्याचाराच्या संदर्भात दक्षता समित्या नेमल्या, मोहल्ला कमिट्या नेमतो, त्याच धर्तीवर अनुसूचित जाती जमातींच्या अत्याचाराच्या संदर्भात गाव पातळीपासून ते सरकार पातळीपर्यंत कमिट्या नेमण्याची आवश्यकता आहे. तंटामुक्ती हा त्यावरील उपाय नाही. उलट तंटामुक्तीमध्ये आवाज दाबण्याचे प्रकार जास्त होतात. तंटामुक्ती हे गावातील सत्ताधारी वर्गाचे, तेथील बलिष्ठ वर्गाचे सर्वांत मोठे हत्यार बनलेले आहे, याचा शोध घ्यावा.

श्री.आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, रेकॉर्डवर चुकीचे येऊ नये, यासाठी सांगतो की, अंट्रॉसिटीची कोणतीही केस तंटामुक्तीमध्ये येत नाही. त्या केसवर चर्चा करण्याचा गावाला अधिकार नाही आणि केस मागे घेण्याचा तर मुळीच अधिकार नाही. अंट्रॉसिटीची चर्चा सुध्दा तंटामुक्ती समितीमध्ये होत नाही. त्यामुळे तंटामुक्ती समितीमुळे कोठे अडचण होते, अशातला भाग नाही.

श्री.कपिल पाटील : सभापती महोदय, तंटामुक्ती हा यावरील उपाय नाही, एवढेच मी म्हणतो आहे. भटक्या विमुक्तांच्या संदर्भात सुध्दा तातडीने पुनर्वसन करावे लागेल. अलीकडे शहरांकडे लोंदा वाढतो आहे. पण गावामध्ये भटक्या विमुक्तांच्या ज्या वस्त्या आहेत, त्यांचे पुनर्वसन केले नाही तर अनेक सामाजिक ताण निर्माण होतात. ते का होतात, हे मी या सभागृहात बोलणार नाही. कारण, तो अतिशय गुंतागुंतीचा आणि मिश्र असा प्रश्न आहे.

..3..

श्री.कपिल पाटील.....

सभापती महोदय, सफाई कामगारांच्या संदर्भात मला सांगावयाचे आहे. वर्षानुवर्षे ती खोली आपल्याला मिळावी म्हणून बाध्य केले जाते. या व्यवसायातून सफाई कामगाराचा मुलगा बाहेर पडला पाहिजे. डॉ.बाबासाहेबांनी सांगितले होते की, अस्वच्छतेची कामे सोडून द्या. ती लादली गेली आहेत. परंतु, खोली रहावी म्हणून त्यांच्या पुढच्या पिढीलाही तीच कामे करावी लागत आहेत. माझी आपल्याकडे मागणी आहे की, सफाई कामगार म्हणून 20-25 वर्षे सेवा केलेल्या कामगारांना मालकीचे घर देऊन सेवानिवृत्त करावे. पुन्हा त्याचा मुलगा त्या व्यवसायात येऊ नये. अनेक शिकलेली मुले त्या व्यवसायात आहेत. ग्रॅज्युएट आहेत, पण खोली नाही, जागा नाही, म्हणून पुन्हा एकदा हातात झाडू घेऊन मैला उचलतात, गटारात उतरतात आणि काम करतात. त्यांच्याकडे मेरिट आहे, इच्छा आहे, आकांक्षा आहे. पण ते बाहेर पडू शकत नाहीत. हे चक्रवृह भेदणार कोण? जातीने निर्माण केलेला हा नरक आहे, तो तोडायचा असेल तर तुम्हाला या पध्दतीच्या उपाययोजना कराव्या लागतील.

सभापती महोदय शेवटचे चार मुद्दे मांडतो आणि थांबतो. मागासवर्गीय अधिकाऱ्यांबाबत सरकारची काय भूमिका आहे ? मी आज नावे घेऊन सांगतो. माननीय गृहमंत्री श्री.आर.आर.पाटील साहेब तुम्ही पुढाकार घेऊन यांना संरक्षण देणार असाल तर मी त्याचे स्वागत करीन. प्रतिमा जाधव नावाच्या एक मागासवर्गीय महिला प्राध्यापिका सायन्स इन्स्टिट्युटमध्ये कार्यरत होत्या. त्या मेरिटवर आल्या आहेत. आरक्षणावर आलेल्या नाहीत. त्या शास्त्रज्ञ आहेत. त्या विषयातील एकमेव शास्त्रज्ञ आहेत. त्यांचे संशोधन जागतिक पातळीवर मान्य आहे. एमपीएससीमधून आलेल्या सत्तेशी जवळ असलेल्या एका बाईची नेमणूक गडचिरोलीला झाली होती, त्यांना सायन्स इन्स्टिट्युटमध्ये आणायचे होते म्हणून श्रीमती जाधव यांची बदली करण्यात आली. नव्याने आलेल्या त्या बाई ज्युनिअर आहेत, या शास्त्रज्ञ बाई सिनिअर आहेत. त्या विषयात पीएचडी करणारी अनेक मुले त्यांच्याकडे शिकत आहेत. गाईड म्हणून त्या काम करीत आहेत. आपण त्यांना हटविले. मी नावानिशी हे सांगतो आहे, आपण पुढाकार घ्यावा आणि कारवाई करावी. मी स्वतः माननीय मुख्यमंत्र्यांना भेटलो. मुख्यमंत्र्यांनी आदेश दिल्यानंतर सुध्दा तुमच्या उच्च शिक्षण मंत्र्यांनी ते ठोकरून लावले आहेत. सन्माननीय सदस्य श्री.जनार्दन चांदूरकर साहेबांना विचारा.

..4..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3C-4

SRR/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

19:40

श्री.कपिल पाटील.....

मी त्या मंत्र्यांचे नाव घेतो. उच्च शिक्षण मंत्री श्री.राजेश टोपे या मंत्री महोदयांनी हे आदेश नाकारले आहेत. हे कसे काय होऊ शकते ? चांदूरकर साहेबच साक्ष देतील. मी तुम्हाला दुसरे नाव देतो. नगरविकास विभागातील शुद्धोधन आहेर हा अत्यंत हुशार आणि प्राच्यविद्येतला प्रकांड पंडित असलेला अधिकारी आहे. अर्थात त्याचे ते काम नाही. तो अधिकारी म्हणूनही चांगला आहे. त्याला दोन वेळा 'ओ' प्लस ग्रेड मिळालेली आहे. त्याच्यामागे लचांड लावून दिले आहे. प्रमोशन जवळ आल्याबरोबर विभागीय चौकशी सुरु केली आहे. एवढी वर्षे काही केले नाही. विभागीय चौकशीमुळे आता त्याला प्रमोशन मिळणार नाही. असे जे अधिकारी आहेत, त्या अधिकाच्यांना संरक्षण देणार का ? माननीय आर.आर.पाटील साहेब तुमच्याकडून अपेक्षा आहे. आम्ही बाकीच्यांकडून अपेक्षा करणार नाही. कारण तुम्ही वेगळ्या पद्धतीचे, अतिशय संवेदनशील असे मंत्री आहात. एकदा विषय सांगितला आणि पटला की तुम्ही बाजूने उभे राहता, याचा अनुभव मी अनेक वेळा घेतला आहे.

सभापती महोदय, शेवटचे दोन मुद्दे मी आपल्यासमोर मांडणार आहे. आंतरजातीय विवाहाच्या संदर्भात या सरकारने अत्यंत तातडीने प्रोत्साहनपर चांगली भूमिका घेतली पाहिजे. जे आंतरजातीय विवाह करतील, त्यांचा गावात सन्नान झाला पाहिजे, त्याला नोकरीत प्राधान्य मिळाले पाहिजे, जिल्हाधिकाच्यांनी सत्कार करावा, त्याला प्रतिष्ठा मिळाली पाहिजे, मग अशा घटना घडणार नाहीत. साताच्यातील घटना घडली होती, आपल्याला माहीत आहे. ऑनर किलिंगची पहिली घटना होती. ही काही ऑनर किलिंगची घटना नाही. अशा विषयांमध्ये आपण पुढाकार घेतला पाहिजे आणि जिल्हाधिकाच्यांची ही जबाबदारी राहील की, तेथे त्या मुलाला किंवा मुलीला संरक्षण मिळाले पाहिजे. ही एक जबाबदारी आपण उचलावी.

सभापती महोदय, किमान यापुढे ज्या शाळेत आपण शिकतो, त्या शाळेत गेल्यानंतर मुलाला त्याच्या डोक्यातील जात विसरायला लावण्याचा अभ्यास शिकविला गेला पाहिजे. किमान शाळेच्या दाखल्यावर तरी जात असता कामा नये. श्री.प्रकाश आंबेडकरांनी या संदर्भात पूर्वी मागणी केली होती. मी पुन्हा एकदा त्या मागणीचा पुनरुच्चार करतो. शाळेच्या दाखल्यावरून तरी जात काढली पाहिजे. जातीभेद तेव्हाच संपेल, जेव्हा मनातून जात जाईल. जातीभेद तेव्हाच संपेल, जेव्हा

..5..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3C-5

SRR/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

19:40

(सभापतीस्थानी माननीय उप सभापती)

श्री.कपिल पाटील.....

ज्यांच्यावर अत्याचार होतात, ज्यांचे शोषण होते, त्यांच्या बाजूने सरकार उभे राहील. त्याच वेळी जातीचा अंत होईल. पण त्याची सुर्खात जात सोडण्यापासून व्हावी. मंत्री महोदयांनी याची दखल घ्यावी, एवढीच विनंती करतो आणि येथे थांबतो.

धन्यवाद.

यानंतर श्री.खंदारे.....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3D-1

NTK/ ST/ ST/

पूर्वी श्री.रोझेकर

19:50

सभागृहाच्या कामकाजाबाबत

श्री.विनोद तावडे : उप सभापती महोदय, नियम 260 अन्वये सुरु असलेल्या प्रस्तावावर आज फक्त सन्माननीय सदस्यांची भाषणे व्हावीत व उद्या दोन्ही मंत्री महोदयांची उत्तरे घेण्याबाबत मी सन्माननीय सभापतींना भेटून त्यांना विनंती केलेली आहे. त्यांनी माझी विनंती मान्य केली आहे. उद्या सकाळी 10 वाजता विशेष बैठकीमध्ये मंत्री महोदयांची उत्तरे घेण्यात यावी अशी मी आपल्यालाही विनंती करतो.

2...

पृ.शी.: महाराष्ट्रामध्ये महिला व अनुसूचित जातीच्या बांधवांवरील वाढत असलेल्या अत्याचाराच्या घटना

मु.शी.: महाराष्ट्रामध्ये महिला व अनुसूचित जातीच्या बांधवांवरील वाढत असलेल्या अत्याचाराच्या घटना यासंबंधी सर्वश्री विनोद तावडे, दिवाकर रावते, कपिल पाटील, पांडुरंग फुडकर, रामदास कदम, जयंत प्र.पाटील, विनायक मेटे, चंद्रकांत पाटील, डॉ.दीपक सावंत, श्रीमती शोभा फडणवीस, डॉ.नीलम गोळे, सर्वश्री भाई गिरकर, रामनाथ मोते, ऑड.आशिष शेळार, ऑड.अनिल परब, डॉ.रणजित पाटील, श्री.नागो पुंडलिक गणार, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव

श्रीमती शोभा फडणवीस (विधानसभेने निवडलेल्या) : सभापती महोदय, सन्माननीय विरोधी पक्ष नेते श्री.विनोद तावडे यांनी नियम 260 अन्वये मांडलेल्या प्रस्तावावर बोलण्यासाठी मी या ठिकाणी उभी आहे.

सभापती महोदय, महिलांवरील होणाऱ्या अन्याय व अत्याचाराचा विषय आम्ही प्रत्येक अधिवेशनामध्ये मांडतो. या चर्चेतून काही तरी निष्पत्त झाले पाहिजे. महिलांवर होणारे अन्याय व अत्याचार थांबले पाहिजेत. प्रत्येक वेळी शासनाकडून दिली जाणारी आकडेवारी पाहिली तरत्यामध्ये दिवसेंदिवस वाढ होत असल्याची वस्तुस्थिती समोर येत आहे. सन 2013-14 या वर्षाच्या महाराष्ट्राची आर्थिक पाहणी या अहवालामध्ये महिलांवर व बालकांवर झालेल्या अन्यायाची आकडेवारी दिलेली आहे. राज्यातील बालकांविरोधातील गुन्ह्यांची आकडेवारी या अहवालात नमूद केलेली आहे. सन 2010 मध्ये खूनाचे 214 गुन्हे घडले, सन 2011 मध्ये 204 व सन 2012 मध्ये 212 गुन्हे घडले आहेत. बालकांवरील बलात्कारांचे गुन्हे सन 2010 मध्ये 747, सन 2011 मध्ये 818 व सन 2012 मध्ये 917 घडले आहेत. अपहरण व पळवून नेण्याचे गुन्हे सन 2010 मध्ये 749, सन 2011 मध्ये 858 व सन 2012 मध्ये 893 घडले आहेत. या राज्यात बालक सुरक्षित नाहीत, मुली सुरक्षित नाहीत, महिला सुरक्षित नाहीत. 70-80 वर्षांचे ज्येष्ठ नागरिक सुरक्षित नाहीत. औद्योगिक क्षेत्रात काम करणारे कामगार सुरक्षित नाहीत, अशा सर्व गोष्टी विचारात घेतल्या तर या राज्यात कोणीही सुरक्षित नाही अशी परिस्थिती दिसून येते. या राज्यामध्ये सज्जनांनी राहण्यासारखी परिस्थिती राहिली आहे का असा प्रश्न निर्माण झाला आहे. या राज्यात कोणत्याही ठिकाणी महिला सुरक्षित आहेत का याचा शासनाने विचार करण्याची आवश्यकता आहे.

3...

सन्माननीय सदस्य श्री.भाई जगताप यांनी न्यायालयात निकाल लागण्याचे प्रमाण चांगले आहे असे म्हटले आहे ते चुकीचे आहे. हे गुन्हे रजिस्टर्ड झाल्यानंतर ते कोर्टात येईपर्यंत त्या प्रकरणांमध्ये चौकशी न झाल्यामुळे निम्मी प्रकरणे कमी होतात. जी प्रकरणे कोर्टात दाखल होतात त्यापैकी फक्त 5 टक्के प्रकरणांचा निकाल लागलेला आहे. शासनाच्या सीआयडीच्या अहवालातील क्राईमचे आकडे वाचतो तेव्हा असे वाटते की, महिलांना या राज्यात न्याय तरी मिळेल का ? सन्माननीय सदस्या डॉ.नीलम गोळे यांनी चंद्रप्रभा चॅरिटेबल ट्रस्टबाबत उल्लेख केला आहे. अनोंदणीकृत संस्थेमध्ये लहान मुले व मुलींचे लैंगिक शोषण झालेल्या घटना मागील एका वर्षात नाही तर ही संस्था स्थापन झाली आहे तेव्हापासून तेथे मुलांवर अत्याचार सुरु आहेत. बाल न्याय सुधारित अधिनियम 2006 मधील कलम 34 (3) व 23 अन्यथे नोंदणी प्रमाणपत्र घेतल्याशिवाय अनधिकृतपणे चालविण्यात येणाऱ्या संस्थांवर कारवाई करण्याबाबत 2006 मध्ये परिपत्रक निर्गमित करण्यात आले आहे. त्या ठिकाणी महिला व बालकल्याण विभागाच्या अधिकारी राहत नाहीत काय, त्या ठिकाणी जात नाहीत का, त्या संस्थेबाबत लोकांच्या तक्रारी आहेत. त्या ठिकाणी लहान मुलामुलींचे लैंगिक शोषण होते. ही संस्था बंद करण्यासाठी महिला व बालकल्याण विभागाच्या अधिकाऱ्यांनी लक्ष का दिले नाही ? यासाठी ती संस्था जबाबदार आहे त्याचबरोबर महिला व बालकल्याण विभागाचे अधिकारी जबाबदार आहेत. पोलिसांच्या लक्षात ही बाब आली नसल्यामुळे अशा संस्थांची वाईट धंदे करण्याची प्रवृत्ती वाढत जाते.

सभापती महोदय, मधाशी यवतमाळ जिल्ह्यातील कुमारी मातांचा विषय उपस्थित करण्यात आला. त्या मुली अत्याचाराच्या बळी ठरलेल्या आहेत. 18 वर्षावरील मुलीवर जर बलात्कार झाला तर तो मुलीच्या संमतीनेच झाला असे कायद्यात गृहीत धरलेले आहे. या वयाच्या मुलींवर झालेला अत्याचार हा बलात्कार ठरत नाही. त्यामुळे कुमारी मातांचा प्रश्न जटील झालेला आहे. इतर ठिकाणी कुमारी माता किती आहेत याची मला कल्पना नाही, परंतु यवतमाळ जिल्ह्यात अशा माताची वेगळी वस्ती आहे. यवतमाळ जिल्ह्यालाच नाही तर हा राज्याला कलंक आहे. अशा अडाणी मुलींना कोणीही न्याय मिळवून देऊ शकत नाही. त्या महिलांना सतत या परिस्थितीतून जावे लागते. त्यांच्या पुनर्वर्सनाचा तरी प्रश्न शासनाने सोडवावा. या मुली समाजापासून दूर गेलेल्या आहेत, समाज त्यांना जवळ करत नाही. ज्यांनी त्यांच्यावर अत्याचार केला आहे.

4....

श्रीमती शोभा फडणवीस....

त्यांच्याकडे ते बघावयास तयार नाही, मग जी मुले जन्माला आली आहेत त्या मुलांचा वाली कोण आहे, त्या मुलांनी काय करावयाचे ? अशा वेळी त्या मुलांच्या पुनर्वसनाचा सोडविणे, शिक्षणाचा प्रश्न सोडविणे, आर्थिकदृष्ट्या मदत करणे हा समाजाचा एक भाग आहे. त्यांना मदत करण्यासाठी शासनाने याकडे विशेष लक्ष देण्याची गरज आहे.

आदिवासी आश्रमशाळेतील व वसतिगृहातील मुली आज सुरक्षित नाहीत. मी काही आश्रमशाळांमध्ये गेले होते. त्यावेळी मला थोडी गंमत वाटली. तेथील मुलांच्या खोल्यांना लागून संडास बाथरूमची व्यवस्था केल्याचे दिसून आले. पण मुलींच्या खोल्यांना लागून संडास बाथरूमची व्यवस्था नसल्यामुळे त्यांना मागून जावे लागते. यावरून मुलींना सुरक्षितता द्यावयास पाहिजे की मुलांना सुरक्षितता द्यावयास पाहिजे असा मला प्रश्न पडला होता. मी प्रत्येक आश्रमशाळेला भेट देते तेव्हा हा प्रश्न मी मांडत असते. मुलींशी स्वतंत्रपणे बोलत असते. त्यावेळी मुलींच्या सुरक्षिततेचा प्रश्न मला प्रकर्षणे जाणवतो. म्हणून आदिवासी आश्रमशाळांमधील व वसतिगृहांमधील मुलींना शासनाने संरक्षण देण्याची आवश्यकता आहे.

केवळ 10 दिवसापूर्वी भद्रावती येथे शिकणाऱ्या इयता चौथीमध्ये शिकणाऱ्या मुलीवर तेथील शिक्षकानेच बलात्कार केल्याची घटना घडली आहे. मुलींना शाळेत पाठवावयाचे की नाही असा प्रश्न आई-बापासमोर निर्माण झालेला आहे. शाळत जाणाऱ्या, कॉलेजमध्ये जाणाऱ्या, ट्यूशनला जाणाऱ्या, बाहेर जाणाऱ्या मुलींना कोठेच सुरक्षितता मिळत नसेल तर हा समाज कोठे चालला आहे ते समजणे कठीण आहे. एका बाजूला मुलींच्या शिक्षणासाठी आपण पुढाकार घेतो, मुलगी स्वतःच्या पायावर उभी राहिली पाहिजे, आर्थिकदृष्ट्या सक्षम झाली पाहिजे म्हणून तिच्या शिक्षणाचा विचार करतो आणि दुसर्या बाजूला या मुली शिक्षण घेत असताना तिला सुरक्षा मिळत नाही हे आपण बघत आहोत. एकीकडे त्यांना प्रोत्साहन देतो आणि दुसरीकडे त्यांच्या आयुष्याचा बळी देण्याची वेळ येते. तेव्हा समाजाने यावर गंभीरपणे विचार करण्याची आवश्यकता आहे असे मला वाटते.

महिलांवरील व मुलींवर होणाऱ्या गुन्ह्याची नोंद पोलीस करतात की नाही येथून आमच्या शंकांना सुख्ख्यात होते. चंद्रपूर जिल्ह्यातील मूल येथील सहा वर्षांची मुलगी शाळेला चालली होती.

5....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3D-5

NTK/ ST/ ST/

श्रीमती शोभा फडणवीस....

शाळेला जात असताना एका गुंडाने तिला जबरदस्तीने मोटर सायकलवर बसवून पळवून नेले होते. पोलीस त्याच्या मागे गेले होते. तो गुंड त्या मुलीला ट्रेनमध्ये बसवित असताना पोलिसांनी त्याला पकडले. पोलिसांनी त्याची चौकशी केली असता तो गुंड एका वेश्येच्या घरी काम करणारा होता आणि तिची मोटर सायकल त्याने वापरल्याचे सिध्द झाले. या प्रकरणाचा छडा लावण्यासाठी मी स्वतः पोलीस स्टेशनमध्ये गेले होते. त्या गुंडाचा त्या मुलीला पळवून नेण्याचा उद्देश काय होता, तिला कोठे नेणार होता, कोठे विकणार होता याची मला माहिती पाहिजे होती. आम्ही 25-30 महिला पोलीस स्टेशन वर गेलो होता पण त्या मुलीला पळवून का नेले याची चौकशी अजूनही पोलिसांनी केलेली नाही.

सभापती महोदय, भंडाऱ्यातील तीन मुलींवरील अत्याचाराचे प्रकरण इतिहासजमा झालेले आहे. त्या प्रकरणामध्ये संबंधितांना न्याय मिळालेला नाही. आम्ही स्वतः तेथे गेलो होतो. त्यांचा खून झाला की त्यांनी आत्महत्या केली होती हे स्पष्ट झालेले नाही. त्या मुलींनी आत्महत्या केलेली नाही, कारण आत्महत्या करण्याचे त्यांचे वयच नव्हते. त्या गुन्ह्याचा तपास अद्याप लागलेला नाही.

यानंतर श्री.शिंगम....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3E-1

MSS/ ST/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

20:00

श्रीमती शोभा फडणवीस...

शिंदेवाही तालुक्यामध्ये लग्नाला एक वर्ष झालेल्या मुलीचा खून करण्यात आला. त्या मुलीच्या हातामध्ये चिड्यु होती. ती चिड्यु पोलिसांना दिली. त्या मुलीने त्या चिड्युमध्ये सासरच्या लोकांवर आरोप केले होते. तरी सासरच्या लोकांवर कारवाई झाली नाही. आम्ही जेव्हा मोर्चे काढले त्यावेळी सासरच्या लोकांना पोलिसांनी पकडून नेले. पण त्यांच्यावर कारवाई झाली नाही. राज्य घटनेच्या अनुच्छेद 39 अन्वये मुलांचे शोषण होऊ नये त्यांना सन्मानाचे जीवन जगता यावे यासंबंधीची तरतूद आहे. तरीही राज्यातील 53 टक्के मुले-मुली ही लैंगिक अत्याचाराला बळी पडत आहेत.

सभापती महोदय, तत्कालीन मुख्यमंत्री श्री. शरद पवार यांनी 1993 मध्ये पहिले महिला धोरण जाहीर केले. महिलांच्या संरक्षणाच्या दृष्टीने हे महिला धोरण चांगले आहे असे आम्हाला वाटले होते. त्यानंतर 2013मध्ये माननीय महिला व बाल विकास मंत्री महोदया प्रा. वर्षा गायकवाड यांनी तिसरे महिला धोरण आणले. धोरण चांगले आहे. परंतु ते राबविण्यासाठी पैशाची आवश्यकता आहे. हे महिला धोरण केवळ कागदोपत्री आहे. या महिला धोरणाप्रमाणे अन्याय अत्याचाराला बळी पडलेल्या महिलांना मदत करण्याचे ठरविले, परंतु त्यासाठी पैशाची कमतरता आहे. शासनाकडे पैसे नाहीत. हे महिला धोरण राबवित असताना महिलांना जेंडर बजेटच्या माध्यमातून आर्थिक मदत व्हावी अशी आम्ही मागणी केली होती. दारिद्र्य रेषेखालील लोकांसाठी असलेल्या बजेटमधील 50 टक्के हिस्सा जेंडर बजेटसाठी राखून ठेवावा, दानशूर व्यक्तीकडून निधी जमा करावा आणि महिलांना जेंडर बजेटच्या माध्यमातून न्याय द्यावा. असे केले तरच हे महिला धोरण यशस्वीपणे राबविता येईल.

सभापती महोदय, 1993मध्ये जेव्हा पहिले महिला धोरण आले त्यावेळी महिलांना संरक्षण देण्याच्या बाबतीत प्रत्येक पोलीस स्टेशनच्या हड्डीमध्ये सुरक्षा समित्या नेमल्या जात होत्या. मी 1993मध्ये सुरक्षा समित्यामध्ये काम केलेले आहे. या सुरक्षा समित्यांच्या बैठका आता होत नाहीत. या सुरक्षा समित्यांमध्ये जिल्ह्यामध्ये तालुक्यामध्ये काय काय घटना घडत आहेत हे समजत होते. महिला घडलेल्या घटना पोलिसांना सांगत होत्या आणि पोलीस देखील त्याप्रमाणे कारवाई करीत होते. महिलांना संरक्षण मिळण्यासाठी या सुरक्षा समित्या पुन्हा नव्याने गठीत करण्याची आवश्यकता आहे. या सुरक्षा समित्यामुळे महिलांना त्यांच्यावर होणाऱ्या अन्याय अत्याचाराच्या बाबतीत तत्काळ

..2..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3E-2

MSS/ ST/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

20:00

श्रीमती शोभा फडणवीस...

मदत मिळू शकेल. समाजातील महिलांची मदत घेतल्या शिवाय महिलावरील अन्याय, अत्याचार थांबणार नाहीत. या कामी जोपर्यंत समाजातील जनतेची, महिलांची मदत मिळणार नाही तोपर्यंत शासन प्रभावीपणे काम करु शकणार नाही. महिलांना प्रोत्साहन देऊन त्यांना या कामामध्ये सोबत घ्यावे अशी विनंती करून मी माझे भाषण संपविते.

...3...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्रीमती विद्या चहाण (नामनियुक्त) : सभापती महोदय, माननीय विरोधी पक्षनेते श्री.विनोद तावडे यांनी नियम 260 अन्वये आणलेल्या प्रस्तावावर माझे विचार व्यक्त करण्यासाठी मी उभी आहे.

सभापती महोदय, राज्यामध्ये महिलांवरील अत्याचारामध्ये जी वाढ होत आहे त्याबाबत आपण सभागृहामध्ये चर्चा करीत आहोत. मला या निमित्ताने एका गोष्टीकडे सभागृहाचे लक्ष वेधावयाचे आहे. महिलांवर, लहान मुला-मुलींवर, दलित महिलांवर अत्याचार होत आहेत. दलित महिलेची नग्न धिंड काढण्यासारखे प्रकार होत आहेत. खैरलांजी आणि खर्डा सारखी अत्याचाराची प्रकरणे घडत आहेत. उत्तर प्रदेशमध्ये 14 वर्षांच्या मुलीवर बलात्कार करून तिचे प्रेत झाडाला टांगून ठेवण्यात आले होते. इतकी क्रौर्याची मानसिकता समाजामध्ये कशी काय निर्माण होते असा प्रश्न समाजाला पडलेला आहे. चंद्रप्रभा चॅरिटेबल ट्रस्टच्या ट्रस्टींनी लहान मुला-मुलींवर लॅंगिक अत्याचार केलेले आहेत. समाजामध्ये विकृती वाढत चालली आहे. मानवी शरीरामध्ये असलेल्या प्रेमाच्या भावभावनांवर योग्य संस्कार झाले तर त्या भावना संयमित ठेवल्या जातात. आज संपूर्ण समाजामध्ये अल्पवयीन मुला-मुलींवर, स्त्रियांवर अत्याचार करण्याचे प्रमाण वाढत आहेत, स्त्रियावर सामूहिक बलात्कार करण्याचे प्रमाण वाढत आहे. दिल्लीच्या केस नंतर वर्मा कमिशन नेमण्यात आले. कायदे कडक करण्यात आले. तरी देखील शिक्षेचे प्रमाण वाढलेले नाही. जोपर्यंत शिक्षेचे प्रमाण वाढत नाही तोपर्यंत अत्याचाराच्या घटना नियंत्रित होणार नाहीत. यामध्ये खरे गुन्हेगार कोण याचा शोध या निमित्ताने घेण्याचा प्रयत्न केला पाहिजे. माणूस आपल्या वासनांवर नियंत्रण ठेवत नाही. मग तो जन्मदाता पिता असेल, भाऊ असेल, शिक्षक असेल. ज्यांनी समाज घडवायचा असतो, ज्याने मुलाबाळांना संरक्षण द्यायचे असते तेच लोक आपल्या वासना अशा प्रकारे शमविण्याचा प्रयत्न करतात. त्या वासनांना जेथून खतपणी पोहोचते त्याकडे मला आपले लक्ष वेधून घ्यायचे आहे. आता घराघरामध्ये सिनेमा पोहोचलेला आहे. हिंदी-मराठी सिनेमातील गाणी हे आपल्या समाजाचे एक अविभाज्य अंग बनलेले आहे. सर्वसामान्य गरीब माणसाच्या हाताला काम नसले, पोटाला खायाला अन्न नसले तरी सहजपणे तो स्वतःची करमणूक करून घेतो. एका सिनेमाचे गाणे पाहताना तो स्वतःचे स्वप्न पडल्यावरील हिरोबोरर पूर्ण करीत असतो. त्या बरोबरच प्रत्यक्ष जीवनामध्ये, वास्तवात ती कल्पना कृतीत आणण्याचा प्रयत्न करतो. आपल्याला आवडत

..4..

श्रीमती विद्या चव्हाण....

असलेल्या मुलीची इच्छा असो वा नसो, प्रेम असो वा नसो, तिच्यावर आपल्या हक्क दाखविण्याचा प्रयत्न करतो, तेही झाले नाही तर तिच्यावर ॲसिड टाकून तिला विद्वप करण्याचा प्रयत्न करतो. ॲसिड हल्ल्याच्या अनेक घटना घडल्याचे आपण पाहिलेले आहे. या बाबतीत शासन आणि प्रशासनाने खन्या अर्थाने प्रयत्न करण्याची आवश्यकता आहे. सिनेमाच्या पडद्यावर नाचणारी स्त्री पैसा व प्रसिद्धीसाठी स्वतःचे देह प्रदर्शन करते. पण त्यामुळे भावनांचे विकृतिकरण झाल्यानंतर माणसाचा पशु व्हायला वेळ लागत नाही आणि असे झाल्यानंतर पाशवी कृत्याला ज्या मुली बळी पडतात त्या मुलीचा पडद्यावरील स्त्री बरोबर कोणताही संबंध नसतो. पण ती मुलगी मात्र पशूंच्या वासनांची शिकार होते. अशा प्रकारच्या अनेक घटना घडत आहेत. अशा प्रकारच्या विकृतीला आळा घालण्यासाठी आपण आणि आपला समाज काय करणार हा प्रश्न आपणा सर्वांपुढे आहे. ज्या मुलीवर असा प्रसंग येतो तिच्या कुटुंबाला फार वाईट प्रसंगाना सामोरे जावे लागते.

पोलिसांनी महिलांवरील अत्याचारांना गांभीर्याने घेतले पाहिजे. परवा वसई येथे सिनेमाचे शुर्टींग करायला आलेल्या फोटोग्राफरने एका आदिवासी मुलीला जोगेश्वरीला नेऊन तिच्यावर अत्याचार केले. तिची आई खमकी होती. माझ्या मुलीची जी काही अवस्था झालेली आहे त्यासंबंधीची तक्रार पोलिसांनी घेतली पाहिजे असे ती सांगत होती. संध्याकाळी 6.00 वाजता गेलेल्या मुलीची दुसऱ्या दिवशी दुपारी दीड-दोन वाजेपर्यंत पोलिसांनी तक्रार देखील नोंदवून घेतली नाही. अशा प्रकरणी पुरावा गोळा करण्याचे आणि वैद्यकीय तपासणी करण्याचे काम पोलिसांनी ताबडतोबीने केले पाहिजे. परंतु ते केले जात नाही. ती मुलगीच तशी आहे, तीच त्या मुलाबरोबर पळून गेली अशा प्रकारची उत्तरे पोलीस स्टेशनवर मिळतात. याबाबतीत गांभीर्याने विचार झाला पाहिजे. माजी पोलीस आयुक्त जे आता खासदार बनले आहेत त्यांच्या फ्लॅटवर सेक्स ॲकेट चालू होते. त्या ठिकाणी सीडी मिळाल्या. एका पोलीस प्रमुखाच्या भाड्याने दिलेल्या फ्लॅटमध्ये असे प्रकार चालत असतील तर ती फार गंभीर घटना आहे. या सर्वांचा खूप गांभीर्याने विचार व्हायला पाहिजे. अशा घडना घडू नयेत असे वाटत असेल तर आपल्या घरातील दूरदर्शन वाहिन्यांवरून जे अश्लील प्रकार दाखविले जातात ते बघण्यावर बंधने घातली गेली पाहिजे. केवळ सेंन्सार बोर्डाची स्थापना करू चालणार नाही. लहान मुलांनी पाहू नयेत असे चित्रण टी.व्ही. वरू

..5..

MSS/ ST/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

20:00

श्रीमती विद्या चव्हाण...

दाखविण्यात येत असेल तर त्याचे फार वाईट परिणाम मुलांवर होतात. याचा संपूर्ण समाजाने गांभीर्याने विचार करण्याची वेळ आलेली आहे. आपण सर्वांनी सामूहिकपणे विचार केला तर अशा घटनांना आपण नियंत्रणात आणू शकू एवढे बोलून मी माझे भाषण संपविते.

...नंतर श्री. भोगले...

श्री.भाई गिरकर (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, माननीय विरोधी पक्षनेते श्री.विनोद तावडे यांनी म.वि.प.नियम 260 अन्वये मांडलेल्या प्रस्तावावर माझे विचार मांडण्यासाठी मी या ठिकाणी उभा आहे.

सभापती महोदय, सभागृहामध्ये या प्रस्तावावरील चर्चा सर्व पक्षाभिनिवेश बाजूला ठेवून केली जात आहे. हा महाराष्ट्र शाहू, फुले, आंबेडकर यांचा असल्याचे आपण म्हणतो. आज या पुरोगामी महाराष्ट्रातील सर्व समाज विकृत झाला आहे की काय अशी शंका येते. जे कायद्याचे रक्षक आहेत ती पोलीस यंत्रणा विकृत बनली आहे की काय अशा प्रकारच्या घटना या राज्यात घडत आहेत. वृत्तपत्रात बातमी प्रसिद्ध झाली की, सामाजिक न्याय विभागामध्ये एका महिलेवर अन्याय झाला म्हणून तिला तक्रार करण्यास पोलीस ठाण्यात घेऊन गेले असता पोलिसांनी तिच्यावर अत्याचार केला. यातून विकृत मानसिकता दिसून येते.

सभापती महोदय, मी माहितीच्या अधिकाराखाली गृह विभागाकडून प्राप्त केलेली माहिती सभागृहाच्या निर्दर्शनास आणू इच्छितो. म्हणजे या विषयाची गंभीरता आपल्या लक्षात येईल. दलितांवरील अत्याचाराच्या घटना कशा वाढत आहेत हे दिसून येईल. 2008 मध्ये दलितांवरील अत्याचाराच्या 1459 घटना घडल्या, 2009 मध्ये 1272, 2010 मध्ये 1403, 2011 मध्ये 1456, 2012 मध्ये 1402, 2013 मध्ये 1052 आणि एप्रिल, 2014 अखेर 726 घटना घडल्या आहेत. मागील पाच वर्षाची माहिती अधिकाराखाली माहिती मागितली असता मला ही आकडेवारी उपलब्ध करून देण्यात आली. 2009 ते मे, 2013 या साडेचार वर्षाच्या काळात 1500 दलित महिलांचा बळी गेल्याची धक्कादायक माहिती पुढे आली आहे. साडेचार वर्षाच्या काळात 6560 दलितांवरील अत्याचाराच्या घटना घडल्या आहेत असा पोलीस विभागाकडून अहवाल देण्यात आला आहे. 1673 दलित महिलांचा जातीयता वादातून बळी घेण्यात आला. जातीयता आणि समाजकंटकांनी 637 दलित महिलांवर बलात्कार केले आणि 818 दलित महिलांवर बलात्कार केले, 129 दलित महिलांना समाजकंटकांनी पळवून नेले, 69 दलित वस्त्यांमध्ये जाळपोळ करण्यात आली, 333 दलित महिलांना गंभीर दुखापत करण्यात आली, 369 दलित महिलांना जातीवाचक शिवीगाळ करण्यात आली. गेल्या साडेचार वर्षातील या घटनांचा आढावा घेतल्यानंतर समाजामध्ये कशा प्रकारे विकृती निर्माण झाली आहे हे दिसून येते. पुरोगामी महाराष्ट्राचे जे चित्र निर्माण झाले आहे ते पाहता आता गृहमंत्र्यांनी आईची भूमिका सोडून बापाच्या भूमिकेत शिरले पाहिजे.

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3F.2

SGB/ ST/

20:10

श्री.भाई गिरकर

सभापती महोदय, मी चारकोप पोलीस स्टेशनच्या हृदीतील अपहरण प्रकरणाचा उल्लेख करू इच्छितो. अपहरणाची घटना 27 ऑक्टोबर, 2013 रोजी घडली. चारकोप पोलीस स्टेशनमध्ये तक्रार केली असता 29 ऑक्टोबरपर्यंत एफआयआर दाखल करण्यात आला नाही. गृहमंत्र्यांनी सांगूनही अपहरणाच्या घटनेमध्ये एफआयआर दाखल होऊन कारवाई झाली नाही. हिवाळी अधिवेशनात 18 डिसेंबर रोजी मी गृहमंत्र्यांची भेट घेतली आणि त्यांना लेखी पत्र दिल्यानंतर त्यांनी संबंधित पोलीस उपआयुक्तांना चौकशी करण्याच्या सूचना दिल्या. असे असताना एप्रिल, 2014 पर्यंत अपहरणकर्त्याविस्तृद कारवाई झालेली नाही. एप्रिल महिन्यात संबंधित अपहरणकर्त्या जोडप्याने त्यांना एड्स आजार झाल्याचे सांगून 1 लाखाची लाच मागितली, चुकीचा अहवाल दिल्याबदल समोरची व्यक्ती आत्महत्या करून घेणार होती.. अजूनही त्या जोडप्याविस्तृद कारवाई झालेली नाही.

सभापती महोदय, मी नेहमी पोलिसांची बाजू घेत असतो. पोलिसांची पदे कमी असतील तर ती भरली पाहिजेत. चारकोप पोलीस स्टेशनला मी पत्र दिले, त्यानंतर पाठपुरावा केला आहे. गृह राज्यमंत्री श्री.सतेज पाटील यांनीही पोलीस उपआयुक्तांना कळविले होते. असे असताना पोलीस स्टेशनने कोणतीच कारवाई केली नाही. मला कोणावर टीका करायची नाही. परंतु राजकीय कार्यकर्ते या अत्याचाराच्या मागे असल्यामुळे, सत्तेचा माज आल्यामुळे कारवाई होत नाही. पोलीस विभागाने कडक कारवाई केली पाहिजे. अन्यथा लोकसभेच्या निवडणुकीमध्ये लोकांनी धडा शिकविला आहे. यापूर्वी कधी झाला नव्हता एवढा दारूण पराभव केला आहे. दलितांचे मन आज अस्वरुद्ध झालेले आहे. मी दलित चळवळीतील कार्यकर्ता आहे. खैरलांजीच्या घटनेनंतर दलितांच्या मनामध्ये शासनाविस्तृद प्रचंड राग आहे. या प्रकरणात कारवाई झाली नाही तर विधानसभेच्या निवडणुकीमध्ये या शासनाला परिणाम भोगावा लागेल एवढे निकून सांगतो आणि माझे भाषण पूर्ण करतो.

श्री.किरण पावसकर (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, माननीय विरोधी पक्षनेते यांनी म.वि.प. नियम 260 अन्वये मांडलेल्या प्रस्तावावर बोलण्यासाठी मी या ठिकाणी उभा आहे.

सभापती महोदय, माननीय सदस्य श्री.कपिल पाटील यांनी अत्यंत मुद्देसूद मुद्दे मांडले आणि उद्देश सांगितला. अल्पवयीन मुलांवरील बलात्काराच्या संख्येमध्ये दिवसेंदिवस वाढ होत आहे. दररोज वृत्तपत्र पाहिले तर वर्षाच्या 365 दिवसांपैकी एकही दिवस असा सापडणार नाही, ज्या दिवशी बलात्काराची घटना घडली नाही. दररोज टीव्हीवरील बातम्या पाहिल्यानंतर बलात्कार झाला नाही असा एकही दिवस जात नाही. अल्पवयीन मुलांवरील अत्याचार थांबविण्यासाठी सरकारने ठोस पावले उचलण्याची गरज आहे.

सभापती महोदय, लेक वाचवा, लेक जगवा असे शासनाने आवाहन केले. जन्माला आलेल्या मुलीला मारू टाकले जाते म्हणून सरकारने वेगळी यंत्रणा उभी केली. आता लेक वाचवा असे म्हणण्याएवजी लेक सन्मानाने जगवा असे म्हणण्याची वेळ आलेली आहे. लहान मुलांचा काय दोष आहे? केवळ पोलिसांना आरोपीच्या पिंजऱ्यात उभे करून चालणार नाही. अल्पवयीन मुलांवर अत्याचार होण्याच्या अनेक घटना नजरेस येत आहेत. स्कूल बस, शिक्षक यांच्या माध्यमातून 94 टक्के घटना घडलेल्या असल्या तरी नातेवाईक देखील या घटनांबद्दल कारणीभूत असल्याचे समोर आले आहे. मनोरुणांसाठी सरकारी यंत्रणा कार्यरत आहे. ती सक्षमपणे राबविली जात नाही. मनोरुण सापडले तर त्यांच्यावर बलात्कार केले जातात, अत्याचार केले जातात. रेल्वे स्टेशनच्या हद्दीमध्ये मनोरुणांवर झालेल्या बलात्काराच्या घटना आपण अनुभवल्या आहेत. दलितांवरील अत्याचाराचे स्वरूप वेगळे आहे, त्याची कारणे वेगळी आहेत. अस्तित्वात असलेले कायदे अधिक सक्षम कसे करता येतील, त्या कायद्यात कोणती सुधारणा करावी लागेल हे अधिक महत्वाचे आहे. केवळ एक-दोन अधिकाऱ्यांना सर्सेंड करणे हा या समस्येवर उपाय होईल असे मला वाटत नाही. काही पोलीस अधिकाऱ्यांवर कारवाई केलेली आहे. रविंद्र भैरसिंग या वरिष्ठ पोलीस निरीक्षकांवर कारवाई झाली आहे. विश्रामबाग, पुणे येथील नरेंद्र कुळकर्णी व शिवाजी काळे या पोलीस अधिकाऱ्यांवर कारवाई झाली आहे. मनोरुण वाढविण्यासाठी कायद्यात सुधारणा केली पाहिजे. अशा प्रकारचे गुन्हे करणाऱ्या गुन्हेगारांना शासन झाले पाहिजे. बलात्काराचा गुन्हा हा खून करण्याइतका गंभीर आहे. बलात्कार झाल्यामुळे महिलेचे केवळ शरीर डागाळले असे होत नाही तर तिची मानसिकता उद्धवस्त झालेली असते. अशा गुन्हयातील आरोपींना फासावर चढविले पाहिजे अशी जी मागणी केली जाते त्याबाबत विचार करणार आहात का?

नंतर 3जी.1....

अस्त्रायान् वा
प्रवृत्तिरूपोऽस्मि

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3G 1

BGO/ ST/

भोगले...

20:20

श्री.किरण पावसकर...

कायदे बनविल्यानंतर त्यातून पळवाटा देखील काढल्या जातात.

आपण शक्ती मिल व निर्भया प्रकरणावर सर्वजण बोलतो. या प्रकरणातील आरोपीना शिक्षा झाली आहे. अशा किती तरी केसेस आहेत की, पोलिसांनी त्या प्रकरणांचा उलगडा केलेला आहे. या दोन प्रकरणांसाठी पोलिसांनी आपली सर्व यंत्रणा कामाला लावली होती. शक्ती मिल प्रकरणामध्ये फॉरेन्सिक पुरावे मजबूतरित्या सादर करण्यात आले. यासाठी दिल्ली व अहमदाबाद येथील फॉरेन्सिक तज्ज्ञांना बोलाविण्यात आले. घटनारथळावर्जा फॉरेन्सिक पुरावे गोळा करण्यात आले. यातील आरोपीना खालच्या कोर्टने फाशीची शिक्षा ठोठावली. उच्च व सर्वोच्च न्यायालयात ते आरोपी वाचतात. यासाठी शासन म्हणून आपण काही तरी करणार आहात काय ? अशा आरोपींना फाशीची शिक्षा झाली तर त्याचा परिणाम थोडाफार तरी होऊ शकेल. अशाने गुन्हे नियंत्रणात येतील.

आताच माननीय सदस्या श्रीमती विद्याताई चव्हाण यांनी एक चांगला मुद्दा मांडला. मॉरिशस सारख्या छोट्या देशामध्ये खेळण्याच्या बंदुका देखील दुकानात विकल्या जात नाहीत. त्यामुळे तेथील क्राईम रेट शून्य असेल. आपल्या येथे सत्यमेव जयतेचे कार्यक्रम होतात आणि आमीर खानला डोक्यावर उचलून घेतो. त्याने चांगले उपक्रम राबविले. सध्या टीव्हीवर व सिनेमागृहामध्ये सिगरेट ओढण्याचा सीन दाखविला जात नाही. त्याचप्रमाणे एखाद्या सिनेमामध्ये बलात्काराचे दृश्य असेल तर ते रद्द कसे करता येईल हे आपण पहावे. आज वडील, काका, मामा, शिक्षक बलात्कार करीत आहे. त्यामुळे आपण समाजाची मानसिकता सुधारण्याची गरज आहे. जे अधिकारी अशा प्रकरणांचा तपास चांगल्या पद्धतीने करीत आहेत त्यांच्या पाठीवर शाबासकी देणे आवश्यक आहे. ती आपण दिली पाहिजे.

सभापती महोदय, अशा प्रकरणातील आरोपी हा ओळखीचाच असतो. लग्नाचे आमिष दाखवून बलात्कार करण्याचे प्रकार भरपूर होतात. खटला एकदा दाखल झाल्यानंतर त्याचा निकाल हा 8-10 वर्षात न लागता एक ते दीड वर्षांमध्ये लागला पाहिजे, अशा प्रकारचे आम्हाला फास्ट ट्रॅक कोर्ट उपलब्ध करू दिले पाहिजे. आपण 27 फास्ट ट्रॅक कोर्ट निर्माण

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3G 2

BGO/ ST/

भोगले...

20:20

श्री.किरण पावसकर

करण्याची घोषणा केली आहे. यातील पाच ते दहा कोर्ट फक्त बलात्काराच्या केसेसाठी ठेवण्यात यावे. त्या कोर्टमध्ये आपण महिलावरील अत्याचार व बलात्काराची प्रकरणे निकालात काढू शकतो.

आपण मुंबईतील महिलांसाठी एक हेल्पलाईन दिलेली आहे. अत्याचार हा आता शहरी व ग्रामीण भागामध्ये देखील होत आहे. ही हेल्पलाईन 24 तास सुरु असते. त्यामुळे नवीन पोलीस आयुक्त श्री.राकेश मारिया यांचे खरोखरच स्वागत केले पाहिजे, अभिनदंन केले पाहिजे. जशी मुंबईतील महिलांसाठी हेल्पलाईन निर्माण करण्यात आली आहे तशाच प्रकारची हेल्पलाईन महाराष्ट्रातील महिलांसाठी सुरु करावी अशी मी या निमित्ताने मागणी करीत आहे. जेणे करून पीडित महिलेला आपण तातडीने मदत करू शकतो. या विषयावरील अनेक आकडेवारी देऊन मी माझे माझे विचार मांडणार होतो.

मी आणखी एक विषय मांडणार आहे. मुंबई महानगरपालिकेमध्ये महिला सुरक्षित नाही असा विषय आला होता. सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार शासकीय कार्यालयांमध्ये महिलांचे लैंगिक शोषण होऊ नये म्हणून समिती स्थापन करणे आवश्यक आहे. मात्र, मुंबई महानगरपालिकेमध्ये अशा प्रकारची समिती देखील स्थापन करण्यात आलेली नाही. मुंबई महानगरपालिकेला माननीय सदस्या श्रीमती विद्याताई चव्हाण यांनी देखील भेट दिलेली आहे. मी महाराष्ट्रातील सर्व महिलांसंबंधी बोलत आहे. मी येथे पक्षीय राजकारण आणणार नाही. हा प्रकार लहान मुलांच्या बाबतीतच घडतो असे नाही तर काही राजकीय पक्षांमध्ये सामाजिक काम करणाऱ्या नगरसेवक महिलांच्या बाबतीत देखील घडत आहे. श्रीमती शीतल म्हात्रे ह्या मुंबई महानगरपालिकेत नगरसेविका असून मी देखील सुरक्षित नाही असे त्या म्हणत आहेत. तेव्हा याचा देखील विचार करणे आवश्यक आहे. ही मानसिकता काय आहे ? नगराची सेवा करणाऱ्याला नगरसेवक म्हणतात. तीला जर सुरक्षित नसेल तर आपण दुसऱ्यांना काय सुरक्षा देणार. तेव्हा सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयानुसार मुंबई महानगरपालिकेमध्ये समिती स्थापन झाली आहे किंवा नाही ? नसल्यास, आपण काही ॲक्शन घेणार आहात काय ? आज लोकप्रतिनिधींना संरक्षण

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3G 3

BGO/ ST/

भोगले...

20:20

श्री.किरण पावसकर...

देण्याची मागणी सभागृहामध्ये करावी लागते ही दुर्देवाची बाब आहे. तेव्हा याची दखल त्या पक्षातील नगरसेवकांनी घेणे आवश्यक आहे. ज्या महिला लोकप्रतिनिधी आहेत निदान त्यांची तरी हर्रेसमेंट करू नये, असे मला या निमित्ताने सांगावयाचे आहे.

माजी पोलीस आयुक्त आणि विद्यमान खासदार यांच्या फ्लॅटमध्ये देखील सेक्स रॅकेटची केस झाली. दोन दिवस ही बातमी पेपरमध्ये आली. त्यानंतर दलालांना पकडण्यात आले व सेक्स रॅकेट बंद झाले. त्यांना हा फ्लॅट कशामुळे मिळाला आहे ? ते पोलीस कमिशनर होते म्हणून त्यांना फ्लॅट देण्यात आला आहे. श्री.नंदकुमार काळे नावाचे डीसीपी होते. त्यांनी पत्नीच्या नावे एक दुकान घेतले होते. त्या दुकानात सेक्स रॅकेट चालत होते म्हणून त्या डीसीपीला निलंबित केले. ते दुकान श्री.नंदकुमार काळे यांच्या पत्नीच्या नावे आहे याचा विचार त्यावेळी न करता श्री.काळे यांना निलंबित करण्यात आले. मग आता यांची जबाबदारी कोण घेणार आहे ? त्यांच्यावर काही ॲक्शन होणार आहे काय ? सरकारी कोट्यातील जागा परिवारासह राहण्यासाठी देण्यात आली होती. त्या फ्लॅटचा अशा प्रकारे दुर्भायोग होत असेल तर त्याकडे देखील कानाडोळा करू चालणार नाही. तेव्हा कोणतेही पद विचारात न घेता कारवाई करणे आवश्यक आहे. कायदा व सुव्यवस्थेचा विषय आला ही प्रत्येक जण महिलांवरील अत्याचारावर बोलतो. तेव्हा महिलांच्या अत्याचाराची प्रकरणे लवकर निकाली काढण्यासाठी शासन फास्ट ट्रॅक कोर्टची स्थापना करणार आहे काय तसेच महिलांच्या अत्याचाराची प्रकरणे दीड ते दोन वर्षात निकाली काढण्यासाठी शासन प्रयत्न करणार आहे काय ? एवढे बोलून मी माझे भाषण संपवितो.

.....

.4

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3G 4

BGO/ ST/

भोगले...

20:20

श्री.ख्वाजा बेग (नामनियुक्त) : सभापती महोदय, मी आज या सभागृहामध्ये पहिल्यांदाच बोलत आहे. घटनेच्या ज्या तरतुदीमुळे मी या विधान परिषदेचा सदस्य झालो त्या भारतीय संविधानाला सर्वात प्रथम सलाम करतो.

पुरोगामी महाराष्ट्रामध्ये महिलांवरील अत्याचार सातत्याने वाढत असल्यासंबंधीचा प्रस्ताव सन्माननीय विरोधी पक्ष नेते श्री.विनोदजी तावडे यांनी नियम 260 अन्वये मांडला आहे. त्यावर सन्माननीय सदस्या डॉ.नीलम गोळे, सन्माननीय सदस्य अॅड.राहुल नार्वकर, सन्माननीय सदस्य भाई जगताप, सन्माननीय सदस्य श्री.कपिल पाटील, सन्माननीय सदस्या श्रीमती विद्याताई चव्हाण यांनी आपले विचार मांडून सविस्तर चर्चा केली. मला तीन मिनिटामध्ये एक गोष्ट सांगावयाची आहे. निसर्ग आपल्याला सूर्यप्रकाश देतो, वारा देतो, पाणी देतो, ऑक्सिजन देतो. त्यासंबंधी तो कुठलेही बिल मागत नाही. त्या व्यतिरिक्त ईश्वराने या धर्तीवर कोणती व्यक्ति पैदा केली असेल तर ती म्हणजे "आई". आई ही स्त्री असते. शाहू, फुले, आंबेडकरी विचाराच्या पुरोगामी महाराष्ट्रामध्ये स्त्रियांवरील अत्याचाराच्या घटना ऐकणे म्हणजे खरोखरच अंगावर शहारे आणण्यासारखी ही बाब आहे. यासाठी पक्षविरहित, जात विरहित, समाज विरहित असे पर्याय असले पाहिजेत. या महाराष्ट्राला पुढे नेण्यासाठी आपण सर्वांनी एक विशिष्ट असा तोडगा काढला पाहिजे. त्यासाठी सरकारने व विरोधी पक्षाने आपापली जबाबदारी पार पाढून योग्य तो निर्णय घेण्यात यावा.

यानंतर श्री.जुन्नरे....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3H-1

SGJ/ ST/

प्रथम श्री. भारवि.....

20:30

श्री. खाजा बेग.....

महिलांवरील अत्याचाराच्या संदर्भात सर्व सन्माननीय सदस्यांकडून आलेले विचार फार महत्वाचे आहेत. महिलांवर जे अत्याचार होतात त्यासाठी फास्ट ट्रॅक कोर्टची भूमिका फार महत्वाची आहे. फास्ट ट्रॅक कोर्टला सुध्दा लिमिटेशन असण्याची आवश्यकता आहे. ज्या अधिकाऱ्याच्या कार्यकक्षेत अशा प्रकारच्या घटना घडतील त्या अधिकाऱ्यांवर कडक कारवाई व्हावी जेणेकरून या घटनांमध्ये कमतरता व्हावी. एवढे बोलून मी माझे विचार पूर्ण करतो. धन्यवाद.

...2...

अॅड. जयदेव गायकवाड (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी नियम 260 अन्वये अतिशय महत्वाची चर्चा उपस्थित केली असून त्यावर माझे विचार व्यक्त करण्यासाठी मी उभा आहे. दर अधिवेशनात कायदा व सुव्यवस्थेवर माननीय विरोधी पक्ष चर्चा घडवून आणीत असतात. या चर्चेमध्ये महिलांवरील अत्याचार, लहान मुलांचे लैंगिक शोषण, पोलीस अत्याचार, दलितांवरील अत्याचार अशा वेगवेगळ्या 3 / 4 महत्वाच्या बाबीवर या ठिकाणी चर्चा सुरु आहे. खरे म्हणजे ही जंपींग चर्चा असून या चर्चेवर गंभीरपूर्वक चर्चा होण्याची आवश्यकता आहे. स्त्रियांच्या प्रश्नावर तसेच दलितांच्या अत्याचारावर अधिक गंभीरपणे चर्चा होण्याची आवश्यकता आहे. या विषयावर केवळ चर्चा करून उपयोगाची नाही तर हे गुन्हे का घडतात, अत्याचार का घडतात याच्या खोलात जाण्याची आवश्यकता आहे. अत्याचार का घडतात याची कारणमिमांसा होण्याची आवश्यकता आहे. कारणमिमांसा करून त्यावर उपाययोजना अतिशय गंभीरपणे शोधण्याचा प्रयत्न केला पाहिजे. परंतु अशा प्रकारची गंभीरपणे चर्चा होताना किंवा उपाय होताना दिसत नाहीत. आम्ही सत्ताधारी पक्षाचे आमदार असल्यामुळे राज्य शासनाचा कारभार चांगला चालला पाहिजे असे आम्हाला देखील वाटत असते. आमचे माननीय गृहमंत्री अतिशय प्रामाणिक असतांना देखील अत्याचाराच्या घटना घडत आहेत व हे वास्तव आहे.

सभापती महोदय, खरे म्हणजे गुन्ह्याचे प्रतिबंध करावयाचे असेल तर गुन्हेगाराला शिक्षा इच्छा आली पाहिजे. परंतु असे असतानाही गुन्हे घडत आहेत. अनेक वैळा गुन्ह्यांचा योग्य तपास होत नाही, योग्य पुरावे गोळा केले जात नाहीत, साक्षीदारांना दहशत दाखवली जाते. चार्जशिट बनवण्यापासून ते सुनावणी होईपर्यंत त्यामध्ये लँक्युनाज राहतात. लँकुनाजचा फायदा घेऊन गुन्हेगार सुटत असतात. हेच गुन्हेगार पुढे ताठ मानेने समाजामध्ये वावरतात, त्यांचे सत्कार देखील होतात तसेच हे गुन्हेगार नंतर राजकारणातही येतात. त्यामुळे गुन्हेगाराला शिक्षा होणे अतिशय महत्वाचे असते. आरोपी सुटले की, गुन्हेगारी वाढते हा आपल्या सर्वांचा अनुभव आहे. गुन्हे घडले की, कायद्यामध्ये लँकुनाज आहे त्यामुळे कायदा अधिक बळकट केला पाहिजे असे बोलले जाते त्यामुळे अंट्रोसिटीचे कायदे अधिक बळकट करा असे बोलले जाते. परंतु योग्य तपास आणि कायद्याची योग्य अंमलबजावणी, तपास करण्यापासून ते साक्षीदार मिळवण्यापर्यंत लँकुनाज राहतात.

...3...

अॅड. जयदेव गायकवाड....

त्यामुळे याची जबाबदारी ज्यांच्यावर असते त्यांनी यासंदर्भात गंभीरपणे विचार केला पाहिजे.

सभापती महोदय, आज मोठ्या प्रमाणात स्त्रियांवर अत्याचार होत आहेत, दलितांवर अत्याचार होत आहेत. अत्याचार करणाऱ्या लोकांबद्दल आपल्या मनात मोठ्या प्रमाणात राग असतो. खरे म्हणजे समाजामध्ये नितीमत्ता शिल्लक राहिली आहे की, नाही असे प्रश्न उपस्थित होतात. 4 वर्षांच्या मुलींवरही आज बलात्कार होत आहेत त्यामुळे आपली सामाजिक नीतिमत्ता ढासळली आहे त्यासंदर्भात उपाययोजना करण्याची आवश्यकता आहे. आपण ही घटना पाहतो आणि केवळ आश्वर्य व्यक्त करतो की, बघा बापाने असे केले, काकाने असे केले. या घटनेच्या संदर्भात आपण अस्वस्थ होण्यापलीकडे काहीही करीत नाही. मी दलित अत्याचार गंभीरपणे पाहिलेले आहेत. मी स्वतः माननीय पालक मंत्र्यांसमवेत नितीन आगेच्या कुटुंबाला खर्डा येथे भेट दिलेली आहे. माननीय पालक मंत्री अतिशय प्रामाणिक असून ते नगर जिल्हयावर प्रेम करणारे आहेत. या घटनेच्या ठिकाणी माननीय पालक मंत्री एक दिवस उशिरा गेले असता त्या ठिकाणच्या पोलिसांनी सांगितले की, आपण या ठिकाण आता जाऊ नका. आपण आता या ठिकाणी गेलात तर विरोधी पक्षाचे लोक म्हणतील की, येथे जाऊन यांनी काही तरी केले, लोकांवर दबाव आणला. त्या ठिकाणी जाऊन त्यांनी त्या कुटुंबाची माफी देखील मागितली होती. परंतु पालकमंत्री घटनेच्या ठिकाणी उशिरा गेले म्हणून टिंगल केली जाते. नितीन आगे, सोनई, खैरलांजी या ठिकाणी ज्या घटना घडल्या त्या पैकी खर्डा व सोनईसारख्या घटना नगर जिल्यामध्येच मोठ्या प्रमाणात का घडतात? याचा देखील माननीय पालकमंत्र्यांनी विचार करण्याची आवश्यकता आहे. घटना घडल्यानंतर मी नगर जिल्हयातील लोकांशी संपर्क साधून त्या ठिकाणी मी अत्याचार विस्तृद एक परिषद घेतली होती. या परिषदेसाठी जवळ जवळ एक हजार कार्यकर्ते जमले होते. या कुटुंबाला या परिषदेमध्ये बोलावण्यात आले होते परंतु ते आले नाही. या परिषदेमध्ये घटनेच्या संदर्भात चर्चा झाली. मुलीचे कुटुंब मराठा समाजाचे होते. मीडियामध्ये सुध्दा सर्व मराठा समाजाला वेठीस धरल्याच्या बातम्या येतात ते योग्य नाही. या परिषदेमध्ये माननीय बाबा आढाव, श्रीमती विद्याताई बाळ असे ज्येष्ठ सामाजिक कार्यकर्ते आले होते. या परिषदेमध्ये आम्ही ठराव करून निर्णय घेतला की, अशा

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3H-4

SGJ/ ST

प्रथम श्री. भारवि.....

20:30

अॅड. जयदेव गायवकवाड....

प्रकारच्या घटना घडतात त्यावेळी त्या गुन्हेगाराची जात शोधू नका, किंवा त्याचा पक्ष शोधू नका तर जो गुन्हेगार आहे त्या गुन्हेगाराला शिक्षा झाली पाहिजे यासाठी प्रयत्न करा. यामध्ये नंतर सामाजिक संघर्ष तयार होतो. अशा वेळेस दलितांकडून मागणी येते की, या घटनेमध्ये अमुक मराठा समाजाच्या लोकांनी अन्याय केलेला आहे. यामुळे ठरावीक समाजावर राग व्यक्त केला जातो. त्यानंतर मराठा समाजाला वाटायला लागते की, अरे एका माणसाने अन्याय केला असता सर्व समाजावर दोष दिला जातो तो योग्य नाही. त्यामुळे या सामाजिक प्रक्रियेचा आपण अतिशय गंभीरपणे विचार केला पाहिजे परंतु आपण गंभीरपणे विचार करीत नाही.

सभापती महोदय, आमचे नेते माननीय पवार साहेबांनी काल परवाच्या सभेत सांगितले की, जर एखाद्या गावात घटना घडली तर त्या घटनेतील गुन्हेगाराला शिक्षा कशी होईल हे पाहिल्यादां पाहिले पाहिजे. यामध्ये त्याची जात पाहू नका, तो आपला आहे की, दुसऱ्या पक्षाचा आहे हे पाहू नका. अशा प्रकारचे गुन्हे सारखे घडत असल्यामुळे दलितांना अस्वरथ वाटते, निराशा येते तसेच भीतीही वाटते. त्यामुळे हा समाज शासनावर एक प्रकारची नाराजीही व्यक्त करतात. त्यामुळे मी या ठिकाणी काही सूचना करू इच्छितो की, गुन्हा घडतो तेव्हा आयपीसीचा अॅक्ट लावतो. ज्या गुन्हयांमध्ये दोन भिन्न समाजाच्या जातीचे लोक असतील तर त्याठिकाणी आयपीसी बरोबर अॅट्रोसिटी अॅक्ट लावला पाहिजे व त्यासाठी मोर्चे व आंदोलने करण्याची गरज नको. आपण मानव अधिकार समित्यांची नियुक्ती करण्याची आवश्यकता असून त्या समित्यांमध्ये शासकीय कर्मचाऱ्यांचा समावेश करण्यात यावा तसेच या समित्यांमध्ये पोलीस असतील, निवृत्त जजेस, वकील असतील व ते तालुका पातळीवरील अशा प्रकारे घडलेल्या गुन्हयांचे निरीक्षण करून आपदग्रस्त लोकांना सहकार्य करतील. सभापती महोदय, आपण मला बोलण्याची संधी दिल्याबद्दल आपले आभार मानून मी माझे दोन शब्द पूर्ण करतो.

यानंतर श्री. अजित....

पृ.शी.: जमीन महसूल संहिता (सुधारणा)विधेयक

L.C. BILL NO.IV OF 2014 (A BILL FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA LAND REVENUE CODE 1966.) AND MOTIONS FOR REFERRING THE BILL TO THE JOINT COMMITTEE

श्री.बाळासाहेब थोरात (महसूल मंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने सन 2014 चे वि.प.वि.क्रमांक 4 -महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, 1966 यात आणखी सुधारणा करण्याकरिता विधेयक विचारात घेण्यात यावे, असा प्रस्ताव मांडतो.

प्रश्न प्रस्तुत झाला.

उप सभापती : विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सन्माननीय सदस्य श्री.रामदास कदम यांचा प्रस्ताव आहे. तो त्यांनी मांडावा.

(प्रस्ताव मांडण्यात आला नाही.)

उप सभापती : यानंतर विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सन्माननीय सदस्या डॉ.नीलम गोळे यांचा प्रस्ताव आहे. तो त्यांनी मांडावा.

(प्रस्ताव मांडण्यात आला नाही.)

उप सभापती : यानंतर विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सन्माननीय सदस्या श्रीमती शोभा फडणवीस यांचा प्रस्ताव आहे. तो त्यांनी मांडावा.

(प्रस्ताव मांडण्यात आला नाही.)

उप सभापती : आता मी विधेयक विचारात घेण्यासंबंधीचा प्रश्न मतास टाकतो.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

उप सभापती : विधेयक विचारात घेण्यात आले आहे. आता विधेयक खंडश: विचारात घेण्यात येईल.

खंड 2 दोन विधेयकाचा भाग झाला.

खंड 1, संपूर्ण शीर्षक व हेतुवाक्य विधेयकाचे भाग झाले.

.2..

श्री.बाळासाहेब थोरातः सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने सन 2014 चे
वि.प.वि.क्रमांक 4 संमत करावे असा प्रस्ताव मांडतो.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

उप सभापती : सन 2014 चे वि.प.वि.क्रमांक 4 संमत झाले आहे.

असूचित पत्र / प्रस्ताव / घोषणा
...3..

(सभापतीस्थानी तालिका सभापती डॉ.नीलम गोळे)

पृ.शी.: महाराष्ट्रामध्ये महिला व अनुसूचित जातीच्या बांधवांवरील वाढत असलेल्या अत्याचाराच्या घटना

मु.शी.: महाराष्ट्रामध्ये महिला व अनुसूचित जातीच्या बांधवांवरील वाढत असलेल्या अत्याचाराच्या घटना यासंबंधी सर्वश्री विनोद तावडे, दिवाकर रावते, कपिल पाटील, पांडुरंग फुंडकर, रामदास कदम, जयंत प्र.पाटील, विनायक मेटे, चंद्रकांत पाटील, डॉ.दीपक सावंत, श्रीमती शोभा फडणवीस, डॉ.नीलम गोळे, सर्वश्री भाई गिरकर, रामनाथ मोते, ॲड.आशिष शेलार, ॲड.अनिल परब, डॉ.रणजित पाटील, श्री.नागो पुंडलिक गाणार, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव

(चर्चा पुढे सुरु...)

श्री.हेमंत टकले (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदया, खरे म्हणजे रिकाम्या सभागृहात भाषण करणे म्हणजे आमच्या नाटकवाल्यांची पार्श्वभूमी असल्यासारखा एक भाग आहे. नाटकाला प्रेक्षक असोत वा नसोत नाटक सुरु केले पाहिजे. आपण सभापतीस्थानी आसनस्थ आहात ही तेवढी जमेची बाजू आहे असे मी मानतो.

सभापती महोदया, किती बोलावे, किती मिनिटे बोलावे की बोलू नये, तेथे बसलेल्या सभापतींचा हात बेलकडे जात असतो, तो अधिकार आपणही वापराल याची मला खात्री आहे, जाणीव आहे.

सभापती महोदया, माननीय विरोधी पक्ष आणि अन्य सन्माननीय सदस्यांनी नियम 260 अन्वये दिलेल्या प्रस्तावामध्ये खूप प्रकरणांचा उल्लेख करण्यात आलेला आहे. त्याबद्दलची पार्श्वभूमीही सदस्यांनी सांगितली आहे. त्या तपशिलामध्ये जावे असे मला स्वतःला वाटत नाही. या संपूर्ण प्रकरणाकडे एका वेगळ्या पद्धतीने पाहता येते काय याचा मी प्रयत्न करणार आहे.

सभापती महोदया, एक समाज व्यवस्था असते, एक शासन व्यवस्था असते, न्याय व्यवस्था असते आणि या सर्वांच्या पलीकडील ज्याला आपण चौथा स्तंभ म्हणतो ते पत्रकार या सर्वाबद्दलच्या ज्या काही जाणिवा प्रकट होतात त्या स्पष्टपणे वेगवेगळ्या कोनातून लोकांसमोर मांडत असतात.

.4..

श्री.हेमंत टकले....

सभापती महोदय, अलीकडच्या काळात इंग्रजी कांदबच्यांमध्ये जॉन ग्रेशम नावाच्या अमेरिकन लेखकाची पुस्तके मी वाचत असतो. ही सर्व पुस्तके कायदा आणि सुव्यवस्था या विषयाशी निगडित आहेत. आपल्याकडे ज्या घटनांचा उल्लेख केलेला आहे तशा घटना अमेरिकेत होतात. विशेषकरून श्वेतवर्णीयांकडून कृष्णवर्णीयांवर होत आहेत. अशाच एका पुस्तकातील सुरुवातीचा एक भाग सांगतो. एका सामान्य कुटुंबातील कृष्णवर्णीय मुलीला गावातील आर्थिक स्तर वरच्या असणाऱ्या श्वेतवर्णीयांकडून भरदिवसा शॉपिंग मॉलसमोर किडनॅप केले जाते. हे सर्व लोकांनी पाहिलेले असते. ते तिला किडनॅप करून घेऊन जातात. पार्टी करतात, तिच्यावर बलात्कार करून तिचा खून करतात. तेथील पोलीस यंत्रणा अतिशय सक्षम असल्यामुळे त्या गुन्ह्याचा तपास होतो. न्यायालयात केस उभी राहते. गुन्हेगारांची ऐपत आणि सामाजिक प्रतिष्ठा ही कृष्णवर्णीय माणसापेक्षा खूप वरच्या दर्जाची असते. त्यांच्यासाठी वकिलांची फौजच्या फौज उभी केली जाते आणि ज्युरीकडून मुले निर्दोष आहेत असा निकाल घेतला जातो. त्या मुलीचे वडील एका मोटार कंपनीत काम करीत असतात. ते या निर्णयाने अत्यंत अस्वरथ होतात. आपण काय करावे, आपणाला न्याय मिळत नाही यासाठी कोठे जावे असा त्यांच्यापुढे प्रश्न उभा राहतो. ते गावातील वकिलांचा तपास सुरु करतात. आपल्या सभागृहात चर्चा होत असताना वारंवार एकाच वकिलाचे नाव घेतले जाते. बाय पब्लिक डिमांड असे म्हणता येईल. पण त्यांच्या नावाचा वारंवार उल्लेख करीत असतो. ते नाव मी येथे घेत नाही. त्या मुलीचे वडील असा एक वकील शोधतात. तो वकील इतका नावाजलेला नसतो. पण वेगळ्या प्रकारचे खटले चालविण्याची त्याची तयारी असते. त्या वकिलाला मुलीचे वडील सांगतात, माझ्या मुलीवर असा असा प्रसंग झाला आणि मला न्याय मिळालेला नाही. यामध्ये ती चार मुले गुंतलेली आहेत. मी या चारही मुलांचा खून करून बदला घेणार आहे. त्यानंतर मी पकडलाही जाणार आहे. मी पकडलो गेल्यानंतर मला वकील शोधायला लागू नये म्हणून तू माझे वकीलपत्र आज घेण्यास तयार आहेस काय, इथून त्या काढंबरीची सुरुवात आहे. मग बदलेल्या वर्गाचा संघर्ष आहे. मग तो पाश्चिमात्य देशातील असेल, आपल्या देशातील असेल किंवा आपल्या राज्यातील असेल अशी ही विदारक स्थिती आहे.

.5..

श्री.हेमंत टकले....

सभापती महोदय, माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी हा प्रस्ताव मांडताना परिघाबाहेर जाऊन अनेक गोष्टींचा उल्लेख केला. परंतु मी येथे आवर्जून सांगू इच्छितो की, दोन दिवसांपूर्वी पक्षाच्या वर्धापनदिनाच्या मेळाव्यात आदरणीय शरद पवार साहेबांनी सांगितले की, "आज राज्यामध्ये जी परिस्थिती निर्माण होत आहे ती मला खूप तकलीफ देणारी आहे, खूप अस्वरथ करणारी आहे. या समाजातील शेवटचा माणूस मग ती स्त्री असेल, मागासवर्गीय असेल, अल्पसंख्याक असेल यांच्यावर होणाऱ्या अन्याय आणि अत्याचारामध्ये वाढ होते तेव्हा तुम्ही राजकारणाचा विचार केला नाही तरी चालेल, पण त्या माणसाला दिलासा देणारा कोणी असेल तर तुम्ही पक्षाचा कार्यकर्ता म्हणून त्यांच्यासोबत उभे राहिले पाहिजे." ही जर अवस्था असेल तर एकट्या पोलिसांच्या बळावर, एकट्या न्यायदानाच्या संकल्पनेवर आपण किती पुढे जाणार आहोत याचाही विचार करण्याची आज गरज आली आहे.

सभापती महोदय, किती तरी गोष्टीमधील अत्याचार आहेत. आपण या ठिकाणी वेगवेगळ्या अन्यायाची आणि अत्याचाराची वर्णने ऐकली. माननीय विरोधी पक्ष नेते महाराष्ट्राबदल बोलले.

यानंतर श्री.बोर्ड...

श्री.हेमंत टकले....

परंतु ते थोड्याशा राजकीय पार्श्वभूमीतून बोलले. मला वाटते त्यांनी बलात्काराच्या घटनांबाबत मध्य प्रदेशचे गृह मंत्री आणि छत्तीसगढचे गृह मंत्री काय बोलले याची सुध्दा माहिती घ्यावी. त्यानंतर संवेदना कोणाच्या हरविल्या आणि कोणाच्या जागेवर आहेत यावर निश्चितपणे प्रकाश पडल्याशिवाय राहणार नाही.

महोदया, या ठिकाणी वारंवार गुन्हे आणि कन्व्हीक्षणची आकडेवारी दिली जाते.

"Statistics can cover the lie beautifully but never tell the truth." माननीय विरोधी पक्ष नेते श्री.विनोद तावडे, हे वाक्य मी तुमच्यासाठी सांगितले आहे. आपण आकडेवारीत जाऊ नका. कोणत्याही यंत्रणेमध्ये एक प्रकारची सक्षमता लागते. ठाण्यातील महिला वाहकाला झालेल्या मारहाणीचा मुद्दा या ठिकाणी उपस्थित करण्यात आला. त्या महिलेचे म्हणणे वजा दुखणे असे होते की, मला तो माणूस इतकी बेदम मारहाण करीत असताना बघणाऱ्यांपैकी एकही माणूस मला वाचविण्यासाठी पुढे आला नाही. कोणीही मला होणारी मारहाण थांबवू शकला नाही. महिलांच्या बाबतीत सर्वात मोठी मानसिक खच्चीकरण करणारी बाब कोणती असेल तर ती म्हणजे, त्यांच्यावर अत्याचार झाल्यानंतर त्यांना समाजामध्ये ताठ मानेने जगणे अवघड होते. अशा वेळी समाजच त्यांना बहिष्कृत करीत असेल आणि अन्याय अत्याचाराच्या वेळी त्यांच्या बाजूने उभा राहणार नसेल तर त्या महिलांची काय अवस्था होईल, याचा विचार न केलेला बरा. रेल्वेने प्रवास करीत असताना महिलांवर अत्याचार झाल्याच्या घटना घडलेल्या आहेत. अशा घटनांवर प्रतिबंध घालण्यासाठी आपल्याला नवीन नवीन कायदे करावे लागतात. समाजाला शिस्त लावण्यासाठी, कामाच्या ठिकाणी महिलांचे होणारे शोषण रोखण्यासाठी कायदे करावे लागतात. किंबहुना त्यासाठी समित्या नेमाव्या लागतात. महिलांवर अन्याय, अत्याचार झाला तर त्या बाबतीत समित्यांपुढे जाऊन दाद मागण्याची व्यवस्था करावी लागते. ही मानसिकता ज्या पद्धतीची आहे त्या मागची सर्व भूमिका आपण समजून घेतली पाहिजे. आज आपण समाज कोणत्या दिशेने घेऊन चाललो आहोत याचा विचार केला पाहिजे. मागासवर्गीयांच्या बाबतीत राज्य सरकार नक्की कशा पद्धतीने काम करीत आहे याचा विचार करण्याची आवश्यकता आहे.

महोदया, या निमित्ताने मला पुन्हा काही वर्षापूर्वी प्रदर्शित झालेल्या उंबरठा या सिनेमाची आठवण होते. त्या सिनेमामध्ये एक महिला वस्तिगृहाची संचालिका असते. त्या वस्तिगृहातील

.2..

श्री.हेमंत टकले....

संचालिकेची अवस्था काय आहे, त्या महिला संचालिकेवर त्या गावातील सत्तेवर असलेल्या लोकांचे कशा प्रकारचे दडपण असते हे त्यातून दाखविले आहे. सत्तेवर असलेल्या लोकांच्या माध्यमातून कशा प्रकारचे गैरप्रकार केले जातात हे उंबरठा सिनेमातून दाखविले होते. रात्रीच्या वेळी गावातील प्रमुख लोकांनी मागणी केल्यानंतर महिलांना त्यांच्याकडे जावे लागायचे अशा प्रकारचे चित्रण त्या सिनेमात दाखविले आहे. या वर्षी प्रदर्शित झालेल्या फँड्री सिनेमात एका अत्यंत दबलेल्या क्षेत्रातील मुलाचे, जो अल्पवयीन आहे, जो शाळेत जातो त्याच्यावर चित्रीकरण केले आहे. नगरला जी घटना घडली ती बघून फँड्री सिनेमा काढला की, हा सिनेमा बघून ती घटना घडली असा प्रश्न मला पडतो. माणूस किती दबून राहू शकतो याचे वास्तव फँड्री सिनेमात दाखविण्यात आले आहे.

महोदया, एकीकडे सर्व सामाजिक समतेच्या परिवर्तनाचा विचार करीत असताना हा वर्ग जसा जसा पुढे येऊ लागेल तशी तशी या वर्गाची क्षमता वाढेल. या समाजाची क्षमता वाढत गेली तर ते आपल्याशी स्पर्धा करतील, बरोबरी करतील नव्हे आपल्याला स्पर्धेमध्ये मागे सुध्दा टाकू शकतील अशी इतर समाजाच्या लोकांमध्ये भावना निर्माण झाली असेल तर तो गैरसमज दूर करण्याची आणि या बाबतीत वेगळे वातावरण निर्माण करण्याची आवश्यकता आहे.

महोदया, माननीय गृहमंत्री श्री.आर.आर.पाटील आणि माननीय मंत्री प्रा.वर्षा गायकवाड यांनी दिलेले आदेश किंवा त्यांनी प्रत्यक्ष केलेले काम चांगले आहे. आपणास माहीत आहे की, त्यांची चांगले काम करण्याची तळमळ आहे. गृह विभागाचा कारभार आपण सर्वजण पाहत आहोत. माननीय गृह मंत्र्यांनी भ्रष्टाचार विरहित आणि पारदर्शकपणे उभी केलेली पोलीस यंत्रणा आपण पाहत आहोत. माननीय मंत्री प्रा.वर्षा गायकवाड यांच्या माध्यमातून सुध्दा अनेक चांगली कामे झाल्याचे आपण पाहत आहोत. हे सर्व होत असताना एकूण जमा-खर्च मांडल्यानंतर त्यात एवढी तूट का दिसावी याचाही विचार करण्याची गरज आहे. म्हणून या सर्व प्रयत्नांमध्ये आपण तिन्हाईत वा प्रेक्षक म्हणून न राहता ज्या चांगल्या गोष्टी आहेत त्यामागे किंवा चांगल्या माणसांच्या पाठीमागे उभे राहण्यासाठी, विशेषत: महिला, बाधित, उपेक्षित वर्गाला आपल्या बरोबरीने मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी सामाजिक परिवर्तन निश्चितपणे आपल्या सर्वांच्या प्रयत्नातून घडण्याची आवश्यकता आहे. त्या दृष्टीने आपण या समस्येकडे बघावे असे मला वाटते.

.3..

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3J-3

SJB/ ST/ ST/

पूर्वी श्री.अजित....

20:50

श्री.हेमंत टकले....

महोदया, आपण मला बोलण्याची संधी दिल्याबद्दल आपले आभार मानतो व माझे भाषण संपवितो.

.4..

श्री.हरिसिंग राठोड (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदया, माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी मांडलेल्या नियम 260 अन्वयेच्या प्रस्तावावर माझे विचार व्यक्त करण्यासाठी मी उभा आहे.

महोदया, माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी महिला, दलित, लहान मुलांवरील अत्याचारासंदर्भातील प्रस्ताव मांडला आहे. या प्रस्तावावर सर्वकष चर्चा झालेली आहे. त्यामुळे मी सभागृहाचा जास्त वेळ घेणार नाही. मला या निमित्ताने सरकारला केवळ एक-दोन सूचना कराव्याशा वाटतात. राज्यात जे अत्याचार, अन्याय, गुन्हे होतात ते हजारो वर्षांपासून होत आहेत. यामागे गुन्हेगारी प्रवृत्ती आहे. मी तर म्हणेन की, ही एक प्रकारची रानटी प्रवृत्ती आहे. माणुसकीला सोडून वागणाऱ्या लोकांकडून या घटना केल्या जातात. एका भल्या माणसाने म्हटले होते आणि आमचे स्व.वसंतराव नाईक यांनी सुध्दा ते रिपीट केले होते की, "माणसांनी माणसाला माणसांसारखे वागविले पाहिजे." मला वाटते सरकारच्या माध्यमातून अशा प्रकारचे प्रबोधन करण्याची सुध्दा गरज आहे. महोदया, सर्वच गुन्हेगारी आपण कायद्याने मिटवू शकत नाही. कोठे तरी दूरवर घटना घडते, दलितांवर अन्याय, अत्याचार होतो आणि शेवटी शासनाला आरोपीच्या कटघच्यात उभे केले जाते. मी कधी कधी विचार करतो की, खरोखरच शासनाने हे केले असेल काय, किंबहुना सरकारने असे करावयास सांगितले असेल काय ? वास्तविक पाहता या मागची भावना अशी असते की, सरकार किंवा प्रशासन अशा घटनांच्या बाबतीत किती संवेदनशील आहे. प्रशासन या अत्याचारग्रस्तांना न्याय देऊ शकते काय ? म्हणूनच सन्माननीय सदस्यांकडून असे प्रश्न उपरिथित केले जातात आणि त्यावर चर्चा होते. असे अनेक गुन्हे आहेत की, जे नातेवाईकांकडून केले जातात. परंतु अशा गुन्ह्यांचा कधीही ऊहापोह होत नाही. किंबहुना अशा गुन्ह्यांची आकडेवारी आपल्याला मिळत नाही.

महोदया, आमच्या समाजामध्ये सासू-सासरे सुनेला कसे वागवितात, हे मी या निमित्ताने सांगू इच्छितो. मुलाचे लग्न झाल्यानंतर सुनेने रोज संध्याकाळी सासन्याला झोप लागेपर्यंत त्यांचे हातपाय दाबून द्यायचे असतात. सकाळी उठल्यानंतर सासू-सासन्याला आंघोळ घालून द्यायची असते.

महोदया, मी विचारू इच्छितो की, हा अन्याय, अत्याचार नाही काय ? अशा पध्दतीच्या अत्याचाराला आपण कोणत्या कायद्याने रोखणार आहात ? आपण अंधश्रद्धा निर्मूलनाच्या बाबतीत कायदा केला. मला वाटते अशा प्रकारच्या गोष्टींसाठी आपल्याला भविष्यात कायदे करावे लागतील.

SJB/ ST/ ST/

पूर्वी श्री.अजित....

20:50

श्री.हरिसिंग राठोड....

महोदया, या निमित्ताने मला दोनच गोष्टी सुचवावयाच्या आहेत. एक म्हणजे शासनाने समाजाचे प्रबोधन केले पाहिजे.

नंतर श्री.कांबळे....

10-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3K.1

MSK/ ST/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

21:00

श्री. हरिसिंग राठोड

राग, द्वेष यामुळे गुन्हे घडतात. शासन गुन्हेगारी प्रवृत्ती रोखण्यासाठी, समाजातील गुन्हे कमी होण्यासाठी समाजाचे प्रबोधन करणार का, तसा काही विचार शासनाचा आहे का ? या समाजामध्ये अनेक रुची, परंपरा आहेत, वाईट चालीरिती आहेत, त्या रोखण्यासाठी कायद्याद्वारे शासन काही प्रयत्न करणार आहे का एवढेच मला विचारावयाचे आहे. धन्यवाद !

तालिका सभापती : सभागृहाची बैठक आता स्थगित होत आहे. उद्या बुधवार, दिनांक 11 जून, 2014 रोजी सकाळी 10.30 वाजता सभागृहाची विशेष बैठक भरेल. त्या बैठकीत सकाळी 10.30 ते सकाळी 11.30 या वेळेत म.वि.प. नियम 260 अन्वये असलेल्या महिलांवर व दलितांवर होणारे अत्याचार या विषयावरील विरोधी पक्षाच्या प्रस्तावावर माननीय मंत्र्यांचे उत्तर होईल. सभागृहाची नियमित बैठक उद्या सकाळी 11.45 वाजता भरेल.

(सभागृहाची बैठक रात्री 9 वाजून 01 मिनिटांनी बुधवार, दिनांक 11 जून, 2014 रोजीच्या सकाळी 10.30 वाजेपर्यंत स्थापित झाली.)
